

Strateginen sopimus 2021, Konsernihallinto

1.1 Kuvaus toiminnasta (kaupunginhallitus)

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloushoidosta sekä kaupunginvaltuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallituksessa on konsernijaosto ja kaupunkikehitysjaosto.

Konsernijaoston tehtävänä on huolehtia keskitetyistä palveluista, joita ei ole annettu kaupunginhallituksen, lauta- tai johtokuntien tehtäväksi sekä konserniohjauksen kehittämisestä ja niiden strategisten yhtiöiden tai säätiöiden omistajaohjauksesta sekä valvonnasta, joiden osakkaana tai jäsenenä kaupunki on tai joissa kaupungilla on määräysvalta tai yhtiöjärjestykseen tai sääntöihin perustuva oikeus nimittää hallituksen tai muiden toimielimien jäseniä.

Kaupunkikehitysjaoston tehtävänä on kaupungin kiinteistökehityksen, maankäytön ja tilankäytön strateginen ohjaus sekä ilmasto- ja ympäristöpolitiikan ohjauksesta päättäminen.

Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii vuoden 1.9.2020 alusta Konsernihallinto, kolme määräaikaista palvelukeskusta, Varsinais-Suomen aluepelastuslaitos, sekä 23 strategista yhteisöä. Strategisten yhteisöjen osalta kaupunginhallitus on delegoinut toimivaltansa konsernijaostolle, joka huolehtii yhteisöjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden määrittelystä ja seurannasta.

Kaupunginjohtaja johtaa ja valvoo kaupunginhallituksen alaisena kaupungin hallintoa ja taloutta sekä toimielinten ja laitosten toimintaa ja muuta kaupungin toimintaa. Kaupunginjohtaja johtaa konsernihallintoa, kaupungin edunvalvontaa ja kansainvälisiä suhteita. Kaupunginjohtaja vastaa kaupungin yleisestä elinkeinopolitiikasta, tiedottamisesta sekä tarpeellisen vieraanvaraisuuden ja huomaavaisuuden osoittamisesta. Kaupunginjohtaja edustaa kaupunkia koti- ja ulkomaisissa sidosryhmätilaisuuksissa ja neuvotteluissa.

Kaupunginjohtajan välittömässä alaisuudessa toimivat kolme konsernihallinnon palvelualueita: johdon tuki, järjestämistoiminto sekä yhteiset palvelut. Näiden palvelualueiden lisäksi on kolme määräaikaista palvelukeskusta: työterveyshuollon palvelut, työllisyyspalvelukeskus ja matkailun palvelukeskus.

Konsernihallinnon tehtävänä on huolehtia kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja sen konsernijaoston päätöksenteon valmistelusta ja päätösten täytäntöönpanosta sekä avustaa kaupunginhallituksen puheenjohtajaa tälle johtosäännössä annettujen tehtävien osalta, avustaa kaupunginjohtajaa ja kansliapäällikköä kaupungin hallinnon ja taloushoidon johtamisessa sekä toiminnan ja talouden johtamisessa.

Yhteisten palvelujen tehtävänä on tuottaa kaupunginhallituksen päättämiä palveluja kaupunkikonsernille ja ulkoisille asiakkaille.

Kaupungissa toimivat johdon tukena talouden, henkilöstön, viestinnän, strategian ja kehittämisen, hankintojen sekä lakipalveluiden matriisitoiminnot, joiden tehtävänä on ohjata tehtäväalueensa toimintojen ja resurssien käyttöä kaupungissa.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (kaupunginhallitus)

Ulkoisen toimintaympäristön merkittävin muutostekijä on koronapandemian vaikutus kaupungin toimintaan ja toimintaympäristöön.

Maaliskuussa nopeasti levinnyt koronapandemia vaikutti huomattavasti kaupungin palvelutuotantoon. Välittömät vaikutukset olivat voimakkaita ja heijastuivat talouteen tulojen menetyksinä sekä ylimääräisinä kustannuksina. Välillisesti vaikutuksia heijastuu talouteen työllisyyden laskun sekä verotulojen laskemisen kautta.

Kuntatalouden tilanne on ollut haastava jo pitkään. Palvelutarpeen kasvu on lisännyt kustannuksia ja samaan aikaan valtio on tehnyt tulo-rahoitusta heikentäviä päätöksiä. Käytännössä tämä on tarkoittanut, että verorahoituksen kehitys on jäänyt palvelutuotannon nettomenojen kehityksestä.

Tästä syystä valmisteltiin sopeuttamisohjelma, johon kirjattiin 95 talouteen positiivisesti vaikuttavaa toimenpidettä. Päätettyjen toimenpiteiden avulla tavoiteltiin talouden tasapainottamista vuoteen 2023 mennessä. Sopeuttamisohjelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 11.11.2019 § 161.

Koronapandemian takia sopeuttamisohjelman päivittämisestä päätettiin kaupunginhallituksessa 21.9.2020 § 384. Tavoitteena on kasvun tukeminen, sopeuttavien toimenpiteiden arviointi ja uusien määrittäminen sekä taloudellista asemaa välittömästi parantavien toimenpiteiden toteuttaminen.

Väestön ja työllisyyden kehitys

Vuoden 2020 heinäkuun lopussa Turun väkiluku oli 193 089, jossa oli lisäystä 127 henkeä vuoden 2019 lopun tilanteeseen verrattuna. Kasvu on hidastunut hieman, sillä kuuden suurimman kaupungin vertailussa Turun suhteellinen väestönkasvu oli pienin.

Muunkielisten (äidinkieli muu kuin suomi tai ruotsi) määrän nopea kasvu on jatkunut vuoden 2020 aikana. Heinäkuun lopun ennakkotietojen mukaan muunkielisiä oli Turussa 23 428, 12,1 prosenttia väestöstä.

Työttömyys

Keväällä 2020 alkanut koronakriisi nosti rajusti koko maan ja Turun työttömyyslukuja. Suurin osa työttömyyden noususta tuli lomautuksista, jonka huippu ajoittui huhtikuun lopulle ja sen jälkeen on laskenut koko kesän aikana huomattavasti niin, että lomautukset eivät ole johtaneet laajempiin irtisanomisiin, vaan suurin osa lomautetuista on palannut työhön.

Turun työttömyysprosentti oli elokuussa 15,3 %, kun vuotta aiemmin työttömyysprosentti oli 11,3 % eli nousua vuodessa 4,0 % -yksikköä. Elokussa oli kaikkiaan 14597 työtöntä turkulaista, joka on 3940 työtöntä enemmän verrattuna vuoden 2019 elokuun tilanteeseen. Turun työttömyydessä nousua vuodessa 37 %, koko maassa nousua 42 % ja maakunnassa 43 %. Turun työttömyyden kasvu oli siis vuodessa selkeästi maltillisempaa verrattuna maakunnan ja koko maan työttömyyden kasvuun.

Kuusikko-kuntien keskiarvolla mitattu vuosimuutos oli 49 %.

Työmarkkinatuki

Koronakriisi nosti rajusti kunnan maksamaa työmarkkinatukea. Kun vuonna 2019 Turku maksoi työmarkkinatuen kuntaosuutta 19,4 M€, niin vuoden 2020 ennuste näyttää elokuun kohdalla yli 2 M€ nousua viime vuoteen nähden. Suurin syy maksuosuuden nousuun on koronan aiheuttamat häiriöt työmarkkinoilla (yt-neuvottelut ja lomautukset estävät palkkatukityöllistämistä) ja hallituksen asettamat rajoittamistoimet (kuntouttava työtoiminta piti lopettaa määräajaksi), sekä työttömyysjaksojen pidentyminen niin, että työttömiä valui työmarkkinatuen kuntaosuuden piiriin.

Kuusikko-kunnissa Turun työmarkkinatuen maksuosuuden kasvu on Oulun jälkeen toiseksi pienintä, verrattaessa kumulatiivista muutosta tammi-elokuun vertailuajankohtana.

Ilmastonmuutoksen vaikutukset

Turkuun kohdistuvat ilmastonmuutoksen aiheuttamat riskit, haavoittuvuudet ja vaikutukset analysoitiin vuoden 2018 ensimmäisen puoliskon aikana laajalla hallinnon tasojen, sidosryhmien ja asiantuntijoiden yhteistyöllä osana Turun kaupungin Ilmastosuunnitelman 2029 valmistelua. Lisääntyvien äkillisten sääilmiöiden sekä jatkuvan lämpenemisen aiheuttamat riskit ovat merkittäviä ja kohdistuvat hyvinvointiin, rakennettuun ympäristöön sekä ekosysteemeihin ja ruuantuotantoon. Ilmastonmuu-

Konsernihallinto

tokseen varautuminen vaatii laajaa yhteistyötä, toimintatapojen muutosta ja investointeja.

Tiedoksi annettavat Konsernihallinnon ja palvelukeskusten tunnusluvut

Tunnusluku	Vastuuyksikkö	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021
Työmarkkinatuen kuntaosuus	Työllisyyspalvelukeskus	21 400 929	19 426 717 €	19 500 000	20 000 000
Pitkäaikaistyöttömien määrä	Työllisyyspalvelukeskus	3 427	2 741	2 400	2 600
Nuorisotyöttömien määrä	Työllisyyspalvelukeskus	1 432	1 345	1 100	1 200
Omistetun rakennuskannan keskimääräinen kunto (%)	Tilapalvelut	63,56	63,24	62,38	62,90
Suoraan omistettujen rakennusten korjausvelka (€) tilanteessa 31.12	Tilapalvelut	237 099 561	245 794 028	256 587 216	256 195 838
Investoinnit (€)	Tilapalvelut	15 172 259	20 823 642	24 953 270	26 824 288
Korjausvastuun määrä (€)	Tilapalvelut	25 769 117	26 284 500	27 601 946	26 824 971
Energiakulutus (lämpö MWh, sähkö MWh, vesi m3)	Tilapalvelut	138 323 61 241 341 202	124 289 54 297 410 975	125 767 64 083 464 783	124 580 54 583 408 573

Kaupungin palvelurakentamisen tilainvestointiohjelman jako

Tunnusluku	2021	2022	2023	2024
Uudisrakentaminen yhteensä	7 995 808	49 660 842	82 080 323	71 345 481
- emon tase	6 795 808	42 025 000	54 325 000	39 076 000
- yhtiömuotoinen toteutus	1 200 000	7 635 842	27 755 323	32 269 481
Korjausinvestoinnit yhteensä	18 828 480	42 298 099	31 381 495	15 983 333
- emon tase	18 828 480	42 298 099	31 381 495	15 983 333
- yhtiömuotoinen toteutus	0	0	0	0
Kohdistamattomat alle 1 milj. euron investoinnit*	9 000 000	9 000 000	9 000 000	9 000 000
Hankkeiden suunnitteluvaraus**	0	0	0	0
Yhteensä	26 824 288	87 033 941	113 461 818	87 328 814

*sisältyvät kohtaan korjausinvestoinnit

1.4 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet (kaupunginvaltuusto)

Turun kaupungin kehittämisen lähtökohtana toimivat Turku 2029 –kaupunkistrategian visio, toimintalupaukset ja päämäärät sekä strategisten ohjelmien linjaukset. Strategiset ohjelmat sisältävät yhteensä 42 linjausta.

Kaupungin toiminnan päämääränä on kaupunkilaisten kestävä hyvinvointi. Väestön ikääntyminen, työttömyys, hyvinvointiin liittyvien ongelmien kasaantuminen ja resurssien oikea kohdentaminen ovat esimerkkejä toimintaympäristöön liittyvistä haasteista, joiden ratkaiseminen edellyttää kokonaisvaltaista toimintatapojen muutosta. Kaupungin palvelurakennetta on muutettava siten, että kallis erityistyö ja korjaava työ vähenevät ja toimintaa suunnataan mahdollistavaan ja ehkäisevään työhön. Palvelumuotoilulla ja -ohjauksella parannetaan erityisesti paljon palveluja käyttävien palveluketjuja. Kun investoidaan oikealla tavalla ehkäiseviin, tarpeenmukaisesti monialaisiin ja yhteen sovitettuihin palveluihin, syntyy sekä hyvinvointihyötyjä että taloudellisia säästöjä.

Palvelut järjestetään vaikuttavien palveluketjujen avulla siten, että asiakaspalvelu on toiminnan keskiössä. Palveluja toteutetaan kiinteässä ja laajassa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Turun alueella on monipuolinen elinkeinorakenne, jonka tukena on laadukkaat ja joustavat yritys- ja innovaatiopalvelut. Paras tapa hoitaa työllisyyttä on kehittää ja tukea yritysten syntyä, kilpailukykyä ja kasvua, jolloin työvoimalle syntyy aitoa ja pysyvää kysyntää. Turun logistinen sijainti EU:n TEN-T (Trans European Network) runkoverkossa ja osana

Tukholmasta, Turun ja Helsingin kautta Pietariin ulottuvalla kasvuvyöhykkeellä tarjoaa kaupungille mahdollisuudet kehittyä merkittävänä logistisena solmukohtana.

Turun erityisenä vahvuutena ovat laadukkaat yliopistot, ammattikorkeakoulut ja muut oppilaitokset. Ne tukevat kaupungin jatkuvaa uudistumista luomalla pohjaa laaja-alaiselle osaamiselle ja luovuudelle. Turun 40 000 opiskelijaa ovat merkittävä potentiaali kaupungille ja sen yrityksille.

Matkailu- ja kongressikaupunkina kehittymisen näkökulmasta Turun historia, kulttuuripalvelut, tapahtumatoiminta, saaristo, merellisyys ja joki ovat merkittäviä vetovoima- ja elinvoimatekijöitä.

Kaupungin uudistumisen lähtökohtana ovat toiminnan läpinäkyvyys ja tietoon perustuva johtaminen, joita tuetaan ajanmukaisilla tietojärjestelmillä. Tämän vuoksi kaupunki haluaa tuntea asukkaansa ja asiakkaansa paremmin. Keskeisiä elementtejä tuottavuuden parantamisessa ovat lisäksi kaupungin tilojen käytön tehostaminen, aktiivinen omistajaohjaus ja tukipalvelujen tuotteistaminen. Yhteiset pelisäännöt varmistavat kaupungin voimavarojen tehokkaan ja tarkoituksenmukaisen käytön.

Palvelujen ja toimintojen digitalisointi mahdollistaa organisaatio- ja kustannusrakenteen keventämisen ja henkilöstön ajankäytön kohdentamisen vaativampiin tehtäviin. Asukkaille ja asiakkaille tämä tarkoittaa aikaisempaa parempia mahdollisuuksia käyttää kaupungin palveluja ajasta ja paikasta riippumatta.

Uudistamalla palveluja laajalla innovaatioyhteistyöllä avoimuuden periaatteita noudattaen kaupunki edistää myös uusien liiketoimintamahdollisuuksien ja palvelumuotojen syntymistä. Jotta kehittäminen olisi tehokasta, tarvitaan kaupunkitasolla yhteisiä menetelmiä ja työvälineitä, joilla kehittämistä hallitaan.

Aktiivinen rakentaminen, joka tarkoittaa sekä määrätietoista uudisrakentamista, että täydennysrakentamista, on aina ollut eräs kasvavan kaupungin tunnusmerkeistä. Kaupungin kehittäminen laajoina kokonaisuuksina tukee elinkeinoelämän kilpailukykyä ja asukkaiden viihtyvyyttä.

Turku on maailmanlaajuisesti ilmastopolitiikan edelläkävijä ja osa kansainvälistä kaupunkiverkostoa, joka ratkaisee ilmastonmuutokseen liittyviä kysymyksiä. Turku pyrkii olemaan ilmastopositiivinen kaupunki vuodesta 2029 eteenpäin ja toteuttamaan resurssiviisauden periaatteet (jätteettömyys, päästöttömyys ja kestävä luonnonvarojen käyttö) vuoteen 2040 mennessä. Ilmastosuunnitelma (kv 11.6.2018 § 142) ohjaa kaupunkikonsernin toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja varautumiseksi. Turun alueen kasvihuonekaasupäästöt on puolitettu vuoden 1990 tasosta ja Turku valittiin Euroopan parhaaksi keskikokoiseksi ilmastokaupungiksi vuonna 2020.

Uusi johtamisjärjestelmä ja pormestarimalliin siirtyminen

Turku siirtyy vuoden 2021 kesäkuusta lähtien pormestarien aikaan: kaupunkia johtavat pormestari ja

kolme apulaispormestaria. Johtamisen tueksi synnytetään maailman modernein johtamismalli.

Turun uusi johtamismalli vahvistaa demokratiaa antamalla kuntalaisille mahdollisuuden vaikuttaa merkittävästi aiempaa suuremmin kaupungin ylimmän poliittisen johdon valintaan. Muutos tehdään yhdessä ja vahvassa vuorovaikutuksessa henkilöstön kanssa.

Muutos koskee kaikkia kaupungin työntekijöitä, mutta erityisesti johtoa, tukipalveluita ja konsernihallintoa.

Uusi johtamisjärjestelmä koostuu:

- organisaatiomuutoksesta,
- toimintamallin muutoksesta
- ja sitä tukevasta uudesta johtamisjärjestelmän uudistuksesta.

Kehittämismalli

Turun kaupungissa kehittäminen perustuu kaupungin kehittämismalliin (Kh 29.9.14, § 368). Peruskaupunki noudattaa kehittämismallia kaikessa kehittämisessä. Strategiaa toteutetaan pääosin hankkeina ja projekteina. Merkittävimmät hankkeet ja projektit nostetaan toimialojen ja konsernihallinnon strategiaan ja operatiivisiin sopimuksiin.

Kehittämismalli yhtenäistää kehittämiseen liittyvät käsitteet, rakenteet ja työtavat. Kehittämismalli sisältää sekä kehittämiskokonaisuuden johtamisen (=salkunhallinta) että yksittäisen projektin johtamisen (=projektinhallinta).

Jokainen hanke ja projekti sijoitetaan kaupungin strategiarakennetta mukailevaan salkkuun tai toi-

mialan salkkuun. Kehittämissalkkua ohjaa nimetty salkunomistaja ja salkun ohjausryhmä. Kehittämismallin käytössä hyödynnetään ThinkingPortfolio –salkunhallintavälinettä.

Kaupungin kärkihankkeet

1. Keskustan kehittäminen

Kaupunginhallitus käynnisti päätöksellään 2.5.2016, § 177 Keskustan kehittämisen kärkihankkeen. Hankkeen tavoitteena on kaupunkikeskustan elinvoiman turvaaminen ja uudistaminen.

Kärkihankkeen käynnistämisen jälkeen kaupunginhallitus nimesi päätöksellään 19.9.2016 § 372 monialaisen työryhmän vision laatimiseksi. Ryhmän puheenjohtajaksi kutsuttiin Turun yliopiston tulevaisuuden tutkimuskeskuksen professori Markku Wilenius.

Työryhmä sai työnsä valmiiksi ja luovutti Keskustavision 2050 asiakirjakokonaisuuden kaupungille 14.8.2017.

Keskustan kehittäminen -kärkihankke on kaupungin strategisen johtamisjärjestelmän työkalu kaupunki-strategian keskustaan koskevien tavoitteiden toteuttamiseksi. Strategian linjausten mukaan kaupungin ydin on näköiskuva kaupungin menestyksestä, hyvinvoinnista ja kilpailukyvyistä, ja siksi sen on koko ajan kyettävä uudistumaan. Kokonaisvaltaiseen kaupunkikehittämiseen tähtäävällä kärkihankkeella tavoitellaan Turun keskustan kilpailukyvyn ja vetovoiman vahvistamista niin liiketoiminnan ja matkailun kuin asumisen näkökulmista.

Yhtäältä tavoitteena on vahvistaa elinvoimaisen kaupunkikeskustan asemaa kaupunkilaisten yhteisenä viihtyisänä ympäristönä parantamalla julkisia kaupunkitiloja, lisäämällä ympärivuotista houkuttelevuutta sekä varmistamalla vilkkaan kulttuurielämän ja vireän tapahtumatoiminnan edellytykset kaupungin keskustatilassa. Toisaalta halutaan löytää keinoja kaupallisen keskustan elinvoiman vahvistamiseen ja uskon palauttamiseen keskustaan kohdistuviin investointeihin. Tavoitteena on lisäksi varmistaa, että keskusta on tulevaisuudessakin saavutettavissa kaikilla liikennemuodoilla niin kansainvälisesti, kansallisesti kuin seudullisestikin.

Kaupunginhallitus (13.8.2018 § 288) hyväksyi Keskustan kehittäminen –kärkihankkeen toteuttamissuunnitelman.

2. Turun tiedepuisto

Turun kaupunginvaltuusto päätti vuoden 2016 talousarvion yhteydessä Turun tiedepuisto -kärkihankkeen asettamisesta. Turun kaupunginhallitus toimeenpani valtuuston päätöksen käynnistämällä hankkeen huhtikuussa 2016 (Kh 25.4.2016 § 163). Kärkihankkeessa tuotettu Turun Tiedepuiston Masterplan 2050 esiteltiin kaupunginhallitukselle joulukuussa 2017.

Toukokuussa 2018 kaupunginvaltuusto päätti, että Tiedepuisto -kärkihankke ohjaa kulloinkin toimivaltaisen toimielimen ja viranhaltijan valmistelua ja päätöksentekoa. Samalla se hyväksyi kärkihankkeen toteuttamista ja suunnittelua ohjaavat periaatteet (kv 14.5.2018 § 91).

Turun Tiedepuisto on kaupunkiseudun merkittävin kasvua tukeva kaupunkikehityskohde. Kärkihank-

Konsernihallinto

keella tavoitellaan alueen kehittymistä kansainvälisesti kiinnostavana ja rohkean kokeilevana osaamiskeskittymä, joka on toiminnoiltaan monipuolinen ja logistisesti vetovoimainen. Tiedepuiston kärkihankkeen mukaisella kehittämisellä tähdätään ennen kaikkea siihen, että Tiedepuiston sijainnin poikkeukselliset lähtökohdat ja monipuolisen osaamiskeskittymän luoma potentiaali saadaan mahdollisimman täysimääräisesti hyödyntämään kokonaisvaltaista kehitystä.

Kaupunginhallitus (18.6.2018 § 265) hyväksyi Turun tiedepuisto –kärkihankkeen toteuttamissuunnitelman.

3. Smart and wise Turku

Kaupunginhallitus (18.6.2018 § 249) päätti Smart and Wise Turku –kärkihankkeen etenemistä ja tuotosten vaikuttavuutta seuraavista mittareista.

Smart and Wise Turku-kärkihanke toteuttaa laaja-alaisesti kaupungin strategiaa. Hankkeen tarkoituksena on auttaa Turun kaupunkia varautumaan ilmastonmuutoksen ja kaupungistumisen haasteisiin sekä parantamaan toiminnan tuottavuutta hyödyntämällä digitalisaatiota ja sen tuottamaa dataa. Tekemällä laaja-alaista yhteistyötä ja innovatiivisia kokeiluja alueen korkeakoulujen kanssa.

Smart and Wise Turku –kärkihankkeen kuusipainopistealuetta ovat: Hiilineutraalius ja resurssiviisaus, Asiakkuuksien ja palvelujen hallinta, Kaupunkisuunnittelu, Turvallisuus, Liikenne ja liikkuminen sekä Syrjäytymisen ehkäiseminen.

Poikkihallinnolliset hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet

Konsernihallinnon tehtäviin kuuluu kuntalaisten hyvinvointia edistävän työn ohjaus, koordinointi ja kehittäminen Hyvinvointi ja aktiivisuus –ohjelman linjausten mukaisesti. Hyvinvointityö toteutetaan yhdessä toimialojen kanssa. Hyvinvoinnin ohjausryhmä on valinnut koko kaupunkia koskeviksi strategisiksi painopisteiksi 2021 seuraavat:

- Terveiden elämäntapojen edistäminen. Tavoitteena turkulaisten perheiden kannustaminen terveiden elämäntapojen omaksumiseen. Toimenpitein lisätään lasten ja nuorten liikkumista ja aktiivisuutta sekä vähennetään ylipainoa.
- Yksinäisyyden ja ulkopuolisuuden vähentäminen. Tavoitteena lasten ja työikäisten yhteisöllisyyden lisääminen ja ikäihmisten yksinäisyyden vähentäminen mm. palveluohjauksen keinoin.
- Nuorisotyöttömyyden vähentäminen ja pitkäaikaistyöttömien aktivointi. Tavoitteena nuorisotyöttömien osuuden vähentäminen ja kunnan maksuosuuden vähentäminen toimenpiteillä, jotka toteutetaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa huomioiden opiskelu ja toimintakyky.
- Vanhemmuuden tuki. Vanhemmuutta tukemalla luodaan edellytyksiä perheiden itsenäiselle selviämiselle ja ehkäistään ongelmien kasautumista ja muuttumista vaikeammaksi. Perhe kokonaisuutena ja vanhemmuus huomioidaan kaikessa palveluiden järjestämisessä.

Konsernihallinto edistää terveitä elintapoja 2021 aktiivomalla kuntalaisia Turku tekee hyvää viestinnällä ja Koko Turku liikkuu -kampanjalla, vahvistamalla mielen voimavaroja toteuttamalla Hyvän mielen Suomi-hanke ja rakentamalla ehkäisevän mielen terveyden malli, lisäämällä ikääntyneiden toimintakykyä ja käynnistämällä WHO collaborating centre -toiminta.

Ulkopuolisuuden vähentämisen keskeiset kehittämistoimet konsernihallinnossa ovat Tykkää turkulaisesta -kampanja, kotouttamisen uudelleen organisointi tarve- ja asiakaslähtöisesti ml. työperäinen maahanmuutto sekä syrjäytymisen ja alueellisen eriytymisen ehkäisy toimenpideohjelman mukaisesti.

Nuorisotyöttömyyttä vähennetään käynnistämällä Työllisyyskokeilu huomioiden työnhakijan kokonaisvaltainen hyvinvointi koko kaupungin toimin, juurruttamalla Osaamiskeskustoiminta ja organisoimalla kaupungin työllisyystoiminta uudelleen asiakkaan palvelutarpeista lähtien.

Vanhemmuutta tuetaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmatyöllä ja päätösten vaikutusten ennakkoarvioinnilla.

Kiinteän omaisuuden ja tila- ja infraomaisuuden hallinta

Järjestämisvastuu omaisuuden arvosta huolehtimisesta on konsernihallinnolla. Omaisuuden arvosta huolehtiminen on kaupunkiympäristötoimialan kaupunkirakentamisen palvelualueella ja perustuu strategiseen sopimukseen ja investointiohjelmaan.

Konsernihallinto

Johdon tuen strateginen maankäyttö, liikkuminen ja asuntopolitiikka -yksikkö huolehtii yhteistyössä kaupunkiympäristötoimialan kanssa aktiivisesti kiinteistöomaisuuden kehittämisestä sekä arvosta. Kaupungin kiinteän omaisuuden luovutuksia tehostetaan kehittämällä omaisuutta houkuttelevammaksi kaavoituksella ja kumppanuusyhteistyöllä.

Tila- ja infraomaisuuden hallinta perustuu suunnitelmallisuuteen, jossa hyödynnetään korjausvelkailaskentaa. Omaisuuden arvosta huolehtiminen edellyttää riittäviä investointeja.

Tilahankkeen hyväksyminen nimikkeenä talousarvion investointiohjelmaan edellyttää lähtökohtaisesti hyväksytyä tarveselvitystä ja hankesuunnitelmaa tai hankekuvausta. Nimikkeen hyväksyminen talousarvion investointiohjelman taloussuunnitelmauosille edellyttää tarveselvityksen hyväksymistä. Tavoitteena, että vastaava toimintamalli on käytössä infrahankkeita laadittaessa talousarviovuodelle 2020.

Kaupungin palvelurakennusinvestoinnit perustuvat hyväksytyihin palveluverkkosuunnitelmiin.

Rakennuskannan energiatehokkuutta ja rakennusten älykkyyttä parannetaan ja priorisoidaan investointiraamin puitteissa. Kestävät investointiperiaatteet ja laatutaso määritellään hankesuunnitelmissa.

Henkilöstö

Toiminnan painopisteet vaikuttavat olennaisesti myös toimialan henkilöstöön. Hallinnon uudistaminen, toiminnanohjausjärjestelmän päivittäminen, keskitetyn asiakaspalvelupisteen perustaminen sekä kaupungin kärkihankkeiden toteuttaminen

näkyvät työvoiman käytön määrässä kuin henkilöstön hyvinvoinnin ja osaamisen kehittämisen tarpeissa.

Työympäristöihin kohdistuu muutoksia, joissa onnistuminen edellyttää hyvää johtamista, niin toiminnan kuin ihmisten. Työn mielekkyys rakentuu selkeistä vastuista, toimivasta yhteistyöstä ja kehittyvästä osaamisesta.

Konsernihallinto

1.6 Lausekkeet (kaupunginvaltuusto)

	Toimielin	Kirjaus
Kj	Kaupunginhallitus	Vahvistetaan palveluntuottajien ja tavarantoimittajien rahoituksellista asemaa jatkamalla maksuvalmiuden salliessa laskujen maksamista viipymättä hyväksymisen jälkeen.
Kj	Kaupunginhallitus	Kevennetään kuntalaisten ja yhteisöjen taloudellista painetta jatkamalla pidennettyä maksuehtoa (30 vrk), yksityisoikeudellisten eräpäivän siirtoa (3kk) ja perinnän maksusopimusta (24kk).
Kj	Kaupunginhallitus*	Tuomiokirkon yhteisterassitoimintaa jatketaan.
Kj	Kaupunginhallitus*	Otetaan käyttöön pysyvä käytäntö parkkipaikkojen vuokraamiseksi kesäaikana.
Kj	Kaupunginhallitus	Kaupungin ja sairaanhoitopiirin psykiatrian hoitoprosessien arviointi ja vastuujaon tarkistaminen tuottavuuden lisäämiseksi.
Kj	Kaupunginhallitus*	Käynnistetään kiinteistökehitys Turun ulkopuolella olevien ja tarpeettoman maaomaisuuden osalta.
Kj	Kaupunginhallitus	Lakkautetaan henkilöstökassa-toiminto vuoden 2021 loppuun mennessä. (Korvautuu kaupunginvaltuuston hyväksymällä uudella lausekkeella)
Kj	Kaupunginhallitus	Vuonna 2021 siirretään tilapalveluiden rakennuttamistoiminto perustettavaan yhtiöön yhdessä muiden konsernin toimijoiden kanssa.
Kj	Kaupunginhallitus	Vuonna 2021 fuusioidaan yhtiömuotoiset kaupungin omat tilakohteet konserniksi, joka toteuttaa jatkossa uudet tilahankkeet.
Kj	Kaupunginhallitus	Itäharjun monitoimitalon toteuttamisen aikaistus arvioidaan. Samalla selvitetään mahdollisuus muiden kouluverkkoratkaisujen siirtoa sekä kansainvälisen koulun toteutus monitoimitalon yhteyteen.
Kj	Kaupunginhallitus	Käynnistetään keskusta-alueen koulujen pitkäaikaisen väistötilan kilpailutus.
Kj	Kaupunginhallitus	Varissuon monitoimitalon tarveselvitys laaditaan vuoden 2021 aikana ja hankkeen toteutus sisällytetään investointisuunnitelmaan 2023-2026. Hankkeella tavoitellaan alueen päiväkotiverkon tiivistämistä vastaten väestöennusteen muutoksiin, kaupungin hiilineutraaliustavoitteeseen sekä kasvatus- ja opetuspalvelujen tuomista saman katon alle nykyaikaista opetussuunnitelmaa vastaaviin ja samalla kustannustehokkaisiin tiloihin.
Kv	Kaupunginhallitus	Avataan kaupungin ostolaskudata.

Konsernihallinto

Kv	Kaupunginhallitus	Byråbo:n suunnittelua tarkennetaan lisääntyneen etätyöskentelykulttuurin johdosta siten, että työskentelytilojen määrää voidaan tarkistaa 50 %:n työpistemitoitukselle työntekijämäärään nähden. Tiloihin sijoitettavan työntekijöiden määrä päivitetään, kun saadaan tieto htv-säästöistä.
Kv	Kaupunginhallitus	Henkilöstökassaa ei tässä kohtaa lakkauteta. Henkilöstökassan talletuskorkoa lasketaan ja palvelumaksuja korotetaan kustannusten kattamiseksi. Järjestelmämuutosten aiheuttamista investointitarpeista ja toiminnallisista muutoksista tuodaan esitys kaupunginhallitukselle, joka päättää henkilöstökassan jatkosta.
Kv	Kaupunginhallitus	Kehitetään henkilöstön kannustinjärjestelmää.
Kv	Kaupunginhallitus	Kehitetään ostopalveluiden valvontaa.
Kv	Kaupunginhallitus*	Nopeutetaan tuottavia investointeja ja pienennetään korjausvelkaa.
Kv	Kaupunginhallitus	Päivitetään konkreettinen suunnitelma toimista ja kustannuksista, joilla estetään alueellinen eriytyminen ja syrjäytyminen.
Kv	Kaupunginhallitus	Raportoidaan kaupunginhallitukselle yhteisten palveluiden vastualueet ja henkilöstösiirrot. Ja asetetaan kevään 2021 aikana konkreettinen htv-säästötavoite taloussuunnitelmakaudelle.
Kv	Kaupunginhallitus	Raportoidaan sopeutusohjelmien toteutumisesta ja talousarvion budjettivaikutusten ja toimeenpanokirjausten edistymisestä osavuosikatsausten yhteydessä kaupunginhallitukselle.
Kv	Kaupunginhallitus	Selvitetään Jäkärän VPK:n osalta pelastustoimen tilanne sekä uuden tilan investointimahdollisuudet.
Kv	Kaupunginhallitus	Tuetaan nuorten työllistymistä ja harrastusmahdollisuuksia.

* Toimeenpanovastuu kaupunkiympäristötoimialalla

2.1 Strategiset tavoitteet (kaupunginvaltuusto)

Kaupungin oma kehittäminen

Kärkihanke 1: Keskustan kehittäminen

Strateginen teema: **Rakentuva Turku ja ympäristö**

Strateginen linjaus: 3.3.2 Kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta lisätään laajalla yhteistyöllä

Muut toteutettavat linjaukset:

3.3.1

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Arviointikriteeri 2021:	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	
Tavoitteen kuvaus: Kokonaisvaltaiseen kaupunkikehittämiseen tähtävällä kärkihankeella tavoitellaan Turun keskustan kilpailukyvyyn ja vetovoiman vahvistamista niin liiketoiminnan ja matkailun kuin asumisen näkökulmista. Hankkeella on kolme tavoitteellista painopistealuetta, jotka luovat pohjan elävän ja vetovoimaisen kaupunkikeskustan kehittämiselle: <ul style="list-style-type: none">Saavutettava ja helposti kuljettava keskusta: Turun keskusta on kaikkien yhteisenä kaupunginosana saavutettavuudeltaan ainutlaatuinen, ja sen liikkumisympäristön ilme on esimerkillisen viihtyisä ja vetovoimainen ympäri vuoden.Kaupallisesti houkutteleva keskusta: Turun keskusta on Läntisen Suomen tärkein ja pohjoisen Itämeren kiinnostavin talouden, kaupan ja työssäkäynnin keskittymä.Viihtyisä ja elävä kohtaamisten keskusta: Turun keskusta on eurooppalainen asumisen, kulttuurin ja matkailun keskittymä, joka sykkii elämää ympäri vuoden. Nämä painopistealueet toimenpidekokonaisuuksineen muodostavat kärkihankkeen toimenpideohjelman rungon. Kärkihanketta ja siihen liittyvää toteuttamisohjelmaa toteutetaan laaja-alaisella avoimella yhteistyöllä kaupungin ja sen sidosryhmien kesken. Kaikilla hankkeen osa-alueilla suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtana on kaupungin asukkaiden, asiakkaiden ja sidosryhmien osallisuus. Kärkihankkeen toimintasuunnitelma vuodelle 2020 tulee Konsernihallinnon strategisen sopimuksen liitteeksi. Toimintasuunnitelma sisältää keskeiset toimenpiteet ja mittarit kärkihankkeen etenemisen seurantaan. Kärkihankkeen ohjauksesta vastaa kaupunginhallitus.						

Konsernihallinto

Kärkihanke 2: Turun tiedepuisto

Strateginen teema: **Rakentuva Turku ja ympäristö**

Strateginen linjaus: 3.3.1 Luodaan pohjaa kasvulle kehittämällä kaupunkia suurina aluekokonaisuuksina

Muut toteutettavat linjaukset:

3.3.3, 3.3.7, 3.3.10

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Arviointikriteeri 2021:		Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Turun Tiedepuisto on kaupunkiseudun merkittävin kasvua tukeva kaupunkikehityskohde. Kärkihankkeella tavoitellaan alueen kehittymistä kansainvälisesti kiinnostavana ja rohkean kokeilevana osaamiskeskittymä, joka on toiminnoiltaan monipuolinen ja logistisesti vetovoimainen. Tiedepuiston kärkihankkeen mukaisella kehittämisellä tähdätään ennen kaikkea siihen, että Tiedepuiston sijainnin poikkeukselliset lähtökohdat ja monipuolisen osaamiskeskittymän luoma potentiaali saadaan mahdollisimman täysimääräisesti hyödyntämään kokonaisvaltaista kehitystä.</p> <p>Hankkeella on neljä painopistealuetta, joilla varmistetaan alueen strategisten tavoitteiden saavuttaminen.</p> <ul style="list-style-type: none">Turun Tiedepuisto profiloituu kansainvälisesti merkittävänä ja rohkean kokeilevana innovaatio- ja osaamiskeskittymänä, ja luo kilpailukyisen toiminta- ja kasvuympäristön osaamisintensiiviselle tutkimus- ja yritystoiminnalle.Turun Tiedepuisto on logistisesti vetovoimainen fiksin liikkumisen keskus, jossa saumattomasti toisiinsa kytkeytyvät kestävä liikunnan muodot ja niitä tukevat palvelut tekevät arjesta sujuvaa.Turun Tiedepuisto on ympäri vuorokauden elävä ja viihtyisä kohtaamisten keidas, jossa hyvinvointia ja terveyttä edistävät alustat, ratkaisut ja palvelut nivoutuvat luontevaksi osaksi alueen asukkaiden, opiskelijoiden ja työntekijöiden arkea.Turun Tiedepuisto on kaupungin energiatehokkain rakennettu alue, jonka kehittämisessä painottuvat laadukkaan perusinfraan lisäksi älykkään ja kestävä kaupungin ratkaisut ja teknologiat. <p>Kupittaa ja Itäharjun välisen kannen rakentamisessa yhdistetään ainutlaatuisella tavalla kaikki aluetta koskevat strategiset tavoitteet niin innovaatioalustana, jossa keskiössä Triple Helix -yhteistyö, kuin toisaalta Tunnin junan ensimmäisenä pääte piste, jonka saavutettavuus on ainutlaatuista ja jossa alueen keskipiste muodostaa kohtaamisen keitaan. Alue muodostaa hyvinvoinnin referenssikaupungin osan, jossa on parhaat edellytykset opiskella, innovoida, työskennellä, elää ja asua.</p> <p>Kärkihankkeen toimintasuunnitelma vuodelle 2020 tulee Konsernihallinnon strategisen sopimuksen liitteeksi. Toimintasuunnitelma sisältää keskeiset toimenpiteet ja mittarit kärkihankkeen etenemisen seurantaan. Toimintasuunnitelma laaditaan kaupunginhallituksen hyväksytyä kärkihanke-esityksen. Kärkihankkeen ohjauksesta vastaa kaupunginhallitus.</p>						

Konsernihallinto

Kärkihanke 3: Smart and Wise Turku

Strateginen teema: **Vaikuttava ja uudistuva Turku**

Strateginen linjaus: 3.2.3 Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä

Muut toteutettavat linjaukset:

3.2.2 Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Arviointikriteeri 2021:		Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen		
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Smart and Wise Turku-kärkihankkeen tarkoituksena on auttaa Turun kaupunkia varautumaan ilmastonmuutoksen ja kaupungistumisen haasteisiin sekä parantaa toiminnan tuottavuutta hyödyntämällä digitalisaatiota ja sen tuottamaa dataa.</p> <p>Kaupunki tekee laaja-alaista yhteistyötä ja innovatiivisia kokeiluja alueen korkeakoulujen, yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa ja luo samalla uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja kasvatamme Turun kansainvälistä kiinnostavuutta.</p> <p>Hankkeella on kuusi painopistealuetta: 1) hiilineutraalius ja resurssiviisaus, 2) asiakkuuksien ja palvelujen hallinta, 3) turvallisuus, 4) kaupunkisuunnittelu, 5) liikenne ja liikkuminen ja 6) syrjäytymisen ehkäiseminen. Painopistealueet hyödyntävät yhteisiä kyvykkyksiä, joita ovat alustatalouden toimintamalli sekä tiedon hyödyntämisen toimintamalli.</p> <p>Kärkihankkeen toimintasuunnitelma vuodelle 2020 tulee Konsernihallinnon strategisen sopimuksen liitteeksi. Toimintasuunnitelma sisältää keskeiset toimenpiteet ja mittarit kärkihankkeen etenemisen seurantaan. Kärkihankkeen ohjauksesta vastaa kaupunginhallitus.</p>						

Konsernihallinto

Turun kaupungin ilmastosuunnitelma 2029 (kv 11.6.2018 § 142)

Strateginen teema: **Rakentuva Turku ja ympäristö**

Strateginen linjaus: 3.3.6 Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029

Muut toteutettavat linjaukset: -

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Arviointikriteeri 2021:		Ilmastosuunnitelman toteuttaminen	Ilmastosuunnitelman toteuttaminen	Ilmastosuunnitelman toteuttaminen	Ilmastosuunnitelman toteuttaminen	
Tavoitteen kuvaus: Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029. Turun kaupungin ilmastosuunnitelma 2029 noudattaa Euroopan Unionin yhteistä mallia (SECAP, Sustainable Energy and Climate Action Plan) ja sisältää ilmastopolitiikan toimintalinjat ja välitavoitteet vuosille 2021, 2025 ja 2029. Suunnitelma käsittää sekä ilmastomuutoksen hillinnän että sopeutumisen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi suunnitelman yksimielisesti 11.6.2018 ja päätti, että suunnitelma on huomioitava ohjaavasti toimialojen ja konserniyhteisöjen toiminnan ja talouden suunnittelussa ja toteutuksessa vuosittain. Päämääränä on toteuttaa yhdessä kaupunkistrategian asettama tavoite hiilineutraalista kaupunkialueesta 2029 sekä vahvistaa Turun asemaa ilmastoratkaisujen kansainvälisenä edelläkävijänä. Ilmastosuunnitelma sisältää myös perustelut, miksi ja miten hiilineutraaliuden tavoite saavutetaan. Vuodesta 2029 alkaen tavoitteena on ilmastoposiitivinen kaupunkialue.						

Konsernihallinto

Musiikkitalon toteuttaminen (konserttitalo)

Strateginen teema: **Yrittävä ja osaava Turku**

Strateginen linjaus: 3.1.5 Turkuä kehitetään merkittävänä matkailu-, kongressi- ja tapahtumakaupunkina

Muut toteutettavat linjaukset:

2.3.6, 2.3.7

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Arviointikriteeri 2021:			Allianssin hankintavaihe valmiiksi ja kehitysvaihe käynnistyy.			
Tavoitteen kuvaus: Turun uusi konserttitalo rakennetaan Aurajoen itärannalle Itsenäisyydenpuistoon. Uudisrakennushanke toteutetaan allianssimallilla. Allianssimalli koostuu strategisesta vaiheesta, muodostamis- ja ehdotusvaiheesta, kehitysvaiheesta, toteutusvaiheesta ja jälkivastuusta.						

Konsernihallinto

Johtamisjärjestelmän uudistaminen ja pormestarimallin käyttöönotto

Strateginen teema: **Vaikuttava ja uudistuva Turku**

Strateginen linjaus: 3.2.2 Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä

Muut toteutettavat linjaukset:

3.2.6

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Arviointikriteeri 2021:		Johtamisjärjestelmän suunnittelu	Uuden johtamisjärjestelmän käyttöönotto ja sopimusohjauksmallin uudistaminen			
Tavoitteen kuvaus: Turku siirtyy vuoden 2021 kesäkuusta lähtien pormestarien aikaan: kaupunkia johtavat pormestari ja kolme apulaispormestaria. Johtamisen tueksi synnytetään maailman modernein johtamismalli. Turun uusi johtamismalli vahvistaa demokratiaa antamalla kuntalaisille mahdollisuuden vaikuttaa merkittävästi aiempaa suuremmin kaupungin ylimmän poliittisen johdon valintaan. Muutos tehdään yhdessä ja vahvassa vuorovaikutuksessa henkilöstön kanssa. Muutos koskee kaikkia kaupungin työntekijöitä, mutta erityisesti johtoa, tukipalveluita ja konsernihallintoa.						

Konsernihallinto

Linnakaupunki ja Linnaniemi (historian ja tulevaisuuden museo) sekä kantasatama

Strateginen teema: **Rakentuva Turku ja ympäristö**

Strateginen linjaus: 3.3.1 Luodaan pohjaa kasvulle kehittämällä kaupunkia suurina aluekokonaisuuksina

Muut toteutettavat linjaukset:

2.3.5, 3.1.3, 3.1.5, 3.3.3, 3.3.5, 3.3.7, 3.3.10

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Arviointikriteeri 2021:		Linnakaupungin asemakaavoituksen edistäminen sekä vahvojen kaavojen toteutus investointiohjelmalla. Ferry Terminaalin asemakaavoitus	Linnakaupungin asemakaavoituksen edistäminen, sekä vahvojen kaavojen toteutus investointiohjelmalla. Linnanniemen arkkitehtikilpailu ratkaistu ja aluetta koskeva asemakaavaluonnos käsitelty. Kantasataman etenemismallin päätös.			

Tavoitteen kuvaus:

Linnakaupungin osayleiskaavan mukainen kaupunkirakenteen muutos etenee eri vaiheissa (esiselvitys, suunnittelu ja toteutus) olevien alueiden kautta. Kaupunki mahdollistaa infrainvestoineilla asuntojen ja palveluluiden rakentumisen alueelle. Tavoitteena on turvata keskustamaisen kaupunkirakenteen laajentuminen kohti merta.

Linnanniemen tavoitteena on olla tulevaisuudessa ympärivuotisen kaupunkikulttuurin keskus, jossa voi kokea samanaikaisesti historian, meren ja maailman kauneimman saariston. Linnan ohella sinne houkuttelevat monipuoliset palvelut, rantaan asti ulottuvat ulkoilualueet, erilaiset merelliset toiminnot sekä tuleva Historian ja tulevaisuuden museo.

Linnakaupungin kokonaisuuteen liittyvän kantasatama-alueen kehittämisen esiselvityksen perusteella päätetään hankkeen etenemisestä vuonna 2021. Satama-alueiden kehittämisen tavoitteena on varmistaa alueella toimivien yritysten toimintaedellytykset, sekä tukea merellisen kaupunginosan syntymistä. Merkittävässä asemassa tulee olemaan alueen logistiikka ja liikkumiskysymykset.

Konsernihallinto

Raitiotien ensimmäisen vaiheen yleis- ja toteutussuunnitelmat

Strateginen teema: **Rakentuva Turku ja ympäristö**

Strateginen linjaus: 3.3.7 Ympäristön kannalta kestävä ja turvallista liikennettä ja liikkumista edistetään eheää kaupunkirakennetta hyödyntämällä

Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.1, 3.3.2, 3.3.4

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Arviointikriteeri 2021:						
Hankeyhtiön perustaminen			Hankeyhtiö käynnistää toiminnan	Hankeyhtiö toiminnassa	Hankeyhtiö toiminnassa	Hankeyhtiö toiminnassa
Raitiotien yleissuunnitelma			Yleissuunnitelma laaditaan. Päätös toteutussuunnittelusta (kh) myös Kauppatorisatama osuudella.			
Raitiotien toteutussuunnitelmat (hankeyhtiö)			Hankeyhtiö päättää hankintamenettelystä ja käynnistää hankintamenettelyn.	Toteutussuunnittelu	Toteutussuunnittelu	Investointipäätös raitiotien toteutussuunnitelman ja vahvistuneen kustannusarvion perusteella
Tavoitteen kuvaus: Raitiotien Tiedepuiston ja Sataman linjat kytkevät yhteen Turun merkittävimmät kaupunkikehityshankkeet Tiedepuiston, keskustan kehittämisen sekä Linnakaupungin. Toteuttamalla raitiotie kokonaisvaltaisena kaupunkikehityshankkeena voidaan tukea ja nopeuttaa näiden alueiden kehittymistä. Turun kaupunginvaltuusto päätti 20.4.2020 § 51, että raitiotien toteutussuunnitelmat laaditaan välille Varissuo-Kauppatori ja raitiotien hankesuunnitelmatasoinen yleissuunnitelma ja tarvittaessa toteutussuunnitelmat välille Kauppatori-satama. Suunnitelmien perusteella syntyy hankkeen lopullinen kustannusarvio kaupunginvaltuuston investointipäätöstä varten. Samalla päätettiin käynnistää raitiotien edellyttämät asemakaavanmuutokset, jotka sisältyvät Kaupunkiympäristötoimialan operatiiviseen sopimukseen.						

Konsernihallinto

Ulkoiset sidosryhmä – ja vaikuttamistavoitteet

Tunnin juna -hankkeen hankeyhtiön osakkuus

Strateginen teema: **Yrittävä ja osaava Turku**

Strateginen linjaus: 3.1.3 Elinkeinoelämän kilpailuetua kasvatetaan vahvistamalla Turun logistista asemaa ja logistiikkapalveluja

Muut toteutettavat linjaukset:

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Arviointikriteeri 2021: Turun ja Helsingin välisen oikoradan suunnittelusta ja toteuttamisesta tehdään kansallinen päätös.		Yleissuunnittelu valmis, tehdään toteutus päätös	Toteutus käynnissä	Toteutus käynnissä	Toteutus käynnissä	
Tavoitteen kuvaus: Tunnin junaksi nimitetään nopeaa junayhteyttä Helsingin ja Turun välillä. Helsingin ja Turun välisen ratayhteyden nopeuttamiseksi toteutetaan kokonaan uusi oikorata Espoosta Lohjan kautta Saloon. Lisäksi nopea yhteys sisältää Espoon kaupunkiradan, Salo–Turku-kaksoisraiteen sekä Turun ratapiha-alueet.						

2.2 Strategiset tavoitteet (kaupunginhallitus)

Nuorisotyöttömyyden vähentäminen

Pitkäaikaistyöttömien aktivointi

Strateginen teema: **Yrittävä ja osaava Turku**

Strateginen linjaus: 3.1.4 Tuetaan työllisyyden paranemista uudistamalla kaupungin työllistämistoimintaa ja lisäämällä maahanmuuttajien työelämäyhteyksiä

Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.7

Arviointikriteerit:	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Nuorisotyöttömien osuus	12 %	11 %	12 %			
Työllisyysmäärärahan vaikuttavuus						
<ul style="list-style-type: none">Henkilöitä aktivointi- ja työkykypalveluiden piirissä	2655	3000	3000			
<ul style="list-style-type: none">Kokonaisasiakasmäärä	4279	4500	4500			
<ul style="list-style-type: none">Uusien asiakkaiden määrä	3647	3000	4000			
<ul style="list-style-type: none">Työmarkkinatuen kuntaosuudella olevien ohjaus aktivointitoimiin	1254	1500	1500			
<ul style="list-style-type: none">Aktivointiaste *	62 %	70 %	75 %			

Tavoitteen kuvaus: Nuorisotyöttömien osuuden vähentäminen ja kunnan maksuosuuden vähentäminen toimenpiteillä, jotka toteutetaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa huomioiden opiskelu ja toimintakyky.

* Asiakkuuden lopettamissyynä on: työllistetty, opiskeluun siirtynyt, kuntouttavassa työtoiminnassa olevat, Koho-harjoittelussa olevat).

Konsernihallinto

Poikkihallinnolliset hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet

Strateginen teema: **Terve ja hyvinvoiva turkulainen**

Strateginen linjaus: 2.1.1. Luodaan puitteen hyvinvoinnille laaja-alaisella yhteistyöllä

Muut toteutettavat linjaukset: 2.1.2; 2.2.3.; 2.2.5.; 2.3.1.; 2.3.2.; 2.3.5.

Arviointikriteerit	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Terveiden elintapojen edistäminen			Ehkäisevän mielenterveystyön malli luotu			
Yksinäisyyden ja ulkopuolisuuden vähentäminen			Syrjässä olevien nuorten määrä vähenee			
Vanhemmuuden tuki			Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden toimeenpano			

Tavoitteen kuvaus:

Horizontaaliset tavoitteet koskevat koko kaupunkia ja toimeenpannaan koko kaupungin toimenpitein. Konsernihallinto edistää terveitä elintapoja: Turku tekee hyvää viestintä, Koko Turku liikkuu -kampanja, Hyvän mielen Suomi-hanke, ehkäisevän mielenterveystyön mallin luominen, ikääntyneiden toimintakyvyn toimet ja WHO collaborating centre -toiminnan käynnistäminen. Ulkopuolisuuden vähentäminen: Tykkää turkulaisesta -kampanja, kotouttamisen uudelleen organisointi tarve- ja asiakaslähtöisesti, syrjäytymisen ja alueellisen eriytymisen ehkäisy toimenpideohjelman mukaisesti. Vanhemmuuden tukeminen: lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmatyö ja päätösten vaikutusten ennakoarviointi.

Konsernihallinto

Teknillisen alan korkeakoulutuksen ja vetovoiman vakiinnuttaminen

Strateginen teema: **Yrittävä ja osaava Turku**

Strateginen linjaus: 3.1.6 Turun asemaa Suomen vetovoimaisimpana yliopisto- ja opiskelijakaupunkina vahvistetaan

Muut toteutettavat linjaukset:

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Arviointikriteeri 2021: Toteutuu suunnitelman mukaisesti		Toimintamallin toimeenpano	Toimintamallin toimeenpano	Toimintamallin toimeenpano	Toimintamallin toimeenpano	
<p>Tavoitteen kuvaus: Teknologiakampus Turun toiminnan käynnistäminen ja toteutus, jossa kaupungin vetovastuulla on STEAM –toiminta. Laaja-alainen ja monitieteinen tekniikan alan osaamiskeskittymä tukee tulevaisuuden teknologioiden kehittymistä Turun alueella. Yhteistyössä korkeakoulujen ja alueen elinkeinoelämän kanssa kaupunki vahvistaa pitkäjänteisesti Turun kilpailukykyä sekä asemaa tekniikan koulutuksessa ja tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnassa (TKI).</p> <p>Turun yliopiston 2021 käynnistyvä uusi teknillinen tiedekunta muodostaa käänteentekeväen pysyvän resurssin, joka vahvistaa merkittävästi alueen elinvoimaa, kilpailukykyä ja teknologiakehitystä. Tiedekunta saavuttaa täyden toimintavahvuutensa 2025, jolloin kaikki vuosikurssit ovat täynnä ja ensimmäiset 2020 syksyllä aloittaneet opiskelijat alkavat valmistua. Laaja-alaiset erityistoimet, mm. kuntien ja yritysten lahjoitusprofessorit, ovat osaltaan varmistamassa uuden tiedekunnan käynnistysvaiheen 2021-2025 onnistumista.</p> <p>Osana Teknologiakampusta kaupungin vetämä STEAM –kokonaisuus vahvistaa tekniikan uuden korkeakoulutuskokonaisuuden vetovoimaa ja koulutuksen kysyntää Turussa ja Lounais-Suomessa. STEAM, jonka laajaan hankekokonaisuuteen sisältyvät mm. Työelämälehtori -hanke sekä Merilukio, tarjoaa perusopetuksen ja toisen asteen yhdistävän tiede- ja teknologiapolun, jonka kautta eri-ikäisille lapsille ja nuorille aukeaa laaja mahdollisuus oppia tieteitä ja teknologiaa ja suuntautua tekniikan eri alojen jatko-opiskeluun ja työharjoitteluun.</p>						

Konsernihallinto

2.3 Strategiset hankkeet (kaupunginhallitus)

Hanke	Hyötytavoite	Strategiakytös
Uusien työ- ja tilankäyttökonseptien kehittäminen	Byråbo: Tilankäyttöä tehostetaan kaikissa kaupungin toimistoissa siten, että tilamitoitus on enintään 15-18 m2/hlö (uudiskohteissa 15 m2 ja peruskorjatuissa kohteissa 18 m2). Samalla voidaan osittain luopua myös nimetyistä työpisteistä. Tätä kautta voidaan vähentää jopa noin 10 000 m2 toimistotiloja. Säästöpotentiaali tilakustannuksissa näiden toimenpiteiden seurauksena voi olla vuositasolla jopa 0,5 - 1,5 M€. Joka tapauksessa nykyisiä toimistotiloja tulisi lähivuosina korjata, joten tilainvestoinneilta ei voida säästyä. Keskitetyn toimistoratkaisun myötä voidaan myös saada aikaan toiminnan tehostumista.	3.2.7 Tilojen käyttöä tehostetaan uudistamalla toimintamalleja
Työllisyyden edistämisen	Kaupungin pitkäaikaistyöttömyydestä aiheutuvien kustannusten alentaminen. Kaupungin elinvoimaisuuden lisääminen ja kaupungin roolin selvittäminen työllisyysasioissa. Asiakslähtöisempien palvelujen tuottaminen turkulaisille.	3.1.4 Tuetaan työllisyyden paranemista uudistamalla kaupungin työllistämistoimintaa ja lisäämällä maahanmuuttajien työelämäyhteyksiä
Keskustan kehittäminen -kärkihanke	Kärkihankkeen toimintasuunnitelma ja ensi vuoden painopistealueiden tavoitteet löytyvät erillisestä liitteestä.	Strategian kärkihanke, joka toteuttaa useita linjauksia molemmista strategisista ohjelmista.
Turun kaupungin hallinnon kehittämishanke	1. Hallinnon laadun parantaminen toimintatapoja kehittämällä 2. Tehtäväkuvien selkeyttäminen ja osaamisen varmistaminen riskien hallinnan näkökulmasta. 3. Hallinnon tiivistäminen - tuottavuuden lisääminen.	3.2.2 Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevalla työvälineillä
Turun tiedepuisto -kärkihanke	Kärkihankkeen toimintasuunnitelma ja ensi vuoden painopistealueiden tavoitteet löytyvät erillisestä liitteestä.	Strategian kärkihanke, joka toteuttaa useita linjauksia molemmista strategisista ohjelmista.
Toiminnan ja talouden ohjauksen kehittäminen (SAP)	Nykyisen toiminnanohjaus- ja henkilöstöhallintajärjestelmän päivitys. Tavoitteena on raportoinnin tehostuminen, kustannuslaskennan kehittäminen ja laadukkaamman tiedon tuottaminen päätöksenteon tueksi. Luodaan ja jalkautetaan yhteiskäyttöiset virtaviivaistetut prosessit toiminnanohjaukseen, sekä rakennetaan tätä tukeva moderni tietojärjestelmäratkaisu. Vuoden 2021 hyötytavoite 6 milj. euroa, ja vuodesta 2022 eteenpäin 12 milj. euroa vuositasolla.	3.2.4 Parempaa johtamista ja päätöksentekoa tuetaan tiedonhallintaa parantamalla 3.2.3 Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä
Tietohallintostrategian toimeenpano	Kaupungin IT-palvelujen kehittämisvisio tiivistyy kuuteen tavoitteeseen. Visio kuvaa miten IT-palvelujen tulee toimia, jotta toiminta parhaiten vastaa asiakkaiden ja henkilöstön odotuksia sekä kaupungin strategisia päämääriä.	3.2.6 Kaupungin perustoimintaa tuetaan parantamalla tukipalvelujen laatua ja kustannustehokkuutta
Smart and Wise Turku -kärkihanke	Kärkihankkeen toimintasuunnitelma ja ensi vuoden painopistealueiden tavoitteet löytyvät erillisestä liitteestä.	Strategian kärkihanke, joka toteuttaa useita linjauksia molemmista strategisista ohjelmista.

Konsernihallinto

Pohjoinen kasvuyöhyke (PKV)	<p>Pohjoinen kasvuyöhyke on alusta ennakkoluulottomille digitaalisten palvelukonseptien kokeiluille ja piloteille sekä kansainvälisesti houkutteleva elinkeinoelämän toimintaympäristö. Se tarjoaa kehitysalustan innovaatioille, Suomen edelleen kansainvälistymiselle ja uusiin, digitaalisiin sovelluksiin perustuvien ratkaisujen kokeiluille ja kaupallistamiselle. Pohjoisen kasvuyöhykkeen strategiset painopisteet vuosina ovat elinkeinoelämän kannalta keskeisten kuljetusketjujen ja logistiikkaratkaisujen kehittäminen yli hallinnollisten tai alueellisten rajojen, tavoitteena kitkattomat ja sujuvat logistiset tavaravirrat. Pohjoisen kasvuyöhykkeen kehittämisen kärjet kohdistetaan sisäisen saavutettavuuden parantamiseen kotimaan ja kansainvälisen tavaraliikenteen solmukohdissa. Yritysten asiointiin ja tavaravirtojen tehokkuus ja niiden saavutettavuus vyöhykkeellä perustuu siihen, kuinka hyvin satamat, lentoasemat ja tavaraliikenteen rajanylityspaikat toimivat koko vyöhykkeellä, sekä siihen kuinka vyöhykkeen sisäiset virrat toimivat logistiikkakeskusten, väylien ja logistiikkapalvelujen markkinoiden varassa.</p>	3.1.3 Elinkeinoelämän kilpailuetua kasvatetaan vahvistamalla Turun logistista asemaa ja logistiikkapalveluja
Asiakirjahallinnan kokonaisuuden kehittäminen	<p>Kaupungin tiedonhallinnan ratkaisut vastaavat niitä vaatimuksia, jotka julkishallinnon tulee täyttää tietosuojan sekä sähköisen tiedon, rekisteritiedon ja asiakirjallisen tiedon elinkaaren hallinnassa ja käsittelyssä. Samalla käyttöön saadaan prosessien digitalisoinnin sähköisesti säilytetävän tiedon ja hyödyt: tiedon parantunut löydettävyys, yhdistely-, jatkokäyttö- ja jalostusmahdollisuudet sekä tietopalvelun tehostuminen. Digitaalisia aineistoja ja asiakirjallista tietoa voidaan jatkossa käyttää ja säilyttää pelkästään sähköisessä muodossa, jolloin paperiaineiston arkistointiin tarvittava arkistotilatarve ei enää kasva.</p>	3.2.4 Parempaa johtamista ja päätöksentekoa tuetaan tiedonhallintaa parantamalla
DigiTurku	<ul style="list-style-type: none">• Digitaalisen vuorovaikutuksen jatkokehittäminen• Palvelukartan jatkokehittäminen• Saavutettavuuslain vaatimusten vakiinnuttaminen• Suomi.fi-maksut, jatkokehittäminen• Suomi.fi-viestit, jatkokehittäminen• Sähköisen allekirjoituksen laajentaminen• Verkkoliiketoiminta• Verkkomaksujen palautusprosessi	3.2.2 Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä

Konsernihallinto

IT-palvelukehitys	<p>IT-palvelukehitystä tehdään tietohallintostrategian mukaisesti. Kaupungin työntekijöille luodaan digitaalinen työympäristö, jonka avulla työn tuottavuuden kasvu mahdollistetaan ajasta ja paikasta riippumattomasti. Kaupungin tärkeimpiä sovelluksia jaetaan tietoturvallisesti käytettäväksi myös ulkoverkosta ja ulkoisista työasemista. Työympäristöön tuodaan lisää uusia pilvipalveluja, jotka tuovat kaupungin työntekijöiden käyttöön yhä uusia ja innovatiivisia työn tekemisen välineitä. Käyttövaltuushallintaa kehitetään automatisoimalla käyttäjävaltuushallintaa. Mobiilityöskentelyä tuetaan ja mahdollistetaan yhdessä muiden hankkeiden kanssa ja näiden tarpeita kuunnellen (mm. Byråbo). IT-palveluiden kustannuksien läpinäkyvyyttä parannetaan ja mahdollistetaan käyttäjille ajantasainen tieto palveluiden käyttäjämääristä ja hinnoista rakentamalla IT-palveluiden oma raportointiportaali asiakkaiden käyttöön. Työasemaympäristön modernisoimista jatketaan Windows10 -päivityksillä ja alustarakaisuja kehitetään strategian mukaan tukemaan yhä laajemmin kaupungin järjestelmiä.</p>	<p>3.2.2 Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä 3.2.3 Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä 3.2.4 Parempaa johtamista ja päätöksentekoa tuetaan tiedonhallintaa parantamalla 3.2.6 Kaupungin perustoimintaa tuetaan parantamalla tukipalvelujen laatua ja kustannustehokkuutta</p>
--------------------------	---	---

Konsernihallinto

3.1 Määrärahat ja investoinnit (kaupunginvaltuusto)

Kaupunginhallitus (Konsernihallinto ja määräaikaiset palvelukeskukset), sisältää sivistys- ja vapaa-aikatoimialalta hallinnon uudistamisen yhteydessä siirtyneet määrärahat, 1 000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Käyttötalousosa						
Toimintatulot	186 116	180 309	186 156	182 441	184 996	187 585
Valmistus omaan käyttöön	80	0				
Toimintamenot	230 365	247 991	251 184	258 054	256 709	258 415
Toimintakate	-44 169	-67 682	-65 027	-75 613	-71 713	-70 829
Muutos-%		53,2%	-3,9%	16,3%	-5,2%	-1,2%
Investointiosa						
Investointimenot	3 175	8 839	8 159	8 159	8 159	8 159
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet		0				
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		0				
NETTO	-3 175	-8 839	-8 159	-8 159	-8 159	-8 159
Muutos-%		178,4%	-7,7%	0,0%	0,0%	0,0%

Konsernihallinto

Kaupungin yhteiset toiminnot (Maa-, tila- ja infraomaisuus), 1 000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Käyttötaloulososa						
Toimintatulot	36 224	24 200	34 200	26 200	36 900	38 900
Valmistus omaan käyttöön	39	0				
Toimintamenot	5 615	2 500	5 894	-1 400	-2 500	-2 000
Toimintakate	30 648	21 700	28 306	27 600	39 400	40 900
Muutos-%		-29,2%	30,4%	-2,5%	42,8%	3,8%
Investointiosa						
Investointimenot	108 461	96 566	92 267	159 372	173 029	147 647
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	1 451	0				
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		23 700	32 700	23 700	27 000	27 000
NETTO	-107 011	-72 866	-59 567	-135 672	-146 029	-120 647
Muutos-%		-31,9%	-18,3%	127,8%	7,6%	-17,4%

Talousarviomääräraha kohdennetaan kaupunginhallituksen omaisuudenhallinnan tulosalueelta (Kustannuspaikat: Maaomaisuus, tilaomaisuus, infraomaisuus) Kaupunkiympäristötoimialalle.

Konsernihallinto

3.2 Määrärahat palvelualueittain, 1 000 €(kaupunginhallitus)

Palvelu- tai tulosalue	Toimintatulot	Toimintamenot	Toimintakate
Johdon tuki	80	6 049	-5 969
Järjestämistoiminto	0	546	-546
Yhteiset palvelut	160 297	139 750	20 546
Määräaikaiset palvelukeskukset	12 598	49 344	-36 746
Yhteiset	4 194	24 346	-20 152
Hankkeet ja projektit	8 934	17 251	-8 317
Edelleen kohdistettavat määrärahat	0	13 844	-13 844
Ruokapalvelut - toiminta	53	53	0
ALV-toimintamalli	0	0	0
Kaupunginhallitus yhteensä	186 156	251 184	-65 027

Konsernihallinto

3.6 Muut investoinnit (kaupunginhallitus)

	TALOUSARVIO 2021	TALO USSUUNNITELMA 2021	TALO USSUUNNITELMA 2022	TALO USSUUNNITELMA 2023
Investointihankkeet yhteensä	8 159 000	8 009 000	8 009 000	8 009 000
Uus- ja laajennusinvestoinnit	8 159 000	8 009 000	8 009 000	8 009 000
Muut pitkävaikutteiset menot	8 159 000	8 009 000	8 009 000	8 009 000
Varaus Suomen Joutsenen kunnostusta varten	150 000			
Digitaalisten palvelujen kehittäminen	1 003 000			
Smart and Wise Turku	1 700 000			
IT-palvelukehitys	2 303 000			
Tukiprosessien kehittäminen (sis. Toiminnanohjausjärjestelmä)	2 003 000			
Toimialojen it-investoinnit	1 000 000			
Muut pysyvien vastaavien hankinnat	0	0	0	0
Koneet ja kalusto	0	0	0	0

Konsernihallinto

3.7 Kaupunginhallituksen omarahoitusosuudet (kaupunginvaltuusto)

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Käyttötalousosa						
Toimintatulot		0				
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	18 758	19 785	20 184	20 588	21 000	21 420
Toimintakate	-18 758	-19 785	-20 184	-20 588	-21 000	-21 420
Muutos-%		5,5%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%

Konsernihallinto

3.8 Kaupunginhallituksen omarahoitusosuudet kohteittain (kaupunginhallitus)

Omarahoitusosuudet, €

	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021 toimintatulot	Talousarvio 2021 toimintamenot	Toimintakate	Muutos, €	Muutos, %
Varsinais-Suomen aluepelastuslaitos	-14 063 844	0	14 311 440	-14 311 440	247 596	1,8 %
Maaseutuelinkeinoasiat	-22 000	0	22 000	-22 000	0	0
UBC	-300 000	0	290 000	-290 000	-10 000	-3,3 %
Eläkkeet	-5 398 808	0	5 560 773	-5 560 773	161 965	3,0 %
Yhteensä	-19 784 652	0	20 184 213	-20 184 213	399 561	2,0 %

4.1 Työvoiman käyttö (kaupunginhallitus)

Henkilötyövuodet (htv) ja kustannukset, 1.000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Kaupunginhallitus, yhteensä (htv)	650,2	633,3 (649,47)	717,2	717,2	717,2	717,2
Kaupunginhallitus, palkat ja palkkiot	37 394	41 033	43 189*	43 189*	43 189*	43 189*
Konsernihallinto (htv)	483,9	340,3	545,6	545,6	545,6	545,6
Konsernihallinto, palkat ja palkkiot	22 873	25 129	25 708	25 708	25 708	25 708
Määräaikaiset palvelukeskukset (htv)	166,2	144,5	171,6	171,6	171,6	171,6
Määräaikaiset palvelukeskukset, palkat ja palkkiot	14 521	15 904	17 481	17 481	17 481	17 481

Lisätietoja: *Siirrot toimialoilta konsernihallintoon vaikuttavat TA 2020 ja TAE 2021 vertailukelpoisuuteen. Palkka- ja HTV-tiedot eivät ole vielä täysin päivittyneet. Muun kuin talouden henkilöstön määrärahat ovat vielä toimialoilla (myös vuoden 2021 TA-lukujen osalta). Kun huomioidaan talouden henkilöstön siirrot toimialoilta konsernihallintoon, on htv-luku neljän kuukauden vaikutuksella yhteensä 649,47 (sis. palkkoihin ja palkkioihin), kaikkien siirtojen jälkeen 660,36 htv. Sulkeissa annettu luku, jos taloushenkilöstön siirto olisi mukana.

Sisäiset siirrot: Kv:n 18.5.2020 § 60 päätös hallintosäännön muuttamisesta johtamisjärjestelmämuutoksen toteuttamiseksi. Kaupunginjohtajan päätös: hallinnon järjestäminen konsernihallinnossa 1.9.2020 lukien 28.8.2020 §216. Hyvinvointi-, sivistystoimi- ja vapaa-aikatoimialoilta siirrettiin 82 työntekijää viestintä- ja markkinoinnista sekä kehittämisestä (yht.33) ja taloudesta (49).. HTV-luku sisältää lisäksi kahden vakanssin siirrot sivistystoimialalta kuljetuspalveluihin (4977-2020). Henkilöstön sijoittuminen yksiköihin on valmisteilla järjestelmään.

Toimialoilta siirtyneiden lisäksi talousarvioehdotuksen 2021 htv-luvun varsinainen kasvu johtuu pääosin määräaikaisen hankehenkilöstön osalta kaupungin kärkihankkeissa sekä työllisyyspalvelukeskuksessa v.2020 aikana alkaneen Osaamo-hankkeen, työllisyyskokeilun määräaikaisen henkilöstön vuoksi sekä Maahanmuuttajien osaamiskeskus-jatkohankkeen vuoksi.

Työvoiman käyttö (tiedoksi annettava)

Henkilötyövuodet (htv)	Tilinpäätös 2019	Talousarvio muutoksineen 2020	Talousarvio 2021
Konsernihallinto yhteensä	650,2	633,3 (649,47)	717,2
Johdon tuki	60,3		57,3
Järjestämistoiminto	-		8,0
Yhteiset palvelut	397,8		387,7
Määräaikaiset palvelukeskukset	166,2	144,5	171,6
Hankkeet ja projektit	25,1		36,6
Edelleen kohdistettavat määrärahat	0,7		1,0
Palkat ja palkkiot (1 000 euroa)	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021
Konsernihallinto yhteensä	37 394	41 033	43 189*
Johdon tuki	3 847	3 587	3 817
Järjestämistoiminto	-	249	413
Yhteiset palvelut	16 291	18 241	18 321
Määräaikaiset palvelukeskukset	14 521	15 904	17 481
Hankkeet ja projektit	1 884	1 788	1 857
Yhteiset	837	1 265	1 267
Edelleen kohdistettavat määrärahat	14	-	34

4.2 Tilojen ja alueiden käyttö (kaupunginhallitus)

Käytössä olevat tilat ja alueet, konsernihallinto

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021
Tilat yhteensä (m ²)	22 190	24 854	26 019
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	22 190	24 854	26 019
<p>Skanssin ja Kauppatorin Monitorit ovat 100 % Konsernihallinnon sopimukset, mutta niitä ei ole huomioitu neliöissä, koska eivät yksinomaan ole Konsernihallinnon käytössä.</p> <p>Talousarvion 2021 luvut perustuvat 18.5.2020 hetken ennusteeseen vuoden 2021 tilamääristä. Luvuissa on huomioitu loppuvuoden 2020 tilamuutokset siinä määrin kuin ne ennusteen ottohetkellä on ollut tiedossa</p> <p>Vuosien 2018 ja 2019 luvuista poistettiin Työterveystalon tilat; osa tiloista jäi kaupungille ja ovat mukana 2020 luvuissa. Puutarhakatu 14 otettiin kerros 4 ja 5 työllisyyspalvelukeskuksen käyttöön. Matkailun palvelukeskuksen asiakaspalvelun sopimus Aurakatu 2 siipirakennuksesta päättyy 31.8.2020 ja muuttuu osaksi Kauppatorin Monitoria.</p>			

Konsernihallinto

5.1 Henkilöstön hyvinvointi (kaupunginhallitus)

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia

Kaupungin tavoite 2018–2021: 1. Työyhteisötaidot tukevat tavoitteiden saavuttamista

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
1.A. Kehitetään työyhteisötaitoja ja johtamista: hyödyntämällä koulutusta sekä antamalla tukea ja luottamalla omiin alaisiin	
Työyhteisötaidot Auttaminen ja huomaavaisuus, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,25)
Työyhteisötaidot Ajan tasalla pito ja tiedon jakaminen, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt lievästi)
Työyhteisö Työpaikan ilmapiiri, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,44)
Työyhteisö Arvostus työhöni, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt lievästi)
Työyhteisö Luottamus työkavereihin, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt lievästi)
Työyhteisön tuki esimiestyölle	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta 10 (3,38) Välikysely (Pysynyt samalla tasolla)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi: Yhteistyö- ja Topaasia -pelien hyödyntäminen työyhteisöissä ja yksiköissä. Kunta10:n kehystoimenpiteiden toteuttaminen ja seuranta.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia

Kaupungin tavoite 2018–2021: 2. Työ on turvallista ja terveellistä – henkisesti ja fyysisesti

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
2.A. Työkyvyn hallinta	
Henkilömäärä, jolla ei poissaoloja terveydellisistä syistä (vakituiset)	Henkilöiden osuus lisääntyy Vuonna 2018: 179 (32,0 %) Vuonna 2019: 182 (32,7 %)
2.B. Vaarojen ja haittojen arviointi / riskien arviointi	
Kuinka monta vaarat ja haitat –arvioita / riskiarviota tallennettu	Vähintään 25 % toimialan perusyksiköistä per vuosi Vuonna 2018: (52 %) Vuonna 2019: (0 %)
2.C. Kunta 10 – tuloksien pohjalta tehdyt kehittämissuunnitelmat koskien työpaineita	

Konsernihallinto

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
Työpainneiden ja hallinnan suhde: Työpainneita paljon, hallintaa vähän, Kunta10	pienempi kuin edellinen vuosi vertailulukua 18,80 %, toteuma 35 %
Työpainneiden ja hallinnan suhde: Työmäärän lisääntyminen, Välikysely	pienempi kuin edellinen vuosi ei vertailulukua, toteuma 30 %
2.D. Asiakasväkivallan kokemus	
Asiakasväkivallan kokemus: Henkinen väkivalta	pienempi kuin edellinen vuosi Kunta10 (12,50 %) Välikysely (9 %)
Asiakasväkivallan kokemus: Fyysinen väkivalta tai sen uhka	pienempi kuin edellinen vuosi Kunta10 (0,70 %) Välikysely (0 %)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi: Uuden riskienarviointiohjelman käyttöönotto.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia Kaupungin tavoite 2018–2021: 3. Perustehtävä on mielekäs ja merkityksellinen

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
3.A. Annamme selkeän suunnan ja tavoitteet	
Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä: Koen työni mielekkääksi	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (4,69) Välikysely (Heikentynyt lievästi)
Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä: Koen tekeväni merkityksellistä työtä	Kyllä –vastauksia 75 % Kunta10 (83 %) Välikysely (82 %)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Tehtäväkuvien selkiyttäminen organisaatiouudistuksen yhteydessä.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus! Kaupungin tavoite 2018–2021: 4. Osaamisen turvaaminen muutoksessa

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
4.A. Osaamisprofiilien ajan tasalla pitäminen	
Yhteisten osaamisten osaamistaso (keskiarvo) suhteessa tehtävän osaamisvaatimuksiin	suurempi tai yhtä suuri kuin tehtävän osaamisvaatimukset Kunta10 (vaadittu taso 2,18/saavutettu taso 2,66) Välikysely (vaadittu taso 2,18/saavutettu taso 2,68)
4.B. Osaamisen johtamisen vuosikellon toteuttaminen	
Johtamisosaamisten osaamistaso (keskiarvo) suhteessa tehtävän osaamisvaatimuksiin	suurempi tai yhtä suuri kuin tehtävän osaamisvaatimukset Kunta10 (vaadittu taso 2,51/saavutettu taso 2,94) Välikysely (vaadittu taso 2,45/saavutettu taso 2,92)

Konsernihallinto

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
Henkilöstökoulutuksiin osallistuneiden määrä (prosentuaalinen osuus henkilötyövuosista laskettuna)	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Vuonna 2018 (85,90 %) Vuonna 2019 (85,70 %)
Henkilöstökoulutuksen riittävyys: Keskiarvo osallistuneiden henkilöiden koulutuspäivien määrästä per henkilö (koulutussuunnitelmaraportointi)	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi tavoite vähintään 3 päivää per henkilö Vuonna 2018 (4,3) Vuonna 2019 (4,2)
Henkilöstökoulutuksen riittävyys: Kokemus täydennyskoulutuksen riittävydestä	75 % henkilöstöstä kokee, että on riittävä Kunta 10 (59,30 %) Välikysely (73 %)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus! Kaupungin tavoite 2018–2021: 5. Toimintakyvyn ja tavoitteellisuuden säilyttäminen muutoksessa

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
5.A. Muutoksen kokeminen työssä	
Muutosten merkitysten kokeminen omassa työssään: Muutosten laatu, Kunta10	suurempi kuin edellinen vuosi (39,00 %)
Muutosten merkitysten kokeminen omassa työssään: Muutoksen kokeminen, Välikysely	suurempi kuin edellinen vuosi (60 %)
5.B. Työyhteisön tavoitteiden ymmärtäminen ja niiden saavutettavuus	
Kokemus työyhteisön tavoitteellisuudesta: Työyhteisötaidot: tavoitteellisuus, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,61)
Kokemus työyhteisön tavoitteellisuudesta: Työyhteisön tavoitteellisuus, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus! Kaupungin tavoite 2018–2021: 6. Uudistamiskyky

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
6.A. Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa	
Kokemus työyhteisön kehittämiskyvystä Työyhteisötaidot: Kehittäminen, Kunta10	suurempi kuin edellinen vuosi (3,15)
Kokemus työyhteisön kehittämiskyvystä Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa, Välikysely	suurempi kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)

Konsernihallinto

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Topaasia -pelin hyödyntäminen työyhteisöjen työyhteisötaitojen ja toiminnan kehittämisessä. (>itsensä johtaminen, työyhteisötaidot, työskentelytapojen hiominen, vahvuuksien esiin nostaminen, tulevaisuuden kehittäminen.)

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen Kaupungin tavoite 2018–2021: 7. Päätöksenteko ja johtaminen koetaan oikeudenmukaiseksi

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
7.A. Tavoitteiden selkeys ja avoimuus päätöksenteon perusteissa	
Kokemus kohtelun oikeudenmukaisuudesta	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta 10 (3,64) Välikysely (Heikentynyt)
Kokemus päätöksenteon oikeudenmukaisuudesta, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (2,83) Välikysely (Heikentynyt)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Uuden SAP SF:n tavoite- ja kehityskeskustelun käyttöönotto.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen Kaupungin tavoite 2018–2021: 8. Laadukas esimiestyö

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
8.A. Esimiehelle riittävä tuki tavoitteiden saavuttamisessa	
Tuki esimiestyölle riittävää, Esimiesbarometri	Tuki riittävä on suurempi kuin 75 % Edellinen kysely (66 %) Uusin kysely (48 %)
Esimieheltä saatava tuki: Esimiestuki, Kunta10	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,33)
Esimieheltä saatava tuki: Esimiehen tuki ja rohkaisu, Välikysely	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt lievästi)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen Kaupungin tavoite 2018–2021: 9. Yhteistoiminta ja osallistaminen

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
9.A. Yhteistoiminta toimialoilla kunnossa	
Yhteistoiminnan vaatimusten tunteminen, Esimiesbarometri	Kyllä-vastanneiden osuus on enemmän kuin 75 % Edellinen kysely (90 %) Uusin kysely (87 %)

Konsernihallinto

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
9.B. Työpaikan tiedonkulun varmistaminen	
Työpaikan palaverikäytännöt takaavat riittävän tiedonkulun ja keskusteluyhteyden, Esimiesbarometri	Kyllä –vastanneiden osuus suurempi kuin 75 % Edellinen kysely (76 %) Uusin kysely (74 %)
9.C. Strategisesti ohjatut -kehityskeskustelut	
Kehityskeskustelujen käyminen ja hyödyllisyys: kehityskeskustelujen käymisprosentti	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (84,30 %) Välikysely (68 %)
Kehityskeskustelujen käyminen ja hyödyllisyys: Yksilökehityskeskustelujen hyödyllisyys	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (32,30 %) Välikysely (Parantunut)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Konsernihallinto

6.1 Toiminnallisten tavoitteiden muutokset (kaupunginvaltuusto)

Muutokset

Konsernihallinto

6.2 Taloudellisten tavoitteiden muutokset (kaupunginvaltuusto)

Talousarviokäsittelyssä hyväksytyt talousarviomuutokset menoihin ja tuloihin

7

	Toimielin	Lauseke	Vaikutus käyttötalouteen (euroa)			
			Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Kj	Kaupunginhallitus	Työllisyyttä lisäävien toimenpiteiden optimointi. (vähentää toimintamenoja)	-1 000 000	-2 000 000	-5 000 000	-5 000 000
Kj	Kaupunginhallitus	Virkistysalueiden kehittäminen. (kasvattaa toimintamenoja)			+500 000	+1 000 000
Kj	Kaupunginhallitus	Palveluverkkojen läpikäynti tuottavuuden ja kustannustehokkuuden lisäämisen näkökulmasta. (vähentää toimintamenoja)		-1 000 000	-3 000 000	-5 000 000
Kj	Kaupunginhallitus	Digitalisaation lisäämisen kautta kustannustehokkuuden parantaminen. (vähentää toimintamenoja)	-399 794			
Kj	Kaupunginhallitus	Henkilöstömenoihin kohdistuva kaupunkitasoinen säästötavoite (mm. sijaisten käyttö, matkakustannukset, erilliskorvaukset, talloovapaat). (vähentää toimintamenoja)	-1 299 331			
Kj	Kaupunginhallitus	Palvelujen ja tavaroiden hankintoihin kohdistuva kaupunkitasoinen säästötavoite. (vähentää toimintamenoja)	-1 000 875			
Kv	Kaupunginhallitus	Vähennetään konsernihallinnon menoista 1 M€. Tuodaan säästöesitys kaupunginhallituksen käsittelyyn ensimmäisen osavuosi-katsauksen yhteydessä. (vähentää toimintamenoja)	-1 000 000			
Kj	Kaupungin yhteiset	Myydään TVT:lle rajoituksista vapautuneet tontit. Lisäävät myyntivoittoa yhdelle vuodelle, mutta vähentävät vuotuisia vuokratuottoja. (kasvattaa toimintatuottoja)	+9 000 000			
Kj	Kaupungin yhteiset	Valmiiden rakennuspaikkojen myynti ei strategisissa kohteissa. (kasvattaa toimintatuottoja)	+2 000 000			

Konsernihallinto

Kj	Kaupungin yhteiset	Hulevesimaksun siirtäminen osaksi kiinteistövero ja kiinteistöveroprosenttien tarkistaminen. (kasvattaa kiinteistöverotuottoja)	+7 500 000	+7 500 000	+7 500 000	+7 500 000
Kj	Kaupungin yhteiset	Täydennysrakentamisen tehostaminen. (kasvattaa toimintatuottoja)			+5 000 000	+10 000 000
Kj	Kaupungin yhteiset	Palvelutuotannon vertailun tarkentaminen ja verrokkikaupunkeihin kalliimpien palveluiden kriittinen tarkastelu. (vähentää toimintamenoja)	-500 000	-3 000 000	-5 000 000	-5 000 000
Kj	Kaupungin yhteiset	Digitalisaation lisäämisen kautta kustannustehokkuuden parantaminen. (vähentää toimintamenoja)	-1 836 926			
Kj	Kaupungin yhteiset	Henkilöstömenoihin kohdistuva kaupunkitasoinen säästötavoite (mm. sijaisten käyttö, matkakustannukset, erilliskorvaukset, tal-koovapaat). (vähentää toimintamenoja)	-5 970 012			
Kj	Kaupungin yhteiset	Palvelujen ja tavaroiden hankintoihin kohdistuva kaupunkitasoi- nen säästötavoite. (vähentää toimintamenoja)	-4 598 706			

Liite 1 Keskustan kehittäminen

1. Kuvaus kärkihankkeen sisällöstä

Keskustan kehittäminen -kärkihanke on kaupungin strategisen johtamisjärjestelmän työkalu kaupunkistrategian keskusta koskevien tavoitteiden toteuttamiseksi. Strategian linjausten mukaan kaupungin ydin on näköiskuva kaupungin menestyksestä, hyvinvoinnista ja kilpailukyvyistä, ja siksi sen on koko ajan kyettävä uudistumaan. Kokonaisvaltaiseen kaupunkikehittämiseen tähtäävällä kärkihankkeella tavoitellaan Turun keskustan kilpailukyvyä ja vetovoiman vahvistamista niin liiketoiminnan ja matkailun kuin asumisen näkökulmista.

Yhtäältä tavoitteena on vahvistaa elinvoimaisen kaupunkikeskustan asemaa kaupunkilaisten yhteisenä viihtyisänä ympäristönä parantamalla julkisia kaupunkitiloja, lisäämällä ympärivuotista houkuttelevuutta sekä varmistamalla vilkkaan kulttuurielämän ja vireän tapahtumatoiminnan edellytykset kaupungin keskustatilassa. Toisaalta halutaan löytää keinoja kaupallisen keskustan elinvoiman vahvistamiseen ja uskon palauttamiseen keskusta kohdistuviin investointeihin. Tavoitteena on lisäksi varmistaa, että keskusta on tulevaisuudessakin saavutettavissa kaikilla liikennemuodoilla niin kansainvälisesti, kansallisesti kuin seudullisestikin.

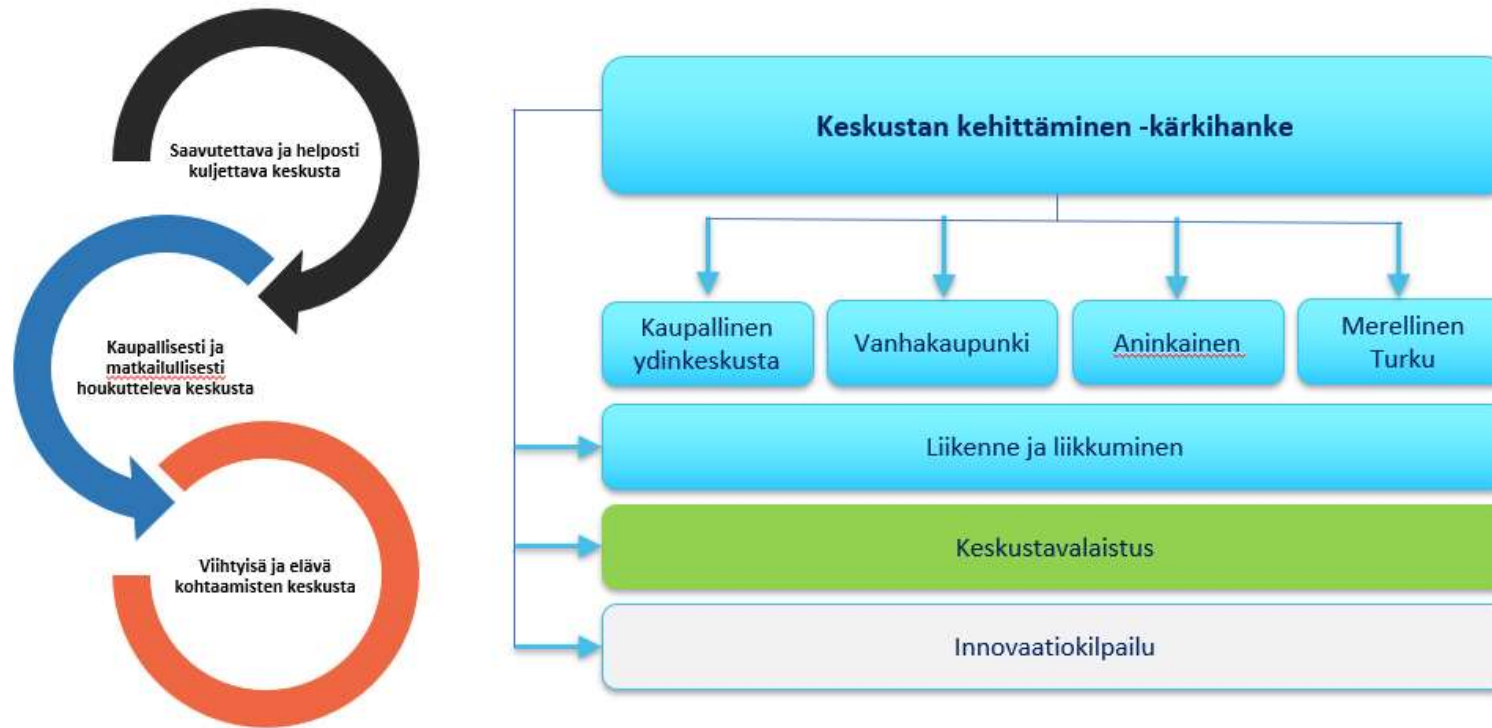
Kärkihankkeen rakenne ja toteutus

Keskustan kehittäminen -kärkihankkeen toteutusta ohjaa kaupunginvaltuuston päätös kymmenestä hanketta eteenpäin vievästä toimenpidekokonaisuudesta (kv 14.5.2018 § 92) sekä kaupunginhallituksen hyväksymä kärkihankkeen toimenpidesuunnitelma (kh 13.8.2018 § 288). Päätösten mukaisesti keskustan kehittäminen nojaa kolmeen tavoitteelliseen painopistealueeseen, jotka luovat pohjan elävän ja vetovoimaisen kaupunkikeskustan kehittämiseksi:

- Saavutettava ja helposti kuljettava keskusta: Turun keskusta on kaikkien yhteisenä kaupunginosana saavutettavuudeltaan ainutlaatuinen, ja sen liikkumisympäristön ilme on esimerkillisen viihtyisä ja vetovoimainen ympäri vuoden.
- Kaupallisesti houkutteleva keskusta: Turun keskusta on Läntisen Suomen tärkein ja pohjoisen Itämeren kiinnostavin talouden, kaupan ja työssäkäynnin keskittymä.
- Viihtyisä ja elävä kohtaamisten keskusta: Turun keskusta on eurooppalainen asumisen, kulttuurin ja matkailun keskittymä, joka sykkii elämää ympäri vuoden.

Toiminnallisesti kärkihanke koostuu neljästä alueellisesti rajautuneesta kehittämishankkeesta: kaupallisen ydinkeskustan kehittäminen (Hansatown), Vanhankaupungin kehittäminen, Aninkaisten alueen kehittäminen ja Merellisen Turun (Linnanniemi ja Aurajokirannat) kehittäminen, sekä liikenteen ja liikkumisen laajasta kokonaisuudesta, joka on kolmen kärkihankkeen yhteinen kehittämishanke. Lisäksi keskustan kärkihankkeeseen kuuluvat Keskustavalalaistuksen kehittäminen ja Keskustan innovaatiokilpailu -projektit. (Ks. kuva 1)

Kärkihankkeet

Kuva 1. Keskustan kehittämisen kärkihankkeen rakenne

Kärkihankkeen tavoitteelliset painopistealueet saavutettava ja helposti kuljettava keskusta, kaupallisesti houkutteleva keskusta ja viihtyisä ja elävä kohtaamisten keskusta, läpileikkaavat kaikkia kehittämishankkeita ja -projekteja, ja ohjaavat niiden suunnittelua ja toteutusta.

2. Toteutusaikataulu

Edellä esitellyt keskustan kehittämisen painopistealueet ja hankkeet toimenpidekokonaisuuksineen muodostavat kärkihankkeen toimenpideohjelman rungon vuosina 2018 - 21. Keskustan kehittäminen on jatkuva prosessi, ja siihen liittyvät toimenpiteet täsmennetään vuosittain sopimusohjausprosessin mukaisella menettelyllä. Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti kärkihanke ohjaa kulloinkin toimivaltaisen toimielimen ja viranhaltijan valmistelua ja päätöksentekoa keskustan kehittämiseen liittyen. Pitkäjänteisellä ja kokonaisvaltaisella kaupunkikeskustan kehittämisellä tuetaan Turun kaupungin kasvua, vahvistetaan sen brändiä ja parannetaan sen asemaa kiristyneessä kansainvälisessä kilpailussa asukkaista, osajista ja investoinneista.

Kärkihankkeet

3. Kärkihankkeen toimintasuunnitelma 2021

Painopistealue/Hanke	Tuotos
Liikenne ja liikkuminen	Yleiskaava 2029 hyväksytty. Keskustaliikenne 2029 -suunnitelman laatiminen on käynnissä/viimeistelyvaiheessa. Samoin keskustan huolto- ja jakeluliikenteen suunnitelma. Keskustan liikennejärjestelmän kehittämistoimenpiteet etenevät kärkihankkeen KH-päätöksen mukaisesti. Pilotteja mm. kävelyn ja oleilun sekä pysäköinnin kehittämiseksi on toteutettu keskustassa.
	Aurajoen itärannan liikkumisympäristön kehittäminen on käynnissä yleissuunnitelman pohjalta. Aurajoen rantojen kehittämissuunnitelma on valmis ja sen toteuttaminen käynnissä.
Merellinen Turku (Turku Waterfront)	Linnanniemen alueen kaavoitus ja kehittämistoimenpiteet käynnissä kansainvälisen ideakilpailun tulosten pohjalta.
	Merikeskuksen kokonaisuus on rakentunut monialaiseksi kehittämisohjelmaksi ja ensimmäiset toiminnallisuudet, jotka tarjoavat uusia kulttuurin, ruuan, merellisen kaupan, matkailun, merellisen opastamisen elämyksiä ja palveluita ovat valmistuneet. Vuorovaikutteinen ja elämyksellinen näyttelykokonaisuus on avattu Forum Marinumin yhteyteen. Yhteistyössä Tukholman kanssa rakennettu matkailijan matkansuunnittelua ja saariston palveluiden saavutettavuutta helpottava digitaalinen, Explore Archipelago -palvelu on käytössä.
Kaupallinen ydinkeskusta (Hansatown)	Kaupallisen ydinkeskustan konseptin toteutus käynnissä ja uusi yhteistyön toimintamalli käytössä keskustatoimijoiden kanssa yhdessä laaditun toimintasuunnitelman pohjalta.
	Kauppahallin kortteliin kehittämissuunnitelma on valmis ja kehittämisen kilpailutus käynnistetty.
	Uuden Kauppatorin toimintakonsepti on valmis ja otettu käyttöön soveltuvin osin.
Aninkainen	Aninkaisen alueen kokonaisvaltaiseen kehittämiskonseptiin pohjautuvien toimenpiteiden suunnittelu/toteutus käynnissä. Alueen liikennesuunnittelu on käynnissä.
	Matkakeskuksen hankesuunnitelma on valmis ja hankekehityskilpailu käyty/käynnissä. Matkakeskuksen palvelukonseptien kehittäminen myös käynnissä.
Vanhakaupunki	Yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa tuotettu Turun historiallisen keskustan ja yliopistojen alueen kehittämiskonsepti on valmis. Alueen brändin identiteetti ja viestinnällinen konsepti on määritelty. Käytännön toimenpiteiden suunnittelu ja toteutus alueen elävöittämiseksi, viihtyistämiseksi ja toiminnallisuuksien monipuolistamiseksi on käynnistetty.
Innovaatiokilpailu	Sytytä Turku -keskustan kehittämiskilpailun voittajaideoiden toteuttamissuunnittelu/toteuttaminen on käynnissä yhdessä toteuttajakumppaneiden kanssa.
Keskustavalaistus	Kokonaisvaltainen suunnitelma keskustavalaistuksen kehittämiseksi on valmis ja suunnitelman vaiheittainen toteuttaminen aloitettu. Pilotteja valon hyödyntämisestä keskustan julkisessa kaupunkitilassa pidettävien tapahtumien yhteydessä on toteutettu. Turun ensimmäinen valofestivaali on toteutettu osana Kulttuuripääkaupunki-juhluvuoden ohjelmistoa.

Liite 2 Turun Tiedepuisto

1. Kuvaus kärkihankkeen sisällöstä

Kärkihankkeen tavoite

Turun Tiedepuisto on kaupunkiseudun merkittävin kasvua tukeva kaupunkikehityskohde. Tiedepuisto-kärkihanke on puolestaan kaupungin strategisen johtamisjärjestelmän työkalu kaupunkistrategian tiedepuistoaluetta koskevien tavoitteiden toteuttamiseksi. Kärkihankkeella tavoitellaan alueen kehittymistä kansainvälisesti kiinnostavana ja rohkean kokeilevana osaamiskeskittymä, joka on toiminnoiltaan monipuolinen ja logistisesti vetovoimainen. Tiedepuiston kärkihankkeen mukaisella kehittämisellä tähdätään ennen kaikkea siihen, että Tiedepuiston sijainnin poikkeukselliset lähtökohdat ja monipuolisen osaamiskeskittymän luoma potentiaali saadaan mahdollisimman täysimääräisesti hyödyntämään kokonaisvaltaista kehitystä.

Kärkihankkeen suunnittelua ja toteuttamista ohjaavat periaatteet

Tiedepuisto-kärkihankkeen suunnittelua ja toteuttamista ohjaa kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti seuraavat periaatteet:

1. Turun Tiedepuisto on kaupunkiseudun merkittävin kehityskohde.
 2. Turun Tiedepuiston kaupunkirakennetta monipuolistetaan kärkihankkeen tavoitteiden ohjaamalla tavalla. Ensisijaisena painopisteenä on työpaikkoihin ja osaamiseen perustuvan vetovoiman kasvu.
 3. Turun Tiedepuiston kehittämisellä tuetaan tunnin junan täysimääräistä hyötyä valtakunnallisen ja seudun kasvun hyväksi.
 4. Turun Tiedepuistossa liikkuminen on fiksua.
 5. Turun Tiedepuisto on hyvinvoinnin kaupunginosa.
 6. Turun Tiedepuistossa investoidaan innovatiivisesti.
 7. Turun Tiedepuiston julkinen kaupunkitila on korkeatasoista.
 8. Turun Tiedepuistoa kehitetään yhteistyössä ja kumppanuuksin Triple Helix -toimintamallin mukaisesti, julkisen ja yksityisen sektorin sekä yliopisto- ja korkeakoulumaailman jatkuvalla yhteistyöllä.
 9. Turun Tiedepuiston kehittäminen ohjelmoidaan kunnianhimoisesti ja isojen kokonaisuuksien kautta.
 10. Tiedepuisto -kärkihanke ohjaa yleiskaavoitusta käynnissä olevalla yleiskaavakierroksella kaupunkikehityksen uudistumisen painopisteen sijoittuessa Itäharjun puolelle.
-

Kärkihankkeet

Kärkihankkeen rakenne

Tiedepuisto -kärkihanke rakentuu kuvan 1 mukaisista painopistealueista. Tiedepuiston kehittämisen painopistealueet toimivat kärkihankkeen toteuttamishojelman pohjana. Toteuttamishojelma sisältää painopistealuekohtaiset toteuttamissuunnitelmat, tavoitteet ja mittarit.

Kuva 1. Tiedepuisto -kärkihankkeen painopistealueet

Kehittämisen painopistealueet luovat pohjan alueen kilpailukyvyyn ja vetovoiman vahvistamiselle paitsi monipuolisena koulutus- ja tutkimuskeskittymänä myös kansainvälisesti merkittävänä osaamisintensiivisen yritystoiminnan keskuksena ja vetovoimaisena asuinympäristönä. Konkreettiset alueen kilpailukykyä ja vetovoimaa vahvistavat toimenpiteet sekä niistä kertova kohderyhmälähtöinen viestintä edesauttavat myös kansainvälisesti kiinnostavan Turun Tiedepuisto (engl. Turku Science Park) -brändin rakentumista.

Kärkihankkeen toimenpidekokonaisuudet

Rohkeasti kokeileva innovaatio- ja osaamiskeskittymä

Turun Tiedepuisto profiloituu kansainvälisesti merkittävänä ja rohkean kokeilevana innovaatio- ja osaamiskeskittymänä, ja luo kilpailukyisen toiminta- ja kasvuympäristön osaamisintensiiviselle tutkimus- ja yritystoiminnalle.

- Innovaatio- ja kokeilualustojen kehittäminen: Kehitämme määrätietoisesti temaattisia innovaatio- ja kokeilualustoja ja tuemme alueen toimijoiden kansainvälistymistä ja kasvua. Hyödynnämme kumppanuuksia ja ulkoisen rahoituksen mahdollisuuksia kehittämistoimenpiteiden rahoittamisessa.
- Toimijoiden välinen yhteistyö: Kehitämme Tiedepuiston toimijoiden välisiä yhteistoimintatapoja, -verkostoja ja -alustoja tavoitteellisesti Triple Helix -toimintamallin pohjalta alueen kilpailukyvyyn, vetovoiman ja kokonaisvaltaisen kaupunkikehityksen vahvistamiseksi. Järjestämme temaattisia Turku Future Forum -

Kärkihankkeet

tilaisuuksia tavoitteellisen ja tulevaisuussuuntautuneen vuoropuhelun aktivoimiseksi alueen yritysten, opiskelijoiden, asukkaiden ja muiden toimijoiden välillä.

- Tiedepuiston tunnettuus ja brändi: Luomme Turun Tiedepuistolle alueen omaleimaiseen identiteettiin ja keskeisiin kilpailukykytekijöihin pohjautuva aluebrändi ja sen päälle rakentuva markkinoinnillinen ja myynnillinen kokonaisuus, jotka edesauttavat alueen kehittymistä merkittäväksi investointi- ja rahoituskohteeksi. Edistämme uusien toimijoiden sijoittautumista alueelle aktiivisella markkinoinnilla ja ennakoivalla tonttipolitiikalla, ja vahvistamme business-to-business myynnin resursointia yhdessä Turku Science Parkin kanssa.

Logistisesti vetovoimainen fiksun liikkumisen keskus

Turun Tiedepuisto on logistisesti vetovoimainen fiksun liikkumisen keskus, jossa saumattomasti toisiinsa kytkeytyvät kestävän liikkumisen muodot ja niitä tukevat palvelut tekevät arjesta sujuvaa.

- Alueen sisäisen liikkumisen parantaminen: Kehitämme alueen liikkumisen kulkumuotojakaumaa kestävien liikkumismuotojen suuntaan. Parannamme kevyen liikenteen yhteyksiä sekä kävely- ja pyöräilyväylien viihtyisyyttä ja turvallisuutta. Liikenteen ja liikkumisen kehittämistä tehdään yhteistyössä Smart and Wise Turku -hankkeen kanssa.
 - Pysäköinti: Edistämme parkkitalojen rakentamishankkeisiin liittyviä kaavahankkeita kehittämissuunnitelmassa osoitetun pysäköintiverkoston mukaisesti. Aiemmin valmistuneen Tiedepuiston pysäköinti-selvityksen, sekä valmisteilla olevan kaupungin pysäköintipolitiikan pohjalta laadimme pysäköinnin kehittämissuunnitelman yhdessä alueen keskeisten toimijoiden kanssa tavoitteena joustava, tilaa tuhlailematon ja rakenteellinen pysäköintiratkaisu, joka tukee kärkihankkeen tavoitteita. Edistämme pysäköintipalveluiden uudistamista uuden toimintamallin ja sitä tukevan digitaalisen alustan pohjalta yhteistyössä Smart and Wise Turku -hankkeen kanssa.
 - Joukkoliikenneyhteyksien ja -palveluiden kehittäminen: Parannamme Tiedepuiston saavutettavuutta ja joukkoliikenneyhteyksiä runkolinjastoa uudistamalla ja kehärunkolinjaa kehittämällä. Edistämme joukkoliikenteen käyttöä kehittämällä digitaalisia ratkaisuja ja liikkuminen palveluna -mallia yhteistyössä CIVITAS ECCENTRIC / Smart and Wise Turku -hankkeen kanssa.
 - Itäharjun pääliikenneväylät: Suunnittelemme Itäharjun liikenneverkon kannen kilpailun voittaneen ehdotuksen pohjalta, sekä osana alueen yleis- ja asema-kaavoitusprosesseja. Tuomme Itäharjun pääliikenneväylien (joukkoliikennekatu ja Hippoksentien ja Kalevantien yhdistävä katu) täsmälliset rajaukset erikseen päätettäväksi kaupunginhallitukseen.
 - Kupittaa liikenneterminaali: Kehitämme Kupittaa liikenneterminaalia eri liikennevälineet toisiinsa saumattomasti kytkevänä liikkumisen keskuksena ja olennaisena osana seudullista liikennejärjestelmää. Avaamme liikenneterminaalin yhteyteen liikkumispisteen, joka yhdistää yhteiskäyttöiset kaupunkipyörät ja yhteiskäyttöautot sekä julkisen joukkoliikenteen. Laadimme suunnitelman Kupittaa asemanseudun kehittämisestä palvelemaan laajasti tulevaisuuden liikenne-, logistiikka-, ja palvelutarpeita sekä Tunnin junaa.
-

24/7/365 elävä kohtaamisten keidas

Turun Tiedepuisto on ympäri vuorokauden elävä ja viihtyisä kohtaamisten keidas, jossa hyvinvointia ja terveyttä edistävät alustat, ratkaisut ja palvelut nivoutuvat luontevaksi osaksi alueen asukkaiden, opiskelijoiden ja työntekijöiden arkea.

- Alueen toimivuuden ja julkisten kaupunkitilojen kehittäminen: Parannamme Kupittaaan työpaikkakeskittymän infran ja julkisen tilan toimivuutta ja viihtyisyyttä yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Painotamme viihtyisyyden merkitystä uusien kaupunkitilojen, kuten Kupittaaan kannen suunnittelussa. Itäharjun kehittämisen osalta varmistamme, että viherrakentaminen ja lähipuistojen lisääminen ovat tärkeässä roolissa. Lisäämme puistoalueita ja kaupunkivihreää Tiedepuiston alueella.
- Tapahtumatoiminta ja palvelut: Järjestämme yhteisöllisyyttä vahvistavia ja alueen toimijoita aktivoivia tapahtumia sekä asukkaille, opiskelijoille että työntekijöille Tiedepuistossa. Tuemme palvelutarjonnan monipuolistamista alueella. Edistämme vapaakaupunki-ajattelun mukaisia kokeiluita Kupittaaan puistoalueella (joogaa, puistokonsertteja, piknik-tapahtumia).
- Hyvinvoinnin referenssikaupunginosa: Kehitämme erilaisia hyvinvointia ja terveyttä edistäviä alustoja, ratkaisuja ja palveluja, jotka nivoutuvat luontevaksi osaksi asukkaiden, opiskelijoiden ja työntekijöiden arkea sekä monipuolista innovaatio- ja liiketoimintaa.

Kestävästi kasvava kaupunginosa

Turun Tiedepuisto on kaupungin energiatehokkain rakennettu alue, jonka kehittämisessä painottuvat laadukkaan perusinfran lisäksi älykkään ja kestäväen kaupungin ratkaisut ja teknologiat.

- Kupittaaan kansi: Käynnistämme Itäharjun kytkeytymisen osaksi Tiedepuistoa kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä tukevan kulkuyhteyden, Kupittaaan kannen, toteutuksen kilpailutuksella. Kehitämme Kupittaaan kantta paitsi viihtyisänä, urbaanina kaupunkitilana myös toiminnallisena innovaatioalustana kumppanuuksin. Yhdessä tai samanaikaisesti kilpailun kanssa synnytämme Itäharjun kärjen alueelle kärkihanketta vahvistavia korttelialueita.
- Älykäs rakentaminen ja energiatehokkuus: Haemme alueen kehittämiseen liittyvissä kilpailutuksissa kokeiluita, jotka tukevat energiatehokkuutta ja hiilineutraaliutta. Hyödynnämme huippunopean 5G-verkon mahdollisuuksia ja uusia teknologioita (IoT, sensorit, jne.) älykkään rakentamisen, yritystoiminnan ja tutkimus- ja testiympäristöjen kehittämisen tukena. Laadimme suunnitelman verkostokoulun toteuttamisesta Tiedepuiston alueelle tarveselvitys- ja hankesuunnitteluohjetta uudella tavalla soveltaen. Edistämme hybridirakentamista kaavoituksen avulla.
- Yhdyskuntasuunnittelu: Edistämme alueen kehittymistä kehittämissuunnitelmassa ohjeellisesti määriteltujen isojen kokonaisuuksien kautta. Aloitamme kaavoituksen kannen kilpailun edetessä kumppanuuskaavoituksella. Kannen kilpailu ohjaa koko alueen jatkokehitystä.
- Jakamistalouden ratkaisut: Kehitämme jakamistaloutta tukevia alustoja, ratkaisuja ja palveluita. Edistämme autojen ja pyörien yhteiskäyttöä alueella yhteistyössä Smart & Wise Turku -hankkeen kanssa.

Kärkihankkeet

Edellä esitellyt Tiedepuiston kehittämisen painopistealueet toimenpidekokonaisuuksineen muodostavat kärkihankkeen toimenpideohjelman rungon vuosina 2018 - 21. Tiedepuisto-alueen kehittäminen on jatkuva prosessi, ja siihen liittyvät toimenpiteet täsmennetään vuosittain sopimusohjausprosessin mukaisella menettelyllä. Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti kärkihanke ohjaa kulloinkin toimivaltaisen toimielimen ja viranhaltijan valmistelua ja päätöksentekoa Tiedepuiston kehittämiseen liittyen. Pitkäjänteisellä ja kokonaisvaltaisella alueen kehittämisellä tuetaan Turun kaupungin kasvua, vahvistetaan sen brändiä ja parannetaan sen asemaa kiristyvässä kansainvälisessä kilpailussa asukkaista, osaajista ja investoinneista.

3. Kärkihankkeen toimintasuunnitelma 2021

Painopistealue	Tuotos
Rohkeasti kokeileva innovaatio- ja osaamiskeskittymä	Uusien innovaatioalustojen ja verkostojen kehittäminen käynnissä. KIEPPI, Kestävien kaupunginosien kumppanuusmalli -hanke valmis. Verrkostoyhteistyötä jatketaan yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa, kumppanuusmallia soveltaen ja skaalautuen.
	Tiedepuiston brändi-identiteetti ja markkinoinnin sisältöstrategia määritelty yhteistyössä alueen keskeisten toimijoiden kanssa ja sen päälle rakentuva alueen aktiivinen markkinointi ja myynti käynnissä.
Logistisesti vetovoimainen fiksun liikku- misen keskus	Itäharjun joukkoliikenneverkon ja siihen liittyvän infran suunnittelu käynnissä.
	Kestäviä liikumismuotoja tukeva alueen sisäinen liikumisen suunnittelu käynnissä. Pyöräparkkisuunnitelma valmis.
	Liikenneverkkoanalyysi valmis.
	Raitiotien toteutussuunnittelu käynnissä.
	Yhdessä alueen keskeisten toimijoiden kanssa tuotettu pysäköinnin kehittämissuunnitelma valmis ja kehittämistoimenpiteet käynnissä.
24/7/365 elävä kohtaamisten keidas	Tiedepuiston palvelumuotoilu valmis.
	Tiedepuisto-alueen infran ja julkisten kaupunkitilojen laadun parantamisen hanke käynnissä.
	Tapahtuma- ja palvelutoiminnan monipuolistamiseen tähtäävät toimenpiteet käynnissä. Turku Future Sports- ja RunFest hyvinvoinnin- ja liikunnan alustojen kehittäminen käynnissä.

Kärkihankkeet

Painopistealue	Tuotos
	Tiedepuiston opastamisen kokonaiskonsepti ja -suunnitelma valmiit ja toimenpiteet käynnissä.
Kestävästi kasvava kaupunginosa	Kupittaaan kannen ja siihen kytkeytyvän Itäharjun kärjen alueen idea- ja toteutuskilpailu käyty ja siihen liittyvä asemakaavoitus käynnissä.
	Tiedepuiston alueen tietomalli valmis ja siihen liittyvät visualisoinnit käytössä.
	Strategisen maankäytön suunnittelun mukaiset toimenpiteet käynnissä. Pilantuneiden maiden strategia ja suunnitelma valmis.
	Helsingintien liittymän asemakaavaehdotus valmis ja infran suunnittelu käynnissä.
	Voimakadun alueen kumppanuuskaavoitus käynnissä.
	Taito-kampuksen sijainti ja hankintamalli ratkaistu.

Liite 3 Smart and Wise Turku

1. Kuvaus kärkihankkeen sisällöstä

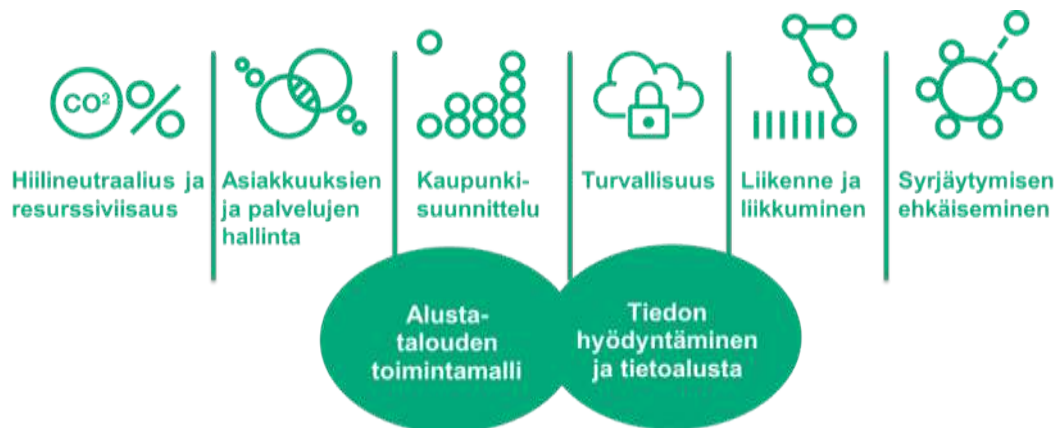
Kaupunginvaltuusto (14.5.2018 § 90) päätti merkitä Smart and Wise Turku kärkihankkeen tiedoksi ja totesi samalla, että kärkihanke ohjaa kulloinkin toimivaltaisen toimielimen ja viranhaltijan valmistelua ja päätöksentekoa.

Kaupunginhallitus (18.6.2018 § 249) päätti Smart and Wise Turku –kärkihankkeen etenemistä ja tuotosten vaikuttavuutta seuraavista mittareista.

Hanke kestää vuoden 2021 loppuun asti.

Smart and Wise Turku-kärkihanke toteuttaa laaja-alaisesti kaupungin strategiaa. Hankkeen tarkoituksena on auttaa Turun kaupunkia varautumaan ilmastonmuutoksen ja kaupungistumisen haasteisiin sekä parantamaan toiminnan tuottavuutta hyödyntämällä digitalisaatiota ja sen tuottamaa dataa. Hankkeessa tehdään laaja-alaista yhteistyötä ja innovatiivisia kokeiluja alueen korkeakoulujen kanssa.

Kärkihankkeen kuusi painopistealuetta ja niiden tavoitteet:

Kärkihankkeet

1. Hiilineutraalius ja resurssiviisaus

Kaupungin elinvoiman ja kasvun tulee rakentua ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävälle perustalle. Tavoitteenamme on hiilineutraali kaupunkialue vuoteen 2029 mennessä ja ilmastopositiivinen siitä eteenpäin. Toteutamme päästöttömyyteen, jätteettömyyteen ja kestävään luonnonvarojen käyttöön liittyvät resurssiviisauden periaatteet vuoteen 2040 mennessä.

- Turkulaisten Ilmastojoukkue. Turun kaupunginvaltuusto hyväksyi Ilmastosuunnitelman 11.6.2018 § 142. Suunnitelma kattaa sekä ilmastonmuutoksen hillinnän että sopeutumisen ja noudattaa yhteistä eurooppalaista SECAP-mallia (Sustainable Energy and Climate Action Plan). SAWT-kärkihankkeen toimenpitein tuetaan ilmastosuunnitelman toimeenpanoa ja osallistumista erityisesti digitaalisia ratkaisuja hyödyntäen: yhteistyössä kumppanien kanssa sitouamme yrityksiä, yhteisöjä ja kansalaisia mukaan ilmastotekoihin.
- Investointien ilmasto- ja elinkaariohjaus. Luomme ja otamme käyttöön toimintamallin kaupunkikonsernin investointien ilmasto- ja elinkaarivaikutusten ohjaamiseen ja integroimme ilmasto- ja talousjohtamista. Kehitystyötä on jo tehty merkittävästi yhdessä Helsingin ja Tampereen kaupunkien kanssa ja sitä jatketaan hyödyntäen vahvoja kumppanuuksia ja yhteistyötä.
- Resurssiviisauden ja kiertotalouden tiekartta. Laadimme yhteistyössä ICLEI:n, Sitran ja alueellisten kumppaneiden kanssa kaupunkistrategian mukaisen Resurssiviisauden ja kiertotalouden tiekartan, joka tuo näkyviin ja auttaa kehittämään kiertotalouden osaamista ja liiketoimintaa sekä tähtää päästöttömyyteen, jätteettömyyteen ja kestävään luonnonvarojen kulutukseen. Työ on myös osa ICLEI:n globaalin strategian toteuttamista ja siinä hyödynnetään ICLEI:n kiertotalouden johtajuusverkostoa Green Circular Cities Coalition.

2. Asiakkuuksien ja palvelujen hallinta

Asiakkuuksien ja palvelujen hallinta -painopistealueen tavoitteena on asiakaslähtöisten ja vaikuttavien palvelujen kustannustehokas järjestäminen uudistamalla kaupungin toimintatapoja ja hyödyntämällä digitalisaation ja sen tuottaman datan mahdollisuuksia. Painopistealueella on voimakas riippuvuus sekä Aura-hankkeen toteutukseen että Pormestarien Turku -uudistukseen.

Asiakkuudet

- Järjestämisen toimintoon liittyen luodaan asiakkuuksien johtamisen prosessi.
- Asiakastietojen hallinnan kehittäminen:
- Rakennetaan ensimmäinen versio keskitetystä asiakastietovarastosta.
- Perustietoprojektin myötä kaikille asiakkaille ja toimijoille luodaan yhdenmukainen Turku-ID sekä hallintamalli laadukkaalle toimija- ja asiakastietojen hallinnalle tietosuojavaatimukset huomioiden.
- Asiakkuuksien hallintajärjestelmän ensimmäisen version käyttöönottoa laajennetaan organisaatiouudistuksen tarpeet huomioiden. Asiakkuuksien hallintajärjestelmä hyödyntää asiakastietovarastosta saatavia tietoja. Näiden perusteella tunnistetaan keskeiset asiakassegmentit, joille on mahdollista määrittää palvelukokonaisuuksia.

Palveluportfoliot

Kärkihankkeet

- Luodaan palvelujen ja tuotetiedon hallinnan toimintamalli. Tätä tukevan järjestelmän käyttöönottoa laajennetaan ja järjestelmä integroidaan perusjärjestelmiin. Palvelu- ja tuotenimikkeitä uudistetaan vastaamaan johtamisjärjestelmä uudistuksen vaatimuksia. Palvelu- ja tuotenimikkeiden siirtoja operatiivisiin järjestelmiin automatisoidaan integraatiokehityksen kautta. Palveluiden muutostarpeiden hallinta on käytössä. Palvelukokonaisuuksia pystytään määrittämään (ja kokonaisuuksien konfiguroinnille on olemassa työkalut). Kehitämme palvelutuotannon johtamista niin, että kykenemme kohdistamaan palvelujen tuotantokustannukset tuoterakenteille ja sitä kautta parantamaan kustannuslaskentaa.
- Toimitusketjujen hallintaa edistetään asiakkaiden tarvitsemien palvelujen ennakoinnin ja palvelujen järjestämisen mahdollistamiseksi siten, että kustannusvaikuttavuus on parhaalla tasolla.

Asiakasohjaus ja asioinnin hallinta

- Luodaan asiakasohjauksen kaupunkitasoinen toimintamalli. Asiakasohjauksen prosessia kehitetään järjestämisen toimintoon rakentuen. Asiakasohjausmallia toimeenpannaan seuraavaksi Maaria-Paattisten alueella. Toimintamalli perustuu asiakkuuksien ja palvelutietojen hallintamallien tarjoamia tietoja hyödyntäen.
- Kaupunki omadataoperaattorina -projektissa luodaan pilotti asiointitilille sekä malli asiakkaan tietojen (MyData) laadukkaalle ja eettiselle käytölle.

Konsernitasoinen resurssivarausten kehittäminen

- Projektissa luodaan konsernitasoinen toimintamalli, joka sisältää mahdollisimman yhtenäiset varausprosessit koko kaupunkiin. Varusprosessi sisältää palvelun etsimisen, tunnistautumisen sähköiseen palveluun, varaamisen ja maksamisen sekä palautteen antamisen. Toimintamallin kehittäminen kytketään organisaatiouudistuksen muutoksiin.

2. Turvallisuus

Turvallisuus-painopistealueen tavoitteena on kasvattaa turvallisuuden tilannetietoisuutta paremman tiedonhallinnan ja data-analytiikan keinoin sekä tehostaa sitä kautta viranomaisyhteistyötä. Erityisen huomion kohteena on yhteiskunnan toimintojen kannalta kriittisen infrastruktuurin suojaaminen kyberrikollisuudelta.

- Turvallisuuden tilannekuva: Suunnittelemme ja toteutamme turvallisuuden tilannekuvajärjestelmän, joka tarjoaa kaupungin, pelastuslaitoksen ja poliisin johdolle näkymän kaupungin turvallisuustilanteesta. Myös kaupungin asukkaille voidaan julkaista näkymä soveltuvin tiedoin. Ensimmäisessä vaiheessa koostamme tietoa ensisijaisesti julkisista tietolähteistä.
- Kaupunkilaisten osallisuus: Luomme kaupunkilaisille kanavan turvallisuusasioihin vaikuttamiseen ja viestimiseen (turvallisuuskysely).
- Turvallisuuteen liittyvän data-analytiikan kehittäminen: Kokeilemme erilaisia menetelmiä, joiden tavoitteena on löytää laajoista tietomassoista turvallisuuden kannalta merkityksellisiä havaintoja. Teemme kokeilut yhteistyössä kaupungin kumppanien kanssa.
- Kyberturvallisuuden kasvattaminen: Tunnistamme ja luokittelemme kriittisen kaupunki-infrastruktuurin ja sen toiminnan kannalta keskeiset tietojärjestelmät. Luomme tunnistetuille tietojärjestelmille tavanomaista korkeamman turvallisuusluokituksen edellyttämät hallinnolliset tietoturvakäytännöt. Toteutamme tietoturvakäytäntöjen mukaiset muutokset tietoliikenneverkkoihin ja otamme käyttöön tietoturvan valvontapalvelun, joka mahdollistaa nykyistä paremman kyvyn vastata kaupungin kohtaamiin kyberuhkiin.

3. Kaupunkisuunnittelu

Kärkihankkeet

Kaupunkisuunnittelu-painopistealueen tavoitteena on kehittää ja automatisoida kaupunkiympäristön suunnitteluun, rakennuttamiseen ja ylläpitoon liittyviä prosesseja ja luoda niitä tukevia digitaalisia ratkaisuja.

- Ennakoiva kaupunkisuunnittelu: Luomme kaupunkiympäristön kehittämistä tukevan tiedolla johtamisen toimintamallin, jonka keskiössä on väestönkehitykseen pohjautuva palvelutarpeiden ennakointi. DigiPAVe-hankkeessa käynnistetään vaiheittainen, systeminen muutos tuotantolähtöisestä palveluverkon suunnittelusta ihmislähtöiseen palveluverkkosuunnitteluun sekä lisätään kaupungin valmiuksia tiedolla johtamiseen ja ennakoivaan hyvinvoinnin edistämiseen. Lisäksi parannamme aluetiedon hyödyntämistä alueiden kehittämisessä sekä otamme käyttöön indikaattorit, joilla voidaan seurata alueiden profiloitumista ja tunnistaa keinoja vaikuttaa eriytymiskehitykseen.
- Digitaalinen kaupunkimalli: Tunnistamme ja kuvaamme prosessit digitaalisten kaupunki-, talo-, ja inframallien hallinnalle. Parannamme tietomallien hyödyntämistä. Ulotamme kaupunkimallin myös maanalaiseen kaupunki-infrastruktuuriin ja kokeilemme uusia tapoja kerätä tietoa infrastruktuurin tilasta.
- Älykäs rakentaminen: Laadimme mallin kaupungin omistaman korjausvajeen arviointiin hyödyntäen käytettävissä olevaa tietoa. Luomme tietomalliin perustuvan tavan seurata ja arvioida toteutuneiden rakennusprojektien ja suunnitelmien vastaavuutta. Päivitämme kaupungin rakennuttamisohjeet soveltuvin osin niin että niissä huomioidaan riittävästi ympäristöystävällisen ja älykkään rakentamisen sekä tietoliikenteen vaatimukset.

4. Liikenne ja liikkuminen

Liikenne ja liikkuminen-painopistealueen tavoitteena on kuvata tulevaisuuden älykäs, eri liikennemuotoja yhdistävä, liikenne- ja liikkumisjärjestelmä sekä kasvattaa käytännön toteutuksiin liittyvää osaamista ja ymmärrystä innovatiivisten kokeilujen kautta.

- Tulevaisuuden liikkumisjärjestelmä: Luomme vision tulevaisuuden liikenne- ja liikkumisjärjestelmästä, joka tukee kaupungin ilmastopoliittisten tavoitteiden toteuttamista sekä vastaa yhteiskunnassa tapahtuviin teknologisiin ja elämäntapoihin liittyviin muutoksiin. Laadimme suunnitelman vision toteuttamiseksi. Edesautamme kokonais kuvan toteuttamista toteuttamalla liikkumisnäköymän osaksi Turun palvelukarttaa.
- Älykäs sähköinen joukkoliikenne: Kehitämme edelleen bussien maksujärjestelmiä ja kytkemme ne tiiviimmin asiakkuuksien hallintaan. Otamme käyttöön bussien liikennevaloetusjärjestelmän.
- Pysäköintipalvelujen uudistaminen: Luomme uuden toimintamallin ja sitä tukevan digitaalisen alustan, joka tuo julkis- ja yksityisomisteiset pysäköintipalvelut yhtenäisellä tavalla kaupunkilaisten ulottuville. Helpotamme pysäköintipaikan löytämistä digitaalisten sovellusten avulla ja vähennämme samalla parkkipaikan etsimisestä aiheutuvaa turhaa ympäristöä kuormittavaa ajamista. Pilottoimme pysäköintiratkaisuja osana 6Aika: Vähähiilinen liikkuminen liikennehuoissa hanketta.
- User-Chi: Luomme yhdessä sidosryhmien kanssa yhteistä tavoitetilaa tulevaisuuden sähkölatausjärjestelmälle Turussa.
- Laadimme yhdessä sidosryhmien kanssa Turun seudun logistiikan toimenpideohjelman.

5. Syrjäytymisen ehkäiseminen

Syrjäytymisen ehkäiseminen-painopistealueen tavoitteena on tukea erityisesti 15–29 -vuotiaiden nuorten, nuorten aikuisten ja perheiden syrjäytymisen ehkäisemiseen tärkeitä toimenpiteitä hyödyntäen laaja-alaisesti kohderyhmään ja asuinalueisiin liittyviä mittareita, data-analytiikkaa ja tutkimustuloksia. Lisäksi suunnittelemme ja toteutamme syrjäytymisen ehkäisemiseen tärkeitä toimenpiteitä erikseen valituille asuinalueille.

Kärkihankkeet

- Syrjäytymisen ehkäisemisen toimintamallit ja tiedolla johtaminen: Kuvaamme jo käytössä olevat toimintamallit syrjäytymisen ehkäisemisessä ja luomme seuranta- ja arviointimalleja niiden hyötyjen mittaamiseen. Rakennamme kaupunkitasoisen syrjäytymisen seuranta- ja arviointimallin. Hyödynnämme aihealueesta tehtyjä tutkimuksia toimintamalliemme kehittämisessä. Uusina avauksina hyödynnämme mm. AuroraAI-yhteistyötä ja tekoälyä tilannekuvan ja palveluohjauksen kehittämisessä.
- Toimenpide-ehdotukset ja pilotointi: Tuemme ja koordinoimme valtuuston 1/2019 hyväksymän syrjäytymisen ehkäisyn -toimenpideohjelman toimeenpanoa. Kokeilemme uusia toimintamalleja ja vaikutamme toimijoiden asenteisiin sekä toimintatapoihin. Pilotoinnin pohjana on tutkimustulosten ja muiden tietolähteiden tietojen yhdistäminen henkilöstön ja sidosryhmien asiantuntemukseen sekä nuorten ja asuinalueiden asukkaiden omiin näkemyksiin. Kokeiluilla vaikutetaan tunnistettuihin syrjäytymisen riskitekijöihin kuten työttömyys, heikko koulutus, harrastusten puute, mielenterveysongelmat sekä yksinäisyys ja kiusaaminen. Vuoden 2021 pilotteina toteutetaan mm. asennemuutoskoulutuksia, keskeisten nuorten palveluiden palvelumuotoiluprosesseja, koulutuksia nuoren mielen voimavarojen vahvistamiseen sekä haastavan oppilaan kohtaamiseen.
- Alueelliseen eriytymiskehitykseen vaikuttaminen: Rakennamme alueprofiilityökalun ja alueellisen eriytymisen ennakointimallin yhteistyössä SAWT / kaupunkisuunnittelun kanssa.

Painopistealueille yhteiset kyvykkyydet

- Jokaisella painopistealueella on kiinnitettävä huomiota datan avaamiseen ja työskentelyyn avoimen datan kanssa. Keskitettyjen laajojen digitaalisten järjestelmien toimeenpano edellyttää myös hyvää ymmärrystä tietosuojaja- ja turvamääräyksistä. Digitalisaation ja datan hyödyntämisen saralla 2020 oli hankkeen läpimurto esineiden internetin, ohjelmistorobotiikan ja tekoälyn soveltamisessa. Opit näistä projekteista on ensin kyettävä monistamaan koko hankkeeseen ja edelleen kaikkeen kaupungin toimintaan.
- Painopistealueilla tehtävä työ kasvattaa kaupungin hallinnassa olevan tietovarannon kokoa ja tuottaa useita yhteiskehittämiseen soveltuvia alustoja. Tietoon perustuvan johtamisen kehittäminen sekä toimiminen alustatalouden edelläkävijänä ovat molemmat kaupungin strategisia tavoitteita.
- Edistämme Smart and Wise Turku-kärkihankkeessa tiedon horisontaalista integraatiota yli organisaatio- ja tietojärjestelmärajoiden luomalla yhteisiä toimintatapoja ja toteuttamalla digitaalisen tietoalustan datan toimitusketjun hallintaan.
- Luomme lisäksi toimintamallin kaupungin tarjoamien alustojen hyödyntämiselle ja hyödyntämiseen perustuvalla arvonluonnilla. Kaupunki haluaa toimia datan hyödyntämiseen perustuvan digitaalisen alustatalouden kansainvälisessä kärjessä.

Alustatalouden toimintamalli

- Smart and Wise Turku hankkeen alkuperäisessä asettamispäätöksessä puhutaan alustatalouden toimintamallista, mutta tilanne on alustojen osalta kehittynyt siten, että on syytä luoda sen sijaan alustatoiminnalle toimintamalli.
 - Projektissa selvitetään muun muassa, millaisia alustoja kaupunki toimijoille tarjoaa, miten niillä toimitaan, millaisia vastuita ja rooleja toimijoilla on, mikä voi olla kaupungin rooli erilaisilla alustoilla ja erityisesti pohditaan arvonmuodostuksen luonnetta eri alustoilla. Lisäksi otetaan kantaa alustatoiminnan rahoituksen ja hallinnan organisointiin. Nykyisin alustoilla toiminta ei ole ohjattua eikä sille ole yhteisiä pelisääntöjä. Tämä saattaa aiheuttaa eritasoisia riskejä ja hallitsemattomuutta operatiiviselle toiminnalle. Yhtenäistämällä toimintatapaa saamme erilaisia malleja ja ohjeita alustatoimijoiden käyttöön ja kartoitettua myöskin toiminnan tarpeita. Alustoilla toiminta on yhtenäistä ja hallittua, sekä ohjeistuksen mukaista. Turku on aktiivinen alustatoimija erilaisissa ekosysteemeissä tarpeen mukaan.
 - Alustataloudelle määritellään hallinta- ja toimintamalli, jolle löytyy tukea Espoon 6aika –hankkeen aikana luoduista alustatalouteen ja yhteiskehittämiseen liittyvistä malleista, mm. https://www.espooli.fi/materiaalit/espoon_kaupunki/verkkolehti/KYKY-Living-Lab-kasikirja/html5/index.html?page=1&noflash. Lisäksi Espoolle on tulossa käyttöön avoimen lähdekoodin digialusta, joka sovitetaan Turun toimintaan. Sekä alusta että yhteiskehittämisen hallinta- ja toimintamalli
-

Kärkihankkeet

validoidaan kokeilulla Sivistystoimialalla, jossa on käytävissä ryhmä yhteiskehittämiseen perehtyneitä ja aktivoituneita opettajia Lisäksi sekä alustaa että hallinta- ja toimintamallia kehitetään edelleen kokeilun avulla siten, että kaikki havainnot kirjataan ja käsitellään kokeilun päätyttyä lisävaatimusmäärittelyinä.

- Tuotokset: alustatoiminnan hallinta- ja toimintamalli -dokumentti ja digialustan käyttöönottoprojektisuunnitelma.

Tiedon hyödyntäminen ja tietoaalusta

- Digitalisaation myötä syntyvän datan voidaan hyvällä syyllä sanoa olevan tulevaisuuden älykkään kaupungin tärkein hyödyke. Sen avulla ohjataan ja parannetaan kaupungin tarjoamia palveluita, ratkaistaan päätöksentekoon liittyviä ongelmia ja luodaan uutta liiketoimintaa.
- Kaupunki omistaa ainutlaatuista Turun seutua koskevaa dataa kaikilta elämän osa-alueilta. Kierrättämällä ja uudelleenkäyttämällä dataa uusien ongelmien ratkaisuun kykenemme moninkertaistamaan kaupungin tieto-omaisuuden tuottaman arvon. Smart and Wise Turku-kärkihankkeen tärkeänä tavoitteena on täten edistää datan kiertotaloutta.

2. Kärkihankkeen toimintasuunnitelma 2021

Painopistealue	Tuotos
Asiakkuuksien ja palvelujen hallinta	Palvelujen tuotteistuksen ja kustannuslaskennan malli on otettu käyttöön ja palvelujen tuotantokustannukset on kohdennettu tuotteisteluille palveluille.
	Palvelujen toimitusketjujen hallintamalli on määritetty ja sitä on testattu valikoiduissa palveluketjuissa.
	Asiakastietojen hallintamalli ja sitä tukeva tietojärjestelmäratkaisu on otettu käyttöön kaupunkitasolla.
	Asiakasohjauksen kaupunkitasoinen toimintamalli on käytössä.
Hiilineutraalius ja resurssiviisaus	Resurssiiviisauden ja kiertotalouden tiekartta ja alusta
	Ilmastojoukkueen / -tekojen digitaalinen alusta tietokantoiheen
	Investointien ilmasto- ja elinkaariohjausmalli: pilotit ja käyttöönoton laajennus
Kaupunkisuunnittelu	Rakennusprojektien toteutumien ja suunnitelmien vastaavuutta seurataan ja arvioidaan digitaalisten tietomallien avulla.

Kärkihankkeet

	DigiPAVe: Toteutettu pohja ihmislähtöiselle palveluverkkosuunnittelulle ja pilotoitu uudenlaista suunnittelutapaa
	Aluetieto ja indikaattorit hyödynnettävissä digitaalisessa muodossa ja saatavissa yhdestä paikasta alueiden suunnitteluun ja kehittämiseen
	Kaupunkitietomalli hyödynnettävissä 3D-ympäristössä
Syrjäytymisen ehkäisy	Uusia syrjäytymisen ehkäisemisen toimenpiteitä on pilotoitu ja niiden vaikutuksia arvioitu.
Turvallisuus	Ylläpidetään johdon koronatilannekuvaa ja testataan IT-palveluissa kehitettyä tilannekuvaa harjoituksessa
	Kameravalvonnan keskittämisprojekti, kaupungin kaikki kamerat on integroitu kahdelle käyttöliittymälle
Alustatalouden toimintamalli	Alustatoiminnan hallinta- ja toimintamalli –dokumentti on laadittu ja digialustan käyttöönottoprojektisuunnitelma tehty
Liikenne ja liikkuminen	Tulevaisuuden liikkumisen ja liikenteen kokonaissuunnitelma vuosille 2022-2029
	Palvelukartan liikkumisenäkymä on luotu ja siihen on integroitu suunnitelman mukaiset datasetit
	Pysäköintihub on käytössä ja siihen on integroitu lupien hallintajärjestelmä, liikenneanalyysien ja riskienhallinnan työkaluja. Pysäköinnin valvontakokeiluja on toteutettu useassa eri kohteessa.
	6Aika: Vähähiilinen liikkuminen liikennehubeissa – hankkeen uudet pysäköintipalvelut ovat käytössä ja muissa kaupungeissa kehitettyjä palveluita skaalataan Turkuun.
	USER-Chi: Sähkölatauksen lähtötilanneanalyysi on toteutettu ja tavoitetilä määritelty
	Turun seudun logistiikan toimenpideohjelma on laadittu.

Strateginen sopimus 2021, aluepelastuslaitos

1. LÄHTÖKOHDAT

1.1 Lyhyt kuvaus toiminnasta

Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen visio on olla kehittyvä alansa valtakunnallinen suunnannäyttäjä ja laadukkaiden onnettomuuksien ehkäisy-, pelastus-, siviilivalmius ja ensihoitopalveluiden tuottaja. Toiminta-ajatuksena tärkein tehtävä on ihmishengen pelastaminen. Halutaan parantaa varsinaissuomalaisten ja Varsinais-Suomessa olevien turvallisuutta kaikissa olosuhteissa ammattitaitoisesti, nopeasti ja tasapuolisesti.

Aluepelastuslaitos tuottaa pelastustoimen palveluja Varsinais-Suomen maakunnan 27 kunnan alueella Aluepelastuslautakunnan hyväksymän palvelutasopäätöksen mukaisesti. Aluepelastuslaitos tuottaa lisäksi ensihoitopalveluja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin kanssa allekirjoitetun yhteistoimintasopimuksen ja sairaanhoitopiiriin päättämän ensihoidon palvelutasopäätöksen mukaisesti.

1.2 Toimintaympäristön muutos

Uusi pelastustoimen palvelutasopäätös astuu voimaan 1.1.2021. Uuden palvelutasopäätöksen voimassaoloaika on nyt laadittavan talousarviovuosi 2021 ja sitä seuraavat kolme taloussuunnitelmavuotta 2022-2023.

Uuden nelivuotisen palvelutasopäätöskauden luvut on tehty sillä oletuksella, että nykyinen pelastustoimen palvelutaso säilyy. Myös ensihoitopalveluiden talousarvio- ja suunnitelmakauden luvut 2021–2024 on valmisteltu siten, että vuoden 2021 toiminnan laajuus ensihoitopalveluiden osalta säilyy nykyisellä tasolla.

Talousarvio 2021 taloudelliset luvut perustuvat viimeisimpään tilinpäätökseen ja kuluvan talousarviovuoden puolivuotiskauden toteumaan. Uudelle palvelutasokaudelle ja taloussuunnitelmavuosille on katsottu välttämättömäksi investointimäärärahojen indeksikorotus. Toimintakate nostetaan nykyisestä 2,0 miljoonasta eurosta asteittain 2,2 miljoonaan euroon, jolloin investointien määrärahan lisäyksellä pystytään kattamaan mm. materiaalikustannusten ja työn hinnan nousu.

Pelastustoimen uudistusta ollaan valmistelemaan: Hallitusohjelman mukaisesti pelastustoimen järjestäminen siirretään kunnilta maakunnille. Pelastustoimen (pelastustoiminnan) ja sosiaali- ja terveystoimen (ensihoidon) tiiviin yhteyden tuoma synergiaetu turvataan uudistuksessa.

Pelastustoimen uudistuksessa on kaksi tehtäväkokonaisuutta: 1) Pelastustoimen järjestäminen ja 2) pelastustoimen organisointi ja rahoitus.

Sisäministeriön lähtökohtana valmistelussa on, että hallintouudistus toteutetaan siten, että pelastustoimen palvelujen taso paranee nykyisestä. Tavoitteena on lisäksi, että:

Aluepelastuslaitos

- Pelastustoimi on erillinen ja sosiaali- ja terveystoimen kanssa rinnakkainen toimiala (sote uudistus käynnissä samaan aikaan)
 - Toimialan rinnakkaisuus tulee selkeästi näkyä mm. maakuntalain ja maakuntien rahoituslain valmistelussa.
 - Pelastustoimi on järjestettävä siten, että pelastustoimi toimii tarvittaessa (esim. katastrofitilanteissa ja poikkeusoloissa) valtakunnallisena järjestelmänä. Tämä edellyttää nykyistä selkeämpää ohjaus- ja johtamisjärjestelmää.
 - Maakunnan pelastustoimen (pelastustoiminnan) ja sosiaali- ja terveystoimen (ensihoitopalvelun) synergiaedut tulee varmistaa siten, että maakunnan pelastuslaitos voi tuottaa ensihoitopalveluja.
 - Maakunnan valmistelussa on otettava huomioon pelastustoimen kaikkien tehtävien (onnettomuuksien ehkäisy, pelastustoiminta, väestönsuojelu) toteutus.
 - Rahoitus on valmistettava siten, että maakunnilla on lähtökohtaisesti riittävä rahoitus sekä sosiaali- ja terveystoimelle että pelastustoimelle.
 - Pelastustoimen henkilöstön siirron kunnista maakuntiin tulee tapahtua hallitusti ja samoin periaattein kuin sosiaali- ja terveystoimen henkilöstön siirto.
-

Aluepelastuslaitos

1.4 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet (kv)

Palvelutasopäätöksessä on määritelty suunnitelmakauden kehittämissuunnitelma.

Strategiset painopistealueet:

- Onnettomuuksien ehkäisy
- Pelastustoiminta
- Ensihoitopalveluiden tuottaminen
- Siviilivalmius
- Henkilöstö
- Kehittämistoiminta.

1.5 Toiminnan tunnusluvut (ei sitova)

Tunnusluku	TOT 2018	TOT 2019	ENNUSTE 2020	ENNUSTE 2021	ENNUSTE 2022	ENNUSTE 2023	ENNUSTE 2024
Tuottavuus ja taloudellisuus							
Pelastetut henkilöt	257	301	-	-	-	-	-
Pelastettu omaisuus (1 000 €)	206 439	141 130	-	-	-	-	-
Ensihoitoyksiköiden käyttöaste-%	42,5	38,3	-	-	-	-	-
Valtakunnallinen kustannusvertailu €/as.	81	80	81	82	83	84	85
V-S aluepelastus kustannukset €/asukas	70,4	71,9	73	74	75	76	77

Aluepelastuslaitos

2. TOIMINNALLISET TAVOITTEET

2.1 Strategiset tavoitteet (kv)

Tavoite 1: Toimintavalmiusaika (%)

Varsinais-Suomen pelastuslaitos/ Palvelutasopäätös 2017-2020 ja 2021-2024

Muut toteutettavat linjaukset: -

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Toimintavalmiusaika (%)	86 %	80 %	80 %	80 %	80 %	80 %
Tavoitteen kuvaus: Kiireellisten tehtävien toimintavalmiusaikaprosentti. Riskialueiden mukaan määrittyvät aikarajat.						

Tavoite 2: Tarkastusmäärät (%)

Varsinais-Suomen pelastuslaitos/ Palvelutasopäätös 2017-2020 ja 2021-2024

Muut toteutettavat linjaukset: -

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Tarkastusmäärät (%)	92 %	90 %	90 %	90 %	90 %	90 %
Tavoitteen kuvaus: Tarkastusmäärien tavoitteiden prosentuaalinen toteutuma.						

Tavoite 3: Kustannusvertailu (€/as.)

Varsinais-Suomen pelastuslaitos/ Palvelutasopäätös 2017-2020 ja 2021-2024

Muut toteutettavat linjaukset: -

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Kustannusvertailu (€/as.)	71,9 €	73 €	74 €	75 €	76 €	77 €
Tavoitteen kuvaus: Toimialan maakunnalliset vuosikustannukset euroa per asukas (pl. ensihoito).						

Aluepelastuslaitos

3. TALOUDELLISET TAVOITTEET

3.1 Määrärahat ja investoinnit, 1000 € (kv)

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Käyttötalousosa						
Toimintatulot	45 184	45 734	46 691	47 000	47 410	47 760
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintamenot	43 371	43 734	44 591	44 850	45 210	45 560
Toimintakate	1 814	2 000	2 100	2 150	2 200	2 200
Muutos-%		10,3%	5,0%	2,4%	2,3%	0,0%
Investointiosa						
Investointimenot	4 352	4 552	3 914	2 434	2 484	2 484
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	2 534	2 381	1 643	113	113	113
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		171	171	171	171	171
NETTO	1 818	-2 000	-2 100	-2 150	-2 200	-2 200
Muutos-%		10,0%	5,0%	2,4%	2,3%	0,0%

Aluepelastuslaitos

4. RESURSSIEN KÄYTTÖ

4.1 Työvoiman käyttö (kh)

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Henkilötyövuodet (htv)	558	545	548	548	548	548
Palkat ja palkkiot (tiedoksi), (1000 €)	23 808	24 359	24 652	24 800	25 000	25 200
Lisätietoja:						

Aluepelastuslaitos

4.2 Tilojen ja alueiden käyttö (kh)

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021
Tilat yhteensä (neliometri)	11 200	11 200	11 039
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (neliometri)	50 200	50 376	50 332
Muut tilat (m)			
Alueet yhteensä (hehtaari)		-	

Lisätietoja:

Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta on lähettänyt aikaisempina vuosina Turun kaupungin konsernihallinnon Strategisen tilojen ohjauksen vastuualueelle ehdotukset peruskorjaushankkeesta (keskuspaloasema) ja uudisrakennushankkeista. Puheenjohtajiston strategisen sopimuksen neuvottelutilaisuudessa on sovittu, että Turun kaupungin alueella sijaitsevista paloasemakiinteistöistä laaditaan tilatarveselvitykset. Pelastuslaitos on käynnistänyt valmistelun ja käynyt lisäkeskustelua mm. Turun kaupungin tilaliikelaitoksen kanssa. Muiden kiinteistöjen, kuin Turun kaupungin alueella olevat paloasemakiinteistöt, osalta suunnittelua toteutetaan paloasemaverkkopäätöksen ja johtosäännön mukaisesti sen kunnan kanssa, jossa paloasemakiinteistö sijaitsee. Hankkeiden toteutuessa vaikutuksia syntyy talousarviomäärärahoihin (vuokrat).

Talousarvion 2021 luvut perustuvat 18.5.2020 hetken ennusteeseen vuoden 2021 tilamääristä. Luvuissa on huomioitu loppuvuoden 2020 tilamuutokset siinä määrin kuin ne ennusteen ottohetkellä on ollut tiedossa.

5. HENKILÖSTÖN TYÖHYVINVOINTI JA TYÖELÄMÄN LAATU

5.1 Kaupungin yhteiset työhyvinvointitavoitteet

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia
Kaupungin tavoite 2018–2021: 1. Työyhteisötaidot tukevat tavoitteiden saavuttamista

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
1.A. Kehitetään työyhteisötaitoja ja johtamista: hyödyntämällä koulutusta sekä antamalla tukea ja luottamalla omiin alaisiin	-
Työyhteisötaidot Auttaminen ja huomaavaisuus, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,35)
Työyhteisötaidot Ajan tasalla pito ja tiedon jakaminen, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)
Työyhteisö Työpaikan ilmapiiri, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,3)
Työyhteisö Arvostus työhöni, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt lievästi)
Työyhteisö Luottamus työkavereihin, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt lievästi)
Työyhteisön tuki esimiestyölle	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta 10 (3,35) Välikysely (Pysynyt samalla tasolla)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi:

Aluepelastuslaitos

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia

Kaupungin tavoite 2018–2021: 2. Työ on turvallista ja terveellistä – henkisesti ja fyysisesti

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
2.A. Työkyvyn hallinta	-
Henkilömäärä, jolla ei poissaoloja terveydellisistä syistä (vakituiset)	Henkilöiden osuus lisääntyy Vuonna 2018: 149 (30,6 %) Vuonna 2019: 166 (33,75 %)
2.B. Vaarojen ja haittojen arviointi / riskien arviointi	-
Kuinka monta vaarat ja haitat –arvioita / riskiarviota tallennettu	Vähintään 25 % toimialan perusyksiköistä per vuosi Vuonna 2018: - Vuonna 2019: (0 %)
2.C. Kunta 10 – tuloksien pohjalta tehdyt kehittämissuunnitelmat koskien työpaineita	-
Työpaineiden ja hallinnan suhde: Työpaineita paljon, hallintaa vähän, Kunta10	pienempi kuin edellinen vuosi vertailulukua 21,90 %, toteuma 27 %
Työpaineiden ja hallinnan suhde: Työmäärän lisääntyminen, Välikysely	pienempi kuin edellinen vuosi ei vertailulukua, toteuma 22 %
2.D. Asiakasväkivallan kokemus	-
Asiakasväkivallan kokemus: Henkinen väkivalta	pienempi kuin edellinen vuosi Kunta10 (35,20 %) Välikysely (27 %)
Asiakasväkivallan kokemus: Fyysinen väkivalta tai sen uhka	pienempi kuin edellinen vuosi Kunta10 (13,30 %) Välikysely (19 %)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia

Kaupungin tavoite 2018–2021: 3. Perustehtävä on mielekäs ja merkityksellinen

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
3.A. Annamme selkeän suunnan ja tavoitteet	-
Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä: Koen työni mielekkääksi	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (4,6) Välikysely (Pysynyt samalla tasolla)
Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä: Koen tekeväni merkityksellistä työtä	Kyllä –vastauksia 75 % Kunta10 (92 %) Välikysely (86 %)

Aluepelastuslaitos

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus! Kaupungin tavoite 2018–2021: 4. Osaamisen turvaaminen muutoksessa

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
4.A. Osaamisprofiilien ajan tasalla pitäminen	-
Yhteisten osaamisten osaamistaso (keskiarvo) suhteessa tehtävän osaamisvaatimuksiin	suurempi tai yhtä suuri kuin tehtävän osaamisvaatimukset Kunta10 (vaadittu taso 1,84/saavutettu taso 2,08) Välikysely (vaadittu taso 1,74/saavutettu taso 2,08)
4.B. Osaamisen johtamisen vuosikellon toteuttaminen	-
Johtamisosaamisten osaamistaso (keskiarvo) suhteessa tehtävän osaamisvaatimuksiin	suurempi tai yhtä suuri kuin tehtävän osaamisvaatimukset Kunta10 (vaadittu taso - /saavutettu taso -) Välikysely (vaadittu taso - /saavutettu taso -)
Henkilöstökoulutuksiin osallistuneiden määrä (prosentuaalinen osuus henkilötyövuosista laskettuna)	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Vuonna 2018: (88,80 %) Vuonna 2019: -
Henkilöstökoulutuksen riittävyys: Keskiarvo osallistuneiden henkilöiden koulutuspäivien määrästä per henkilö (koulutussuunnitelmaraportointi)	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi tavoite vähintään 3 päivää per henkilö Vuonna 2018: (8,1) Vuonna 2019: (-)
Henkilöstökoulutuksen riittävyys: Kokemus täydennyskoulutuksen riittävydestä	75 % henkilöstöstä kokee, että on riittävä Kunta 10 (69,80 %) Välikysely (68 %)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus! Kaupungin tavoite 2018–2021: 5. Toimintakyvyn ja tavoitteellisuuden säilyttäminen muutoksessa

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
5.A. Muutoksen kokeminen työssä	-
Muutosten merkitysten kokeminen omassa työssään: Muutosten laatu, Kunta10	suurempi kuin edellinen vuosi (44,30 %)
Muutosten merkitysten kokeminen omassa työssään: Muutoksen kokeminen, Välikysely	suurempi kuin edellinen vuosi (58 %)
5.B. Työyhteisön tavoitteiden ymmärtäminen ja niiden saavutettavuus	-
Kokemus työyhteisön tavoitteellisuudesta: Työyhteisötaidot: tavoitteellisuus, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,62)

Aluepelastuslaitos

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
Kokemus työyhteisön tavoitteellisuudesta: Työyhteisön tavoitteellisuus, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus! Kaupungin tavoite 2018–2021: 6. Uudistamiskyky

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
6.A. Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa	-
Kokemus työyhteisön kehittämiskyvystä Työyhteisötaidot: Kehittäminen, Kunta10	suurempi kuin edellinen vuosi (3,09)
Kokemus työyhteisön kehittämiskyvystä Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa, Välikysely	suurempi kuin edellinen vuosi (Parantunut)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen Kaupungin tavoite 2018–2021: 7. Päätöksenteko ja johtaminen koetaan oikeudenmukaiseksi

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
7.A. Tavoitteiden selkeys ja avoimuus päätöksenteon perusteissa	-
Kokemus kohtelun oikeudenmukaisuudesta	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta 10 (3,7) Välikysely (Heikentynyt)
Kokemus päätöksenteon oikeudenmukaisuudesta, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (2,81) Välikysely (Heikentynyt)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen Kaupungin tavoite 2018–2021: 8. Laadukas esimiestyö

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
8.A. Esimiehelle riittävä tuki tavoitteiden saavuttamisessa	-
Tuki esimiestyölle riittävää, Esimiesbarometri	Tuki riittävä on suurempi kuin 75 % Edellinen kysely (80 %) Uusin kysely (73 %)
Esimieheltä saatava tuki: Esimiestuki, Kunta10	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,41)
Esimieheltä saatava tuki: Esimiehen tuki ja rohkaisu, Välikysely	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)

Aluepelastuslaitos

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen Kaupungin tavoite 2018–2021: 9. Yhteistoiminta ja osallistaminen

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
9.A. Yhteistoiminta toimialoilla kunnossa	-
Yhteistoiminnan vaatimusten tunteminen, Esimiesbarometri	Kyllä-vastanneiden osuus on enemmän kuin 75 % Edellinen kysely (87 %) Uusin kysely (91 %)
9.B. Työpaikan tiedonkulun varmistaminen	-
Työpaikan palaverikäytännöt takaavat riittävän tiedonkulun ja keskusteluyhteyden, Esimiesbarometri	Kyllä –vastanneiden osuus suurempi kuin 75 % Edellinen kysely (73 %) Uusin kysely (64 %)
9.C. Strategisesti ohjatut -kehityskeskustelut	-
Kehityskeskustelujen käyminen ja hyödyllisyys: kehityskeskustelujen käymisprosentti	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (53,9 %) Välikyseily (34 %)
Kehityskeskustelujen käyminen ja hyödyllisyys: Yksilökehityskeskustelujen hyödyllisyys	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (31,20 %) Välikyseily (Parantunut)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Aluepelastuslaitos

6. Muutokset (kv)

6.1 Toiminnallisten tavoitteiden muutokset (kv)

-

6.2 Taloudellisten tavoitteiden muutokset (kv)

Talousarviokäsittelyssä hyväksytyt talousarviomuutokset menoihin ja tuloihin:

	Toimielin	Lauseke	Vaikutus käyttötalouteen (euroa)			
			Talousarvio 2021	Talous-suunnitelma 2022	Talous-suunnitelma 2023	Talous-suunnitelma 2024
Kj	Kaupungin yhteiset, alpe	Digitalisaation lisäämisen kautta kustannustehokkuuden parantaminen. (vähentää toimintamenoja)	*	*	*	*
Kj	Kaupungin yhteiset, alpe	Henkilöstömenoihin kohdistuva kaupunkitasoinen säästötavoite (mm. sijaisten käyttö, matkakustannukset, erilliskorvaukset, talkoovapaat). (vähentää toimintamenoja)	*	*	*	*
Kj	Kaupungin yhteiset, alpe	Palvelujen ja tavaroiden hankintoihin kohdistuva kaupunkitasoinen säästötavoite. (vähentää toimintamenoja)	*	*	*	*

*Talousvaikutuksista päätetään tilinpäätöstietojen valmistumisen jälkeen.

Strateginen sopimus 2021

1.1 Kuvaus toiminnasta (kaupunginhallitus)

Hyvinvointitoimialan palvelut

Hyvinvointitoimiala tuottaa ja järjestää perhe- ja sosiaalipalveluiden palvelualueella avohuollon- ja sijaishuollon sosiaalityön palveluja, sosiaalipäivystyksen ja kriisityön, perheiden varhaisen tuen, neuvolan (äitiys-, lasten- ja ehkäisy-), koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä psykososiaalisia palveluja ja asumis- ja päihdepalveluita. Lisäksi palvelualue järjestää tulkki- ja käännöspalvelua sekä riita- ja rikosasiain sovittelua. Terveyspalveluiden palvelualue vastaa sairauksien hoidon, suun terveydenhuollon palveluiden, polikliinisten palveluiden, sairaalapaalveluiden sekä mielenterveyspalveluiden (psykiatrasta sairaanhoitoa lukuun ottamatta) järjestämisestä. Vanhus- ja vammaispalveluiden palvelualue vastaa vanhusten kotona asumista tukevien palveluiden (omaishoito, kotihoito, tukipalvelut) sekä ympärivuorokautisenhoidon palveluista sekä vammais- ja kehitysvammahuollon palveluista. Toimiala ostaa vaativan erikoissairaanhoidon palveluita Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriltä ja sovittaa palvelut yhteen hoitoketjuiksi.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (kaupunginhallitus)

Toimintaympäristössä tapahtui dramaattinen muutos keväällä 2020, kun COVID19 –pandemia levisi Suomeen. Koronaepidemian vaikutukset sosiaali- ja terveyspalveluihin ja koko hyvinvointitoimialan toimintaan ovat olleet voimakkaat. Kaupungissa toteutettiin alkukevästä juuri ennen epidemian rantautumista laaja hyvinvointikertomus, jossa varsin kattavasti kuvattiin turkulaisten hyvinvoinnin tilaa ja suurimpia haasteita väestön hyvinvoinnin ja terveyden näkökulmasta. **Suurimmat hyvinvointihaasteet** olivat:

1. Ikärakenteen muutos
2. Mielen voimavarat
3. Työ- ja toimintakyky
4. Tasapuolinen aluekehitys

Nämä haasteet ovat edelleen relevantteja, siitä huolimatta, että Koronaepidemia on muuttanut toimintaympäristön nopeasti ja rajusti. Sen sijaan tilastopohjainen tieto, jota hyvinvointikertomuksen laadinnassa on hyödynnetty, on vanhentunut käsiin. Korona on voimakkaasti vaikuttanut sekä väestöön että palveluihin. Näitä vaikutuksia on pyritty hyvinvointitoimialalla analysoimaan sekä kansallisen aineiston (mm. THL:n ja VNK:n tuottamat analyysit, raportit ja tutkimukset) että omien asiantuntijoiden ja palveluista saatavien asiakkailta suoraan kerättävien signaaleiden kautta.

Koronaepidemia näkyy **eriarvoistumiskehityksen syventymisenä ja laajenemisena**. Sekä kansallisen että omasta toiminnasta saatavan tiedon pohjalta nähdään, että Korona on entisestään heikentänyt niiden väestöryhmien tilannetta, jotka ovat olleet haavoittuvassa asemassa jo ennen epidemiaa (esim. päihde- ja mielenterveysongelmaiset, ikääntyneet ja riskiryhmäläiset). Tämän lisäksi on havaittu, että esimerkiksi lomautukset ja irtisanomiset sekä pienyritysten konkurssit ovat voineet nopeasti vaikuttaa kokonaisten perheiden toimeentuloon ja pärjäämiseen. Toisin sanoen uusia ryhmiä on putoamassa syrjäytyneiden ja haavoittuvassa asemassa olevien piiriin. Samalla on havaittavissa, että osalla väestöstä menee jopa entistä paremmin. Esimerkiksi osalla perheistä etätyöt ja arjen hidastuminen, ovat lisänneet hyvinvointia, aikaa liikkumiselle ja läheisille sekä vähentäneet koettua stressiä.

Hyvinvointitoimialalla koronaepidemian vaikutukset heijastuvat **asiakastarpeiden muutoksina** kahdella pääasiallisella tavalla:

1. Epidemiasta johtuva **palvelutarpeen kasvu**
2. Epidemian seurauksena syntynyt **hoito- ja palveluvelka**

Lasten ja nuorten osalta kevään etäopetus ja harrastusten osittainen peruuntuminen, van-

hempien taloudelliset ja mielenterveyteen liittyvät ongelmat, yksinäisyys ja eristäytyneisyys heijastuvat mm. sosiaalityön ja lastensuojelun palvelutarpeina sekä kouluterveydenhuollossa ja psyykkisen tuen palveluissa kasvavina tarpeina.

Aikuisväestössä työttömyys, lomautukset, taloudellisen toimeentulon ongelmat, tukiverkkojen (esim. isovanhemmat) puuttuminen arjesta, huoli ja psyykinen kuormitus heijastuvat mm. päihde- ja mielenterveyspalveluihin, sosiaalityön ja terveysasemien palveluihin lisääntyvinä tarpeina.

Ikääntyneiden osalta sosiaalinen eristäytyminen, koettu yksinäisyys, toimintakyvyn heikkeneminen ja hoitamattomat sairaudet heijastuvat mm. vanhuspalveluihin (erityisesti kotihoito), päihde- ja mielenterveyspalveluihin, kuntoutuksen, sairaalan ja terveysasemien palveluihin lisääntyvänä tarpeena.

Hoito- ja palveluvelkaa on kasautunut keväällä toteutettujen toimintojen alasajon kautta (esim. suunterveydenhuolto, terveysasemien toiminnot, neuvolatoiminnot, kouluterveydenhuolto, ryhmätoiminnot, ikäihmisten palvelukeskukset, omaishoitajien vapaapäivät) sekä pidemmällä aikavälillä esim. ikääntyneiden toimintakyvyn heikentymisen takia. Järjestöjen ja vapaaehtoistoimijoiden toimintojen alasajolla on ollut

Hyvinvointitoimiala

samanlainen vaikutus. Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön työpanoksia on jouduttu osittain uudelleen suuntaamaan epidemiatyöhön. Tämän takia palvelunsaanti on viivästynyt ja asiakkaiden tilanne on voinut heikentyä viivästyneen palvelunsaannin takia. Viimeisenä, muttei merkityksettömimpänä näkökulmana hoito- ja palveluvelan syntymisessä on tietyn osan asiakkaista hakeutumattomuus hoidon piiriin. Osa asiakkaista, varsinkin kevään aikana ei uskaltanut hakeutua hoitoon. Tämä on voinut vaikuttaa asiakkaiden kokonaistilanteen heikkenemiseen ja tarvittavien palveluiden määrän kasvamiseen tilanteen korjaamiseksi.

Koronaepidemian lisäksi hyvinvointitoimialan toimintaympäristössä on muutamia merkittäviä muutoksia tai potentiaalisia kehityskulkuja, joilla voi olla merkittäviä vaikutuksia vuoden 2021 palveluihin, talousarvion toteutumiseen ja toimialan sisäiseen kehittämistyöhön. Huomioitava asioita ovat:

- Marinin hallituksen **sote-uudistuksen** kohdalo
- Korona **heikentää entisestään kuntataloutta**. Kaupungin haastava taloudellinen tilanne heijastuu paineena palvelutuotantoon, jossa samanaikaisesti on Koronasta johtuvaa lisääntyvää asiakastarvetta
- **Kehittämiseen liittyvien resurssien turvaaminen** (Koronaepidemian hoitaminen

vie jatkuvasti avainhenkilöiden työpanoksi sekä johto-, asiantuntija- että työntekijätasolla)

- Kaupungin **johtamisjärjestelmä uudistus** luo epävarmuutta ja sitoo resursseja sote-palveluiden sisällöllisestä kehittämisestä ja korona-tilanteen hoitamisesta
 - **Epidemiatilanne voi nopeastikin muuttua**
-

1.3 Palvelun tarvetta kuvaavat tunnusluvut (kaupunginhallitus)

Palvelujen tarvetta kuvaavat tunnusluvut	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kysyntä/tarve									
75-vuotta täyttäneiden määrä *	16 470	16 626	17 169	17 235	17 386	17 865	18595	19369	20201
85-vuotta täyttäneiden määrä *	5164	5333	5473	5595	5530	5548	5571	5555	5581
Vammaispalveluiden asiakkaiden osuus väestöstä (Kuusikko)	Turku 2,07% / Kuusikko ka 2,11%	Turku 1,98% / Kuusikko 2,02%	Turku 1,93% / Kuusikko 1,97%	Turku 2,1% / Kuusikko ka 1,8%	Turku 2,1% / Kuusikko ka 1,8%	Turku 2,1% / Kuusikko ka 1,8%

*väestötiedot 2019 saakka päivitetty vahvistetun mukaisiksi, 2020 alkaen käytetty Turun kaupungin ennustetta

1.4 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet (kaupunginvaltuusto)

Hyvinvointitoimiala on antanut asiakkailleen palvelulupauksen:

- Lupaamme palvella asiakkaita niin, että he tulevat nähdyiksi, kuulluiksi ja kohdatuiksi.
- Lupaamme kehittää palveluita asiakkaidemme kanssa tasavertaisina.
- Lupaamme luoda asiakkaidemme kanssa yhdessä palveluita, jotka lisäävät heidän hyvinvointiaan.

Palvelulupauksen lunastamiseksi on sosiaali- ja terveyspalveluiden kannalta oleellista pystyä vastaamaan kuntalaisten palvelutarpeisiin luomalla puitteet hyvinvoinnille, lisäämällä tuottavuutta ja ehkäisevää työtä sekä parantamalla palveluiden kohdentuvuutta ja vaikuttavuutta asiakaskeskeisten ja tarvelähtöisten palveluprosessien kautta. Tämä vaatii tiivistä ja laajaa yhteistyötä kaupungin toimijoiden, kolmannen sektorin, yksityisten palveluntuottajien sekä kuntalaisten kesken. Oman palvelutuotannon osalta keskitytään ehkäisevän työn lisäämiseen sekä tuottavuuden, tehokkuuden ja vaikuttavuuden parantamiseen. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä toteutetaan laajassa poikkihallinnollisessa yhteistyössä. Kuntalaisten omaa aktiivisuutta tuetaan sekä heidän osallistumistaan omien palveluidensa suunnitteluun lisätään. Hyvinvointitoimialan toiminnan strategiset painopisteet ovat:

Painopisteen siirtäminen ehkäisevään työhön

Ehkäisevällä työllä voidaan vähentää kuntalaisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tarpeita, joten panostaminen tähän on sekä inhimillisesti että taloudellisesti perusteltua.

Painopisteen siirtäminen ehkäisevään työhön tarkoittaa mm. perustason palveluiden vahvistamista ja niiden hyvää saavutettavuutta, varhaista puuttumista, varhaisempaa hoidon aloitusta, kuntoutuksen kehittämistä, palveluohjauksen kehittämistä, oikea-aikaisia ja oikein kohdentuvia palveluita, fyysisen ja psyykkisen toimintakyvyn tukemista ja ihmisten oman aktiivisuuden tukemista. Painopisteen siirtäminen ehkäisevään työhön ei kuitenkaan ole pelkästään resurssiky-symys, vaan se vaatii myös yhteistyön syventämistä, osaamisen ja työtapojen kehittämistä sekä ennen kaikkea asenteiden ja toimintakulttuurin muutosta.

Lisätään korjaavien palveluiden tuottavuutta, tehokkuutta ja vaikuttavuutta

Hyvin toimiva ehkäisevä työ ei kuitenkaan poista korjaavien sosiaali- ja terveyspalveluiden tarvetta. Hyvinvointitoimialan kehittämistyössä painotetaan omien palvelujen toimivuuden ja vaikuttavuuden edelleen parantamista. Tämän myötä tavoitteena on vähentää raskaiden, erityistason ostopalvelujen käyttöä. Tärkeimpiä, strategisen tason kehittämistoimia tähän liittyen ovat vanhuspalvelujen rakennemuutos, lastensuojelun kustannustason hillintä, kotiuttamis- ja kuntoutusprosessien sujuvoittaminen sekä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välisen ja

sisäisen työnjaon selkeyttäminen. Hyvinvointitoimialalla myös uudistetaan voimakkaasti mielen-terveys- ja päihdepalvelujen työskentelyä ottamalla käyttöön matalan kynnyksen palveluyksikö

Tuottavuuden, tehokkuuden ja vaikuttavuuden parantaminen vaatii lisäksi tiedolla johtamisen kehittämistyön jatkuvaa edistämistä. Koko toimialan toimintakulttuuria viedään määrätietoisesti rohkeamman kokeilukulttuurin suuntaan.

Varsinais-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelma

Alueellisen yhteistyössä tekemisessä hyödynnetään Varsinais-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelmassa sovittua rakennetta ja osallistumalla siinä sovittujen, alueen yhteisiä tavoitteita edistävien toimenpiteiden toteutukseen.

Toteutuksessa hyödynnetään alueellisia kehittämishankkeita, joille on saatu STM:n kautta valtioavustusrahoitusta. Tärkeimpiä näistä hankkeista ovat ”Varsinais-Suomen tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus” -hanke, jota hallinnoi Turun kaupunki (toteutusaika 2020-2022) sekä ”SOTE-rakennemuutosta tukeva alueellinen valmistelurakenne” hanke, jota hallinnoi Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri (toteutusaika on 2020-2021).

Hyvinvointitoimiala

1.5 Toiminnan tunnusluvut

Tunnusluku	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kysyntä/tarve									
Vammaispalveluiden asiakkaiden osuus väestöstä (Kuusikko)	Turku 2,07% / Kuusikko ka 2,11%	Turku 1,98 % / Kuusikko 2,02 %	Turku 1,93 % / Kuusikko 1,97 %	Turku 2,1 % Kuusikko ka 1,8 %	Turku 2,1 % Kuusikko ka 1,8 %	Turku 2,1 % Kuusikko ka 1,8 %			
Kehitysvammaisten asiakkaiden osuus väestöstä (Kuusikko)	Turku 0,48%/ Kuusikko ka 0,37 %	Turku 0,46 % / Kuusikko ka 0,39 %	Turku 0,47 % / Kuusikko ka 0,40 %	Turku 0,49 %/ Kusikko ka 0,41 %	Turku 0,49 %/ Kuusikko ka 0,41 %	Turku 0,48 %/ Kuusikko ka 0,42 %			
Toimeentulotuen piirissä olevat kotitaloudet (ei sis. pakolaisia tai paluumuuttajia) v. 2017 alk. ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen piirissä olevat	9165	9454	9307	3633	3415	3416			
Tuottavuus/ taloudellisuus									
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin maksuosuus (M€)	184,8 M€	191,0 M€	193,1 M€	208,5 M€	217,4 M€	226,0 M€			
Terveystieteiden ikävakioidut kustannukset/asukas (pth ja esh) € (suurten kaupunkien vertailu)	2 337€	2 321€	2 345€	2 327 €	2 451 €	2 644 €			
Perusterveydenhuollon kustannukset/ 0-6 vuotias lapsi	491€	376€	427€	450 €	370 €	412 €			
65 vuotta täyttäneiden ikävakioidut sosiaali- ja terveyspalveluiden deflatoidut kustannukset väestöä kohti vuodessa (Kuusikko)	7 068 €	6 995 €	6 980 €	6 598 €	7 337 €	7 342 €			
Asiakaskohtaiset kustannukset/ vammaispalvelujen asiakkaat	Turku 3.559 €, Kuusikon ka 5.060 €	Turku 3966,5 €, Kuusikon ka 5293,6 €	Turku 4185,5 €/ 5580,6 €	Turku 4 320 € / Kuusikko 5 684 €	Turku 4588 €/ Kuusikko 6064 €	Turku 4 769 €/ Kuusikko 6 523 €			
Asiakaskohtaiset kustannukset/ kehitys-vammaisten palveluiden asiakkaat	Turku 33.963 €, Kuusikon ka 35.585 €	Turku 35908, Kuusikon ka 34418 €	Turku 35824 €/ Kuusikko 34279 €	Turku 34.032 €/ Kusikon ka 29.882 €	Turku 34912 €/ Kuusikko 31 056 €	Turku 36 940 € / Kuusikko 26 767 €			
Peittävyys/kattavuus									

Hyvinvointitoimiala

Terveysasemien peittävyys	40,7 %	40,9%	41,9 %	41,6 %	40,7 %	39,0 %			
Suun terveydenhuollon peittävyys	32,24 %	31%	31 %	32 %	32 %	32,4%			
Laatu/asiakastyytyväisyys									
Tyytyväisyys asuinkunnan (indeksi):									
• sosiaalipalveluihin	2,80	3,08	2,84	3,11	2,99	3,03			
• terveyspalveluihin	3,54	3,67	3,62	3,80	3,70	3,74			
Palvelutyytyväisyys, (vastaajien %-osuus, jotka pitävät palveluita hyvin hoidettuina):									
• Terveyskeskuksen lääkäripalvelut (vertailukunnat ka 47%)	53%	57%	58%	62%	57%	56%			
• Terveyskeskuksen vuodeosasto (vertailukunnat ka 10%)	11%	12%	15%	16%	13%	15%			
• Sairaalapalvelut (vertailukunnat ka 53%)	55%	58%	56%	60%	56%	61%			
• Hammaslääkäripalvelut (vertailukunnat ka 36%)	29%	34%	33%	41%	38%	43%			
• Äitiys- ja lastenneuvola (vertailukunnat ka 31%)	24%	27%	29%	28%	25%	30%			
• Perheneuvola (vertailukunnat ka 16%)	11%	13%	14%	14%	13%	15%			
• Sosiaalityö (vertailukunnat ka 15%)	10%	16%	16%	15%	12%	16%			
• Toimeentulotuki (vertailukunnat ka 12%)	10%	11%	12%	12%	12%	12%			
• Vanhusten kotihoito (vertailukunnat ka 12%)	12%	17%	17%	14%	15%	15%			
• Vanhusten asumis- ja laitoshoitopalvelut (vertailukunnat ka 13%)	11%	13%	12%	11%	14%	13%			
• Vammaispalvelut (vertailukunnat ka 10%)	7%	10%	11%	12%	9%	10%			

Hyvinvointitoimiala

1.6 Lausekkeet

	Toimielin	Kirjaus
Kv	Sosiaali- ja terveyslautakunta	Selvitetään asumispalveluiden tarpeet ja laaditaan suunnitelma sekä ikäihmisten välimuotoisen asumisen lisäämiseksi että mielen-terveys- ja päihdepalvelujen asiakkaiden asumispalvelujen turvaamiseksi. Varmistetaan päihdehuollon tilaratkaisun valmistuminen vuonna 2023.
Kv	Sosiaali- ja terveyslautakunta	Terveyskeskus- ja sairaanhoitajakäyntien olemassa olevat maksuvapautukset säilytetään, kuten kaupunginjohtajan talousarvioesitykseen on kirjattu.
Kv	Sosiaali- ja terveyslautakunta	Vahvistetaan lapsiperheiden kotipalvelua ennaltaehkäisemään perheiden ongelmia. Palvelusetelin hinnan ja sisällön laadullisella määrittelyllä varmistetaan perheiden saama laadukas apu.
Kv	Sosiaali- ja terveyslautakunta	Vanhusten kotihoidossa on kiinnitettävä erityistä huomiota johtamiseen, työn parempaan organisointiin ja työntekijöiden jaksamiseen. Toimenpiteistä raportoidaan kaupunginhallitukselle.
Kv	Sosiaali- ja terveyslautakunta	Varmistetaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa päätetyn lapsivaikutusten arvioinnin toteutuminen päätöksenteossa.

Hyvinvointitoimiala

2.1 Strategiset tavoitteet (kaupunginvaltuusto)

Tavoite 1: Painopisteen siirtäminen ehkäisevään työhön

Strateginen teema: Terve ja hyvinvoiva turkulainen

Strateginen linjaus: 2.1.2

Muut toteutettavat linjaukset:

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Avohuollon lastensuojelun asiakkaana olevien 0-17-vuotiaiden määrä ja osuus ikäryhmästä	1360 / 4,7 %	osuus ikäryhmästä laskee	osuus ikäryhmästä laskee	osuus ikäryhmästä laskee	osuus ikäryhmästä laskee	osuus ikäryhmästä laskee
Neuvolapalveluiden, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sähköisen asioinnin lisääminen						
- neuvolaikäisten puolesta-asiointisopimusten osuus	46%	50 %	kasvaa	kasvaa	kasvaa	kasvaa
- peruskouluiikäisten puolesta-asiointisopimusten osuus	13%	20 %	kasvaa	kasvaa	kasvaa	kasvaa
Lihavien lasten ja nuorten osuus						
- 4- vuotiaat	..	laskee	laskee	laskee	laskee	laskee
- 8. luokkalaiset	..	laskee	laskee	laskee	laskee	laskee
Suun terveydenhuolto: Terveystieteiden tutkimuskeskusten tekemät paikkaustoimenpiteet perushammashoidossa suhteessa hoidossa käyneiden lukumäärään						
- 1-6 -vuotiaat	pohjaluku	laskee	laskee	laskee
- 7-17 -vuotiaat	pohjaluku	laskee	laskee	laskee
Rokotuskattavuus (neuvolat)						
- 3-vuotiaiden rokottamattomien osuus ikäluokasta	0,8 %	0%	0%	0%	0%	0%
Kumppanuus kolmannen sektorin kanssa lisääntyy ja tiivistyy:						
1. Tilojen luovutuksen yhteistyösopimusten määrä	44	40	40	40	40	40
1. Vakiintuneiden yhteistyökumppaneiden kanssa tehdyt avustusyhteistyösopimukset (vähintään 2 vuoden ajaksi)	15	15	15	15	15	15
2. Toiminnallisten kumppanuussopimusten määrä (sis. sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskusten ja Ope-	45	20	20	20	20	20

Hyvinvointitoimiala

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
tus- ja kulttuuriministeriölle ym. ulkopuolisille rahoittajille annetut lausunnot ja aiesopimukset)						
Kotona asuvien +75-vuotiaiden osuus ja lukumäärä	91,3 % (16 324)	kasvaa	kasvaa	kasvaa	kasvaa	kasvaa
Säännöllisten palveluiden piirissä olevien 75-vuotta täyttäneiden määrän muutos/75-vuotta täyttäneiden turkulaisten määrän muutos.	-162/494	laskee	laskee	laskee	laskee	laskee
- kotihoito	-173	laskeva	laskeva	laskeva	laskeva	laskeva
- omaishoidon tuki	37	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
Omaishoidon tukeminen, Omaishoidon tukea saavien määrä (poikkileikkaus)						
- 0:sta 17 -vuotiaat	211	tasainen	tasainen	tasainen	tasainen	tasainen
- 18-74-vuotiaat	525	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
- 75 vuotta täyttäneet	616	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
Tilapäishoidon hoitajaksojen määrä	4460	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
Hoitojakson pituus ympärivuorokautisen hoidon piirissä, yhteensä:						
- asumispalveluissa	1110,8	laskeva	laskeva	laskeva	laskeva	laskeva
Tavoitteen kuvaus: Ajoissa ja hyvin kohdennetut peruspalvelut ovat hyvää ehkäisevää työtä. Oikea-aikainen ja oikean tasoinen palvelu vähentää korjaavien ja erityispalveluiden tarvetta.						

Hyvinvointitoimiala

Tavoite 2: Lisätään korjaavien palveluiden vaikuttavuutta, tehokkuutta ja tuottavuutta

Strateginen teema: Terve ja hyvinvoiva turkulainen

Strateginen linjaus: 2.1.3

Muut toteutettavat linjaukset:

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Jatkohoitojonojen lyheneminen sairaanhoitopiiristä						
- siirtoviivepäivien määrä / kk	378	0	0	0	0	0
- korotetun maksun osuus siirtoviivepäivistä	50%	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Vuoden aikana huostassa olleiden lasten määrä (kumulatiivisesti) ja väestöosuus	419 / 1,4%	laskeva	vuoden 2020 taso	laskeva	laskeva	laskeva
Perhehoitoon sijoitettujen lasten osuus huostassa olevista lapsista.	54,8%	+2,0 % yksikköä	+1,0 % yksikköä	+1,0 % yksikköä	+1,0 % yksikköä	+1,0 % yksikköä
Päihde- ja mielenterveyspalveluiden saatavuuden parantuminen ja avohoitopainotteisuuden lisääntyminen:						
- mielenterveys- tai päihdeongelman keskimääräinen hoitopaäsy aika (T3) ensikäynnille	..	laskeva	laskeva	laskeva	laskeva	laskeva
- mielenterveys- ja päihdekuntoutujine tuetun asumisen osuus asumispalveluista	51%	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
Sairaalan hoitajaksojen vaikuttavuus						
- sairaalahoitajaksojen määrä 1 kuukautta hoitajakson jälkeen	vähenevä	vähenevä	vähenevä	vähenevä
- sairaalahoitajaksojen määrä 3 kuukautta hoitajakson jälkeen	vähenevä	vähenevä	vähenevä	vähenevä
Kiireettömän lääkäri vastaanoton jonotusaika lyhenee terveyskeskuksessa	6 viikkoa	3-4 viikkoa	3-4 viikkoa	3-4 viikkoa	3-4 viikkoa	3-4 viikkoa
Palveluiden vaikutus: palvelu parantanut asiakkaan elämäntilannetta (vastausten keskiarvo asteikolla 1-5)						
• Vammaispalvelut*	4,3	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
• Vanhusten avopalvelut*	4,2	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava

Hyvinvointitoimiala

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
• Vanhusten asumispalvelut*	..	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
• Sairaalapalvelut	4,3	ennallaan	ennallaan	ennallaan	ennallaan	ennallaan
• Polikliiniset palvelut	4,5	ennallaan	ennallaan	ennallaan	ennallaan	ennallaan
• Mielenterveys- ja päihdepalvelut	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
• Sosiaalityö	4,4	kasvava	kasvava	ennallaan	ennallaan	ennallaan
• Avohuollon lastensuojelu	4,2	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
• Neuvolapalvelut	4,1	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
• Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto	3,4	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
• Psykososiaaliset palvelut	4,4	kasvava	kasvava	ennallaan	ennallaan	ennallaan
• Sijaishuolto (kaupungin lastenkodit ja vastaanottokodit)	4,2	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
Hoitoonpääsy (T3) (aika yhteydenotosta siihen, kun tutkimus toteutuu) alueiden mediaanin keskiarvo	106	70	90	80	70	70
Laitoshoidossa olevia ympärivuorokautisessa hoidossa olevista						
- +75 vanhusten määrä ja %-osuus	308 / 19,8 %	vähenevä	vähenevä	vähenevä	vähenevä	vähenevä
- kehitysvammaisten %-osuus	3,7	vähenevä	tasainen	tasainen	tasainen	tasainen
Korvattujen potilasvahinkojen määrä (vuoden 2016 korvatut vahingot versus viiden viimeisen vuoden 2011-2015 ka)	5/11,4	laskeva	laskeva	laskeva	laskeva	laskeva
Tavoitteiden kuvaus: Korjaavat palvelut tuotetaan tehokkaasti ja vaikuttavasti. Asiakas saa tarvettaan vastaavat palvelut oikea-aikaisesti.						

Hyvinvointitoimiala

2.3 Strategiset hankkeet (kaupunginhallitus)

Hanke	Strategiakytkös
Erikoissairaanhoidon tarpeenmukainen käyttö sekä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välinen työnjako	2.1.3 Luodaan parempia palveluita kehittämällä vaikuttavia asiakaskeskeisiä palveluprosesseja 2.1.2 Lisätään tuottavuutta tekemällä ehkäisevästä työstä kaiken toiminnan kivijalka
Vanhuspalvelujen optimoitu palvelurakenne	2.1.3 Luodaan parempia palveluita kehittämällä vaikuttavia asiakaskeskeisiä palveluprosesseja 2.1.2 Lisätään tuottavuutta tekemällä ehkäisevästä työstä kaiken toiminnan kivijalka
Kotiuttamis- ja kuntoutusprosessien sujuvoittaminen	2.1.3 Luodaan parempia palveluita kehittämällä vaikuttavia asiakaskeskeisiä palveluprosesseja 2.1.2 Lisätään tuottavuutta tekemällä ehkäisevästä työstä kaiken toiminnan kivijalka
Lastensuojelumenojen hillintä	2.1.3 Luodaan parempia palveluita kehittämällä vaikuttavia asiakaskeskeisiä palveluprosesseja 2.1.2 Lisätään tuottavuutta tekemällä ehkäisevästä työstä kaiken toiminnan kivijalka
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	2.1.2 Lisätään tuottavuutta tekemällä ehkäisevästä työstä kaiken toiminnan kivijalka 2.1.1 Luodaan puitteet hyvinvoinnille laaja-alaisella yhteistyöllä
Sote-tilojen ja palveluverkon toimivuus	3.2.7 Tilojen käyttöä tehostetaan uudistamalla toimintamalleja
Tiedolla johtaminen ja tiedon hallinta (VSSHP yhteistyö)	3.2.4 Parempaa johtamista ja päätöksentekoa tuetaan tiedonhallintaa parantamalla 3.2.5 Omistajaohjauksen vaikuttavuutta parannetaan vahvistamalla konsernimaista toimintatapaa 3.2.3 Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä

Hyvinvointitoimiala

3.1 Määrärahat ja investoinnit (kaupunginvaltuusto)

Hyvinvointitoimiala, sosiaali- ja terveyslautakunta, 1000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Talous- suunnitelma 2022	Talous- suunnitelma 2023	Talous- suunnitelma 2024
Käyttötalousosa						
Toimintatulot	69 969	67 882	75 549	81 000	82 000	83 000
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintamenot	714 302	743 426	742 482	735 717	746 276	753 000
Toimintakate	-644 332	-675 544	-666 933	-654 717	-664 276	-670 000
Muutos-%		4,8%	-1,3%	-1,8%	1,5%	0,9%
Investointiosa						
Investointimenot	1 701	141	500	500	500	500
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet						
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot						
NETTO	-1 701	-141	-500	-500	-500	-500
Muutos-%		-91,7%	254,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Hyvinvointitoimiala

3.2 Määrärahat palvelualueittain, 1000 € (kaupunginhallitus)

Palvelu- tai tulosalue	Toimintatulot	Toimintamenot	Toimintakate
Terveyspalvelut	19 737	127 450	-107 713
Perhe- ja sosiaalipalvelut	10 774	114 669	-103 895
Vanhus- ja vammaispalvelut	41 024	217 393	-176 369
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri	0	249 024	-249 024
Toimialan hallinto	4 014	33 946	-29 932

Hyvinvointitoimiala

4.1 Työvoiman käyttö (kaupunginhallitus)

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Henkilötyövuodet (htv)		4425	Tarkentuu myö- hemmin			
Palkat ja palkkiot (€)		168.601.637	173.635.345			
Lisätietoja:						

Hyvinvointitoimiala

4.2 Tilojen ja alueiden käyttö (kaupunginhallitus)

Käytössä olevat tilat ja alueet	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021
Tilat yhteensä (neliometri)	174 199	160 976	164 873
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (neliometri)	164 199	159 976	164 660
Muut tilat (m)	1 000	1 000 m2 121 018 €/v	213
Alueet yhteensä (hehtaari)		-	
Lisätietoja: Talousarvion 2021 luvut perustuvat 18.5.2020 hetken ennusteeseen vuoden 2021 tilamääristä. Luvuissa on huomioitu loppuvuoden 2020 tilamuutokset siinä määrin kuin ne ennusteen ottohetkellä on ollut tiedossa.			

Hyvinvointitoimiala

5.1 Henkilöstön hyvinvointi (kaupunginhallitus)

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia

Kaupungin tavoite 2018–2021: 1. Työyhteisötaidot tukevat tavoitteiden saavuttamista

Keinot	Tavoite
1.A. Kehitetään työyhteisötaitoja ja johtamista: hyödyntämällä koulutusta sekä antamalla tukea ja luottamalla omiin alaisiin	
Työyhteisötaidot Auttaminen ja huomaavaisuus, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,66)
Työyhteisötaidot Ajan tasalla pito ja tiedon jakaminen, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)
Työyhteisö Työpaikan ilmapiiri, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,6)
Työyhteisö Arvostus työhöni, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt lievästi)
Työyhteisö Luottamus työkavereihin, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt lievästi)
Työyhteisön tuki esimiestyölle	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta 10 (3,55) Välikysely (Pysynyt samalla tasolla)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi:

Vahvistetaan palvelualueiden yhteistoimintaa ja muutostilanteissa huolehditaan siitä, että henkilöstöä edustavat järjestöt ovat tietoisia asioista.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia

Kaupungin tavoite 2018–2021: 2. Työ on turvallista ja terveellistä – henkisesti ja fyysisesti

Keinot	Tavoite
2.A. Työkyvyn hallinta	
Henkilömäärä, jolla ei poissaoloja terveydellisistä syistä (vakituiset)	Henkilöiden osuus lisääntyy Vuonna 2018: 813 (20,7 %) Vuonna 2019: 917 (22,47 %)
2.B. Vaarojen ja haittojen arviointi / riskien arviointi	
Kuinka monta vaarat ja haitat –arvioita / riskiarviota tallennettu	Vähintään 25 % toimialan perusyksiköistä per vuosi Vuonna 2018: 10 (77 %) Vuonna 2019: (31 %)
2.C. Kunta 10 – tuloksien pohjalta tehdyt kehittämissuunnitelmat koskien työpaineita	

Hyvinvointitoimiala

Keinot	Tavoite
Työpaineiden ja hallinnan suhde: Työpaineita paljon, hallintaa vähän, Kunta10	pienempi kuin edellinen vuosi vertailulukku 32,3 %, toteuma 47 %
Työpaineiden ja hallinnan suhde: Työmäärän lisääntyminen, Välikysely	pienempi kuin edellinen vuosi ei vertailulukua, toteuma 41 %
2.D. Asiakasväkivallan kokemus	
Asiakasväkivallan kokemus: Henkinen väkivalta	pienempi kuin edellinen vuosi Kunta10 (48,7 %) Välikysely (36 %)
Asiakasväkivallan kokemus: Fyysinen väkivalta tai sen uhka	pienempi kuin edellinen vuosi Kunta10 (27,4 %) Välikysely (29 %)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi:

Toimiala on elänyt poikkeuksellisen kuormittavaa vuotta. Toimenpiteenä tulee olla hoitovelan maltillinen haltuunotto, jotta henkilöstö jaksaa.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia Kaupungin tavoite 2018–2021: 3. Perustehtävä on mielekäs ja merkityksellinen

Keinot	Tavoiteluku
3.A. Annamme selkeän suunnan ja tavoitteet	
Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä: Koen työni mielekkääksi	suurempi tai yhtä kuin edellinen vuosi Kunta10 (4,88)
Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä: Koen työni mielekkääksi	suurempi tai yhtä kuin edellinen vuosi Välikysely (Heikentynyt)
Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä: Koen tekeväni merkityksellistä työtä	Kyllä –vastauksia 75 % Kunta10 (92,40 %) Välikysely (91 %)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Tehtäväkuvat selkiytetään ja hallinnon uudelleenjärjestäytymisen myötä tulee pohtia sitä, että oikeat ihmiset ovat tekemässä tehtäviä, joita varten he ovat organisaatiossa.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus! Kaupungin tavoite 2018–2021: 4. Osaamisen turvaaminen muutoksessa

Keinot	Tavoiteluku
4.A. Osaamisprofiilien ajan tasalla pitäminen	
Yhteisten osaamisten osaamistaso (keskiarvo) suhteessa tehtävän osaamisvaatimuksiin	suurempi tai yhtä suuri kuin tehtävän osaamisvaatimukset Kunta10 (vaadittu taso 2,21/saavutettu taso 1,77) Välikysely (vaadittu taso 2,25/saavutettu taso 1,78)
4.B. Osaamisen johtamisen vuosikellon toteuttaminen	

Hyvinvointitoimiala

Keinot	Tavoiteluku
Johtamisosaamisten osaamistaso (keskiarvo) suhteessa tehtävän osaamisvaatimuksiin	suurempi tai yhtä suuri kuin tehtävän osaamisvaatimukset Kunta10 (vaadittu taso 2,45/saavutettu taso 2,14) Välikysely (vaadittu taso 2,49/saavutettu taso 2,18)
Henkilöstökoulutuksiin osallistuneiden määrä (prosentuaalinen osuus henkilötyövuosista laskettuna)	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Vuonna 2018: (85,80 %) Vuonna 2019: (83,10 %)
Henkilöstökoulutuksen riittävyys: Keskiarvo osallistuneiden henkilöiden koulutuspäivien määrästä per henkilö (koulutussuunnitelmaraportointi)	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi tavoite vähintään 3 päivää per henkilö Vuonna 2018: (4,4) Vuonna 2019: (4,2)
Henkilöstökoulutuksen riittävyys: Kokemus täydennyskoulutuksen riittävydestä	75 % henkilöstöstä kokee, että on riittävä Kunta 10 (71,30 %) Välikysely (73 %)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Esimiehille laaditaan tukea arjen johtamiseen koulutuksellisin keinoin.

Henkilöstön ammatillisen koulutuksen suorituksia seurataan ja henkilöstöä kannustetaan osallistumaan ammatillista osaamista tukeviin koulutuksiin.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus!

Kaupungin tavoite 2018–2021: 5. Toimintakyvyn ja tavoitteellisuuden säilyttäminen muutoksessa

Keinot	Tavoiteluku
5.A. Muutoksen kokeminen työssä	
Muutosten merkitysten kokeminen omassa työssään: Muutosten laatu, Kunta10	suurempi kuin edellinen vuosi (37,60 %)
Muutosten merkitysten kokeminen omassa työssään: Muutoksen kokeminen, Välikysely	suurempi kuin edellinen vuosi (50 %)
5.B. Työyhteisön tavoitteiden ymmärtäminen ja niiden saavutettavuus	
Kokemus työyhteisön tavoitteellisuudesta: Työyhteisötaidot: tavoitteellisuus, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,82)
Kokemus työyhteisön tavoitteellisuudesta: Työyhteisön tavoitteellisuus, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: tuki muutostilanteisiin

Henkilöstön kanssa käydään läpi systemaattisesti raportointiportaaliin laadittua mittaristoa ja asetettuja tavoitteita sekä pyritään edelleen kehittämään mittaristoa henkilöstöä kuullen.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus!

Kaupungin tavoite 2018–2021: 6. Uudistamiskyky

Hyvinvointitoimiala

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
6.A. Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa	
Kokemus työyhteisön kehittämiskyvystä Työyhteisötaidot: Kehittäminen, Kunta10	suurempi kuin edellinen vuosi (3,43)
Kokemus työyhteisön kehittämiskyvystä Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa, Välikysely	suurempi kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Henkilöstölle tuodaan esiin sopeuttamisohjelman toimenpiteitä ja niiden etenemistä, sillä ne kertovat uudistuvista toimintatavoista palvelualueilla.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen

Kaupungin tavoite 2018–2021: 7. Päätöksenteko ja johtaminen koetaan oikeudenmukaiseksi

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
7.A. Tavoitteiden selkeys ja avoimuus päätöksenteon perusteissa	
Kokemus kohtelun oikeudenmukaisuudesta, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,76)
Kokemus kohtelun oikeudenmukaisuudesta, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt)
Kokemus päätöksenteon oikeudenmukaisuudesta, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,03)
Kokemus päätöksenteon oikeudenmukaisuudesta, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Toimenpiteenä on selvittää, mistä asioista tämä kokemus syntyy, jotta osataan korjata oikeaa asiaa.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen

Kaupungin tavoite 2018–2021: 8. Laadukas esimiestyö

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
8.A. Esimiehelle riittävä tuki tavoitteiden saavuttamisessa	
Tuki esimiestyölle riittävää, Esimiesbarometri	Tuki riittävä on suurempi kuin 75 % Edellinen kysely (64 %) Uusin kysely (54 %)
Esimieheltä saatava tuki: Esimiestuki, Kunta10	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,55)
Esimieheltä saatava tuki: Esimiehen tuki ja rohkaisu, Välikysely	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Hyvinvointitoimiala

Esimiesten hallinnollinen työmäärä uhkaa kasvaa liian suureksi. Tavoitteena on hallinnon uudistamisen yhteydessä rakentaa aidosti toimiva malli, jolla tuetaan esimiesten moninaista tehtäväkuvaa palvelualueilla.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen Kaupungin tavoite 2018–2021: 9. Yhteistoiminta ja osallistaminen

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
9.A. Yhteistoiminta toimialoilla kunnossa	
Yhteistoiminnan vaatimusten tunteminen, Esimiesbarometri	Kyllä-vastanneiden osuus on enemmän kuin 75 % Edellinen kysely (84 %) Uusin kysely (87 %)
9.B. Työpaikan tiedonkulun varmistaminen	
Työpaikan palaverikäytännöt takaavat riittävän tiedonkulun ja keskusteluyhteyden, Esimiesbarometri	Kyllä –vastanneiden osuus suurempi kuin 75 % Edellinen kysely (62 %) Uusin kysely (60 %)
9.C. Strategisesti ohjatut -kehityskeskustelut	
Kehityskeskustelujen käyminen ja hyödyllisyys: kehityskeskustelujen käymisprosentti	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (59 %) Välilyksely (45 %)
Kehityskeskustelujen käyminen ja hyödyllisyys: Yksilökehityskeskustelujen hyödyllisyys	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (45,30 %) Välilyksely (Parantunut)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Työpaikkapalaverikäytäntöjen tiedotusta tehostetaan palvelualueilla.

Kehityskeskustelujen käynti% saattaa vuoden 2020 osalta jäädä alhaiseksi, joten 2021 vahvistetaan ja varmistetaan toimialan esimiesten kehityskeskustelujen käynti.

Hyvinvointitoimiala

6.2 Muutokset (kaupunginvaltuusto)

Talousarviokäsittelyssä hyväksytyt talousarviomuutokset menoihin ja tuloihin

	Toimielin	Lauseke	Vaikutus käyttötalouteen (euroa)			
			Talousarvio 2021	Talous-suunnitelma 2022	Talous-suunnitelma 2023	Talous-suunnitelma 2024
Kv	Sosiaali- ja terveyslautakunta	Osoitetaan 1,1 M€ lisäys matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalveluihin, jotta sopeutusohjelmaan kirjatut säästö-tavoitteet voidaan saavuttaa. Lisäresurssi on kohdennettava uuden toimintamallin mukaisiin palveluihin ja työskentelyta-poihin. Kaupunginhallitukselle tuodaan kesäkuussa 2021 selvitys palvelujen toimivuudesta ja henkilöstöresurssia lisä-tään, jos toimintamalli todetaan vaikuttavaksi ja säästöjä syntyy. (lisää toimintamenoja)	+1 100 000			

Strateginen sopimus 2021, sivistystoimiala

1.1 Kuvaus toiminnasta

Sivistystoimialan tavoitteena on toteuttaa korkeatasoisia ja laadukkaita kasvatus- ja opetuspalveluja kaupunginvaltuuston hyväksymän strategian mukaisesti. Laadukkaan kasvatuksen perustana on henkilöstö, joten sen osaamista vahvistetaan ja osaamisen kehittämiseen kohdennetaan resursseja.

Varhaiskasvatusta järjestetään kaupungin omissa päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja avoimena varhaiskasvatustoimintana. Kaupungin ohjaamaa ja valvomaan yksityistä varhaiskasvatusta hankitaan pääsääntöisesti palvelusetelillä. Yksityiset palveluntuottajat tuottavat päiväkotihoidon, ryhmäperhepäivähoitoa, perhepäivähoitoa sekä leikki-toimintaa. Esiopetusta järjestetään päiväkodeissa ja kouluissa. Esiopetusta ostetaan myös yksityisiltä palveluntuottajilta.

Perusopetusta järjestetään perusopetuslain ja opetussuunnitelman mukaisesti oppivelvollisille. Turun kaupungissa on erikoisluokkatoimintaa mm. kielissä, matematiikassa, liikunnassa, musiikissa ja kuvataiteessa.

Perusopetuksen järjestämisessä keskeistä on ollut lähikouluperiaatteen toteutuminen, joka näkyy esimerkiksi uusien koulurakennusten sijoittamisessa asuinalueille. Tämä vähentää merkittävästi koulukuljetusten määrää ja vaikuttaa osaltaan lasten ja nuorten hyvinvointiin.

Lukiokoulutusta järjestetään lukiolain ja opetussuunnitelman mukaisesti. Lukiokoulutusta annetaan suomenkielisenä Turun kaupungin viidessä päivälukiossa sekä Turun iltalukiossa, ruotsinkielisenä Katedralskolan i Åbossa ja englanninkielisenä Turun kansainvälisessä koulussa. Erityinen koulutustehtävä Turun lukioilla on Kerttulin lukiossa (urheilu- ja ICT-linjat), Puolalanmäen lukiossa (musiikkilinja), Turun klassillisessa lukiossa (ilmaisulinja) ja Turun Suomalaisen Yhteiskoulun lukiossa (meri- ja luonnontiedelinjat) sekä lisäksi Turun Normaalikoulussa (IB-linja).

Ammatillinen koulutus tarjoaa perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkintokoulutusta sekä niiden osia ja muuta koulutusta suomeksi. Ruotsiksi tarjotaan kahta perustutkintokoulutusta. Lisäksi tarjotaan ammatilliseen koulutukseen valmentavaa koulutusta, valmentavaa opetusta, aikuisten perusopetusta ja vankilaopetusta. Palvelualue on myös seudun suurin oppisopimuskoulutusten solmija.

Turun työväenopistoissa tarjotaan vapaan sivistystyön lain mukaisesti opetusta suomeksi ja muilla kielillä Turun suomenkielisessä työväenopistossa ja Åbo svenska arbetarinstitutissa ruotsinkielellä.

Turussa toimii lisäksi muita koulutuksen järjestäjiä, jotka tarjoavat perusopetusta tai toisen asteen opetusta.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät

Perusopetusta rahoitetaan kaupungin omin varoin ja valtionosuuksilla. Peruspalvelujen valtionosuuksien leikkaaminen, erillisavustusten väheneminen ja toisen asteen yksikköhintojen aleneminen ovat heikentäneet Turun kaupungin taloudellista tilannetta. Valtionosuudet ovat kuitenkin kääntyneet nousuun vuoden 2020 aikana. Talouden tasapainotus edellyttää myös sivistystoimialalla toimintojen sopeuttamista. Taloudellisten resurssien riittävyyden ja kohdentamisen lisäksi haasteina sivistystoimialan palveluja järjestettäessä ovat kaupungin osien eriarvoistuminen ja väestörakenteen muutos.

Kaupungin asukasluku on kasvanut noin 1500 asukkaalla vuodessa. Tämä lisää myös sivistystoimialan palveluiden kysyntää.

Työllisyyden heikentyminen ja etätöiden lisääntyminen saattavat vähentää varhaiskasvatuksen kysyntää. Toisaalta näyttää siltä, että ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen kysyntä olisi kasvussa.

Oppilaitoksia ja päiväkoteja peruskorjataan laajasti. Peruskorjauksilla ja niiden mahdollisilla väistöratkaisulla on merkittävä kustannuksia nostava vaikutus toimialalle. Lukuvuoden 2020-21 aikana poikkeuksellisen moni koulu tai päiväkotijoutuu toimimaan väistötiloissa. Toimivien tilojen puute ja jatkuva korjaustarve vaikuttaa koko toimialalla, varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Puutteelliset

tilat vaikeuttavat sujuvan arjen ja osittain myös onnistuneen opetuksen toteuttamista.

Turku jatkaa kokeilua 5-vuotiaiden lasten osittain maksuttomasta varhaiskasvatuksesta. Kokeilu on alkanut elokuussa 2018.

Perusopetuksessa oppilasmäärät kasvavat edelleen. Oppilasmäärän kasvun arvioidaan käytävissä olevan tiedon mukaan olevan noin 200. Heti 2020-luvun alussa opiskelijamäärä kasvaa myös nuorisoasteen koulutuksessa. Ammatillisen koulutuksen kysyntään vaikuttaa työttömyyden kasvu ja Turun kaupungin työllisyyden kuntakokeiluun osallistuminen.

Sivistystoimiala ja erityisesti ammatillinen koulutus tekee tiivistä koulutus- ja oppimisympäristöyhteyttä alueen yritysten kanssa. Kyseistä koulutusta varten osoitettu rahoitus on osoitettava sivistystoimialalle.

Erityisesti tarvetta alueella on tekniikan alan osaajista, ja yhtenä pitkän tähtäimen toimenpiteenä on käynnissä STEAM Turku –konsepti, jonka tavoitteena lisätä lasten ja nuorten kiinnostusta matematiikan ja luonnontieteiden oppimiseen. STEAM Turku toteutetaan kaikilla toimialan palvelualueilla.

Kansainvälisyys otetaan aikaisempaa voimakkaammin huomioon koko toimialalla: varhaiskasvatuksen kielirikasteisuutta lisätään, kansainvälisen

koulun laajentaminen käynnistetään, A1-kielen (englanti, saksa, ranska, venäjä, ruotsi) opetus aloitetaan jo perusopetuksen ensimmäisellä luokalla ja englanninkielisen ammatillisen koulutuksen aloittaminen selvitetään. Myös muuta kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvien määrä on edelleen kasvussa.

Lukuvuoden 2020-21 aikana keskeinen toimialan toimintaan vaikuttava asia on kansainvälinen koronakriisi. Tämä pakottaa toimialan etsimään uusia toimintatapoja ja laajentamaan etäopetusta.

Kriisin aikana ja muutenkin panostetaan erityisesti tuen tarpeessa olevien auttamiseen.

Etäopetuksen laajentaminen vaatii edelleenkin uusia investointeja tiloihin, laitteisiin ja opettajien koulutuksiin. Tavoitteena on, että koronakriisin aikaiset toimintamallit toteutetaan myös jatkossakin.

Hallitusohjelmassa on monia sivistystoimialaa koskevia tavoitteita. Keskeisin niistä on oppivelvollisuuden korottaminen ja maksuttomuuden laajentaminen ovat toteutumassa 1.8.2021. Tämä lisää sivistystoimialan vastuita ja velvollisuuksia.

Sivistystoimiala

1.3 Palvelun tarvetta kuvaavat tunnusluvut (kaupunginhallitus)

PALVELUN TARVETTA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT	2016	2017	2018	2019	en- nuste 2020	en- nuste 2021	en- nuste 2022	en- nuste 2023	en- nuste 2024
Turkulaisten 0-18 -vuotiaiden määrä	30 509	30 815	30 866	30 835	30 975	30 736	30 551	30 354	30 320
Turkulaisten 0-6 -vuotiaiden määrä	12 065	12 041	11 899	11 702	11 440	11 038	10 662	10 406	10 213
- suomenkielisten 0-6 –vuotiaiden määrä (31.12.) *	9 290	9 101	8 892	8 614	8 358	8 022	7 771	7 658	7 566
- ruotsinkielisten 0-6 –vuotiaiden määrä (31.12.) *	765	778	739	736	718	744	745	755	791
- muunkielisten 0-6 -vuotiaiden määrä (31.12.) *	2 010	2 162	2 268	2 352	2 364	2 272	2 146	1 993	1 856
Turkulaisten 7-15 -vuotiaiden määrä	13 510	13 835	14 086	14 345	14 504	14 670	14 763	14 794	14 795
- suomenkielisten 7-15 –vuotiaiden määrä (31.12.) *	10 539	10 810	10 895	10 967	10 962	10 923	10 870	10 779	10 729
- ruotsinkielisten 7-15 –vuotiaiden määrä (31.12.) *	873	863	918	947	954	979	1 002	1 014	983
- muunkielisten 7-15 -vuotiaiden määrä (31.12.) *	2 098	2 162	2 273	2 431	2 588	2 768	2 891	3 001	3 083
Turkulaisten 16-18 -vuotiaiden määrä	4 934	4 939	4 881	4 788	5 031	5 028	5 126	5 154	5 312
- suomenkielisten 16-18 -vuotiaiden määrä (31.12.) *	3 974	3 916	3 881	3 750	3 972	3 933	3 960	3 954	4 017
- ruotsinkielisten 16-18 -vuotiaiden määrä (31.12.) *	267	299	276	277	274	278	288	285	320
- muunkielisten 16-18 -vuotiaiden määrä (31.12.) *	693	724	724	761	785	817	878	915	975
Seutukunnan vieraskielisten 16-18 -vuotiaiden määrä (31.12.) **	880	921	904	941	-	-	-	-	-

*Lähde: Turun kaupungin väestöennusteet 2020 – 2051 koko väestölle, ruotsinkieliselle väestölle ja muunkieliselle väestölle (15.5.20). Määrät suomenkieliselle väestölle on saatu vähentämällä koko väestön määrästä ruotsinkielisten ja muunkielisten määrät. http://tkupbi.adturku.fi/reports/powerbi/Johdon%20raportointi/v%C3%A4est%C3%B6ennuste_2020?rs:embed=true

**Lähde: Turun seudun kuntien väestön ennakkotiedot (Tilastokeskus) <http://tkupbi.adturku.fi/reports/powerbi/Johdon%20raportointi/v%C3%A4est%C3%B6ennakot?rs:embed=true>. 2018-2019 määrät on poimittu linkistä, ja vuosien 2016 -2017 määrä on saatu tietopyyntönä Strategia ja kehittäminen -yksiköltä.

1.4 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet (kaupunginvaltuusto)

Kaupunkistrategian Hyvinvointi ja aktiivisuus -ohjelma koostuu kolmesta pääteemasta:

- Terve ja hyvinvoiva turkulainen
- Osaava ja oppiva turkulainen
- Aktiivinen turkulainen

Kaikki nämä teemat koskevat Turun sivistystoimialaa ja se sitoutuu omassa kehittämisessään ja strategisessa toiminnan suunnittelussaan kaikkiin näihin pääteemoihin. Palvelualueet ottavat myös omissa operatiivisissa sopimuksissaan ja toimintansa suunnittelussa huomioon nämä teemat. Vahvimmin toiminnassa painottuu Osaava ja oppiva turkulainen –teema, mutta toimialaa koskettaa myös osa Terve- ja hyvinvoiva turkulainen – sekä Aktiivinen turkulainen –teemojen linjauksista.

Osaava ja oppiva turkulainen –teeman linjaukset

- henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla
- Turun seudulla monipuoliset sivistyspalvelut saadaan esteettömästi kaikkien ulottuville hyödyntämällä uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ja alueellista yhteistyötä
- vieraskielisen väestön suomen ja ruotsin kielen taidon kehittymistä ja suomalaisen yhteiskunnan tuntemusta tuetaan riittävällä koulutustarjonnalla ja muilla palveluilla
- kansainvälisyyden edellytykset turvataan tukemalla asukkaiden ja henkilöstön valmiuksia toimia kulttuurien välisessä vuorovaikutuksessa

- lasten ja perheiden hyvinvointia tuetaan laadukkaalla varhaiskasvatuksella
- kasvatuksen ja opetuksen palveluverkkoa uudistetaan sivistystoimialan toimipisteverkkoja tiivistämällä
- nuorten koulutuspolut turvataan ja nuorisotyötömyyttä vähennetään
- tulevaisuuden osaamispääoma turvataan järjestämällä jatkossakin korkeatasoista yleissivistävää ja ammatillista koulutusta terveellisissä tiloissa

Terve ja hyvinvoiva turkulainen –teeman alatavoitteen mukaisesti päiväkodeissa ja kouluissa puututaan aktiivisesti yksinäisyyteen ja liikkumattomuuteen sekä ehkäistään eriarvoistumista. Keskeistä on myös henkilöstön hyvinvoinnista ja jaksamisesta huolehtiminen. Aktiivinen turkulainen –teema näkyy lasten ja nuorten osallisuuden tukemisessa sekä kannustamisessa liikunta- ja kulttuuripalveluiden käyttämiseen.

Kaupunkistrategian Kilpailukyky ja kestävä kasvu –ohjelman tavoitteiden mukaisesti sivistystoimiala tukee Turun kilpailukykyä tuottamalla laadukasta ja alueen elinkeinoelämää tarvitsemaa osaamista.

Oman henkilöstön pedagogista osaamista, tieto- ja viestintätekniiikan valmiuksia sekä työelämäyhteyksiä vahvistetaan kaikilla palvelualueilla ja henkilöstöä tuetaan omaehtoiseen oman osaamisensa kartuttamiseen. Samalla kehitetään oppimisympäristöjä ottamalla huomioon opetuksen ja varhaiskasvatuksen digitalisaation mukana tuomat uudistukset sekä opetussuunnitelmista nousevat toimin-

takulttuurin muutokset ja kehittämistarpeet. Lisäksi kehittämissyhteistyötä tehdään tiiviisti eri sidosryhmien kanssa paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

Kaikilla palvelualueilla tavoitteena on tarjota vieraskielisille oppijoille riittävästi oikeanlaisia suomen ja ruotsin kielen opintomahdollisuuksia, mikä osaltaan tukee maahanmuuttajien kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Opetuksen tueksi kehitetään erilaisia ohjaus- ja tukipalveluita, jotta oppiminen ja kotoutuminen mahdollistuvat.

Sivistystoimiala vahvistaa niin lasten ja nuorten kuin myös oman henkilöstönsä kansainvälisyyttä ja monikulttuurisuutta tarjoamalla omissa oppilaitoksissaan mahdollisimman laajan kielivalikoiman, lisäämällä kielikyly- ja kielirikasteista opetusta ja kasvatusta sekä tukemalla koulujen globaalikasvatusta.

Yksinäisyyden vähentäminen, kiusaamisen ehkäiseminen sekä lasten ja nuorten osallisuuden lisääminen ovat keskiössä kaikilla palvelualueilla. Koska varhaiskasvatus ja koulu eivät yksin pysty vastaamaan kaikkiin lasten, nuorten ja heidän perheidensä tuen tarpeisiin, yhteistyötä hyvinvointitoimialan sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa tiivistetään entisestään. Samalla hyödynnetään eri tietovarastoista saatavaa tietoa. Palveluita on lähdetty kehittämään Turussa alueellisesti, mikä mahdollistaa eri toimijoiden, mukaan lukien järjestöjen, osaamisen ja resurssien täysivaltaisemman hyödyntämisen lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistämisessä.

Sivistystoimiala

Kotien kanssa tehtävä yhteistyö on osa perustyötä sekä varhaiskasvatuksessa että kaikilla kouluasteilla ja sitä edistetään kaikin mahdollisin keinoin.

Perusopetuksen, ammatillisen koulutuksen ja lukioiden palveluverkko on toimiva. Varhaiskasvatuksen palveluverkko on muotoutunut aikanaan ilman kokonaissuunnitelmaa ja se vaatii tarkastelua. Huolta aiheuttaa rakennusten ja tilojen huonokuntoisuus. Toimivien tilojen puute ja jatkuva korjaustarve vaikuttaa koko toimialalla varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle vaikeuttaen sujuvan arjen ja osittain myös onnistuneen opetuksen toteuttamista.

Turun kaupunki käynnisti laaja-alaisen ja pitkälle tulevaisuuteen ulottuvan osaamisen kehittämisen visiotyön osana Turun elinkeino-, koulutus- ja elinvoimapolitiikkaa. Työllä on haluttu luoda kokonaisvaltainen ja pitkälle katsova visio, joka on jo olemassa olevien kaupunkikehityshankkeiden kaltainen sekä kattaa lisäksi koko koulutuspolun perusteelta korkea-asteelle saakka. Osaamisen visiotyö valmistui vuoden 2020 aikana ja sen tulos tulee ohjaamaan koulutuksen kehittämistä seuraavien vuosien aikana.

Turku on maailmanlaajuisesti ilmastopolitiikan edelläkävijä. Kestävän ilmaston ja energian toimintasuunnitelma (kv 11.6.2018 § 142) ohjaa kaupunkikonsernin toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja varautumiseksi. Sivistystoimiala toteuttaa omassa toiminnassaan ilmastosuunnitelman tavoitteita ja luo valmiuksia kestäväan elämäntapaan ja vähähiliseen talouteen. Nämä tavoitteet tullaan entistä enemmän ottamaan huomioon opetuksessa ja erilaisten oppimisympäristöjen käytössä sekä uusien rakennusten suunnittelussa ja vanhojen korjauksissa. Lisäksi sivistystoimiala on sitoutunut

Agenda 2030 toteuttamiseen ja yhteiskuntasitomuksen 2050.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan talousarvioesityksessä ei ole voitu varautua toimintoihin, joiden osalta puuttuvat valtion päätökset ja joiden rahoittamiseen on saatavissa valtionosuuksia. Tällä sopimuksella kaupunginvaltuuston on sitouduttava talousarviovarauksiin, joiden toteutuminen edellyttää lisätalousarviota ja muulla tavoin huomioon ottamista, jos valtio tekee näiden rahoittamiseksi positiiviset päätökset.

Kuntavaalien jälkeen Turun kaupunki aloittaa uuden strategiatyön, mutta sen toteuttamistapa on vielä avoin. Pormestarimallissa on yleensä laadittu niin sanottu pormestariohjelma, jossa lähivuosien tavoitteet on määritelty.

Sivistystoimiala

1.5 Toiminnan tunnusluvut

Tunnusluku	2018	2019	2020
Volyymi			
Varhaiskasvatuspalveluiden ja kotihoidontuen piirissä olevat ¹	10 369	10 248	
Perusopetuksen oppilasmäärä 20.9. ² (sis. VALMO)*	13 728	13 999	14 043
Lukiokoulutuksen oppilasmäärät 20.9. ²	3 806	3 868	3 898
Ammatillisen koulutuksen koulutuspaikat/opiskelijavuodet ³	4 806	4 909	5 089
Työväenopistojen toteuttama opetus h/vuosi ⁴	26 535	25 058	
Laatu ja vaikuttavuus (kuntalaiskysely)⁵			
Tyytyväisyys päivähoitoon	3,95	3,95	
Tyytyväisyys peruskouluun	4,04	4,07	
Tyytyväisyys lukiokoulutukseen	4,12	4,16	
Tyytyväisyys ammatilliseen koulutukseen (yhdistetty nuoret ja aikuiset)	3,80	3,81	
Tyytyväisyys työväenopistoon (kansalaisopistoon)	4,14	4,06	
Tuottavuus ja taloudellisuus (taloustilasto/volyymi) **			
Varhaiskasvatuksen nettokustannus lasta kohden		10 225	
Perusopetuksen nettokustannus oppilasta kohden (sis. AP, IP, VALMO)*		9 257	
Lukiokoulutuksen nettokustannus opiskelijaa kohden		6 534	
Ammatillisen koulutus nettokustannus opiskelijavuotta kohde		9 615	
Työväenopiston nettokustannus opetustuntia kohden		79	

*AP = aamupäivätoiminta peruskoululaisille, IP = iltapäivätoiminta peruskoululaisille, VALMO = perusopetukseen valmistava opetus

**Sisältää sivistystoimialan hallinnon kustannukset

1) Lähde: Varhaiskasvatuksen lasten sijoittuminen. Varhaiskasvatuksen ja kotihoidontuen piirissä yhteensä, joulukuussa saatava luku http://tkupbi.adturku.fi/reports/powerbi/Sivistystoimiala/Yhteiset/Vaka_sijoittuminen_yleinen?rs:embed=true

2) Lähde: Perusopetuksen oppilasmäärä 20.9. OPH -tilasto. Yhteenveto 20xx-20xx. <https://dotku.turku.fi/sivistys/Tilastot/Forms/AllItems.aspx>

Sivistystoimiala

- Perusopetus: Kaupungin koulut yhteensä + iltalukion perusopetuksen opiskelijat + valmistavan opetuksen oppilaat yhteensä

- Lukiokoulutus: Kaupungin päivälukiot yhteensä + iltalukion opiskelijat

3) Lähde: OPH Koski -tietovaranto

4) Lähde: Opetushallinnon tilastopalvelut: Vipunen. Tilastokausi 1.1.-31.12. Vuoden 2020 tulokset eivät ole vielä saatavissa. Koulutuksen järjestäjä: Turun kaupunki, Oppilaitostyyppi: Kansalaisopistot. https://vipunen.fi/fi-fi/_layouts/15/xlviewer.aspx?id=/fi-fi/Raportit/Tutkintoon%20johtamaton%20koulutus%20-%20opetustunnit%20-%20analyysi.xlsb

5) Lähde: Kuntapalvelut Turussa -asukaskysely. <https://dotku.turku.fi/vuosijohtaminen/tietopankki/Ulkoiset%20toimintaympiristn%20muutostekijit/Forms/AllItems.aspx>

Sivistystoimiala

1.6 Lausekkeet (kaupunginvaltuusto)

Lausekkeet

Vähennetään sivistystoimialan säästötavoitteesta 1 M€. Muiden säästöjen ei tule heikentää opetuksen laatua tai tukipalveluita eikä kasvattaa keskimääräistä ryhmäkokoja Turussa. Tarvittaessa toimialan määrärahoihin tehdään lisäys osavuositarkastuksen yhteydessä, jotta ehdot täyttyvät.

Kiirehditään kansainvälisen koulun tilaratkaisua ja jatketaan yhteistyötä Turun yliopiston kanssa.

Laaditaan alueelliset koulu- ja päiväkotiverkon selvitykset aloittaen pikaisesti Itä-Turun tilanteesta ja ruotsinkielisestä palvelutarpeesta kokonaisuudessaan.

Mahdolliseen oppivelvollisuuden pidentämiseen ja varhaiskasvatustulosten alentamiseen liittyvät kustannukset huomioidaan osavuositarkastuksen yhteydessä tehtävässä talousarviomuutoksessa lisäämällä määrärahat sivistystoimialalle.

Sivistystoimialan tilainvestoinnit, kuten päiväkodit, tulee rakentaa kaupungin omaan tai konsernin taseeseen, ellei ole erityisiä perusteita tehdä toisenlaista ratkaisua.

Varmistetaan, että sivistystoimialalla varhaiskasvatuksen kustannukset pyritään saattamaan verokkikaupunkien tasolle laatimalla entistä tarkempi selvitys kustannusten syntyisestä ja säästömahdollisuuksista.

Sivistystoimiala

2.1 Strategiset tavoitteet (kaupunginvaltuusto)

Tavoite 1: Palveluverkoston tarkastelu

Strateginen teema: **Osaava ja oppiva turkulainen**

Strateginen linjaus: 2.2.2 Turun seudulla monipuoliset sivistyspalvelut saadaan esteettömästi kaikkien ulottuville hyödyntämällä uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ja alueellista yhteistyötä

Muut toteutettavat linjaukset:

2.2.6 Kasvatuksen ja opetuksen palveluverkkoa uudistetaan sivistystoimialan ja Ammattikorkeakoulun toimipisteverkkoja tiivistämällä

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunni- telma 2022	Taloussuunni- telma 2023	Taloussuunni- telma 2024
Taito-kampuksen rakentaminen		Hankesuunni- telma hyväk- sytty	Suunnittelutyö aloitettu		Rakentaminen aloitettu	
Varhaiskasvatuspalveluiden riittävyyden turvaaminen tilanteessa, jossa päiväkotirakennusten yleinen kunto on tyydyttävä ja rakennusten kuntoon liittyvät riskit ovat merkittäviä		Kunnallisia päiväkotipaiko- ja on riittä- västi ja 70-30 suhdeluku toteutuu	Yksityisiä päi- vähoitopaikko- ja enintään 40% kaikista paikoista	Yksityisiä päi- vähoitopaikko- ja enintään 40% kaikista paikoista	Yksityisiä päi- vähoitopaikkoja enintään 40% kaikista pai- koista	
Varhaiskasvatuksen kustannusten saaminen kuuden suurimman kaupungin keskiarvoon		Muutos käyn- nissä	Keskiarvossa			
Tavoitteen kuvaus: Ammatillisen koulutuksen palveluverkon tiivistäminen ja uudisrakennuksen toteuttaminen, varhaiskasvatuksen palvelujen riittävyyden turvaaminen jatkuvasti muuttuvassa kysyntätilanteessa ja yllättävissä olosuhteissa sekä kunnallisen ja yksityisen palvelutuotannon kaupungille syntyvien kustannusten vähentäminen (kustannukset vuonna 2018 edelleen keskiarvon yläpuolella).						

Sivistystoimiala

Tavoite 2: Rakennemuutoksen tuki koulutuksen keinoin

Strateginen teema: **Yrittävä ja osaava Turku**

Strateginen linjaus: 3.1.6 Turun asemaa Suomen vetovoimaisimpana yliopisto- ja opiskelijakaupunkina vahvistetaan

Muut toteutettavat linjaukset:

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Tuetaan rakennemuutoksen toteutumista koulutuksen keinoin		Uusia, työelämän kanssa yhdessä suunniteltuja koulutusmalleja ja oppimisympäristöjä kehitetään edelleen. Panostetaan edelleen työvoimapolusta kärsivien alojen vetovoimaisuuden kasvattamiseen. Parhaat toimintamallit on vakinaistettu STEAM Turku on käynnissä ja siinä luotuja malleja arvioidaan ja vakiinnutetaan. Ulkopuolisen rahoituksen taso sama tai korkeampi kuin vuonna 2019.	Uusia, työelämän kanssa yhdessä suunniteltuja koulutusmalleja ja oppimisympäristöjä kehitetään edelleen. Panostetaan edelleen työvoimapolusta kärsivien alojen vetovoimaisuuden kasvattamiseen, mutta samalla tuetaan yritysten toimintaa esim. täydennys- ja muuntokoulutuksen avulla. Parhaat toimintamallit on vakiinnutettu ja uusia kehitetään. STEAM Turku on käynnissä ja siinä luotuja malleja arvioidaan ja vakiinnutetaan. Ulkopuolisen rahoituksen taso riittävä.	Uusia, työelämän kanssa yhdessä suunniteltuja koulutusmalleja ja oppimisympäristöjä kehitetään edelleen. Panostetaan edelleen työvoimapolusta kärsivien alojen vetovoimaisuuden kasvattamiseen. Parhaat toimintamallit on vakinaistettu STEAM Turku on käynnissä ja siinä luotuja malleja arvioidaan ja vakiinnutetaan. Ulkopuolisen rahoituksen taso riittävä.	Uusia, työelämän kanssa yhdessä suunniteltuja koulutusmalleja ja oppimisympäristöjä kehitetään edelleen. Panostetaan edelleen työvoimapolusta kärsivien alojen vetovoimaisuuden kasvattamiseen. Parhaat toimintamallit on vakinaistettu STEAM Turku on käynnissä ja siinä luotuja malleja arvioidaan ja vakiinnutetaan. Ulkopuolisen rahoituksen taso riittävä.	

Sivistystoimiala

Tavoitteen kuvaus: Sivistystoimialan eri palvelualueilla toteutettava koulutus- ja kehittämistoiminta tukee rakennemuutoksen toteutumista lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Lyhyellä aikavälillä tämä tapahtuu eri alojen vetovoimautta lisäämällä sekä kehittämällä erilaisia joustavia, työelämälähtöisiä koulutusmalleja ja oppimisympäristöjä yritysten kanssa. Pitkällä aikavälillä tämä tarkoittaa uusien toimintamuotojen kehittämistä korkeakoulujen, yritysten ja muiden toimijoiden kanssa. Lisäksi STEAM Turku –toiminnalla edistetään lasten ja nuorten kiinnostumista matematiikasta ja luonnontieteistä.

Sivistystoimiala

2.3 Strategiset hankkeet (kaupunginhallitus)

Hanke	Projekti	Vaihe	Tavoite ja tulokset	Alku	Loppu	Strategia-kytkös
Osaamisen visio 2040		P4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Osaaminen on Turun -kuten koko Suomen kilpailukyvyyn ehkä kaikkein kriittisin osatekijä. Huippuosaamisen vaatimus ei koske vain korkeakoulutasoa vaan kaikkia koulutusasteita. Eikä pelkästään teknologit-eollisuutta, vaan läpileikkaavasti kaikkia tuotannon ja palvelujen toimialoja. Samalla kun Turku kehittyy vetovoimaisena, laadukkaana, toimivana ja kestäväenä kaupunkiympäristönä, kaupungin tulee kasvattaa yhtä määrätietoisesti myös henkistä pääomaansa	1.9.2020	jatkuva hanke	2.2.2 Turun seudulla monipuoliset sivistyspalvelut saadaan esteettömästi kaikkien ulottuville hyödyntämällä uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ja alueellista yhteistyötä 3.1.1 Turun alueen kilpailukyvyyn ja työllisyyden kasvua vauhditetaan alueellisia elinkeino- ja innovaatiopalveluja uudistamalla
STEAM-Turku	Useita projekteja palvelualueilla	P4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Turun kaupunki solmi huhtikuussa 2018 yhdessä alueen korkeakoulujen ja Turku Science Park Oy:n kanssa Teknologiakampus-sopimuksen, joka keskittyy tekniikan alan koulutustarjonnan ja tutkimuksen lisäämiseen. STEAM Turku -hanke on osa Turun kaupungin toimintakokonaisuutta tässä yhteistyössä.	1.8.2018	jatkuva hanke	3.1.1 Turun alueen kilpailukyvyyn ja työllisyyden kasvua vauhditetaan alueellisia elinkeino- ja innovaatiopalveluja uudistamalla
Sito/Tieto- ja viestintäteknologian opetus- ja ohjauksen kehittäminen	Usieta projekteja palvelualueilla	P4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Uusien opetussuunnitelmien mukainen opetus lisää tieto- ja viestintäteknologian käyttöä kaikilla asteilla. Suurin muutos on käsillä perusopetuksessa, jossa on käynnissä päätelaiteprojekti. Toisella asteella käytetään runsaasti opiskelijoiden omia laitteita. Varhaiskasvatuksessa TVT:n rooli on uusi ja kehitysvaiheessa. Erilaisilla päätelaitteilla toimimisen tueksi on syytä kehittää myös digitaalisia oppimisympäristöjä.		jatkuva hanke	2.2.2 Turun seudulla monipuoliset sivistyspalvelut saadaan esteettömästi kaikkien ulottuville hyödyntämällä uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ja alueellista yhteistyötä

Sivistystoimiala

3.1 Määrärahat ja investoinnit (kaupunginvaltuusto)

Kasvatus- ja opetuslautakunta, 1.000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Talous- suunnitelma 2022	Talous- suunnitelma 2023	Talous- suunnitelma 2024
Toimintatulot	24 658	24 900	28 856	29 144	29 581	30 025
Valmistus omaan käyttöön	29	0				
Toimintamenot	333 932	341 648	349 070	358 842	364 225	369 688
Toimintakate	-309 244	-316 747	-320 214	-329 698	-334 644	-339 663
Muutos-%	6,7	2,7%	1,1%	3,0%	1,5%	1,5%
Investointimenot	1 742	5 010	6 018	3 895	7 330	3 755
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet		0				
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		0				
NETTO	-1 742	-5 010	-6 018	-3 895	-7 330	-3 755
Muutos-%		187,6%	20,1%	-35,3%	88,2%	-48,8%

Konsemihallintoon siirtyvät toiminnot	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Talous- suunnitelma 2022	Talous- suunnitelma 2023	Talous- suunnitelma 2024
Toimintatulot			5 685			
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintamenot			7 727			
Toimintakate			-2 042			
Muutos-%						
Investointimenot						
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet						
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot						
NETTO						
Muutos-%						

Sivistystoimiala

3.2 Määrärahat palvelualueittain, 1 000 € (kaupunginhallitus)

Palvelu- tai tulosalue	Toimintatulot	Toimintamenot	Toimintakate
Yhteisen hallinnon palvelualue*)	625	11 296	-10 671
Varhaiskasvatuksen palvelualue	8 175	110 726	-102 551
Perusopetuksen palvelualue	7 070	123 900	-116 830
Ruotsinkielisen kasvatuksen ja opetuksen palvelualue	2 439	18 884	-16 445
Lukiokoulutuksen palvelualue	1 319	25 238	-23 919
Ammatillisen koulutuksen palvelualue	3 562	51 282	-47 721

*) Vähennetty konsernihallintoon siirtyvä osuus toiminnoista, toimintatulot 5 685, toimintamenot 7 727, toimintakate – 2 042 (1 000 €)

Sivistystoimiala

4.1 Työvoiman käyttö (kaupunginhallitus)

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Talous- suunnitelma 2022****	Talous- suunnitelma 2023****	Talous- suunnitelma 2024****
Henkilötyövuodet (htv)	3744	3777 + 50*	3795+50*			
Palkat ja palkkiot	150 180 655	155 002 928 **	159 277 850***			
Lisätietoja: *HTV-tavoiteluku vuonna 2020 3 777, mutta saatu korona-avustus nostaa HTV:tä 50:llä vuonna 2020 ja 50:llä vuonna 2021, sisältyy lukuun 3845. ** ennuste *** valtuuston päätös talousarviosta ennen toimintojen siirtämistä 2021 Huom. Talousarvion 2021 luvut eivät ole vertailukelpoisia, koska htv-luvussa on huomioitu hallinnon osittainen siirtyminen konserniin. Palkoissa vastaavaa siirtoa ei ole tehty. **** Tavoiteluvut eivät ole vertailukelpoisia korona-pandemiasta johtuen						

Sivistystoimiala

4.2 Tilojen ja alueiden käyttö (kaupunginhallitus)

Käytössä olevat tilat ja alueet	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021
Tilat yhteensä (m ²)	339 333	341 768	332 479
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	339 333	341 768	332 479
Muut tilat (m ²)			
Alueet yhteensä (ha)			
Lisätietoja: TA2021: Talousarvion 2021 luvut perustuvat 18.5.2020 hetken ennusteeseen vuoden 2021 tilamääristä. Luvuissa on huomioitu loppuvuoden 2020 tilamuutokset siinä määrin kuin ne ennusteen ottohetkellä on ollut tiedossa.			

5.1 Henkilöstön työhyvinvointi (kaupunginhallitus)

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia

Kaupungin tavoite 2018–2021: 1. Työyhteisötaidot tukevat tavoitteiden saavuttamista

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
1.A. Kehitetään työyhteisötaitoja ja johtamista: hyödyntämällä koulutusta sekä antamalla tukea ja luottamalla omiin alaisiin	
Työyhteisötaidot Auttaminen ja huomaavaisuus, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,77)
Työyhteisötaidot Ajan tasalla pito ja tiedon jakaminen, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)
Työyhteisö Työpaikan ilmapiiri, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,86)
Työyhteisö Arvostus työhöni, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)
Työyhteisö Luottamus työkavereihin, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)
Työyhteisön tuki esimiestyölle	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta 10 (3,73) Välikysely (Pysynyt samalla tasolla)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia
Kaupungin tavoite 2018–2021: 2. Työ on turvallista ja terveellistä – henkisesti ja fyysisesti

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
2.A. Työkyvyn hallinta	
Henkilömäärä, jolla ei poissaoloja terveydellisistä syistä (vakituiset)	Henkilöiden osuus lisääntyy Vuonna 2018: 920 (26,3 %) Vuonna 2019: 1008 (28,7 %)
2.B. Vaarojen ja haittojen arviointi / riskien arviointi	
Kuinka monta vaarat ja haitat –arvioita / riskiarviota tallennettu	Vähintään 25 % toimialan perusyksiköistä per vuosi Vuonna 2018: (57 %) Vuonna 2019: (25 %)
2.C. Kunta 10 – tuloksien pohjalta tehdyt kehittämissuunnitelmat koskien työpaineita	
Työpaineiden ja hallinnan suhde: Työpaineita paljon, hallintaa vähän, Kunta10	pienempi kuin edellinen vuosi vertailulukua 19,50 %, toteuma 42 %
Työpaineiden ja hallinnan suhde: Työmäärän lisääntyminen, Välikysely	pienempi kuin edellinen vuosi ei vertailulukua, toteuma 36 %
2.D. Asiakasväkivallan kokemus	
Asiakasväkivallan kokemus: Henkinen väkivalta	pienempi kuin edellinen vuosi Kunta10 (25,20 %) Välikysely (23 %)
Asiakasväkivallan kokemus: Fyysinen väkivalta tai sen uhka	pienempi kuin edellinen vuosi Kunta10 (25,10 %) Välikysely (21 %)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia
Kaupungin tavoite 2018–2021: 3. Perustehtävä on mielekäs ja merkityksellinen

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
3.A. Annamme selkeän suunnan ja tavoitteet	
Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä: Koen työni mielekkääksi	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (5,1) Välikysely (Heikentynyt)
Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä: Koen tekeväni merkityksellistä työtä	Kyllä –vastauksia 75 % Kunta10 (92,50 %) Välikysely (91 %)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus!
Kaupungin tavoite 2018–2021: 4. Osaamisen turvaaminen muutoksessa

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
4.A. Osaamisprofiilien ajan tasalla pitäminen	
Yhteisten osaamisten osaamistaso (keskiarvo) suhteessa tehtävän osaamisvaatimuksiin	suurempi tai yhtä suuri kuin tehtävän osaamisvaatimukset Kunta10 (vaadittu taso 2,57/saavutettu taso 2,03) Välikysely (vaadittu taso 2,57/saavutettu taso 2,03)
4.B. Osaamisen johtamisen vuosikellon toteuttaminen	
Johtamisosaamisten osaamistaso (keskiarvo) suhteessa tehtävän osaamisvaatimuksiin	suurempi tai yhtä suuri kuin tehtävän osaamisvaatimukset Kunta10 (vaadittu taso 3,12/saavutettu taso 2,84) Välikysely (vaadittu taso 3,10/saavutettu taso 2,85)
Henkilöstökoulutuksiin osallistuneiden määrä (prosentuaalinen osuus henkilötöyvuosista laskettuna)	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Vuonna 2018: (85,90 %) Vuonna 2019: (85,70 %)
Henkilöstökoulutuksen riittävyys: Keskiarvo osallistuneiden henkilöiden koulutuspäivien määrästä per henkilö (koulutussuunnitelmaraportointi)	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi tavoite vähintään 3 päivää per henkilö Vuonna 2018: (3,6) Vuonna 2019: (3,8)
Henkilöstökoulutuksen riittävyys: Kokemus täydennyskoulutuksen riittävydestä	75 % henkilöstöstä kokee, että on riittävä Kunta 10 (68,90 %)

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
	Välikysely (72 %)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus!

Kaupungin tavoite 2018–2021: 5. Toimintakyvyn ja tavoitteellisuuden säilyttäminen muutoksessa

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
5.A. Muutoksen kokeminen työssä	
Muutosten merkitysten kokeminen omassa työssään: Muutosten laatu, Kunta10	suurempi kuin edellinen vuosi (38,70 %)
Muutosten merkitysten kokeminen omassa työssään: Muutoksen kokeminen, Välikysely	suurempi kuin edellinen vuosi (47 %)
5.B. Työyhteisön tavoitteiden ymmärtäminen ja niiden saavutettavuus	
Kokemus työyhteisön tavoitteellisuudesta: Työyhteisötaidot: tavoitteellisuus, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,98)
Kokemus työyhteisön tavoitteellisuudesta: Työyhteisön tavoitteellisuus, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus!

Kaupungin tavoite 2018–2021: 6. Uudistamiskyky

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
6.A. Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa	
Kokemus työyhteisön kehittämiskyvystä Työyhteisötaidot: Kehittäminen, Kunta10	suurempi kuin edellinen vuosi (3,97)
Kokemus työyhteisön kehittämiskyvystä Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa, Välikysely	suurempi kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen
Kaupungin tavoite 2018–2021: 7. Päätöksenteko ja johtaminen koetaan oikeudenmukaiseksi

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
7.A. Tavoitteiden selkeys ja avoimuus päätöksenteon perusteissa	
Kokemus kohtelun oikeudenmukaisuudesta	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta 10 (3,9) Välikysely (Heikentynyt lievästi)
Kokemus päätöksenteon oikeudenmukaisuudesta, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (3,28) Välikysely (Heikentynyt)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen
Kaupungin tavoite 2018–2021: 8. Laadukas esimiestyö

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
8.A. Esimiehelle riittävä tuki tavoitteiden saavuttamisessa	
Tuki esimiestyölle riittävää, Esimiesbarometri	Tuki riittävä on suurempi kuin 75 % Edellinen kysely (80 %) Uusin kysely (68 %)
Esimieheltä saatava tuki: Esimiestuki, Kunta10	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,72)
Esimieheltä saatava tuki: Esimiehen tuki ja rohkaisu, Välikysely	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen
Kaupungin tavoite 2018–2021: 9. Yhteistoiminta ja osallistaminen

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
9.A. Yhteistoiminta toimialoilla kunnossa	
Yhteistoiminnan vaatimusten tunteminen, Esimiesbarometri	Kyllä-vastanneiden osuus on enemmän kuin 75 % Edellinen kysely (93 %) Uusin kysely (90 %)

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
9.B. Työpaikan tiedonkulun varmistaminen	
Työpaikan palaverikäytännöt takaavat riittävän tiedonkulun ja keskusteluyhteyden, Esimiesbarometri	Kyllä –vastanneiden osuus suurempi kuin 75% Edellinen kysely (87 %) Uusin kysely (86 %)
9.C. Strategisesti ohjatut -kehityskeskustelut	
Kehityskeskustelujen käyminen ja hyödyllisyys: kehityskeskustelujen käymisprosentti	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (78 %) Välikysely (61 %)
Kehityskeskustelujen käyminen ja hyödyllisyys: Yksilökehityskeskustelujen hyödyllisyys	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (45,40 %) Välikysely (Parantunut)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Sivistystoimiala

6.1 Toiminnallisten tavoitteiden muutokset (kaupunginvaltuusto)

Muutokset

Sivistystoimiala

6.2 Taloudellisten tavoitteiden muutokset (kaupunginvaltuusto)

Talousarviokäsittelyssä hyväksytyt talousarviomuutokset menoihin ja tuloihin

	Toimielin	Lauseke	Vaikutus käyttötalouteen (euroa)			
			Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Kj	Kasvatus- ja opetuslautakunta	Digitalisaation lisäämisen kautta kustannustehokkuuden parantaminen. (vähentää toimintamenoja)	-1 415 033			
Kj	Kasvatus- ja opetuslautakunta	Henkilöstömenoihin kohdistuva kaupunkitasoinen säästötavoite (mm. sijaisten käyttö, matkakustannukset, erilliskorvaukset, talkoovapaat). (vähentää toimintamenoja)	-4 598 858			
Kj	Kasvatus- ja opetuslautakunta	Palvelujen ja tavaroiden hankintoihin kohdistuva kaupunkitasoinen säästötavoite. (vähentää toimintamenoja)	-449 482			
Kv	Kasvatus- ja opetuslautakunta	Vähennetään sivistystoimialan säästötavoitteesta 1 M€. Muiden säästöjen ei tule heikentää opetuksen laatua tai tukipalveluita eikä kasvattaa keskimääräistä ryhmäkokoja Turussa. Tarvittaessa toimialan määrärahoihin tehdään lisäys osavuosisikatsauksen yhteydessä, jotta ehdot täyttyvät. (lisää toimintamenoja)	+1 000 000			

Strateginen sopimus 2021

Kaupunkiympäristötoimiala

1 Lähtökohdat

1.1 Kuvaus toiminnasta (kaupunginhallitus)

Kaupunkiympäristötoimiala vastaa toimintaedellytysten luomisesta ja järjestämisestä vetovoimaisen kaupungin kasvulle, kaupunkiympäristön kehittämiseksi, rakenteelliselle toimivuudelle ja viihtyisyydelle. Tavoitteena ovat hyvinvointia edistävä ympäristö ja sujuvat liikkumiskäytännöt.

Toimiala vastaa myös kaupungin rakennetusta infraomaisuudesta, laadukkaasta kaupunkiympäristön toteuttamisesta ja ylläpidosta sekä terveellisten tilojen toteuttamisesta. Lisäksi toimiala vastaa ympäristöön ja rakentamiseen liittyvistä viranomaispalveluista, ympäristönsuojelusta, seudullisista jätehuollon viranomaispalveluista sekä seudullisista joukkoliikennepalveluista.

Kaupunkiympäristötoimialalla toimii viisi palvelu-alueita.

- **Kaupunkisuunnittelu ja maaomaisuus** vastaa kaupungin maankäytön ja liikenteen suunnittelusta, kaavoitustoimesta, tonttutuotannosta sekä kaupungin maaomaisuuden hallinnasta.

- **Kaupunkirakentaminen** vastaa katujen, puistojen ja muiden yleisten alueiden toteutussuunnittelusta, rakennuttamisesta ja kunnossapidosta sekä kaupungin toimitilojen suunnittelusta ja rakennuttamisesta.
- **Paikkatieto ja kaupunkimittaus** vastaa tonttijaoista, kiinteistönmuodostuksesta ja kiinteistörekisterin pidosta, paikkatietoaineistojen tuottamisesta ja ylläpidosta, paikkatietojärjestelmistä sekä toimialan asiakaspalvelusta.
- **Luvat ja valvonta** vastaa rakentamisen ja pysäköinninvalvonnan viranomaistehtävistä, ympäristön- ja luonnonsuojelun, ympäristöterveyden sekä seudullisen jätehuollon viranomaistehtävien valmistelusta sekä palvelualueen tehtäviin liittyvästä neuvonnasta, ohjauksesta, valvonnasta ja asiantuntijapalveluista.
- **Seudullinen joukkoliikenne** tuottaa Turun kaupunkiseudun Föli-kunnissa kaikille avoimet joukkoliikennepalvelut.

Kaupunkiympäristötoimialan toimintaa kehittää, ohjaa ja valvoo neljä lautakuntaa.

- **Kaupunkiympäristölautakunta** vastaa kaupungin maankäytön, liikenteen ja yleisten alueiden suunnittelusta, rakennetun ympäristön sekä kulttuuri- ja luon-

nonympäristön tilan seurannasta, kaupungin maaomaisuuden hallinnasta sekä katujen ja muiden yleisten alueiden rakennuttamisesta ja ylläpidosta sekä tilojen rakennuttamisesta, ellei tehtäviä ole annettu muulle toimielimelle tai viranhaltijalle.

- **Rakennus- ja lupalautakunta** vastaa kaupunkiympäristötoimialan viranomais-tehtävistä, ellei tehtäviä ole annettu muulle toimielimelle.
- **Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta** toimii kuntalain 51 §:n mukaisesti osana Turun kaupungin organisaatiota seudullisena joukkoliikenteen toimivaltaisena viranomaisena Turun, Kaarinan, Liedon, Naantalin, Raision sekä Ruskon kuntien alueella.
- **Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta** toimii kuntalain 51 §:n mukaisesti osana Turun kaupungin organisaatiota jätelain mukaisena 17 kunnan seudullisena jätehuoltoviranomaisena.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (kaupunginhallitus)

Toimintaympäristössä voimakkaasti vaikuttavia ilmiöitä ovat ilmastonmuutos, kaupungistuminen, väestönkasvu, positiivinen rakennemuutos, väestön ikääntyminen, maahanmuutto, digitalisaatio sekä lainsäädännön muutokset.

Koronakriisi on vaikuttanut koko maailman talouteen heikentävästi. EU on valmistellut laajaa tukipakettia talouden elvyttämiseksi, ja sen lisäksi suuret EU-maat ovat tehneet omia tukipakettejaan. Myös Suomen valtio on tehnyt toimia yritysten toimintaedellytysten turvaamiseksi. Suomi on hyvin riippuvainen viennistä ja maailman laajuisen kysynnän heikkeneminen vaikuttaa myös Turun talousalueeseen. Telakkateollisuus on ollut merkittävänä veturina viime vuosina Turun seudun positiivisessa rakennemuutoksessa. Telakan laivatilausten toimitusajat ovat siirtyneet tilaajien toivomuksesta eteenpäin, koska tilaajien risteilypalveluiden kysyntä on hiljentynyt. Positiivinen rakennemuutos on kokenut koronan takia pienen takaiskun, mutta Turun seudulla on edellytykset päästä uuteen nousuvauhtiin, kun koronahuolet aikanaan väistyvät.

Vuonna 2020 alkanut koronakriisi on vaikuttanut koko toimintaympäristöön. Etätyöskentelystä on muodostumassa uusi normaali. Liikkumisen vähentymisen vaikutus on Kaupunkiympäristötoimialalla ollut suurin joukkoliikenteessä. Koronakriisin myötä myös eriarvoistumiskehitys on syventynyt ja laajentunut, joka haastaa kaupungin monella rintamalla.

Ilmastonmuutos

Ilmastonmuutos tarkoittaa maailmanlaajuisista ilmaston lämpenemistä, joka johtuu ihmisen tuottamien kasvihuonekaasujen määrän voimakkaasta kasvusta ilmakehässä.

Turun kaupungin tavoitteena on edetä ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä kohti hiilineutraaliutta vuoteen 2029 mennessä. Tämän jälkeen Turku pyrkii olemaan ilmastopositiivinen alue.

Kaupungistuminen

Kaupungit kasvavat ja kehittyvät ennennäkemättömällä vauhdilla. Suomessa asuu kaupunkiseuduilla tilastointitavasta riippuen 70-85 % koko maan asukkaista. Aluetutkija Timo Aron mukaan kasvu keskittyy yhä harvemmillle kaupunkiseuduille ja Turun seutu on yksi niistä.

Koronakriisin aikana on ollut havaittavissa muutoksia kaupungistumiskehityksessä. Kriisin vaikutus kaupungistumiseen riippuu kuitenkin pitkälti sen kestosta. Jos kriisi jää lyhyeksi, suuri kuva ei juuri muutu.

Kaupungistumiseen liittyy monia mahdollisuuksia, mutta myös ratkaistavia asioita.

Kaupungistumisprosessien kiihtyessä on löydettävä uudenlaisia liikkumisen ratkaisuja niin kaupunkien sisällä kuin kaupunkien välillä. Helsingin, Tampereen ja Turun muodostaman kasvukolmion 90 minuutin vaikutusalueella asuu 3,25 miljoonaa asukasta ja sijaitsee noin 1,3 miljoonaa työpaikkaa eli noin 60 % koko maan asukkaista ja työpaikoista. Turun ja Helsingin välinen Tunnin juna mahdollistaa työssäkäyntialueiden yhdistymisen.

Turun tunnin juna -hankkeelle myönnettiin EU:n CEF-rahoitusta (Connecting Europe Facility). Tuen saaminen edellyttää kansallista rahoitusta ja Suomen valtio on sitoutunut päätöksillään rahoittamaan tätä raidehanketta.

Kaupunkiseuduilla kasvu puolestaan tiivistyy lähelle ydintä, jolloin tiivis kaupunkirakenne mahdollistaa kustannustehokkaan ja infrastruktuurin ja liikenneverkon järjestämisen. Turussa tämä tarkoittaa mm. joukkoliikenteen kehittämistä (raitiotie ja bussien runkolinjasto).

Kaupunginvaltuusto päätti huhtikuussa 2020 raitiotiestä, että seuraavaksi Varissuo–Kauppatori-välille laaditaan toteutussuunnitelma ja Kauppatori–satama -välille yleissuunnitelma. Varsinaisen raitiotien rakentamispäätöksen arvioidaan tulevan valtuuston käsittelyyn vuonna 2024. Toteuttamalla raitiotie kokonaisvaltaisena kaupunkikehityshankkeena voidaan tukea ja nopeuttaa Tiedepuiston, keskustan ja Linnakaupungin kehittymistä. Uusi joukkoliikennratkaisu edistää myös kaupungin ilmastotavoitteita.

Väestökeskittymät tarjoavat hyvät edellytykset kiertotaloudelle, jossa kulutus perustuu omistamisen sijasta palveluiden käyttämiseen: jakamiseen, vuokraamiseen sekä kierrättämiseen ja materiaalien jalostamiseksi uusiksi tuotteiksi.

Kaupungistuminen tuo mukanaan myös monia ongelmia. Kaupungit kuluttavat yli 2/3 maailman energiatuotannosta ja tuottavat 70 % maapallon hiilidioksidipäästöistä. Väestön keskittyminen lisää melua ja liikenneuhkia ja alueellisesti jätteen määrää. Erilaiset sosiaaliset ongelmat kuten

syrytyminen sekä turvattomuuden tunne uhkaavat lisääntyä. Asuntojen kysynnän kasvaessa niiden hinnat nousevat erityisesti halutuimmilla alueilla, mikä saattaa syventää alueiden välistä eriytymiskehitystä.

Alueellinen eriytyminen on Turussa selkeästi havaittava ilmiö, joka näkyy mm. eroina asukkaiden hyvinvoinnissa ja turvallisuuden tunteessa sekä kaupungin vetovoimassa. Sosiaalisesti kestävä kaupunkikehityksen edistämiseksi ja kaupungin asuinalueiden välisen tasa-arvon kohentaminen edellyttää monitasoisia toimenpiteitä; ennaltaehkäiseviä, negatiivisia vaikutuksia rajoittavia sekä hallintaa ja positiivisia vaikutuksia tukevia välittämiä ja pitkäkestoisia toimia.

Väestö ja työpaikat

Turun kaupungin väestönkasvu kääntyi kasvuun 2010-luvun alkupuolella ja on sen jälkeen kasvanut noin 2000 asukkaan vuosivauhdilla. Turun ennakkoväkiluku heinäkuun 2020 lopussa oli 193.089 henkeä, jossa oli kasvua (kokonaisuutos) 127 henkeä vuoden 2019 lopun vahvistettuun väkilukuun verrattuna. Turun suhteellinen väestönkasvu on ollut vertailukaupunkien (six pack-kaupungit) pienin viime vuoden lopun toteutuneesta.

Kaupungin väestömäärän ennustetaan jatkossakin jatkavan kasvuaan, joskin eri ennusteiden välillä on suuria eroja.

Turun väestönkasvu on perustunut vakiintuneeseen tapaan muuttoliikkeeseen, luonnollinen väestönkasvu on ollut negatiivinen.

Muuttoliikkeeseen on vaikuttanut Varsinais-Suomessa käynnissä oleva positiivinen rakennemuutos, jonka myötä teollisuuden työpaikat ovat voimakkaassa kasvussa.

Työttömyyden pidemmän aikaa jatkunut nopea laskutrendi on taittunut vuonna 2020. Koronakriisin aikana lomautettujen ja työttömien määrä on lähtenyt kasvuun. Turussa oli heinäkuussa 17.137 työtöntä, jossa oli nousua vuositasolla 4.888 henkeä. Turun työttömyysaste oli heinäkuussa 18%. Kasvua oli 5 prosenttiyksikköä viime vuodesta. Turussa oli Varsinais-Suomen korkein työttömyysaste heinäkuussa 2020, mikä on tavallista alueidensa keskuskaupungeille.

Kaupunki varautuu kasvu-uran jatkumiseen, joskin koronakriisin myötä työttömyys ja lomautettujen määrä on kasvanut.

Väestön ja työpaikkojen määrän kasvu sekä väestön ikääntyminen asettavat haasteita koko seutukunnalle mm. asuntojen, koulutuksen, palvelujen ja liikkumisen suhteen. Positiivinen rakennemuutos ja työpaikkojen määrän voimakas kasvu edellyttää asuntotuotannon määrän nopeaa kasvattamista. Tarvetta on erityisesti kohtuuhintaiselle asumiselle.

Kaupungin ja lähialueen kuntien neuvottelemat sopimukset valtiovallan kanssa linjaavat kaupunkiseudun kehitystavoitteita. Näitä sopimuksia ovat mm. kasvusopimus, kasvukäytäväsopimus ja MAL-sopimus.

Kasvulla on vaikutuksia maankäytön suunnitteluun, palveluverkkoon, liikkumiseen, infrastruktuuriin ja tilojen rakennuttamiseen, ylläpitoon ja valvontaan. Rakennetulla ympäristöllä on huomattava vaikutus taloudelliseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin.

Väestön ikääntyminen ja yksin asumisen lisääntyminen vaikuttaa palvelujen järjestämiseen.

Kaupungin kasvuun on varauduttava riittävin resurssein.

Taloussuhdanne

Valtiovarainministeriön kesäkuun 2020 taloudellisesta katsauksen mukaan bruttokansantuotteen arvioidaan supistuvan 6 % v. 2020. Viennin lisäksi supistuvat yksityinen kulutus sekä yksityiset investoinnit. Julkisten menojen lisääntyminen tukee talouskasvua tänä vuonna. Talouden toipuminen tämän vuoden loppupuolelta alkaen on hidasta taloudenpitäjien luottamuksen laskun sekä epävarmuuden kasvun seurauksena. Investointien toipumista heikentää myös asuinrakentamisen väheneminen. BKT:n arvioidaan kasvavan 2,5 % v. 2021 ja 1,7 % v. 2022. Julkinen talous velkaantuu tänä vuonna erittäin nopeasti. Julkisen talouden alijäämä kasvaa yli 8 prosenttiin ja julkisyhteisöjen velka kipuaa yli 70 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Tulojen ja menojen välinen epätasapaino pienenee lähivuosina talouden väli aikaisten tukitoimien päättyessä ja kasvun elpessä. Julkinen talous pysyy 2020-luvun puoliväliä lähestyttäessä silti edelleen selvästi alijäämisenä.

Talouden näkymät niin Suomessa kuin maailmantaloudessa ovat edelleen hyvin epävarmoja. Ennusteissa on oletettu, että covid-19-epidemia hiipuu vähitellen pois ja syksyllä ei tule toista epidemia-aaltoa. Kuluttajien luottamus ja talouden toimintakyky pysyvät kuitenkin heikkoina siihen asti, kunnes sairautteen on löydetty tehokas rokote tai hoito.

Rakentamisen noususuhdanteen hiljenemiseen on varauduttava myös Turussa vaikkakin Suomen yleisestä trendistä poiketen Turun seutukunnalle odotetaan kuitenkin nopeampaa kasvua johtuen alueen positiivisesta rakennemuutoksesta. Taloussuhdannevaikutukset heijastuvat tonttien kysyntään, rakentamisen määrää ja niistä saataviin tuloihin.

Taloussuhdanteessa tapahtuneet muutokset ovat vaikuttaneet myös rakentamisen hintaan. Maarakennusalan kustannukset laskivat 4,2 prosenttia vuoden 2019 heinäkuusta vuoden 2020 heinäkuuhun. Kustannusten vuosimuutos vaihteli osaindekseittäin päällysteiden -14,0 prosentista teknisten ja muiden järjestelmien 0,2 prosenttiin. Kokonaisindeksin laskuun vaikutti erityisesti bitumin ja moottoripolttoöljyn halpeneminen. Kustannusten laskua hillitsi hieman ostettujen konepalveluiden kallistuminen edellisen vuoden heinäkuusta. Rakennuskustannukset nousivat vuoden 2020 heinäkuussa 0,4 prosenttia vuodentakaisesta. Työkustannukset nousivat 0,6 prosenttia ja palveluiden hinnat 0,4 prosenttia edellisen vuoden heinäkuuhun verrattuna. Tarvikepanosten hinnat nousivat 0,2 prosenttia vuodentakaisesta. Kuluttajahintojen vuosimuutos oli heinäkuussa 0,6 prosenttia. Kustannusindeksit kuvaavat normaaliolosuhteissa kustannustason muutosta. Koronakriisin myötä näkyvät ovat epäselvät.

Suomen hallitus on nostanut dieselin verotusta noin 5 % elokuusta 2020 alkaen. Tämä nostaa linja-autoliikenteen kustannusindeksiä eli lisää liikennöintikustannuksia vuonna 2021.

Turun kiinteistömarkkinat

Turun seudun vahvana jatkunut talous- ja työllisyyskehitys on tukenut kiinteistömarkkinoita. Seudun kärkialat meriteollisuus, lääketeollisuus ja terveysteknologia, teknologiateollisuus ja cleantech ovat eläneet vahvan kasvun aikaa. Palveluelinkeinot ja rakentaminen hyötyvät teollisuusalojen kasvusta.

Vahva taloustilanne on heijastunut tilakysynnän näkymiin, erityisesti toimisto- ja tuotannollisten tilojen kysynnän kehityksestä. Kupittaaan alueen toimistovuokrat (mediaani) ovat olleet huomattavasti korkeammalla tasolla kuin keskustassa. Koronapandemian aikana lisääntyneet etätyöt vaikuttavat todennäköisesti vähentävästi yritysten tarvitsemiin toimistotilojen määrään.

Turun ydinkeskustaa torin ympäristössä uudistetaan voimakkaasti, kiinteistöillä on käynnissä mitattavia rakennushankkeita samanaikaisesti kauppatorihankkeen kanssa. Rakentamisaikaiset häiriöt heikentävät kuitenkin väliaikaisesti keskustan houkuttelevuutta ja joukkoliikenteen käyttöä. Valmistuessaan kaupungin ydinkeskustan vetovoima paranee.

Suunnitteilla olevat suuret infrahankkeet, kuten Tunnin juna, raitiotie, Ferry Terminal Turku, Matkakeskus, Kupittaaan kansi, elämyskeskus, toimivat kiinteistökehittämisen ajureina.

Kaupungin omissa toimitilainvestoinneissa on suosittu viime vuosina monitoimitalojen rakentamista, jossa useampia kaupungin palvelutoimintoja keskitetään samoihin tiloihin. Kysymys on pitkälti kaupungin palveluverkon kehittämisestä ja

käyttöikänsä lopussa olevien rakennusten korvaamisesta. Vapautuvat vanhat kiinteistöt puolestaan päätyvät kiinteistökehityskohteiksi, joista kaupunki saa tuloja. Tämä suuntaus jatkuu.

Lisäksi on suunnitteilla isona tilahankkeena Historian ja tulevaisuuden museo sekä konserttitalon korvaavan uudisrakennuksen hankinta on käynnistynyt. Palvelurakennusten sisäilmaongelmat tuovat uusia tarpeita saneerausinvestoinneille.

Asuntorakentaminen on viime vuosien nousukauden ajan ollut merkittävä talouskasvun ajuri. Vuonna 2019 valmistui yli 2300 uutta asuntoa, joista valtaosa kerrostaloissa. Turun alueella ei toistaiseksi ole näkyvissä merkkejä rakentamisen hiipumisesta. Kuluvan vuoden lokakuun loppuun mennessä asuntoja on valmistunut reilut 1700 asuntoa.

Koronan myötä taloudellinen epävarmuus on lisääntynyt, joka on heijastunut myös asuntokauppaan. Vanhojen osakehuoneistojen toteutuneiden kauppojen määrä on laskenut, mutta uusien osakehuoneistojen osalta toteutuneet kaupat ovat lähteneet nousuun tämän vuoden kolmannella vuosineljänneksellä.

Lisääntyneet etätyöt voivat vaikuttaa myös asumisväljyyden kasvuun, asuntotyyppiin ja asunnon sijaintiin. Koronan myötä on havaittavissa myös, että kysyntä omakotitaloista ja vapaa-ajan asunnoista on kasvanut.

Digitalisaatio

Kasvavaan palvelujen kysyntään on kyettävä vastaamaan entistä pienemmillä taloudellisilla resursseilla. Tuottavuus voi kasvaa ainoastaan toimintatapoja muuttamalla, ja siksi organisaation kyky uudistua jatkuvasti on avainasemassa. Tuottavuus kasvaa uudistamalla toimintatapoja ja hyödyntämällä teknologisia innovaatioita.

Digitalisaatio mahdollistaa ajasta ja paikasta riippumattomien palvelujen tuottamisen asukkaille ja käyttäjille sekä kaupungin oman toiminnan tuottavuuden parantamisen. Palvelujen tulee täyttää saavutettavuuslain vaatimukset, tämä parantaa myös palveluiden laatua. Digitaalisten palveluiden tulee olla asiakaslähtöisiä ja laadukkaita.

Lainsäädäntöuudistukset

Lainsäädännön uudistuksia on tulossa edelleen ja ne tuovat myös muutoksia palvelutarpeeseen.

Euroopan unioni on päättänyt ns. Puhtaiden ajoneuvojen direktiivistä. Suomi tulee muovaamaan kansallisen lainsäädäntönsä direktiivin pohjalta. Direktiivi edellyttää sähköbussiliikenteen määrätietoista lisäämistä vuosittain v. 2021–2030.

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivin (EPBD) toimeenpanosta aiheutuvat muutokset kansallisiin lakeihin ja asetuksiin vaikuttavat myös kaupungin käynnistämiin omiin rakennushankkeisiin.

EU:ssa vuonna 2018 hyväksytty jätedirektiivi ja siihen liittyvät säädökset aiheuttavat muutoksia Suomen jätelainsäädäntöön. EU:n jätessäädöspaketin keskeisinä tavoitteina on vähentää jätteen määrää ja lisätä uudelleenkäyttöä ja kierrätystä.

Ympäristöministeriö on aloittanut jätelainsäädännön uudistuksen keväällä 2019 ja lainsäädäntömuutoksia on odotettavissa vuonna 2021. Ympäristöministeriön tavoitteena on osaltaan nostaa Suomi kiertotalouden kärkimaaksi.

Maankäyttö- ja rakennuslain uudistus on käynnissä. Näillä näkymin uudistus tulee voimaan vuonna 2022.

Koronapandemian ja valmiuslakien myötä Kiinteistönmuodostamislain säännöksiä kevennettiin vuoden 2020 loppuun asti, mm. mahdollistamalla etäosallistuminen kiinteistötoimituksiin. Kiinteistönmuodostamislakia ollaan uudistamassa vuoden 2021 aikana, mutta siihen esitetyt pysyvät muutokset ovat kevyempiä kuin keväällä 2020 käyttöön otetut väliaikaiset muutokset. Pysyvistä muutoksista ei ole nähty olevan kunnille merkittävää hyötyä.

Rakentamista koskevien asetusten tulkintojen yhtenäistämistä jatketaan 10 suurimman kaupungin kesken. Turku on edelleen aktiivisesti mukana tulkintojen yhtenäistämistä koskevassa työssä.

Uusi tieliikennelaki (729/2018) astui voimaan 1.6.2020. Uuden lain myötä tienpitäjillä on velvoite toimittaa tietoja liikenteenohjauslaitteista, kuten liikennemerkeistä, ajoratamaalauksista ja liikennevaloista Väylän Digiroad-järjestelmään. Tämä velvoite koskee myös Turun kaupunkia tienpitäjänä.

Em. tieliikennelaki on pysäköinnintarkastuksen osalta jossain määrin tulkinnanvarainen. Valta-kunnallisia linjauksia ja lain tulkinnasta ja pysäköinnintarkastuksen valvontavastuun lisääntymisestä ei ole vielä tehty. Linjauksen saattavat lisätä pysäköinnintarkastuksen valvontavastuuta jonkin

verran. Vuoden 2021 aikana liikenne- ja viestintävirastolta on odotettavissa ohjeistusta robottiliikenteeseen siirtymisestä.

Ympäristöterveyden erityislainsäädäntöön on tulossa muutoksia ja uusia ohjeistuksia (mm. uusi eläinsuojelu-, elintarvike- ja tupakkalaki valmisteilla sekä osin terveydensuojelulakiin muutoksia).

Valmisteilla olevan sote-uudistuksen myötä ympäristöterveydenhuolto säilyisi kuntien vastuulla.

Kaupunkiympäristötoimiala

1.3 Palvelujen tarvetta kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluku	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Asukasluku (31.12.) ja väestönkasvu edellisestä vuodesta, lkm	187 604 +1 696	189 669 +2 065	191 331 +1 662	192 962 +1 631	+2 500	+2 500	+2 500	+2 500	+2 500
Fölin toiminta-alue, asukasluku, lkm	289 248	289 960	292 791	296 892	-	-	-	-	-
Seudullisen jätehuollon toiminta-alue, asukasluku, lkm	414 017	415 664	417 535	418 770	-	-	-	-	-
Työpaikkojen määrä ja muutos edellisvuodesta, lkm	95 421 +1 478	97 273 +1 852	+1 400	+1 400	+1 400	+1 400	+1 400	+1 400	+1 400
Asunnot yhteensä, lkm	113 769	115 209	117 836	120 171	+2 100	+2 100	+2 100	+2 100	+2 100
Liikennekäytössä olevat henkilöautot, lkm	76 671	78 206	79 113	80 372	-	-	-	-	-
Kaupunkiympäristön kunnossapidettävä pinta-ala, ha	3 878	3 916	3 955	3 926	3 929	3 968	4 008	4 048	4 089
Konserniyhtiöiden asuntotuotantotavoitteet (TVT, Vaso ja TYS), lkm				540	540	600	600	600	600
Asemakaavoitettu alue, ha	10 131,74	10 167,13	10 181,8	10 182,86	-	-	-	-	-
Elintarvike- ja terveydensuojelulain mukaiseen suunnitelmalliseen valvontaan kuuluvien kohteiden määrä (sis. mm. elintarvikehuoneistot, koulut, päiväkodit)			2 866	2 866	3 000	3 100	3 200	3 300	3 400

Väestö- ja työpaikkatavoitteet perustuvat Kh 22.5.2017 § 219 Yleiskaavan 2029 tarkistettuihin tavoitteisiin, joiden mukaan vuonna 2029 Turussa on 220 000 asukasta ja 115 000 työpaikkaa. Kunnossapidettävän pinta-alan ha-kasvun on arvioitu olevan vuodessa n. 1 % johtuen uusista kaava-alueista.

Kaupunkiympäristötoimiala

1.4 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet (kaupunginvaltuusto)

Turun kaupungin väestönkasvu ja kaupungistumisprosessi jatkuu edelleen. Samaan aikaan myös alueiden eriytyminen on voimistunut.

Kaupungin hiilineutraaliustavoitteen saavuttaminen edellyttää energiatehokkaan, resurssiviisaan päästöttömän toimintatavan ulottamista kaikkeen toimintaan.

Toimialalla hyödynnetään digitalisaation mahdollisuuksia toiminnan kehittämisessä. Palvelujen ja toimintojen digitalisointi mahdollistaa organisaatio- ja kustannusrakenteen keventämisen ja henkilöstön ajankäytön kohdentamisen vaativampiin tehtäviin. Asukkaille ja asiakkaille tämä tarkoittaa aikaisempaa parempia mahdollisuuksia käyttäen kaupungin palveluja ajasta ja paikasta riippumatta.

Kaupunkiympäristötoimiala toimii aktiivisesti käynnissä olevassa muutoksessa. Tavoitteena on luoda hyvän elämän mahdollisuuksia ja kasvua niin yrityksille kuin kansalaisillekin.

Kaupunkiympäristötoimiala toteuttaa Turku kaupunkistrategiasta erityisesti seuraavia kohtia: Turku kasvaa kestävästi ja Turku lisää kilpailukykyä. Strategisista ohjelmista toimiala toteuttaa erityisesti pääteemoja 3.3 Rakentuva Turku ja ympäristö sekä 3.2 Vaikuttava ja uudistuva Turku.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kolme kärkihanketta: Keskustan kehittäminen, Turun tiedepolis-Keskustan kehittämisen sekä Turun tiedepuisto ja Smart and Wise Turku (SAWT). Kaksi ensimmäistä kärkihanketta toteuttavat lähinnä strategianhankkeilla, asemakaavoitusohjelmalla sekä investio-ohjelmilla. SAWT -investio-ohjelmilla. Raken-

tuva Turku ja ympäristö sekä Vaikuttava ja uudistuva Turku.

SAWT -kärkihankkeen painopistealueet hiilineutraalius ja resurssiviisaus, ennakoiva kaupunkisuunnittelu sekä liikenne ja liikkuminen ovat vahvasti mukana kaupunkiympäristötoimialan kehittämisessä ja painopisteissä.

Kaupunkiympäristötoimiala noudattaa kaupungin kehittämismallia (Kh 29.9.2014 § 368) kaikessa kehittämisessä. Kehittämismalli yhtenäistää kehittämiseen liittyvät työtavat.

Rakentuva Turku ja ympäristö

- Kasvun edellytyksiä ja kestävästä kaupunkirakennetta edistetään laajoilla yhdyskuntarakennetta ja liikennejärjestelmää koskevilla suunnitelmilla ja kehittämällä kaupunkia suurina aluekokonaisuuksina.
- Kaupunkirakenteen toimivuutta ja elinvoimaa vahvistetaan täydennysrakentamisella. Kaupungin kasvun painotus suunnataan keskustaan ja sitä kehystävälle kaupunkiuudistusalueille ja joukkoliikenteen kehityskäytävälle. Kaupunkirakenteen painopistettä laajennetaan kaupunkirakenteen kehittymisen myötä kohti merta.

- Kaupungin kärkihankkeiden lisäksi edistetään muita merkittäviä aluekehittämishankkeita mm. Linnakaupunki, Skanssi ja Blue Industry Park.
- Turun logistista asemaa solmukohtana pohjoisessa kasvukäytävässä kehitetään mm. edistämällä Turun ja Helsingin välistä nopeaa junayhteyttä, Matkakeskusta, uutta satamaterminaalia ja -yhteyttä sekä Turun kehätiehankkeita.
- Monipuoliset ja vetovoimaiset asumisvaihtoehdot ovat työpaikkojen rinnalla keskeinen kilpailukytekijä houkuteltaessa osaajia ja asukkaita kaupunkiin. Asemakaavoituksella ja infran toteutuksella varmistetaan monipuolisesta ja riittävästä tonttivarannosta, jolla turvataan riittävä ja kohtuuhintainen vuokra-, asuminen- ja omistusasuntotuotanto. Monimuotoisella asuntotuotannolla huolehditaan eri asuntotyypeistä uusillekin asuinalueille.
- Lähiöiden täydennysrakentamisella elävöitetään asuinalueita, turvataan kestävä palvelurakenne ja kavennetaan alueiden välistä eriarvoisuutta.
- Turun kaupungin ilmastosuunnitelmassa 2029 (kv 11.6.2018 § 412) on päätetty tavoitteita ja toimenpiteitä, joilla edetään kohti kaupunkialueen hiilineutraaliutta 2029 ja varaudutaan ilmastomuutoksen vaikutuksiin. Kaupunkiympäristötoimiala osallistuu vahvasti sekä ilmastomuutoksen hillinnän että varautumisen toimenpiteisiin ja seurantaan.

Kaupunkiympäristötoimiala

- Kaupungin liikenteen kehittämisessä painopisteet ovat kävelyssä ja pyöräilyssä, seudullisessa joukkoliikenteessä ja uusien ympäristö- ja ilmastoystävällisten teknologioiden käytön laajentamisen tukemisessa. Liikkuminen palveluna ja älykkään liikenteen ratkaisut ovat vahvasti mukana liikenteen kehittämisessä.
- Terveitä elämäntapoja edistetään kaavoittamalla lyhyiden etäisyyksien kaupunkia ja rakentamalla tällä kantakaupunkialueella koulu- ja työmatkareitistöä kävelijöille ja pyöräilijöille.
- Joukkoliikennettä kehitetään vastaamaan kasvavien yritysten työpaikkaliikkumisen tarpeita.
- Palvelujen järjestämisen kustannustehokkuus paranee, kun voidaan tukeutua olemassa olevaan palveluverkkoon. Kunnallistekniikan investointien hyödyntäminen tehostuu, liikenteen päästöt vähenevät ja kaupunkilaisten aikaa säästyy liikkumisessa. Eheän kaupunkirakenteen ansiosta sujuva liikkuminen on Turulle vetovoimatekijä.
- Hyvinvoinnin edistämiseksi monimuotoisuudessaan ainutlaatuisen luonnonympäristön säilymistä tuetaan ja luonnon kokemisen mahdollisuuksia edistetään kestävin tavoin.
- Historiallisesti ainutlaatuinen kulttuuriympäristö ja siihen liittyvä innovatiivinen rakennusten uudiskäyttö edistävät Turun nousemista kansainvälisesti johtavaksi esikuvaksi kaupunkirakentamisessa.
- Tiivistyillä kaupunkialueilla korostuu rakennetun kaupunkiympäristön laatu. Tiivistyvässä kaupungissa panostetaan monipuolisiin julkisiin kaupunkitiloihin sekä viherrakentamiseen. Huolehdimme asuin- ja elinympäristöjen siisteystyöstä ja turvallisuudesta.

- Ilmastonmuutokseen varautuminen huomioidaan kaikessa kaupunkiympäristön suunnittelussa ja rakentamisessa erityisen huomion ollessa hulevesissä sekä ekologisten riskien torjumisessa.
- Kaupunki toimii aloitteellisesti Itämeren suoje-lussa Itämerihaasteen mukaisin toimenpitein, joiden tavoitteena on parantaa vesistöjen, pienvesien ja rannikkovesien tilaa.

Vaikuttava ja uudistuva Turku

- Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä. Läpinäkyvällä tietoon perustuvalla johtamisella varmistetaan, että tehdään oikeita asioita oikeaan aikaan kustannustehokkaasti. Tietojärjestelmiä kehitetään siten, että toiminnan tiedot saadaan yhdistettyä ajantasaiseen taloustietoon.
- Tila- ja infraomaisuuden hallinta perustuu suunnitelmallisuuteen, jossa hyödynnetään korjausvelkalaskentaa. Omaisuuden arvosta huolehtiminen edellyttää riittäviä investointeja.
- Kaupungin palvelurakennusinvestoinnit perustuvat hyväksytyihin palveluverkkosuunnitelmiin.
- Kaupungin käytöstä vapautuvaa kiinteistö-omaisuutta kehitetään aktiivisesti. Kaupungin kiinteään omaisuuden luovutuksia tehostetaan kehittämällä omaisuutta houkuttelevammaksi kaavoituksella ja kumppanuusyhteistyöllä.
- Rakennuskannan energiatehokkuutta ja rakennusten älykkyyttä parannetaan ja priorisoidaan investointiraamin puitteissa. Kestävät investointiperiaatteet ja laatutaso määrittellään hankesuunnitelmissa.

- Toimintaa tehostetaan nopeuttamalla tonttutuotantoprosessia kaavoituksesta, kaupunki-infran rakentamiseen ja tontinluovutukseen.
- Rakennuttamishankkeiden kustannusten hallintaa parannetaan toteuttamalla tarveselvitys ja hankesuunnitteluohjetta myös infrahankkeissa.
- Tuottavuutta lisätään hankintamenettelyillä, kumppanuuksilla ja kilpailuttamisella. Ostopalveluja käytetään toiminnan tehostamiseksi. Tekemällä asioita yhdessä kumppanien kanssa ja rohkeasti kokeilemalla toiminta uudistuu.
- Toimintaa kehitetään asukas- ja asiakaslähtöisesti asukaskyselyiden pohjalta.
- Palvelujen digitalisoinnilla tehostetaan toimintoja ja parannetaan ajasta ja paikasta riippumattomia itsepalvelu- ja osallistumismahdollisuuksia.
- Kaupunkiympäristötoimiala tukee arkistojen digitalisointia. Asia edellyttää kaupunkitasoista kokonaisratkaisua.
- Smart and Wise Turku kärkihankkeen edistäminen erilaisilla projekteilla. Taustalla on Smart city –ajattelu, joka tarkoittaa mm. kaupungin infrastruktuurin tehostamista teknologialla. Digitaaliset palvelut ovat keskeinen osa tätä ajattelua.
- Pysäköintitoiminnan järjestämistä kehitetään kokonaisuudistuksella, joka on käynnistynyt vuoden 2018 aikana.
- Osaava ja motivoitunut henkilöstö on kaupungin keskeinen voimavara. Henkilöstön työhyvinvoinnista ja osaamisesta huolehtiminen on tärkeää, jotta palvelutaso säilyy hyvänä myös

Kaupunkiympäristötoimiala

työtapojen muuttuessa. Henkilöstön koulutukseen ja osaamisen ennakkointiin panostetaan.

- Laadukkaat tukipalvelut tulee olla mitoitettu oikealle tasolle siten, että päivittäinen työskentely on sujuvaa.

Innovatiiviset hankinnat

Tuottavuutta ja uudistumiskykyä kasvatetaan edistämällä innovaatioita. Suunnittelemalla toiminnan kehittämistä ja hankintoja laajalla yhteistyöllä luodaan samalla markkinoita ja kasvualustaa uusille ratkaisuille.

- Alusta kaupunkimallille, jolla mahdollistetaan esim. digitaalisen kaksosen tarkastelua ja hyödyntämistä selaimen avulla. Tällaisen alustan avulla voidaan Turun kaupungin oma nykyinen kaupunkimalli ottaa laajempaan käyttöön. Alustan avulla malliin voidaan sijoittaa suunnitelmia ja muuta tietoa sekä tehdä simuloitteja.
 - Runosmäen aluekehityshanke. Lähiön kehittämistä lähestytään monesta näkökulmasta. Toteutetaan monitoimitalo, jonka urakoitsijavaliinnan yhteydessä valitaan aluekehityskumppani(t). Tavoitellaan monitoimitalon ympäristön uudelleen kaavoitusta, jonka yhteydessä käytöstä poistuvat kiinteistöt kaavoitetaan uuteen käyttötarkoitukseen. Lisäksi lähiympäristön viihtyisyyttä ja turvallisuutta pyritään parantamaan. Alueen asukkaat otetaan mukaan kehitystyöhön.
-

Kaupunkiympäristötoimiala

1.5 Toiminnan tunnusluvut

Tunnusluku	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019		
VOLYYMI										
Hyväksytyjen asemakaavojen (kv) sisältämä uuden ja käyttötarkoituksenmuutoksen alaisen kerrosalan lisäys yhteensä (kem2)	155 635	209 790	267 080	253 750	526 250	153 400	386 605	393 664		
- pientalot (AO, AP)	31 620	21 860	17 140	51 270	7 940	25 700	4 000	0		
- kerrostalot (AK)	76 965	101 730	137 540	54 280	7 600	119 800	298 790	105 040		
- elinkeinot, palvelut	47 050	86 200	112 400	148 200	510 710	7 900	83 815	288 624		
Kaupungin maalle sijoittuvan hyväksytyjen asemakaavojen (kv/ merkittävät ja ltk/ vähäiset) asuin-kerrosalan osuus	61 %	63 %	36 %	14 %	18 %	81 %	62 %	15 %		
Hyväksytyjen asemakaavojen asuin-kerrosalan sijoittuminen tiivistyväälle kestäväan kaupunkirakenteen vyöhykkeelle	78 %	86 %	89 %	93 %	54 %	51 %	96 %	100 %		
Konserniyhtiöille luovutetut tontit, kerrosala (k-m2)						81 00	10 724	28 580		
Jalankulun määraindeksi, indeksi 2017=100			100,8	ei laskettu	ei laskettu	100,0	111,7	104,0		
Pyöräilyn määraindeksi, indeksi 2017=100			97,6	ei laskettu	ei laskettu	100,0	95,3	86,4		
Autoliikenteen määraindeksi, indeksi 2017=100			ei laskettu	ei laskettu	97,3	100,0	98,0	99,7		
Seudullisen joukkoliikenteen matkamäärät, indeksi 2017=100			ei verrannollinen	90,3	95,0	100,0	98,5	97,2		
Seudullisen joukkoliikenteen matkamäärä, Turku, milj. matkaa (vuosien 2015-2018 luvut korjattu koko Föissä koululaiskorttilaskennan muutoksen vuoksi)				20,8	22,0	23,0	22,7	22,3		
Palautepalveluun jätettyjen palautteiden määrä (vuodesta 2016 alkaen Föli mukana)	6 136	6 437	5.617	7 037	13 801	17 143	19 460	21 775		
LAATU JA VAIKUTTAUUS										

Kaupunkiympäristötoimiala

Tunnusluku	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019		
Tyytyväisyys (1=erittäin huono, 5=erittäin hyvä) *Yhdyskuntatekniset palvelut –kysely (FCG), **Kaupunki- ja kuntapalvelut –kysely (FCG)										
- liikennealueiden ylläpito* (vertailukunnat v2004-2017: 3,31) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,37)	3,24	3,23	3,47	3,27	3,34	3,37	3,31	3,06		
- puistojen hoito* (vertailukunnat v2004-2017: 3,41) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,37)	3,30	3,31	3,50	3,47	3,43	3,50	3,54	3,52		
- rakennetun ympäristön viihtyisyyteen ja kauneuteen ** (vertailukunnat v2004-2017 3,46) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,56)	3,46	-	3,61	3,74	3,57	3,77	3,66	3,66		
- asuntojen, työpaikkojen ja palvelujen sijoitteluun ** (vertailukunnat v2004-2017: 3,37) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,31)	3,22	-	3,13	3,35	3,28	3,53	3,48	3,54		
- rakennetun ympäristön valvontaan ** (vertailukunnat v2004-2017: 3,28) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,26)	3,29	-	3,27	3,40	3,31	3,37	3,34	4,27		
- liikenneoloihin jalankulkijan kannalta ** (vertailukunnat v2017: 3,90)		kysymys jaettu, aiemmin kevytliikenne	3,77	3,77	3,77	3,96	3,93	3,85		
- liikenneoloihin pyöräilijän kannalta ** (vertailukunnat v2017: 3,77)		kysymys jaettu, aiemmin kevytliikenne	3,26	3,26	3,26	3,24	3,40	3,44		
- liikenneoloihin autoilijan kannalta ** (vertailukunnat v2004-2017: 3,82) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,79)	3,73	-	3,79	3,82	3,89	3,88	3,65	3,70		
- julkisen liikenteen hoitoon ** (vertailukunnat v2004-2017: 3,60)	3,92	-	4,02	4,09	4,11	4,16	3,98	4,02		

Kaupunkiympäristötoimiala

Tunnusluku	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019		
(Turku keskiarvo v2004-2017: 3,96)										
- ilman laadun hoitoon ** (vertailukunnat v2004-2017: 3,53) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,46)	3,26	-	3,72	3,78	3,63	3,87	3,79	3,84		
- luonnonsuojelun hoitoon ** (vertailukunnat v2004-2017: 3,54) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,55)	3,38	-	3,66	3,64	3,67	3,80	3,65	3,68		
Keskustan suuralueen väkiluku 31.12.	50 684	51.558	53.004	53.443	54.490	55.503	56.371	57.084		
Asunnot: lukumäärä, yhteensä	108 151	109 342	110 608	111 600	113 769	115 209	117 836	119 908		
Asuntojen lukumäärä pientaloissa, %	25,6	25,6	25,7	25,5	25,6	25,4	25,1	24,7		
Asuntojen lukumäärä kerrostaloissa, %	72,8	72,8	72,7	73,0	72,9	73,1	73,6	73,9		
Asuntojen lukumäärä muut, -%	1,6	1,7	1,6	1,5	1,5	1,5	1,1	1,4		
Liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden määrä (henkilöä)	189	201	190	192	209	183	149	177		
Henkilöautotiheys (henkilöautoa/ 1000 asukasta)	413	411	409	409	409	412	413	417		
- liikennekäytössä	469	471	471	473	478	485	489	496		
- rekisterissä										
Kasvihuonepäästöjen määrä (kt CO ₂ ekv/vuosi)	1 176,6	1 171,8	1 133,1	969,8	966,0	932,7	913,3	838,9 enn.tieto		
SAATAVUUS JA PEITTÄVYYS / KATTAVUUS										
Elintarvikevalvonnan valtakunnallisen suunnitelman toteutumisen (%)		24 %	25 %	22 %	18 %	35 %	49 %	40 %		

Kaupunkiympäristötoimiala

Tunnusluku	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019		
Terveysturvallisuuden valtakunnallisen suunnitelman toteutumisen (%)		87 %	68 %	75 %	97 %	78 %	35 %	44 %		
TUOTTAVUUS JA TEHOAKUUS										
Asemakaavoituksen kesto käynnistämistä hyväksymiseen (kv), kk (mediaani)	23,5	24,2	29,5	29,3	25,9	29,9	22,4	24,2		
Sähköisten lupahakemusten osuus (%) kaikista lupahakemuksista rakennusvalvonnassa						29 %	45 %	60 %		
Rakennusvalvonnan kaikkien lupien keskimääräinen käsittelyaika, vrk					38 vrk (90 % luvista)	34 vrk (80 % luvista)	36 vrk (80% luvista)	62 vrk (80% luvista)		
Infran ylläpitomenot (€) / ylläpidettävä pinta-ala (ha)					6 063	6 427	6 114	5.673		
Joukkoliikenteen kustannukset asukasta kohti, Turku, euroa (sisältää hallinnon)				94	92	86	91	92		
Palautteiden vastausaika, vrk (mediaani)	4	1	2	2	4	3	4	5		

Kaupunkiympäristötoimiala

1.6 Lausekkeet (kaupunginvaltuusto)

	Toimielin	Kirjaus
Kj	Kaupunkiympäristölautakunta	Säilytetään kävely- ja pyöräväylien tehostettu hoito (harjahiekoitus) talviaikana.
Kj	Kaupunkiympäristölautakunta	Säilytetään harjasuolareitin hoito (12 km) talviaikana.
Kj	Kaupunkiympäristölautakunta	Säilytetään Aurajoen maisemavalaistus (puut ja laiturit).
Kv	Kaupunkiympäristölautakunta	Kilpailutetaan kaupunkipyöräjärjestelmä uudestaan siten, että kausi alkaa keväällä 2022. Kilpailutus tehdään riittävän pitkälle ajalle ja riittävän suurella summalla, jotta järjestelmä on kaupungille tuottava ja käytettävyys paranee. Neuvotellaan kesän yli jatkokautta nykyjärjestelmän kanssa.
Kj	Kaupunkiympäristölautakunta	Vuonna 2021 rakennusvalvonnassa toteutetaan toimintamallin muutos, digitalisointiprojekti sekä selkeämpi tavoitteidenasetanta.
Kv	Kaupunkiympäristölautakunta	Kilpailutetaan kaupunkipyöräjärjestelmä uudestaan siten, että kausi alkaa keväällä 2022. Kilpailutus tehdään riittävän pitkälle ajalle ja riittävän suurella summalla, jotta järjestelmä on kaupungille tuottava ja käytettävyys paranee. Neuvotellaan kesän yli jatkokautta nykyjärjestelmän kanssa.
Kv	Kaupunkiympäristölautakunta	Kulkutapaosuusjakauman tavoitteiden osalta todetaan, että koronan takia tavoitteita ei lyhyellä tähtäimellä saavuteta. Jotta voidaan toteuttaa tehokkaita toimenpiteitä tavoitteisiin pääsemiseksi pitkällä aikavälillä, talousarviota ja -seurantaa kehitetään siten läpinäkyväksi, että investointien jakautuminen kestävään liikenteeseen ja muihin hankkeisiin näkyy selvästi.
Kv	Kaupunkiympäristölautakunta	Kumppanuuksien ohjausprosessista laaditaan selkeä malli ja laajennussuunnitelma. Lisäksi tulee selvittää, onko yksityisen maan kaavoittamisessa käytettyjä puitesopimuskonsultteja riittävästi, vai pitääkö sopimuskumppaneiden määrää lisätä, jotta kaavoitusta saadaan tehostettua.
Kv	Kaupunkiympäristölautakunta	Täydennysrakentamishjelman toteuttamisessa varmistetaan merkittävien virkistys- ja luontoarvojen säilyminen.
Kv	Kaupunkiympäristölautakunta	Uuden konserttitalon hankesuunnittelusta sisältäen kaavaprosessin etenemisen ja päätöksenteon vaiheistuksen on laadittava selkeä suunnitelma ja riskianalyysi, joilla minimoidaan mahdollisten valitusten ja muiden tekijöiden vaikutukset hankkeen viivästymiseen ja kustannustennoukseen.
Kv	TKS joukkoliikennelautakunta	Huomioidaan joukkoliikenteen säästötavoitteiden toteuttamisessa valtion mahdolliset kompensatiotuen ehdot siten, että tukea heikentäviä karsintoja liikenteestä ei tehdä.

Kaupunkiympäristötoimiala

Kj	Kaupunginhallitus*	Käynnistetään kiinteistökehitys Turun ulkopuolella olevien ja tarpeettoman maaomaisuuden osalta.
Kv	Kaupunginhallitus*	Nopeutetaan tuottavia investointeja ja pienennetään korjausvelkaa
Kj	Kaupunginhallitus*	Otetaan käyttöön pysyvä käytäntö parkkipaikkojen vuokraamiseksi kesäaikana.
Kj	Kaupunginhallitus*	Tuomiokirkon yhteisterassitoimintaa jatketaan.

* Toimeenpanovastuu kaupunkiympäristötoimialalla

Kaupunkiympäristötoimiala

2.1 Strategiset tavoitteet (kaupunginvaltuusto)

Kaupunkiympäristölautakunta kaikkien osalta ja Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta ** osalta

Tavoite KV1: Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.6 Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029

Muut toteutettavat linjaukset:

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Kasvihuonekaasupäästöjen muutos (%) vuoden 1990 tasosta (1.287,3 kt CO2-ekv)	-34,8 % (enn.tieto 838,9 kt CO2-ekv)	vähenee	-50 %	vähenee	vähenee	vähenee

Tavoitteen kuvaus:

Kaupunkistrategian (kaupunginvaltuusto 16.4.2018) mukainen ilmastopolitiikan päätavoite on hiilineutraali kaupunkialue vuoteen 2029 mennessä. Tavoitteen saavuttamiseksi Turun alueen kasvihuonekaasupäästöjä pyritään vähentämään vähintään 80 prosenttia vuoden 1990 tasosta vuoteen 2029 mennessä. Tähän edetään seuraavien valtuustokausittain asetettujen välitavoitteiden kautta. Vuoteen 2021 mennessä päästöjä pyritään vähentämään vähintään 50 prosenttia vuoden 1990 tasosta. Vuoteen 2025 mennessä päästöjä pyritään vähentämään vähintään 65 - 70 prosenttia vuoden 1990 tasosta. Viimeistään vuonna 2029 saavutetaan hiilineutraalius, jolloin jäljellä olevat päästöt kompensoidaan kokonaan. Vuodesta 2029 eteenpäin Turku pyrkii olemaan ilmastoposiitivinen alue, jolloin alueen nettopäästöt ovat negatiiviset (kompensaatio on suurempi kuin päästöt).

Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä (Ilmastosuunnitelma 2029, kaupunginvaltuusto 11.6.2018 § 142) edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029. Kaupunkiympäristötoimiala pyrkii vähentämään erityisesti yhdyskuntarakenteen ja rakennetun ympäristön sekä liikkumisen aiheuttamia kasvihuonekaasupäästöjä ja vahvistamaan Turun alueen hiilinieluja. Ympäristönsuojeluyksikkö tuottaa kaupungin kasvihuonekaasupäästöjen laskennan ja kehittää hiilinielujen laskentaa. Turun CO2-raportin mukaiset kasvihuonekaasupäästöt sisältävät seuraavat sektorit: kauko-, sähkö- ja erillislämmitys, maalämpö, kuluttajien ja teollisuuden sähkönkulutus, tieliikenne ja muut liikennemuodot, teollisuus ja työkooneet, maatalous ja jätehuolto. Lämmityksen päästöt on normeerattu vastaamaan ilmastollisen vertailukauden 1981 - 2010 keskimääräistä lämmitystarvetta. Sähkönkulutuksen päästöt on normeerattu käyttäen päästökertoimena viiden vuoden liukuvaa keskiarvoa. Laskennassa eivät ole mukana yksityisen tai julkisen sektorin hankintojen välilliset päästövaikutukset.

Tavoite KV2: Kestävä yhdyskuntarakenne

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.6 Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029

Muut toteutettavat linjaukset:

3.3.4 Kaupunkirakenteen toimivuutta ja elinvoimaa vahvistetaan täydennysrakentamisella

Kaupunkiympäristötoimiala

3.3.7 Ympäristön kannalta kestävää ja turvallista liikennettä ja liikkumista edistetään eheää kaupunkirakennetta hyödyntämällä

3.3.10 Sujuvaa ja turvallista arkea tuetaan hyvällä kaupunkiympäristöllä ja palveluilla

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Hyväksytyjen asemakaavojen asuinkerrosalan sijoittuminen tiivistyväälle kestäväan kaupunkirakenteen vyöhykkeelle		Vähintään 85 %	Vähintään 85 %	Vähintään 85 %	Vähintään 85 %	Vähintään 85 %
Tavoitteen kuvaus: Turun omassa maankäytössä panostetaan kaupunkistrategian mukaisesti hiilineutraalin kaupunkialueen saavuttamiseen vuoteen 2029 mennessä, mikä edellyttää energiatehokasta ja kestäviin liikkumismuotoihin kannustavaa yhdyskuntarakenteen kehitystä. Rakentamista ohjataan keskuksista, asuintiivistymistä, kestävästä liikkumisesta ja lähipalveluista muodostuvalle kaupunkirakenteen vyöhykkeelle. Näin luodaan puitteet maankäytön, asumisen, liikenteen, palvelujen ja elinkeinojen kehittämiseksi taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla (3.3.1, 3.3.2, 3.3.4, 3.3.5, 3.3.6, 3.3.7, 3.3.9, 3.3.10). Luodaan edellytyksiä kehittää kilpailukykyä ja kestävää kasvua huolehtien mahdollisuuksista turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön.						

Kaupunkiympäristötoimiala

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
						
<p>Kuva. Tiivistävä kestävä kaupunkirakenteen vyöhyke. Vyöhyke perustuu 250*250 metrin ruuduille tehtyyn analyysiin Turun kaupunkirakenteesta, jossa on otettu huomioon kestävä liikkuminen, lähipalvelut ja alueen asukastiheys. Ominaisuudet pisteytettiin seuraavasti: kävelyetäisyys keskustan palveluista 1 piste, pyöräilyetäisyys keskustasta 15 minuuttia 1 piste, mahdollisuus joukkoliikenteeseen: runkobussilinjat 300 metrin etäisyys linjasta tai 600 metrin etäisyys raitiotie 1 piste, asukas/työpaikka oleva tai tuleva tiheys yli 20 asukasta/ha 1-3 pistettä, kauppa 500 metrin päässä 1 piste, päiväkotia 500 metrin päässä 1 piste ja koulu 500 metrin päässä 1 piste. Oikeanpuoleisessa kuvassa näkyy luokitellut ruudut, jotka ovat saaneet enemmän kuin 4 pistettä</p>						

Tavoite KV3: Vähähiilinen kestävä liikkuminen **

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.7 Ympäristön kannalta kestävää ja turvallista liikennettä ja liikkumista edistetään eheää kaupunkirakennetta hyödyntämällä

Muut toteutettavat linjaukset:

Kaupunkiympäristötoimiala

3.3.6 Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029

3.3.10 Sujuvaa ja turvallista arkea tuetaan hyvällä kaupunkiympäristöllä ja palveluilla

2.3.7 Hyvän elämän Turku luodaan ottamalla aktiivisuus elämäntavaksi

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
- Tie- ja kaupunkiliikenteen kasvihuonekaasupäästöt (vähenee 50 % v. 2015 - 2029)		vähenee	vähenee	vähenee	vähenee	vähenee
- Jalankulun määräindeksi *, indeksi 2017=100		kasvaa 3 % edellisestä vuodesta	kasvaa 2,0 % vuoden 2019 tasosta	kasvaa 2,0 % edellisestä vuodesta	kasvaa 2,0 % edellisestä vuodesta	kasvaa 2,0 % edellisestä vuodesta
- Pyöräilyn määräindeksi *, indeksi 2017=100		kasvaa 3 % edellisestä vuodesta	kasvaa 5,2 % vuoden 2019 tasosta	kasvaa 5,2 % edellisestä vuodesta	kasvaa 5,2 % edellisestä vuodesta	kasvaa 5,2 % edellisestä vuodesta
- Autoliikenteen määräindeksi *, indeksi 2017=100 *		vähenee tai ei nouse edellisestä vuodesta	vähenee 3,0 % vuoden 2019 tasosta	vähenee 3,0 % edellisestä vuodesta	vähenee 3,0 % edellisestä vuodesta	vähenee 3,0 % edellisestä vuodesta
- Seudullisen joukkoliikenteen matkamäärät, indeksi 2017=100 **	97,2	kasvaa 2 % edellisestä vuodesta	kasvaa 2 % edellisestä vuodesta	kasvaa 2 % edellisestä vuodesta	kasvaa 2 % edellisestä vuodesta	kasvaa 2 % edellisestä vuodesta
- Vähähiilisen liikenteen osuus (%) Turun joukkoliikenteessä	5 %	5 %	kasvaa	kasvaa	kasvaa	kasvaa

Tavoitteen kuvaus:

Kaupunkistrategian (kaupunginvaltuusto 16.4.2018 § 72) hiilineutraaliustavoitteen 2029 saavuttamiseksi Turku luo aktiivisesti kestävästä liikkumiskulttuurista ja parantaa kestävästä liikkumisen edellytyksiä. Tavoitteena on vähentää Turun tie- ja katuliikenteen kasvihuonekaasupäästöjä vähintään 50 % vuoden 2015 tasosta vuoteen 2029 mennessä (Turun kaupungin ilmastosuunnitelma 2029, kaupunginvaltuusto 11.6.2018 § 142). Turun kaupungin Ilmasto- ja ympäristöohjelman (kaupunginvaltuusto 26.10.2009 § 239) sekä Turun kaupunkiseudun rakennemallin 2035 yhteydessä on hyväksytty ja Yleiskaavan 2029 (kaupunginhallitus 30.9.2013 § 399) sekä Ilmastosuunnitelman 2029 (kaupunginvaltuusto 11.6.2018 § 142) yhteydessä vahvistettu tavoitteeksi kasvattaa kestävien kulkutapojen kulkumuoto-osuutta Turun kaupungissa yli 66 % tasolle vuoteen 2030 mennessä nykyisestä noin 50 prosentista. Se tarkoittaa kävelyn- ja pyöräilyn määrän kasvua keskimäärin 3,4 %:ia ja autoliikenteen vähentymistä keskimäärin 3 %:lla vuosittain. Lisäksi joukkoliikenteen matkamäärän pitäisi kasvaa vuodessa keskimäärin 5,2 %. Vuoden 2021 vertailutasoksi on valittu vuoden 2019 taso vuoden 2020 koronapandemian aiheuttamien poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi.

Turun kaupungin strategisen hiilineutraaliustavoitteen toteuttamiseksi ja kestävästä vetovoimaisen kaupunkikehityksen tukemiseksi joukkoliikenteen palvelukykyä parannetaan merkittävästi. Joukkoliikenteen kehittäminen ja käytön lisääminen on tärkeä keino vähentää liikkumisen aiheuttamia kasvihuonepäästöjä. Samalla myös kasvavan joukkoliikenteen aiheuttamien päästöjen vähentäminen on merkittävä ja esimerkillinen ilmastotoimi. Turun joukkoliikenteestä tehdään hiilineutraali palvelu vuoteen 2029 mennessä. Turun kaupunkiliikenteen osalta hiilineutraaliuteen edetään jo vuoteen 2025 mennessä. Linjojen sähköistämistä edetään teknisen kehityksen ja kilpailutusten mahdollistamaan tahtiin ja sähköistämistä täydennetään biopoltoaineratkaisuilla.

Kaupunkiympäristötoimiala

Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen kulikutapaosuuksien edistäminen mm. vähentää liikenteen tilantarvetta, parantaa turvallisuutta ja viihtyisyyttä sekä vähentää päästöjä. Kattavia tietoja liikkumismuotojen kulikutapajakaumasta saadaan 5-10 vuoden välein liikennetutkimuksista (laadittu Turun seudulla 2017, 2008 ja 1997). Liikkumismuotojen kehitystä lyhyemmällä aikavälillä seurataan kulikutapakohtaisen määräindeksin perusteella. Määräindeksi ei kerro suoraan kulikutapajakaumakehitystä, mutta näyttää kuitenkin kehityksen suuntaa.

*Jalankulun, pyöräilyn ja autoliikenteen määräindeksit perustuvat liikennemäärätietoihin ns. Aurajoen laskentalinjalla (Föri, Martinsilta, Myllysilta, Teatterisilta, Auransilta, Kirjasto-silta, Tuomiokirkkosilta, Tuomaansilta, Rautatiesilta, Halistensilta).

**Kaupunkiympäristölautakunta ja Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta hyväksyvät tavoitteen.

Tavoite KV4: Hiilinielujen vahvistaminen

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.6 Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029

Muut toteutettavat linjaukset:

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Kaupungin omistamien metsien puuston ja maaperän yhteinen hiilivarasto, muutos (kt CO ₂ -ekv/v)	Lähtötaso: 2.870 kt CO ₂ -ekv	+15	+15	+15	+15	+15
<p>Tavoitteen kuvaus: Ilmakehästä hiiltä sitovien hiilinielujen vahvistaminen on merkittävästi vaikuttava ilmastonmuutoksen hillintätoimi. Kasvillisuuden ja maaperän hiilensidontakyvyn lisääminen on kustannuksiltaan edullista ja sillä on myös muita merkittäviä positiivisia vaikutuksia. Hiilinieluja, uusiutuvan energian tuotantoa ja muita kompensatioita on lisättävä hiilineutraaliuden saavuttamiseksi ja etenemiseksi ilmastopositiiviseksi alueeksi. Strategiansa mukaisesti Turun kaupunki huolehtii maaperässä ja kasvillisuudessa olevasta hiilivarastosta pyrkimällä lisäämään viheralueita ja säilyttämään alueensa metsiä, peltoja, kasvillisuuden määrää ja suosimaan luonnonmukaisuutta istutusalueilla. Uudenlaista kaupunkiluontoa ja viherrakentamista lisätään kaupungin tiivistyessä.</p> <p>Lähtötaso 2019 eli kaupungin omistamien metsien (pinta-ala 4 827 ha) puuston ja maaperän yhteinen hiilivarasto on Luonnonvarakeskuksen selvityksen mukaan tällä hetkellä noin 2 870 kt CO₂-ekv.</p> <p>Kasvillisuuden ja maaperän hiilivarastot ja -nielut lasketaan neljän vuoden välein. Seuranta kehitetään ottaen mahdollisuuksien mukaan huomioon myös vesistöt.</p>						

Kaupunkiympäristötoimiala

Tavoite KV5: Alueellisen eriarvoisuuden vähentäminen

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.5 Kaupungin kilpailukykyä lisätään tarjoamalla houkuttelevaa asumista kaikille

Muut toteutettavat linjaukset:

2.3.4 Vahvistetaan aluenäkökulmaa asuinalueiden ominaispiirteitä hyödyntämällä

3.3.3 Huomisen rakentamista edistetään maankäytön kehittämisen kokonaisvaltaisuutta, ennakkoluulottomia kumppanuuksia ja yhteistyömalleja korostavalla toimintamallilla

3.3.10 Sujuvaa ja turvallista arkea tuetaan hyvällä kaupunkiympäristöllä ja palveluilla

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Tuetun vuokra-asumisen osuus suuralueittain (9 kpl), enintään 15 % koko suuralueen asuntokannasta.		6/9	6/9	6/9	7/9	7/9
Sosiaalisesti kestävä kaupunkikehityksen edistäminen			Lähiövision laatiminen			
Tavoitteen kuvaus: Asuntojakauman tasapainoisuutta pyritään edistämään kehittämällä asuinalueista asuntorakenteeltaan mahdollisimman monipuolisia täydennyskaavoituksen ja tavoitteellisen tontinluovutuksen kautta. Tavoitteena on saada kaikilla suuralueilla tuetun vuokra-asumisen osuus alle 15 %:n koko asuntokannasta. Vuokra-asumiseen on huomioitu Ara-tuetut vuokra-asunnot (ei sisällä opiskelija-asuntoja eikä asumisoikeusasuntoja). Toimenpideohjelma syrjäytymisen ehkäisemiseksi ja sosiaalisesti kestävä kaupunkikehityksen edistämiseksi (kaupunginvaltuusto 28.1.2019 § 7).						

Tavoite KV6: Liikenneturvallisuus

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.10 Sujuvaa arkea tuetaan hyvällä kaupunkiympäristöllä ja palveluilla

Muut toteutettavat linjaukset:

2.1 Terve ja hyvinvoiva turkulainen

2.3 Aktiivinen turkulainen

3.3.7 Ympäristön kannalta kestävä ja turvallista liikennettä ja liikkumista edistetään eheää kaupunkirakennetta hyödyntämällä

Kaupunkiympäristötoimiala

Arviointikriteerit tai mittari	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden määrä viiden vuoden aikana (henkilöä)	Vähentynyt 7 %	Vähenee 4 % vuosien 2013-2017 kaudesta	Vähenee 9 % vuosien 2013-2017 kaudesta	Vähenee 13 % vuosien 2013-2017 kaudesta	Vähenee 17 % vuosien 2013-2017 kaudesta	Vähenee 22 % vuosien 2013-2017 kaudesta
Tavoitteen kuvaus: Vähennetään liikenneonnettomuuksissa loukkaantuvien määrää kaikkia toimialoja koskevilla toimenpiteillä (Turun kaupungin turvallisuussuunnitelma 2017-2020, kaupunginhallitus 6.3.2017 § 91). Tavoitteena on, että loukkaantuneiden määrä vähenee keskimäärin noin 5 % vuodessa. Liikenneonnettomuuksien määrää verrataan satunnaisvaihteluiden vuoksi viisivuotisjaksoissa. Vertailukohtana on vuosien 2013-2017 viisivuotisjakso, jonka taso oli 975.						

Kaupunkiympäristötoimiala

2.2 Strategiset tavoitteet (kaupunginhallitus)

Kaupunkiympäristölautakunta kaikkien osalta, Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta ** osalta, Rakennus- ja lupalautakunta *** osalta ja Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta **** osalta

Toimenpiteitä esitetään lautakuntien operatiivisissa sopimuksissa

Tavoite KH1: Monipuolinen ja riittävä tonttivaranto

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.5 Kaupungin kilpailukykyä lisätään tarjoamalla houkuttelevaa asumista kaikille

Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.4, 3.3.8, 3.3.9

Toteuttamiskelpoinen tonttireservi	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
- Pientalo- ja rivitalotontit	Pientalotontteja 3 vuoden tarpeeseen rivitalotontteista niukkuutta	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen
- Kerrostalotontit	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen
- Elinkeinotontit	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen

Tavoitteen kuvaus:
Asemakaavoja laatimalla kasvatetaan kaavavarantoa, joka mahdollistaa toteutuksen ajoittamisen paremmin kysyntää vastaavasti. Kuntien tavoitteena on ylläpitää riittävää tonttivarantoa siten, että tontteja on tarjottavana nopealla toimitusajalla. Tonttivaranto pyritään kuitenkin realisoimaan kohtuullisessa ajassa. Kolmen vuoden varantotavoite perustuu rakennemallin toteuttamiseksi laadittuun seudulliseen asunto- ja maapoliittinen ohjelmaan, joka on päivitetty vuosille 2018-2021 valtuustossa 27.8.2018 § 158 ohjeellisena noudatettavaksi. Monipuolisella ja riittävällä tonttivarannolla edistetään kaupungin kasvua.

Kaupunkiympäristötoimiala

Tavoite KH2: Monipuolinen ja riittävä kaavavaranto

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.5 Kaupungin kilpailukykyä lisätään tarjoamalla houkuttelevaa asumista kaikille

Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.4, 3.3.8, 3.3.9

Tavoitteet kerrosalan lisäykselle (kaupunginvaltuusto)	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
- Asuinpientalot (AO, AP, AR), kem ²	1.866	25.000	23.600	23.800	24.000	24.000
- Asuinkerrostalot (AK), kem ²	252.650	140.000	133.900	134.900	135.000	135.000
- Kaupungin maalle sijoittuvan asuinkerrosalan osuus	39 %	>20 %	>20 %	>20 %	>20 %	>20 %
- Työpaikkatontit, kem ²	297.644	80.000	64.000	64.000	64.000	64.000
- Kaupungin sekä konserniyhtiöiden maalle kaavoitettava ja konserniyhtiöille osoitettava asuin-kerrosala, kem ²	-	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000

*Ei verrannollinen. Vuoden 2019 osalta toteumatiedot perustuvat lautakuntien hyväksymiin kaavaehdotuksiin. Vuoden 2020 tiedot perustuvat valtuuston hyväksymiin kaavoihin sekä vähäisten kaavojen osalta lautakunnan hyväksymiin.

Tavoitteen kuvaus:

Maankäytössä panostetaan kaupunkistrategian mukaisesti hiilineutraalin kaupunkialueen saavuttamiseen vuoteen 2029 mennessä, mikä edellyttää energiatehokasta ja kestäviin liikumismuotoihin kannustavaa yhdyskuntarakenteen kehitystä.

Kerrosalan lisäystavoitteet perustuvat kaupunginhallitus 22.5.2017 § 219 Yleiskaavan 2029 tarkistettuihin tavoitteisiin, joiden mukaan vuonna 2029 Turussa on 220 000 asukasta ja 115 000 työpaikkaa. Väestönkasvun osalta oletetaan, että Turun asukasluku kasvaa tasaisesti noin 2500 asukasta/vuosi. Lisäksi trendikasvun mukainen väljyyskasvu lisää rakentamista noin 0,208 kem²/as/v. Rakentamisesta tavoitellaan kohdistuvan 91 % kerrostaloihin ja 9 % pientaloihin. Pitkällä aikavälillä (v.2040 asti) työpaikkatonttien kem² arvioidaan Newsecin 2015 selvityksen ja päivitettyjen yleiskaavatavoitteiden mukaan jakautuvan seuraavasti: vuosittain 33.500 kem² toimistotilaa, 12.500 kem² liiketilaa ja 18.000 kem² teollisuutta. Asemakaavoja laatimalla kasvatetaan kaavavarantoa, jolla edistetään monipuolisten asumis- ja elinkeinojen harjoittamismahdollisuuksia. Kaavavarannon kasvattaminen mahdollistaa toteutuksen ajoittamisen paremmin kysyntää vastaavasti. Asuntotuotannosta vähintään 20 % tulee sijoittua kaupungin omistamille tonteille, mikä mahdollistaa kaupungin tonttutuotannon ja valtion tukeman (ARA) kohtuuhintaisen asuntotuotannon toteuttamisen. Kaupungin ja konserniyhtiöiden omistamalle maalle kaavoitettavasta asuinkerrosalasta osoitetaan kaupungin tuotantoyhtiöille (TVT, TYS, Vaso) 600 asunnon tuotantotavoitteen mahdollistava n. 25.000 kem², joka tarkoittaa 7-10 luovutettavaa tonttia/vuosi. Tällä edistetään osaltaan kaupungin konserniyhtiöiden asuntotuotantotavoitteiden toteutumista. Pientalojen asuntotuotantoa tuetaan niin, että tontireservi vastaa kolmen vuoden asuntotuotantotarvetta.

Kaupunkiympäristötoimiala

Tavoite KH3: Kiinteistöomaisuuden kehittäminen

Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva Turku/ Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.2.2 Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä

Muut toteutettavat linjaukset:

3.2.7 Tilojen käyttöä tehostetaan uudistamalla toimintamalleja

3.3.3 Huomisen rakentamista edistetään maankäytön kehittämisen kokonaisvaltaisuutta, ennakkoluulottomia kumppanuuksia ja yhteistyömalleja korostavalla toimintamallilla

3.3.4 Kaupunkirakenteen toimivuutta ja elinvoimaa vahvistetaan täydennysrakentamisella

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Turku Energia	Valitettu KHO:een.	Tonttien luovutus	Asemakaava hyväksyty	Tonttien luovutus	Tonttien luovutus	Tonttien luovutus
Pernon koulu		Rakennuksen purku, asemakaavaluonnos tarvittaessa	Toteutuksen allianssikielipailu	Asemakaava hyväksyty	Tonttien luovutus	Tonttien luovutus
Luostarinkatu 5	Luonnos hyväksyty	Asemakaava hyväksyty	Asemakaava hyväksyty	Kohteen luovutus	Tontin luovutus	
Oskarinkuja				Infran toteutus		Tonttien luovutus
Sepänkatu 1	OAS:in päivittäminen	Asemakaava hyväksyty Kohteen luovutus	Asemakaava hyväksyty, tonttien luovutus	Tonttien luovutus	Tonttien luovutus	
Sepänkatu 2	Maankäyttösuunnitelman laatiminen	Asemakaavaehdotus	Asemakaava hyväksyty	Kohteen luovutus	Tontin luovutus	
Virvoituksentie 3		Asemakaavaehdotus	Asemakaava hyväksyty, kohteen luovutus			Tonttien luovutus
Kaupunginpuutarhan alue	Suunnittelukilpailun ratkaisu, viite- ja hulevesisuunnitelmat.	Asemakaava hyväksyty	Asemakaava hyväksyty	Infran toteutus, tonttien luovutus	Tonttien luovutus	Tonttien luovutus
Eerikinkatu 32-34 kortteli (Pallas)		Kehittämiskilpailu Kohteen luovutus	Kehittämiskilpailu		Asemakaava hyväksyty	Tonttien luovutus

Kaupunkiympäristötoimiala

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Runosmäki, Piiparinpolun varsi	Runosmäen monitoimitalon hanke-suunnitelma hyväksytty valtuustossa 14.10.2019.		Asemakaavaluonnos		Asemakaava hyväksytty, Tonttien luovutus	Tonttien luovutus
Ruusukortteli	Kaavaehdotuksen valmistelua	Asemakaava hyväksytty	Asemakaava hyväksytty	Tonttien luovutus		
Herttuankulma / Linnakaupunki	Infran toteutus-suunnittelu valmis Fatabuurinkadun osalta, muutoin yleissuunnitelma valmistunut.	Infran toteutus, Tonttien luovutus	Infran toteutus, tonttien luovutus	Infran toteutus, tonttien luovutus	Infran toteutus, Tonttien luovutus	Infran toteutus, Tonttien luovutus
Kirstinpuisto / Linnakaupunki	Ehdotus hyväksytty lautakunnassa 5.11.2019	Asemakaava hyväksytty	Infran toteutus, tonttien luovutus	Infran toteutus, tonttien luovutus	Infran toteutus, tonttien luovutus	Infran toteutus, Tonttien luovutus
Vaasanpuisto / Linnakaupunki		Infran esisuunnittelu, Hulevesialtaan toteutus	Uusi asemakaavaluonnos	Asemakaavaehdotus, Infran suunnittelu	Asemakaava KV, infran suunnittelu	
Itäskanssi	Asemakaavaehdotuksen valmistelu, infran suunnittelu.	Maankäytösopimus, Asemakaava KV, Infran toteutus	Asemakaava hyväksytty, infran toteutus	Infran toteutus, Tonttien luovutus	Infran toteutus, tonttien luovutus	Tonttien luovutus
Skanssinmäki	Asemakaavaluonnos hyväksytty lautakunnassa 18.6.2019.	Asemakaava hyväksytty, Infran suunnittelu		Tonttien luovutus	Infran suunnittelu ja toteutus	
Skanssin kolmio	OAS ja tavoitteet hyväksytty 12.3.2019.			Asemakaava hyväksytty, tonttien luovutus	Infran suunnittelu ja toteutus, tonttien luovutus	
Uittamon täydennys			Asemakaava hyväksytty		Tonttien luovutus	Tonttien luovutus
Aninkaisten konserttitalo	Asemakaavoituksen käynnistyminen	Asemakaavaehdotus	Kehittämiskilpailu	Asemakaava hyväksytty	Kohteen luovutus	

Kaupunkiympäristötoimiala

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Halisten vesilaitos			Suunnittelukilpailu		Asemakaava hyväksytty	Tonttien luovutus
Blue industry park	Merilinja OAS ja tavoitteet hyväksytty 5.11.2019.		Asemakaava hyväksytty	Tonttien luovutus		
Tavoitteen kuvaus: Kaupungin käytöstä poistuvia rakennuksia ja maa-alueita kehitetään erilaisilla kiinteistönkehityshankkeilla kaupungin strategisten tavoitteiden mukaisesti.						

Kaupunkiympäristötoimiala

Tavoite KH4: Maankäytön hankkeiden kustannushallinta

Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva Turku

Strateginen linjaus: 3.2.2 Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä

Muut toteutettavat linjaukset: 3.2.4

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Infrahankkeiden tarveselvitys- ja hankesuunnittelun toimintamalli		Käytössä uusien infrahankkeiden osalta laadittaessa talousarviota vuodelle 2021	Käytössä uusien infrahankkeiden osalta laadittaessa talousarviota vuodelle 2022. Kaavoitusaloitteista tehdään esiselvityspäätökset 3 kk kuluessa aloitteen jättämisestä	Käytössä kaikkien infrahankkeiden osalta. Kaavoitusaloitteista tehdään esiselvityspäätökset 3 kk kuluessa aloitteen jättämisestä	Kaavoitusaloitteista tehdään esiselvityspäätökset 3 kk kuluessa aloitteen jättämisestä	Kaavoitusaloitteista tehdään esiselvityspäätökset 3 kk kuluessa aloitteen jättämisestä
Tavoitteen kuvaus: Toimintamalli perustuu kaupunginvaltuuston 26.2.2018 § 36 hyväksymään Infrahankkeiden tarveselvitys- ja hankesuunnittelun menettelyohjeeseen, jota päivitettiin 23.9.2019 § 139. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 15.6.2020 § 95 investointiohjelman siten, että merkittävä osa vuoden 2021 hankkeista hyväksyttiin. Tällä parannetaan infrahankkeiden ajoituksen suunnitelmallisuutta suunnittelutilanteen parantumisen kautta.						

Tavoite KH5: Konserniyhtiöille luovutettava uudisrakennusoikeus

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.5 Kaupungin kilpailukykyä lisätään tarjoamalla houkuttelevaa asumista kaikille

Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.4

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
TVT:lle, Vasolle ja TYS:lle luovutettavat tontit; k-m ²	27 580 k-m ²	22 500 k-m ² ,	25 000 k-m ²	25 000 k-m ²	25 000 k-m ²	25 000 k-m ²
Tavoitteen kuvaus: Vuotuisen tasaisen kohtuuhintaisen ja monimuotoisen asuntotuotannon turvaamiseksi luovutetaan TVT:lle, TYS:lle ja Vasolle tontteja niiden ja kaupungin asuntotuotantotavoitteiden saavuttamiseksi. Konserniyhtiöiden vuotuiset asuntotuotantotavoitteet on määritetty valtuuston hyväksymissä asunto- ja maapoliittisissa periaatteissa.						

Kaupunkiympäristötoimiala

Tavoite KH6: Hyvä kaupunkiympäristö **, ***

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.10 Sujuvaa ja turvallista arkea tuetaan hyvällä kaupunkiympäristöllä ja palveluilla

Muut toteutettavat linjaukset:

Tyytyväisyys

1=erittäin huono

2=huono

3=tyytyttävä

4=hyvä

5=erittäin hyvä

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
liikennealueiden ylläpitoon * (vertailukunnat v2004-2017: 3,31) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,37)	3,06	3,37	3,37	3,37	3,37	3,37
puistojen hoitoon * (vertailukunnat v2004-2017: 3,41) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,37)	3,52	3,53	3,53	3,53	3,53	3,53
rakennetun ympäristön viihtyisyyteen ja kauneuteen ** (vertailukunnat v2005-2017: 3,46) (Turku keskiarvo v2005-2017: 3,56)	3,66	3,77	3,77	3,77	3,77	3,77
asuntojen, työpaikkojen ja palvelujen sijoitteluun ** (vertailukunnat v2005-2017: 3,37) (Turku keskiarvo v2005-2017: 3,31)	3,54	3,53	3,53	3,53	3,53	3,53
rakennetun ympäristön valvontaan ** (vertailukunnat v2005-2017: 3,28) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,26)	4,27	3,37	3,37	3,37	3,37	3,37
liikenneoloihin jalankulkijan kannalta ** (vertailukunnat v2017: 3,90)	3,85	3,96	3,96	4,00	4,00	4,00
liikenneoloihin pyöräilijän kannalta ** (vertailukunnat v2017: 3,74)	3,44	3,74	3,74	3,74	3,74	3,74
liikenneoloihin autoilijan kannalta **	3,70	3,89	3,89	3,89	3,89	3,89

Kaupunkiympäristötoimiala

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
(vertailukunnat v2005-2017: 3,82) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,79)						
julkisen liikenteen hoitoon ** (vertailukunnat v2005-2017: 3,60) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,96)	4,02	4,16	4,16	4,16	4,16	4,16
ilman laadun hoitoon ** (vertailukunnat v2005-2017: 3,53) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,46)	3,84	3,87	3,87	3,87	3,87	3,87
luonnonsuojelun hoitoon ** (vertailukunnat v2005-2017: 3,54) (Turku keskiarvo v2004-2017: 3,55)	3,68	3,80	3,80	3,80	3,80	3,80
* Yhdyskuntatekniset palvelut –kysely (FCG) ** Kaupunki- ja kuntapalvelut –kysely (FCG)						

Tavoite KH7: Itämeren suojelu

Strateginen tema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.9 Kaupungin vetovoimaisuutta lisätään korostamalla veden ja kaupunkiluonnon saavutettavuutta ja ekologista laatua

Muut toteutettavat linjaukset:

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Itämerihaasteen 100 toimenpiteen toteutumisen seuranta (toteutuneet toimenpiteet)		70	85	90	100	
Tavoitteen kuvaus: Kaupunki toimii aloitteellisesti Itämeren suojelussa Itämerihaasteen ja muiden kokonaisuuksien mukaisin toimenpitein. Kaupunkiympäristötoimiala koordinoi Itämerihaasteen (Kaupunginhallitus 22.10.2018 § 402) toteuttamista kaupungin organisaatiossa ja seuraa toimenpideohjelmassa vuosille 2019-2023 esitettyjen toimenpiteiden toteutumista kaupunkiorganisaatiossa. Luku kertoo käynnissä olevien ja valmiiden toimenpiteiden lukumäärän.						

Kaupunkiympäristötoimiala

Tavoite KH8: Päästöttömät työmaat

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.6 Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029

Muut toteutettavat linjaukset:

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Kestävien hankintojen Green Deal sopimuksen toimeenpano			Toimenpiteet vuonna 2020 laadittavan toimeenpanosuunnitelman mukaisesti.			
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Työkoneiden päästöt muodostavat merkittävän osan kaupunkien kasvihuonekaasupäästöistä ja terveydelle vaarallisista hiukkas- ja typenoksidipäästöistä. Turun kasvihuonekaasupäästöistä vuonna 2018 teollisuuden ja työkoneiden päästöosuus oli 8 %. Päästöjä syntyy infrarakentamisen, kunnossapidon, kunnossapidon urakoinnin, uudisrakentamisen ja korjausrakentamisen työmailla sekä purkutyömailla. Työkoneiden päästöjen vähentäminen on tärkeää sekä Turun kaupungin ilmastotavoitteiden että valtion keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelman (KAISU) linjausten toteutumiseksi.</p> <p>Julkinen sektori voi vaikuttaa tilaamiensa palveluiden ja työkoneiden päästöihin ympäristönäkökohdat huomioivien hankintakriteerien avulla kuten päästöluokkavaatimuksilla, vähäpäästöisen kaluston kilpailuedulla, lisäeduilla (esim. "ympäristöbonus") tai tehokkaan käytön vaatimuksella. Yhdessä määriteltävät hankintakriteerit ja selkeät vuoteen 2030 ulottuvat välitavoitteet luovat edellytykset palveluntarjoajien pitkäjänteisille investoinneille. Päästöttömät työmaat green dealissa otetaan käyttöön uusia toimintamalleja ja työkaluja niin hankintaprosesseissa kuin työmaillakin.</p> <p>Turun kaupunki on yhdessä Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupunkien, Ympäristöministeriön ja Senaattikiinteistöjen kanssa 11.6.2020 allekirjoittanut Green Deal sopimuksen työmaila syntyvien päästöjen vähentämiseksi. Sopimus on ensimmäinen green deal -sopimus, joka on allekirjoitettu julkisen sektorin kesken kestävien hankintojen edistämiseksi. Tavoitteena on, että kaupungin työmaat ovat vuoden 2025 loppuun mennessä fossiilittomia, eli niillä ei käytetä fossiilisia polttoaineita. Vuoteen 2030 mennessä työmailla käytettävistä työkoneista ja työmaiden kuljetuksista vähintään 50 % toimii sähköllä, biokaasulla tai vedyllä. Sopimus on voimassa vuoden 2030 loppuun. (Kh 8.6.2020 § 255).</p>						

Tavoite KH9: Kiertotalous/ Materiaalikierrätys ja jätteiden hyötykäyttö****

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.6 Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029

Muut toteutettavat linjaukset:

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Yhdyskuntajätteestä hyödyntämiseen yhteensä		vähintään 98 %	vähintään 98 %	vähintään 98 %	vähintään 98 %	vähintään 98 %

Kaupunkiympäristötoimiala

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Yhdyskuntajätteestä materiaalihyödyntämiseen		kasvaa	kasvaa	kasvaa	kasvaa	kasvaa

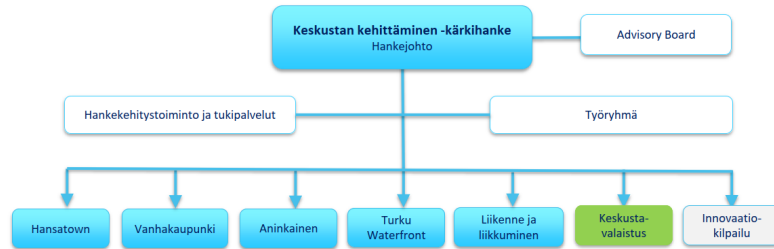
Tavoitteen kuvaus:

Jätehuollon yhteistyöalueella tavoitteena on minimoida jätteen loppusijoitus ja edistää materiaalikierrätystä sekä jätteiden hyötykäyttöä. Tiedot hyödyntämisasteesta saadaan kerran vuodessa. Laskelmassa huomioidaan vain Lounais-Suomen jätehuolto Oy:n vastaanottoaikoille päätyvät yhdyskuntajätteet, ei esim. tuottajien järjestämää hyötyjätteiden keräystä. Tavoitetaso kertoo hyödyntämisen määrän vain LSJH Oy:n vastaanottoaikoille päätyvien yhdyskuntajätteiden osalta, eikä se pidä sisällään esim. tuottajien järjestämää hyötyjätteiden keräystä. Valtakunnallisena tavoitteena on, että jätehuollon päästöt puolittuvat 2015 tasosta vuoteen 2029 mennessä.

2.3 Strategiset hankkeet/projektit (kaupunginhallitus)

Kaupungin kärkihankkeet

Keskustan kehittäminen -kärkihanke

Kärkihanke 1: Keskustan kehittäminen

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus:

Muut toteutettavat linjaukset:

Kaupunkiympäristötoimialan toimenpiteet kärkihankkeen toteuttamiseksi	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Hansatown		Infran toteutus	Kauppatorihankkeen infran toteutus	Kauppatorihankkeen infran loppuunsaattaminen	Wiklundin korttelin asemakaava hyväksytty. Yliopistonkatu 17 ja 21 asemakaava hyväksytty, Aurakatu 6 asemakaava hyväksytty	Kauppahallin korttelin asemakaava hyväksytty Kauppiaskatu 11-13 korttelin asemakaava hyväksytty Infran toteutus tarvittaessa
Vanhakaupunki						

Kaupunkiympäristötoimiala

Kaupunkiympäristötoimialan toimenpiteet kärkihankkeen toteuttamiseksi	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Aninkainen		Ratapihan asemakaava hyväksytty, Parkin kentän asemakaava hyväksytty, Logomon silta valmis Matkakeskuksen kehittämiskilpailu Infran toteutus	Ratapihan asemakaava hyväksytty, Parkin kentän asemakaava hyväksytty, Aninkaisten konserttitalon kehittämiskilpailu käynnistyy, Matkakeskuksen kehittämiskilpailu. Logomon silta käytössä.	Matkakeskuksen kehittämiskilpailu ratkaistu, Aninkaisten konserttitalon asemakaava hyväksytty.	Parkin kentän tonttien luovutus.	Matkakeskuksen asemakaava hyväksytty.
Turku Waterfront		Kulttuurijokilautan asemakaava hyväksytty Ferry Terminal Turku asemakaava-ehdotus Linnaniemi kilpailu ja asemakaavaluonnos	Kulttuurijokilautan asemakaava hyväksytty, Ferry Terminal Turku asemakaava hyväksytty. Uuden konserttitalon hankesuunnittelu käynnistyy. Itäisen Rantakadun ja Aurajoen rantaväylän parantaminen käynnistyy.	Linnaniemi asemakaavaehdotus, Uuden konserttitalon asemakaava hyväksytty. Uuden konserttitalon toteutussuunnittelu käynnistyy. Investointeja Itäisen Rantakadun ja Aurajoen rantaväylän parantamiseen.	Linnaniemen alitusosan asemakaava hyväksytty. Uuden konserttitalon rakentaminen alkaa. Investointeja Itäisen Rantakadun parantamiseen.	Konserttitalon rakentaminen käynnissä. Investointeja Itäisen Rantakadun parantamiseen.
Keskustan valaistus					Infran toteutus	
Liikenne ja Liikkuminen						
- Keskustaliikenteen kehittäminen		Keskustan liikennesuunnitelma ja Yleiskaava 2029 hyväksytty.	Keskustan liikennesuunnitelma ja Yleiskaava 2029 hyväksytty.			

Kaupunkiympäristötoimiala

Kaupunkiympäristötoimialan toimenpiteet kärkihankkeen toteuttamiseksi	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Talousuunnitelma 2022	Talousuunnitelma 2023	Talousuunnitelma 2024
		Yleissuunnitelma keskustaopastuksen kokonaisuudistustarpeista. Asukaspysäköinti- ja pysäköintimaksualueiden kehittäminen 2019 päätettävien pysäköinnin linjausten mukaisesti.				
<ul style="list-style-type: none"> - Kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden parantaminen. 		Investoinnit kohdistuvat keskustan pyöriteihin ja päällysteiden ja valaistuksen parantamiseen sekä itäisen Rantakadun parantamiseen	Kävelyn ja oleilun kehittämisohjelmaluonnos, pilottiko-keilut. Investoinnit kohdistuvat keskustan pyöriteihin ja päällysteiden ja valaistuksen parantamiseen.	Kävelyn ja oleilun kehittämisohjelma hyväksytty. Kauppatorihanke valmistuu. Investoinnit kohdistuvat keskustan pyöriteihin ja päällysteiden ja valaistuksen parantamiseen.	Investoinnit kohdistuvat keskustan pyöriteihin ja päällysteiden ja valaistuksen parantamiseen.	Investoinnit kohdistuvat keskustan pyöriteihin ja päällysteiden ja valaistuksen parantamiseen.
<ul style="list-style-type: none"> - Joukkoliikenteen järjestelyt 		Runkolinjaston valmistelu, Fölläreiden vakinaistaminen osaksi Fölin palveluja, EMV-maksamisen laajentaminen, päätös sähköbussiliikenteen laajentamisesta Infran toteutus	EMV-maksamisen käyttöönotto, sähköbussiliikenteen ja muun puhtaan liikenteen osuuden lisääminen	EMV-maksamisen laajentaminen, sähköbussiliikenteen ja muun puhtaan liikenteen osuuden lisääminen	Sähköbussiliikenteen ja muun puhtaan liikenteen osuuden lisääminen, runkolinjaston infran toteutussuunnittelua	Sähköbussiliikenteen ja muun puhtaan liikenteen osuuden lisääminen, runkolinjaston infran toteutussuunnittelua ja investointeja.
Tavoitteen kuvaus:						

Kaupunkiympäristötoimiala

Kaupunkiympäristötoimialan toimenpiteet kärkihankkeen toteuttamiseksi	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
<p>Keskustan kehittäminen on yksi Turun kaupungin kärkihankkeista. Turun keskustaa kehitetään kaupunkikulttuurin sydämenä, kaupunkilaisten yhteisenä viihtyisänä ympäristönä sekä liike-elämän, kaupan, kulttuurin ja matkailun vetovoimaisena keskittymänä. Kärkihankkeen tavoitteena on parantaa ympärivuotista houkuttelevuutta ja julkisia kaupunkitiloja, yhtenäistää keskustan toiminnallisuutta, varmistaa vilkkaan kulttuurielämän ja vireän tapahtumatoiminnan edellytykset keskustatilassa, lisätä keskustan asukas- ja työpaikkamääriä, palauttaa usko keskustaan kannattavana investointikohteena, varmistaa keskustan saavutettavuus ja liikkumisen sujuvuus kaikilla kulkuvälineillä sekä edistää keskustan mahdollisuuksia toimia innovaatioalustana digitalisoituville ja muille uusille palveluille.</p> <p>Keskustan kärkihankkeesta Hansatownin tarkoitus on lisätä Kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta luomalla edellytyksiä keskustan palvelurakenteen kehittämiseksi. Keskustan asemaa ja elinvoimaisuutta vahvistetaan kehittämällä keskustaa kaupunkilaisten yhteisenä ja viihtyisänä olohuoneena. Hankekokonaisuuteen kuuluvat mm. Kauppatori ja keskustan kortteleiden kehittäminen. Aninkaisen kokonaisuuteen kuuluvat Ratapihan ympärille sijoittuvat hankkeet, joiden tarkoituksena on vahvistaa Turun asemaa logistisena solmukohdaksi ja tukea Tunnin juna -hanketta sekä Turun keskustavisiota. Logomon luovan talouden keskus saa rinnalleen monipuolisen elämyskeskuksen. Ratapihan yli rakennettavat sillat parantavat merkittävästi kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä ja keskusta-alueen palveluiden saavutettavuutta. Ratapihan ja Matkakeskuksen kehittäminen monipuolistaa keskustan palvelurakennetta ja parantaa keskustan saavutettavuutta. Alueelle on tarkoitus sijoittaa myös merkittävä määrä uutta asumista, noin 4000 asukkaalle. Waterfrontin hankekokonaisuudella tavoitellaan keskustan Aurajoen varren sekä satama-alueen palveluiden ja toiminnallisen kehittämisen edellytysten parantamista. Hankekokonaisuuteen kuuluvat Aurajoen rannat, Linnanniemi ja Ferry Terminal. Keskustan valaistushankkeella pyritään luomaan kokonaisvaltainen suunnitelma pysyväälle keskustavalaistukselle. Hankkeessa on tarkoitus lisäksi ydinkeskustan ja Aurajokivarren kausivalaistuksella lisätä keskustan vetovoimaisuutta ja tuodaan elämyksellisyyttä myös pimeään vuodenaikaan.</p> <p>Saavutettava ja helposti kuljettava keskusta on yksi kaupunginvaltuuston 14.5.2018 § 92 hyväksymistä kärkihankkeen toimenpidekokonaisuuksista 2018 – 2021. Tavoitteena on, että Turun keskusta on kaikkien yhteisenä kaupunginosana saavutettavuudeltaan ainutlaatuinen, ja sen liikkumisympäristön ilme on esimerkillisen viihtyisä ja vetovoimainen ympäristö vuoden.</p> <p>*Hankkeiden vaatimat investointimäärärahat on esitetty erillisessä investointiohjelmassa</p>						

Turun Tiedepuiston DNA

Rohkean kokeileva innovaatio- ja osaamiskeskittymä

Logistiseksi vetovoimainen fiksun liikkumisen keskus

24/7/365 elävä kohtaamisten keidas

Kestävästi kasvava kaupunginosa

Kärkihanke 2: Turun Tiedepuisto

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus:

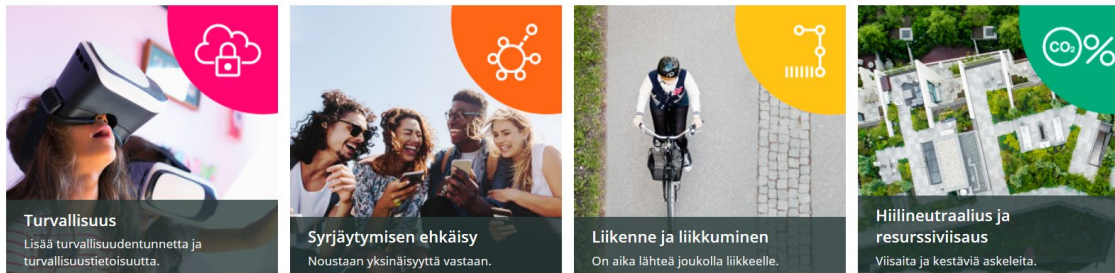
Muut toteutettavat linjaukset:

Kaupunkiympäristötoimialan toimenpiteet kärkihankkeen toteuttamiseksi	Tilinpääätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Itäharjun liittymä		Hyväksytty asemakaava		Infran suunnittelu	Hyväksytty asemakaava	Infran toteutus
Kupittaaan Core		Kehittämiskilpailu, Asemakaavaluonnos	Kehittämiskilpailu	Asemakaavaluonnos, infran suunnittelu	Asemakaava hyväksytty Infran toteutus	Infran toteutus

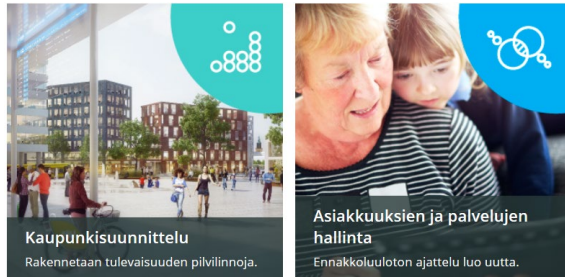
Kaupunkiympäristötoimiala

Kaupunkiympäristötoimialan toimenpiteet kärkihankkeen toteuttamiseksi	Tilinpääätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Voimakatu		Asemakaavaluonnos	Asemakaavaehdotus	Asemakaava hyväksytty Infran suunnittelu	Tonttien luovutus, Infran toteutus	Tonttien luovutus, Infran toteutus
Kiinamylynkatu		Asemakaavaluonnos	Asemakaava ehdotus	Asemakaava hyväksytty, infran suunnittelu		Infran suunnittelu
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Turun Tiedepuisto -kärkihänke on yksi kaupungin kolmesta kärkihankkeesta ja tärkeä osatekijä Turun vetovoimaisuuden ja kilpailukyvyyn kehittämisessä. Hankkeen tavoitteena on luoda uusilla verkostomaisilla toimintamalleilla kansainvälisesti kiinnostava ja rohkean kokeileva osaamiskeskittymä, joka on toimintoiltaan monipuolinen ja logistisesti vetovoimainen. Turun yliopistokampukselta Kupittaa työpaikkakeskittymään ja edelleen Itäharjulle ulottuva alue on kaupunkiseudun merkittävin osaamisen ja korkean teknologian työpaikkojen kasvukeskus. Saumattomasti kaupunkikeskustaan kytkeytyvä alue on houkutteleva paitsi monipuolisen toimija- ja osaamisverkostonsa myös erinomaisen logistisen sijaintinsa vuoksi niin yritysten kuin asukkaidenkin kannalta. Tunnin juna -hankkeen avulla se kytkeytyy tulevaisuudessa myös pääkaupunkiseudun työssäkäyntialueeseen.</p> <p>Kärkihankkeen tavoitteena on yhdistää alueen maankäytön, rakentamisen ja liikkumisen hankkeet toiminnallisen ympäristön kehittämiseen sekä innovaatio toimintaan, palveluiden ja liiketoimintamallien uudistumiseen. Kokeiluyönteisyys ja ketteryys ovat keskeisiä kehittämisen periaatteita. Monipuoliselle älykaupungin kokeilu-, kehitys-, ja tutkimustoiminnalle tarjoutuu kärkihankkeen kautta näyteikkuna ja houkutteleva alusta. (kv 14.5.2018 § 91)</p> <p>*Hankkeiden vaatimat investointimäärärahat on esitetty erillisessä investointiohjelmassa.</p>						

Smart and Wise Turku -kärkihänke

Kaupunkiympäristötoimiala

Kärkihanke 3: Smart and Wise Turku

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus:

Muut toteutettavat linjaukset:

Kaupunkiympäristötoimialan toimenpiteet kärkihankkeen toteuttamiseksi	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Kaupunkisuunnittelu						
Ennakoiva kaupunkisuunnittelu						
<ul style="list-style-type: none"> Alueellista eriytymiskehitystä kuvaavat indikaattorit 		Indikaattoreiden päivitys				
<ul style="list-style-type: none"> Vähähiiliset ratkaisut kaupunkisuunnittelulla 		CANEMURE-projekti on käynnissä	Vihertehokkuus vakiinnutettu perustyöskentelyyn, CO2-laskenta integroitu osaksi kaavatalouden ja toteutussuunnittelun	Alueellisen uusiutuvan energian ja luontopohjaisten hulevesiratkaisujen pilotit suunnittelu	Pilottien toteutus ja seuranta	Pilottien toteutus ja seuranta

Kaupunkiympäristötoimiala

Kaupunkiympäristötoimialan toimenpiteet kärkihankkeen toteuttamiseksi	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
			kustannusarviolaskentaa.			
Digitaalinen kaupunkimalli						
<ul style="list-style-type: none"> Digitaalisen kaupunkimallin hallinta 		Laajennetaan ja tarkennetaan kaupunkimalliaineistoa avoimena datana.	Parannetaan kaupunkimallin hyödynnettävyyttä sekä kaupungin sisäisessä että ulkopuolisessa käytössä.	Parannetaan kaupunkimallin hyödynnettävyyttä sekä kaupungin sisäisessä että ulkopuolisessa käytössä.	Parannetaan kaupunkimallin hyödynnettävyyttä sekä kaupungin sisäisessä että ulkopuolisessa käytössä.	Parannetaan kaupunkimallin hyödynnettävyyttä sekä kaupungin sisäisessä että ulkopuolisessa käytössä.
<ul style="list-style-type: none"> Kaupunkimallin kattavuus 		Kaupunkimallin tarkkuustasoa laajennetaan LOD3-tasolle	Laajennetaan kaupunkimallin kattavuutta maanalaisen kohteiden osalta			
Älykäs rakentaminen		Suunnittelu- ja rakennuttamisohjeet ovat käytössä.				
Hiilineutraalius ja resurssiviisaus						
Suunnitelma kaupungin ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi:						
<ul style="list-style-type: none"> Kestävät investointiperiaatteet 		Infrainvestointihankkeiden tarjouspyyntöön sisällytetään myös kiertotalousratkaisuja sisältävä vaihtoehtoinen ratkaisu, 2 kpl Nostetaan energiatehokkuus yhdeksi	Infrainvestointihankkeiden tarjouspyyntöön sisällytetään myös kiertotalousratkaisuja sisältävä vaihtoehtoinen ratkaisu, 3 kpl Nostetaan energiatehokkuus yhdeksi	Infrainvestointihankkeiden tarjouspyyntöön sisällytetään myös kiertotalousratkaisuja sisältävä vaihtoehtoinen ratkaisu, 4 kpl Nostetaan energiatehokkuus yhdeksi	Infrainvestointihankkeiden tarjouspyyntöön sisällytetään myös kiertotalousratkaisuja sisältävä vaihtoehtoinen ratkaisu, 5 kpl Nostetaan energiatehokkuus yhdeksi	Kiertotalousratkaisujen sisällyttäminen Infrainvestointihankkeiden tarjouspyyntöihin on vakiintunut toimintatapa

Kaupunkiympäristötoimiala

Kaupunkiympäristötoimialan toimenpiteet kärkihankkeen toteuttamiseksi	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
		ratkaisevaksi kriteeriksi toimitilojen kone- ja laitehankinnoissa, 1 hanke	ratkaisevaksi kriteeriksi toimitilojen kone- ja laitehankinnoissa, 2 hanketta. Green Deal sopimuksen toteuttaminen (työmaapäästöjen vähentäminen)	ratkaisevaksi kriteeriksi toimitilojen kone- ja laitehankinnoissa, 2 hanketta. Green Deal sopimuksen toteuttaminen (työmaapäästöjen vähentäminen)	ratkaisevaksi kriteeriksi toimitilojen kone- ja laitehankinnoissa, 3 hanketta. Green Deal sopimuksen toteuttaminen (työmaapäästöjen vähentäminen)	Energiatehokkuuskriteerien käyttäminen toimitilahankinnoissa on vakiintunut toimintatapa. Green Deal sopimuksen toteuttaminen (työmaapäästöjen vähentäminen)
<ul style="list-style-type: none"> Sinivihkerroin 		Sinivihkerroin on käytössä.	Sinivihkerroin on kattavasti käytössä.			
<ul style="list-style-type: none"> Hiilinielut 		Toteutetaan metsitysalueita.	Toteutetaan metsitysalueita.	Toteutetaan metsitysalueita.	Toteutetaan metsitysalueita.	Toteutetaan metsitysalueita.
<ul style="list-style-type: none"> Sähköbussit 		Suunnitelma sähköbussiliikenteestä viedään Kh:lle.	Sähköbussiliikennettä hankitaan liikennöintikilpailutusten kautta	Sähköbussiliikennettä hankitaan liikennöintikilpailutusten kautta	Sähköbussiliikennettä hankitaan liikennöintikilpailutusten kautta	Sähköbussiliikennettä hankitaan liikennöintikilpailutusten kautta
<ul style="list-style-type: none"> Kasvihuonekaasupäästöt 		Raportoidaan kaupunkikonsernin kasvihuonekaasupäästöistä	Raportoidaan kaupunkikonsernin kasvihuonekaasupäästöistä	Raportoidaan kaupunkikonsernin kasvihuonekaasupäästöistä	Raportoidaan kaupunkikonsernin kasvihuonekaasupäästöistä	Raportoidaan kaupunkikonsernin kasvihuonekaasupäästöistä
Liikenne ja liikkuminen						
Tulevaisuuden liikkumisjärjestelmä		Tulevaisuuden liikennejärjestelmän suunnitelmaa tarkennetaan.				
Älykäs sähköinen joukkoliikenne		Robottibussiliikenne on käytössä.	Robottibussiliikenteen kehittymistä seurataan valtakunnallisesti. Kokeilu			

Kaupunkiympäristötoimiala

Kaupunkiympäristötoimialan toimenpiteet kärkihankkeen toteuttamiseksi	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
			on siirretty myöhemmäksi.			
Citylogistiikan uudet ratkaisut		Puutorin CityHub -kokeilu päättyy 5/2020. Nopeita kokeiluja toteutetaan.				
Pysäköintipalvelujen uudistaminen		Pysäköinti HUB on käytössä. HUB:iin liitetään tiedonkeruujärjestelmiä vuoden aikana.	Pysäköinti HUB on käytössä. Uusi sähköinen lupajärjestelmä käytössä.			
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Ennakoivan kaupunkisuunnittelun keskiössä on väestönkehitykseen pohjautuva palvelutarpeiden ennakointi ja digitaalinen kaupunkimallinnus. Kaupunkikehittämisen malli ulotetaan myös maanalaiseen kaupunki-infrastruktuuriin. Älykäs rakentaminen hyödyntää ja yhdistää tietoja koordinoitusti ja ottaa ennakoivasti huomioon korjausvajeet koko kaupungin alueella.</p> <p>Tulevaisuuden liikkumisjärjestelmä tulee kaupungin ilmastopoliittisia tavoitteita ja vastaa yhteiskunnassa tapahtuviin teknologisiin ja elämäntapoihin liittyviin muutoksiin. Logistiikan kehittyminen antaa mahdollisuuden testata uusia, entistä ympäristöystävällisempiä ja viihtyisämpiä liikkumisen ratkaisuja. Kehitämme yhdessä logistiikka-alan yritysten kanssa ympäristöä säästäviä, viihtyvyyttä lisääviä ja kustannustehokkaita logistiikkaratkaisuja, jotka tarjoavat yrityksille mahdollisuuksia kehittää ja testata uusia liiketoimintamalleja. Kehitämme sähköistä liikennettä, autojen ja pyörien yhteiskäyttöä sekä liikkuminen palveluna -mallia. Edistämme hankkeella ympäristöystävällisten liikennevälineiden ja joukkoliikenteen käyttöä.</p> <p>Turku haluaa ottaa viisaita ja kestäviä askeleita. Siihen liittyy kiinteästi suunnitelma kaupungin ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Turun kaupungin tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2029 mennessä. Sen saavuttamiseksi Turun alueen kasvihuonepäästöjä vähennetään vuoteen 2029 mennessä vähintään 80 prosentilla vuoden 1990 tasoon verrattuna. Yhteistyössä kaupungin kumppanien kanssa sitoutamme kaupunkilaisia ja kaupungin sidosryhmiä lähtemään mukaan hiilineutraaliustavoitteen toteuttamiseen. Samalla otamme käyttöön mallin kaupungin tekemien investointien ja hankintojen ympäristö- ja elinkaari vaikutusten arviointiin. Kaupungin elinvoiman ja kasvun tulee rakentua ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävälle perustalle. Toteutamme päästöttömyyteen, jätteettömyyteen ja kestävään luonnonvarojen käyttöön liittyvät resurssiviisauden periaatteet vuoteen 2040 mennessä.</p> <p>*Hankkeiden vaatimat investointimäärärahat on esitetty erillisessä investointiohjelmassa</p>						

Kaupunkiympäristötoimiala

Kaupunkiympäristötoimialan muut kehittämishankkeet

Hanke	Nykyinen vaihe	Hyötytavoite	Tuotostavoite	Alku	Loppu	Strategiakytös	Lisätietoja
Kaupunkirakenne ja liikennejärjestelmä	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Kaupunkirakennetta ja liikennejärjestelmää kehitetään pitkäjänteisesti, järjestelmällisesti sekä laaja-alaisesti.	<ul style="list-style-type: none"> - Koordinoida ja lisätä tietoa käynnissä olevista samantyylisistä projekteista (esim. riippuvuudet) - Voidaan keskustella ongelmien ratkaisuista - Tunnistaa synergioita samantyyli- sissä projekteissa (esim. hankinta- tarpeiden yhdistäminen) - Tunnistetaan tulevaisuuden kehittä- mistarpeita/projekteja 	27.3.2017		3.3.1 Luodaan poh- jaa kasvulle kehittä- mällä kaupunkia suu- rina aluekokonai- suuksina	<p>Hanke toteuttaa seuraavia kaupunkiympä- ristötoimialan strategisia tavoitteita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - KV1: Kasvihuonekaasupäästöjen vähen- täminen - KV2: Kestävä yhdyskuntarakenne - KV3: Vähähiilinen kestävä liikkuminen - KV5: Alueellisen eriarvoisuuden vähentä- minen <p>Projektit toteuttavat myös kaupungin kärki- hankkeita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Turun tiedepuisto - Keskustan kehittäminen - Smart and Wise Turku <p>Katso projektit kaupunkiympäristölaut- kunnan operatiivisesta sopimuksesta.</p>
KYTO digita- lisaatio	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Sujuvoitetaan asiakas- palvelua avaamalla uu- sia palvelukanavia ja tehostetaan omien re- sursmien käyttöä.	<ul style="list-style-type: none"> - Koordinoida ja lisätä tietoa käynnissä olevista samantyylisistä projekteista (esim. riippuvuudet) - Voidaan keskustella ongelmien ratkaisuista - Tunnistaa synergioita samantyyli- sissä projekteissa (esim. hankinta- tarpeiden yhdistäminen) - Tunnistetaan tulevaisuuden kehittä- mistarpeita/projekteja 	27.3.2017		3.2.3 Digitaalisia pal- veluja kehitetään laa- jalla ja avoimella yh- teistyöllä	<p>Hankkeen projektit toteuttavat myös Smart and Wise Turku -kärkihankkeen tavoitteita.</p> <p>Katso projektit kaupunkiympäristölaut- kunnan operatiivisesta sopimuksesta.</p>
Pysäköinti- toiminnan kehittäminen	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Saadaan pysäköinti- toiminta sujuvammaksi niin asiakkaan kuin kaupunginkin näkökul- masta. Sähköisten pal- velujen ja toimintojen lisääminen.	<p>Kaksi projektia, jotka toteuttavat hanketta:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Pysäköintimittareiden uusiminen ja mobiilimaksamisen kehittäminen 2) Pysäköinninvalvonnan järjestel- män uusiminen/kehittäminen. 	29.9.2017		3.3.10 Sujuvaa ja turvallista arkea tue- taan hyvällä kaupun- kiympäristöllä ja pal- veluilla	<p>Hankeen projektit toteuttavat myös Smart and Wise Turku -kärkihankkeen tavoitteita.</p> <p>Hanketta toteuttavat projektit näkyvät ra- kennus- ja lupalautakunnan operatiivi- sessä sopimuksessa.</p>

Kaupunkiympäristötoimiala

3 Taloudelliset tavoitteet

3.1 Määrärahat ja investoinnit (kaupunginvaltuusto)

Kaupunkiympäristötoimiala, 1000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Talous- suunnitelma 2022	Talous- suunnitelma 2023	Talous- suunnitelma 2024
Käyttötalousosa						
Toimintatulot	77 900	79 065	72 494	73 757	74 735	75 732
Valmistus omaan käyttöön	1 629	1 610	1 610	1 610	1 610	1 610
Toimintamenot	102 965	108 700	106 949	110 274	111 911	113 577
Toimintakate	-23 437	-28 025	-32 845	-34 907	-35 565	-36 234
Muutos-%		19,6%	17,2%	6,3%	1,9%	1,9%
Investointiosa						
Investointimenot	598	2 200	1 020	1 000	1 000	1 000
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	184	175	176	175	175	175
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		0				
NETTO	-415	-2 025	-844	-825	-825	-825
Muutos-%		388,4%	-58,3%	-2,3%	0,0%	0,0%

Kaupunkiympäristötoimiala

Kaupunkiympäristölautakunta, 1000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Talous- suunnitelma 2022	Talous- suunnitelma 2023	Talous- suunnitelma 2024
Käyttötalousosa						
Toimintatulot	41 796	40 294	37 504	38 112	38 728	39 354
Valmistus omaan käyttöön	1 629	1 610	1 610	1 610	1 610	1 610
Toimintamenot	48 621	51 803	50 671	52 852	53 643	54 445
Toimintakate	-5 196	-9 899	-11 557	-13 131	-13 304	-13 480
Muutos-%		90,5%	16,7%	13,6%	1,3%	1,3%
Investointiosa						
Investointimenot	90	1 700	520	500	500	500
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet		0				
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		0				
NETTO	-90	-1 700	-520	-500	-500	-500
Muutos-%		1780,8%	-69,4%	-3,8%	0,0%	0,0%

Rakennus- ja lupalautakunta, 1000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Talous- suunnitelma 2022	Talous- suunnitelma 2023	Talous- suunnitelma 2024
Käyttötalousosa						
Toimintatulot		0				
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	100	101	100	100	100	100
Toimintakate	-100	-101	-100	-100	-100	-100
Muutos-%		0,6%	-0,6%	0,0%	0,0%	0,0%

Kaupunkiympäristötoimiala

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta, 1000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Talous- suunnitelma 2022	Talous- suunnitelma 2023	Talous- suunnitelma 2024
Käyttötaloulososa						
Toimintatulot	36 016	38 502	34 606	35 262	35 624	35 995
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	54 156	56 526	55 795	56 938	57 785	58 649
Toimintakate	-18 140	-18 024	-21 188	-21 676	-22 161	-22 654
Muutos-%		-0,7%	17,6%	2,3%	2,2%	2,2%
Investointiosa						
Investointimenot	508	500	500	500	500	500
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	184	175	176	175	175	175
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		0				
NETTO	-324	-325	-324	-325	-325	-325
Muutos-%		0,2%	-0,1%	0,2%	0,0%	0,0%

Lounais-Suomen Jätehuoltolautakunta, 1000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Talous- suunnitelma 2022	Talous- suunnitelma 2023	Talous- suunnitelma 2024
Käyttötaloulososa						
Toimintatulot	88	269	383	383	383	383
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	88	271	383	383	383	383
Toimintakate	0	-2	0	0	0	0
Muutos-%		240,6%	-100,0%	-100,0%	0,0%	0,0%

Kaupunkiympäristötoimiala

3.3 Myyntitulot (kaupunginhallitus)

Kaupunginhallituksen palvelutilaus*	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Maanmyyntitulot	19 413 630	23 700 000	32 700 000	23 700 000	27 000 000	27 000 000
josta myyntivoiton osuus	18 991 602	19 200 000	28 200 000	19 200 000	21 900 000	21 900 000
Maankäyttösopimuskorvaukset	1 721 901	5 000 000	6 000 000	7 000 000	15 000 000	17 000 000

* Talousarviomäärärahan kohdentaminen kaupunginhallituksen omaisuudenhallinnan kustannuspaikalta 51000 KH/maaomaisuus kaupunkiympäristötoimialalle.

Kustannuspaikalle kohdistuvat pilaantuneiden maiden kunnostuskustannukset, jotka aiheutuvat tonttien ja yleisten alueiden puhdistamiseen varautumisesta

Kaupunginhallituksen palvelutilaus*	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
PIMA (myytävät, vuokrattavat tontit)	2 478 215	1 600 000	1 600 000	1 600 000	2 000 000	2 000 000
PIMA (yleiset alueet)*	1 150 000		6 300 000			

*pakollinen varaus vuonna 2021 (toteutus vuosina 2021-2025)

Kaupunginhallituksen palvelutilaus*	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Virkistysalueiden kehittäminen (toimintamenojen lisäys KH/maaomaisuus)					500 000	1 000 000

Kaupunkiympäristötoimiala

3.4 Kaupunkiympäristön investointiohjelma (kaupunginhallitus)

*Talousarviomäärärahan kohdentaminen kaupunginhallituksen omaisuudenhallinnan kustannuspaikalta 51002 KH/infraomaisuus toimialalle. Investointiprojektit ovat tarkemmin operatiivisessa sopimuksessa.

KH palvelutilaus*	Tilinpäätös 2019	Talousarvio muutoksin 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Strategiset kärkihankkeet**	12 458 839	24 435 296	19 092 000	20 950 000	22 800 000	41 080 000
Kiinteistökehitys	2 160 060	14 463 967	13 463 000	25 516 500	32 365 000	19 900 000
Toimintoja tukevat	184 259	1 480 000	1 150 000	650 000	150 000	150 000
Korjausvelkaa alentavat	11 077 857	15 172 523	13 110 000	13 635 000	13 135 000	13 135 000
Liikenteen toimivuutta & turvallisuutta parantavat	3 025 415	2 514 560	1 750 000	1 950 000	1 050 000	1 200 000
Asukasviihtyisyyttä parantavat	1 383 381	2 430 620	3 015 000	2 210 000	2 760 000	2 060 000
Suunnitteluvaraus (Aikaistettu toteutussuunnittelu)	18 951	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
Yhteensä	30 308 763	60 181 736	52 080 000	64 411 500	72 760 000	78 025 000

Strategiset kärkihankkeet (kaupunginhallitusta sitovat)	Tilinpäätös 2019	Talousarvio muutoksin 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Keskustan kehittäminen -kärkihanke**	6 424 871	23 435 296	18 692 000	20 250 000	17 800 000	36 880 000
Turun Tiedepuisto -kärkihanke	2 059 274	-	400 000	700 000	5 000 000	4 200 000
Smart & Wise -kärkihanke	-	-	-	-	-	-
Projektoimattomat	-	-	-	-	-	-
Yhteensä	8 484 145	23 435 296	19 092 000	20 250 000	17 800 000	36 880 000

Kaupunkiympäristötoimiala

Kiinteistökehitys (kaupunginhallitusta sitovat)	Tilinpäätös 2019	Talousarvio muutoksin 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Linnakaupunki	2 973 842	3 250 000	5 470 000	8 400 000	8 400 000	6 600 000
Skanssi	568 316	1 596 000	1 200 000	4 630 000	5 430 000	-
Muut kiinteistökehityskohteet (muut tuloa tuottavat vuonna 2019)	2 059 735	9 617 967	6 793 000	12 486 500	18 535 000	13 300 000
Yhteensä	5 601 893	14 463 967	13 463 000	25 516 500	32 365 000	19 900 000

Yhtiömuotoisesti toteutettavat	Tilinpäätös 2019	Talousarvio muutoksin 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Kauppatorin paviljongit (sisältyy keskustan kehittämisen kärkihankkeeseen, Kauppatori)**	-	6 000 000	1 360 000	-	-	-
Raitiotie	-	-	4 000 000	5 000 000	5 000 000	44 100 000
Yhteensä	-	6 000 000	5 360 000	5 000 000	5 000 000	44 100 000

Kaupunkiympäristötoimiala

3.5 Tilapalvelujen investointiohjelma (kaupunginhallitus)

KH Palvelutilaus*: sitovat tilahankkeet (kh)

*Talousarviomäärärahan kohdentaminen kaupunginhallituksen omaisuudenhallinnan kustannuspaikalta 51001 KH/tilaomaisuus toimialalle

Hankkeen nimi	Indeksikorjattu kustannusarvio (1/2020, 97)	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024	Valmistumisvuosi
Tommilankadun päiväkodin uudisrakentaminen	6 032 000	2 100 000	3 795 808				2021
Kallelankadun päiväkodin peruskorjauksen loppuosa	1 950 000	1 350 000	450 000				2023
Kaskenkadun päiväkodin peruskorjaus ja laajennus	5 195 773					200 000	2025
Suikkilan koulu ja Talinkorventien päiväkoti	12 250 000		600 000	5 825 000	5 825 000		2023
Sirkkalan koulu, Kärnhuset korvaava uudisrakentaminen	12 538 970	400 000	4 046 323	6 069 485	2 023 162		2023
Pääskyvuoren koulu, uudisrakentaminen ja peruskorjaus	11 465 281	420 000	3 000 000	5 245 281	2 800 000		2023
Hannunniitun koulutilojen tekniset ja toiminnalliset muutostyöt	2 200 000	1 500 000	582 157				2021
Lausteen koulu (päivitetään, kun khkeh päättää ts:n)	14 726 000		150 000	4 000 000	6 000 000	4 576 000	2024
* Wäinö Aaltosen koulu, Ylikylän korvaava rakennus	4 800 000		600 000	3 200 000	1 000 000		2024
* Lyseon koulutalon peruskorjaus tai korvaava hanke	18 000 000		150 000	6 000 000	6 500 000	4 500 000	2025

Kaupunkiympäristötoimiala

Hankkeen nimi	Indeksikorjattu kustannusarvio (1/2020, 97)	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024	Valmistumisvuosi
* Luolavuoren koulutalon peruskorjaus tai korvaava hanke	18 000 000		150 000	6 000 000	6 500 000	4 500 000	2025
* Nummen koulutalo, tekninen peruskorjaus	10 000 000		150 000	4 925 000	4 925 000		2023
* Raunistulan koulu, tekninen peruskorjaus	4 000 000		150 000	1 283 333	1 283 333	1 283 333	
Konserttitalon uudisrakentaminen	71 000 000	400 000	1 500 000	23 000 000	25 000 000	20 000 000	2025
Byråbo / kaupungintalon pihapiiri	20 000 000				10 000 000	10 000 000	2025
* Kaupungintalon korttelin perustukset	8 000 000		300 000	3 850 000	3 850 000		2022

Kustannusarviot eivät sisällä hankkeisiin liittyviä purku- tai pilaantuneiden maiden vaihtoon liittyviä kustannuksia

Muut hankkeet	Indeksikorjattu kustannusarvio (1/2020, 97)	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024	Valmistumisvuosi
Pienet hankkeet <1 M€		8 500 000	9 000 000	9 000 000	9 000 000	9 000 000	
Energiatehokkuusinvestoinnit		200 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	
Kh Palvelutilaus yhteensä*			25 624 288	79 398 099	85 706 495	55 059 333	

Kaupunkiympäristötoimiala

Konserni- tai vuokrahankkeina toteutettavat hankkeet

Hankkeen nimi	Indeksikorjattu kustannusarvio (1/2020, 97)	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024	Valmistumisvuosi
Pansion monitoimitalo (toteutusmallista ei päätöstä)	18 586 000		200 000	800 000	8 793 000	8 793 000	2024
Linnakaupungin monitoimitalo (toteutusmallista ei päätöstä)	24 000 000			150 000	1 000 000	11 500 000	2025
Skanssin monitoimitalo (toteutusmallista ei päätöstä)	36 629 443			700 000	11 976 481	11 976 481	2025
Runosmäen monitoimitalo (yhtiömuotoinen toteutus)	12 971 683		1 000 000	5 985 842	5 985 842		2023
Sofiankadun päiväkotitoimitalo (vuokrahanke)	5 517 754						2021
Päihdehuollon tilaratkaisu (vuokrahanke)	8 385 000						2023
* Ammatti-instituutti kampus (vuokrahanke)	72 400 000						2024
* Elinanpuiston päiväkotitoimitalo (Kuraattorinpolun vuokratilan korvaava) (vuokrahanke)	5 125 000						2023
Byråbo / Yliopistonkatu 27/ Vuokrasopimuksen uusiminen (vuokrahanke)							2023

Kustannusarviot eivät sisällä hankkeisiin liittyviä purku- tai pilaantuneiden maiden vaihtoon liittyviä kustannuksia

Kaupunkiympäristötoimiala

3.6 Muut investoinnit (kaupunginhallitus)

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Muut investoinnit (ohjelmistot ym.)	90 385	600 000	500 000	500 000	500 000	500 000
Joukkoliikenne (maksu- ja informaatiojärjestelmä)	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
Pysäköintimittareiden uusiminen	0	1 100 000				
Autojen hankinta			20 000			
Yhteensä	590 385	2 200 000	1 020 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000

Kaupunginhallitus palvelutilaus*	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Kiinteän omaisuuden hankinnat	7 310 801	3 500 000	3 500 000	3 500 000	3 500 000	3 500 000
Yhteensä	7 310 801	3 500 000	3 500 000	3 500 000	3 500 000	3 500 000

*Talousarviomäärärahan kohdentaminen kaupunginhallituksen omaisuudenhallinnan kustannuspaikalta 51000 KH/maaomaisuus toimiala

Kaupunkiympäristötoimiala

4 Resurssien käyttö

4.1 Työvoiman käyttö (kaupunginhallitus)

	Tilinpäätös 2019	Talousar- vio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitel- ma 2022	Taloussuunnitel- ma 2023	Taloussuunnitel- ma 2024
Kaupunkiympäristötoimiala, yhteensä						
- Henkilötyövuodet (htv)	331	325	327	329	329	329
- Henkilötyövuodet, ulkoinen rahoitus (htv) ****	15	19	17	17	17	17
- Palkat ja palkkiot, yhteensä (1000 eur)*	14 264	15 281	15 492	15 984	16 219	16 459
- Palkat ja palkkiot, ulkoinen rahoitus (1000 eur) *****	630	800	755	755	755	755
Kaupunkiympäristölautakunta						
- Henkilötyövuodet (htv) **	303	298	302	304	304	304
- Henkilötyövuodet, ulkoinen rahoitus (htv) ****	7	7	6	6	6	6
- Palkat ja palkkiot, yhteensä (1000 eur)	13 062	13 904	14 265	14 744	14 965	15 189
- Palkat ja palkkiot, ulkoinen rahoitus (1000 eur) *****	315	227	255	255	255	255
Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta						
- Henkilötyövuodet (htv)	28	23 ***	21	21	21	21
- Henkilötyövuodet, ulkoinen rahoitus (htv) ****	7	8	7	7	7	7
- Palkat ja palkkiot, yhteensä (1000 eur)	1 094	1 085	948	961	975	990
- Palkat ja palkkiot, ulkoinen rahoitus (1000 eur) *****	315	364	300	300	300	300
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta						
- Henkilötyövuodet (htv)		4	4	4	4	4
- Henkilötyövuodet, ulkoinen rahoitus (htv) ****		4	4	4	4	4
- Palkat ja palkkiot, yhteensä (1000 eur)	26	210	199	199	199	199
- Palkat ja palkkiot, ulkoinen rahoitus (1000 eur) *****		210	199	199	199	199

Lisätietoja:

*Rakennus- ja lupalautakunnan ja Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan palkat ja palkkiot sisältyvät kaupunkiympäristötoimialan lukuun.

**Kaupunkiympäristölautakunnan alaisuudessa toimialan henkilötyövuodet lukuun ottamatta joukkoliikennettä (palkkakustannuksineen Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnalla 2019-2022) ja L-S jätehuoltolautakuntaa (v.2020 alkaen).

Kaupunkiympäristötoimiala

	Tilinpäätös 2019	Talousar- vio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitel- ma 2022	Taloussuunnitel- ma 2023	Taloussuunnitel- ma 2024
*** Fölin palvelutoimiston siirto kaupungin yhteiseen asiakaspalveluun 1.9.2020 alkaen, htv 23->26 v.2020						
****Kaupunkiympäristötoimialan henkilötyövuosista ulkoisella rahoituksella noin 17 htv (n. 5 %).						
*****Ulkoisen rahoitus:						
Hankerahoituksella 1,7 htv						
Luvat ja valvonta:						
-	Kunnat ja teollisuus maksavat 70 % ilmanlaadun tarkkailusta (2,1 htv).					
-	Lounais-Suomen Jätehuolto Oy maksaa jätehuoltoviranomaisen tehtävistä 4 htv (100 %).					
-	Jätehuoltolautakunnan kokouspalkkiot laskutetaan Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:ltä.					
-	Valtio maksaa valvontaeläinlääkärin palkkakustannukset (100 %, 1 htv).					
-	Sopimuskunnat maksavat 20-50 % eläinhoitolan palkkakustannuksista (1,1-1,2 htv).					
Seudullinen joukkoliikenne:						
-	Muut Föli-kunnat maksavat yhteensä 7 htv					

Kaupunkiympäristötoimiala

4.2 Tilojen ja alueiden käyttö (kaupunginhallitus)

Käytössä olevat tilat ja alueet	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021
Tilat yhteensä (m ²)	19 368 (muu Kyto) 282 (Joukkoliikenne)	19 368 (muu Kyto) 168 (Joukkoliikenne)	19 323 (muu Kyto) 162 (Joukkoliikenne)
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	19 368 (muu Kyto) 282 (Joukkoliikenne)	19 368 (muu Kyto) 168 (Joukkoliikenne)	19 323 (muu Kyto) 162 (Joukkoliikenne)
Muut tilat (m)			
Alueet yhteensä (ha)	13,1	13,1	13,1

Lisätietoja:

Joukkoliikenne: Aurakatu 5 tilat poistuneet, sopimus päättynyt 30.9.2020.

Alueissa ovat mukana Saramäen ja Itäharjun varastoalueet sekä Röntämäen, Ovakon ja Lauttarannan lumensijoitusalueet.

Tilamäärissä ja vuokrissa ei ole huomioitu hallintotoimintojen siirtymistä konsernihallintoon.

Huom. Puolalankatu 5 ja Puutarhakatu 1 vuokrasopimukset päättyvät 2022. Vaikutuksia ei vielä kyetä arvioimaan.

TA2021:

Talousarvion 2021 luvut perustuvat 18.5.2020 hetken ennusteeseen vuoden 2021 tilamääristä. Luvuissa on huomioitu loppuvuoden 2020 tilamuutokset siinä määrin kuin ne ennusteen ottohetkellä on ollut tiedossa.

5 Henkilöstön hyvinvointi ja työelämän laatu

5.1 Henkilöstön hyvinvointi (kaupunginhallitus)

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia
Kaupungin tavoite 2018–2021: 1. Työyhteisötaidot tukevat tavoitteiden saavuttamista

Keinot	Tavoiteluku
1.A. Kehitetään työyhteisötaitoja ja johtamista: hyödyntämällä koulutusta sekä antamalla tukea ja luottamalla omiin alaisiin	
Työyhteisötaidot Auttaminen ja huomaavaisuus, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,25)
Työyhteisötaidot Ajan tasalla pito ja tiedon jakaminen, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt lievästi)
Työyhteisö Työpaikan ilmapiiri, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,42)
Työyhteisö Arvostus työhöni, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt lievästi)
Työyhteisö Luottamus työkavereihin, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt lievästi)
Työyhteisön tuki esimiestyölle	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta 10 (3,47) Välikysely (Pysynyt samalla tasolla)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi: Ei toimenpiteitä

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia
Kaupungin tavoite 2018–2021: 2. Työ on turvallista ja terveellistä – henkisesti ja fyysisesti

Keinot	Tavoiteluku
2.A. Työkyvyn hallinta	
Henkilömäärä, jolla ei poissaoloja terveydellisistä syistä (vakituiset)	Henkilöiden osuus lisääntyy Vuonna 2018: 83 (27,2 %)

Keinot	Tavoiteluku
	Vuonna 2019: 80 (25,5 %)
2.B. Vaarojen ja haittojen arviointi / riskien arviointi	
Kuinka monta vaarat ja haitat –arvioita / riskiarviota tallennettu	Vähintään 25 % toimialan perusyksiköistä per vuosi Vuonna 2018: (64 %) Vuonna 2019: (14 %)
2.C. Kunta 10 – tuloksien pohjalta tehdyt kehittämissuunnitelmat koskien työpaineita	
Työpaineiden ja hallinnan suhde: Työpaineita paljon, hallintaa vähän, Kunta10	pienempi kuin edellinen vuosi vertailuluku 23,90 %, toteuma 48 %
Työpaineiden ja hallinnan suhde: Työmäärän lisääntyminen, Välikysely	pienempi kuin edellinen vuosi ei vertailulukua, toteuma 34 %
2.D. Asiakasväkivallan kokemus	
Asiakasväkivallan kokemus: Henkinen väkivalta	pienempi kuin edellinen vuosi Kunta10 (24,90 %) Välikysely (15 %)
Asiakasväkivallan kokemus: Fyysinen väkivalta tai sen uhka	pienempi kuin edellinen vuosi Kunta10 (1,90 %) Välikysely (3 %)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi: Vaarat ja haitat arviointi tulee suorittaa toimialan erikseen valittavissa yksiköissä.

**Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia
Kaupungin tavoite 2018–2021: 3. Perustehtävä on mielekäs ja merkityksellinen**

Keinot	Tavoiteluku
3.A. Annamme selkeän suunnan ja tavoitteet	
Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä: Koen työni mielekkääksi	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (4,61) Välikysely (Heikentynyt)
Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä: Koen tekeväni merkityksellistä työtä	Kyllä –vastauksia 75 % Kunta10 (84,30 %) Välikysely (80 %)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Työn mielekkyyden kokemus lähtee selkeästä tehtäväkuvasta ja selkeiden tavoitteiden määrittelystä sekä tavoitteiden toteutumisen seuraamisesta kehityskeskustelujen yhteydessä. Esimiehellä on tässä suhteessa tärkeä rooli.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus!

Kaupungin tavoite 2018–2021: 4. Osaamisen turvaaminen muutoksessa

Keinot	Tavoiteluku
4.A. Osaamisprofiilien ajan tasalla pitäminen	
Yhteisten osaamisten osaamistaso (keskiarvo) suhteessa tehtävän osaamisvaatimuksiin	suurempi tai yhtä suuri kuin tehtävän osaamisvaatimukset Kunta10 (vaadittu taso 1,92/saavutettu taso 2,35) Välikysely (vaadittu taso 1,97/saavutettu taso 2,38)
4.B. Osaamisen johtamisen vuosikellon toteuttaminen	
Johtamisosaamisten osaamistaso (keskiarvo) suhteessa tehtävän osaamisvaatimuksiin	suurempi tai yhtä suuri kuin tehtävän osaamisvaatimukset Kunta10 (vaadittu taso 2,16/saavutettu taso 2,55) Välikysely (vaadittu taso 2,24/saavutettu taso 2,85)
Henkilöstökoulutuksiin osallistuneiden määrä (prosentuaalinen osuus henkilötyövuosista laskettuna)	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Vuonna 2018: (80,80 %) Vuonna 2019: (90,10 %)
Henkilöstökoulutuksen riittävyys: Keskiarvo osallistuneiden henkilöiden koulutuspäivien määrästä per henkilö (koulutussuunnitelmaraportointi)	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi tavoite vähintään 3 päivää per henkilö Vuonna 2018: (4,9) Vuonna 2019: (6,4)
Henkilöstökoulutuksen riittävyys: Kokemus täydennyskoulutuksen riittävydestä	75 % henkilöstöstä kokee, että on riittävä Kunta 10 (69,30 %) Välikysely (75 %)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Ei toimenpiteitä

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus!

Kaupungin tavoite 2018–2021: 5. Toimintakyvyn ja tavoitteellisuuden säilyttäminen muutoksessa

Keinot	Tavoiteluku
5.A. Muutoksen kokeminen työssä	
Muutosten merkitysten kokeminen omassa työssään: Muutosten laatu, Kunta10	suurempi kuin edellinen vuosi (33,80 %)

Keinot	Tavoiteluku
Muutosten merkitysten kokeminen omassa työssään: Muutoksen kokeminen, Välikysely	suurempi kuin edellinen vuosi (45 %)
5.B. Työyhteisön tavoitteiden ymmärtäminen ja niiden saavutettavuus	
Kokemus työyhteisön tavoitteellisuudesta: Työyhteisötaidot: tavoitteellisuus, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,57)
Kokemus työyhteisön tavoitteellisuudesta: Työyhteisön tavoitteellisuus, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt lievästi)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Työyhteisön tavoitteiden läpikäynti työpaikkakokouksissa ja tarvittaessa kehityskeskusteluissa.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus!
Kaupungin tavoite 2018–2021: 6. Uudistamiskyky

Keinot	Tavoiteluku
6.A. Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa	
Kokemus työyhteisön kehittämiskyvystä Työyhteisötaidot: Kehittäminen, Kunta10	suurempi kuin edellinen vuosi (3,05)
Kokemus työyhteisön kehittämiskyvystä Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa, Välikysely	suurempi kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Ei toimenpiteitä

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen
Kaupungin tavoite 2018–2021: 7. Päätöksenteko ja johtaminen koetaan oikeudenmukaiseksi

Keinot	Tavoiteluku
7.A. Tavoitteiden selkeys ja avoimuus päätöksenteon perusteissa	
Kokemus kohtelun oikeudenmukaisuudesta	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta 10 (3,81) Välikysely (Heikentynyt)
Kokemus päätöksenteon oikeudenmukaisuudesta, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (2,88) Välikysely (Heikentynyt)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Päätösten parempi perusteleminen ja sisällön avaaminen henkilökunnalle.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen

Kaupungin tavoite 2018–2021: 8. Laadukas esimiestyö

Keinot	Tavoiteluku
8.A. Esimiehelle riittävä tuki tavoitteiden saavuttamisessa	
Tuki esimiestyölle riittävää, Esimiesbarometri	Tuki riittävä on suurempi kuin 75 % Edellinen kysely (67 %) Uusin kysely (81 %)
Esimieheltä saatava tuki: Esimiestuki, Kunta10	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,46)
Esimieheltä saatava tuki: Esimiehen tuki ja rohkaisu, Välikysely	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Ei toimenpiteitä

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen

Kaupungin tavoite 2018–2021: 9. Yhteistoiminta ja osallistaminen

Keinot	Tavoiteluku
9.A. Yhteistoiminta toimialoilla kunnossa	
Yhteistoiminnan vaatimusten tunteminen, Esimiesbarometri	Kyllä-vastanneiden osuus on enemmän kuin 75 % Edellinen kysely (94 %) Uusin kysely (81 %)
9.B. Työpaikan tiedonkulun varmistaminen	
Työpaikan palaverikäytännöt takaavat riittävän tiedonkulun ja keskusteluyhteyden, Esimiesbarometri	Kyllä –vastanneiden osuus suurempi kuin 75% Edellinen kysely (72 %) Uusin kysely (81 %)
9.C. Strategisesti ohjatut -kehityskeskustelut	
Kehityskeskustelujen käyminen ja hyödyllisyys: kehityskeskustelujen käymisprosentti	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (59,2 %) Välikysely (62 %)
Kehityskeskustelujen käyminen ja hyödyllisyys: Yksilökehityskeskustelujen hyödyllisyys	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (32,10 %) Välikysely (Parantunut)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Viestinnän keinojen kehittäminen tiedonkulun hallinnassa. Panostaminen entistä enemmän työpaikkakokouksiin.

Viralliset yhteistoimintamenettelyt hoidetaan ohjeistuksen mukaisesti.

Kaupunkiympäristötoimiala

6. Muutokset

6.1. Toiminnallisten tavoitteiden muutokset

Muutokset

Kaupunkiympäristötoimiala

6.2 Taloudellisten tavoitteiden muutokset (kaupunginvaltuusto)

Talousarviokäsittelyssä hyväksytyt talousarviomuutokset menoihin ja tuloihin

	Toimielin	Lauseke	Vaikutus käyttötalouteen (euroa)			
			Talousarvio 2021	Talous-suunnitelma 2022	Talous-suunnitelma 2023	Talous-suunnitelma 2024
Kj	TKS joukkoliikennelautakunta	Joukkoliikenteen liikennetarjonnan sopeuttaminen vähentämällä ostettavaa liikennemäärää määräaikaisesti -5%:lla. (vähentää toimintamenoja)	-2 000 000			
Kj	Kaupunkiympäristölautakunta	Hulevesimaksun siirtäminen osaksi kiinteistöveroja ja kiinteistöveroprosenttien tarkistaminen. (vähentää toimintatuottoja)	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000
Kj	Kaupunkiympäristölautakunta	Digitalisaation lisäämisen kautta kustannustehokkuuden parantaminen. (vähentää toimintamenoja)	-137 029			
Kj	Kaupunkiympäristölautakunta	Henkilöstömenoihin kohdistuva kaupunkitasoinen säästö-tavoite (mm. sijaisten käyttö, matkakustannukset, erillis-korvaukset, talkoovapaat). (vähentää toimintamenoja)	-445 343			
Kj	Kaupunkiympäristölautakunta	Palvelujen ja tavaroiden hankintoihin kohdistuva kaupunkitasoinen säästö-tavoite. (vähentää toimintamenoja)	-836 586			
Kv	TKS joukkoliikennelautakunta	Vähennetään joukkoliikenteen säästö-tavoitetta 1,7 M€. Etsitään säästöt olemassa olevien liikennöintisopimusten sisältä huomioiden talousarviokäsittelyn jälkeen saadut kilpailutussäästöt painottaen sitä, ettei liikenteen karsiminen heikennä työmatkaliikennettä. (lisää toimintamenoja)	+1 700 000			

Strateginen sopimus 2021

1.1 Kuvaus toiminnasta (kaupunginhallitus)

Laissa ja asetuksissa, kaupungin strategiassa ja ohjelmissa ja hallintosäännössä säädetyllä tavalla vapaa-aikatoimiala ja sen lautakunnat edistävät asukkaiden ja asiakkaiden hyvinvointia ja aktiivisuutta sekä kaupungin kilpailukykyä ja kestävästä kehitystä.

Kulttuurilautakunnan tehtäväalueena on kuntien kulttuuritoiminnasta annetussa laissa (166/2019), laissa yleisistä kirjastoista (1490/2016), museolaissa (729/1992, 877/2005), teatteri- ja orkesterilaissa (730/1992, 1066/2007, 342/2014) ja taiteen perusopetuksesta annetussa laissa (633/98) säädetty huolehtia kulttuuripalvelujen kehittämisestä ja järjestämisestä sekä edistää ja tukea kaupungissa harjoitettavaa kulttuuritoimintaa. Vapaa-aikatoimialan kaikessa toiminnassa asukkaita tulee kuulla keskeisissä päätöksissä osana kuntalain (410/2015) 22 §:ssä säädettyä kunnan velvollisuutta huolehtia asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista.

Uudistettu laki kuntien kulttuuritoiminnasta tuli voimaan maaliskuun alussa 2019. Sen keskeisenä tavoitteena on edistää kuntien kulttuuritoiminnan toimintaedellytyksiä, sivistyksellisten perusoikeuksien toteutumisesta ja demokratiakehitystä sekä kuntien elinvoimaisuutta muuttuvassa toimintaympäristössä. Lähtökohdiana on kulttuuripalveluiden yhdenvertainen saatavuus. Laki ei aseta kunnille uusia tehtäviä tai velvoitteita verrattuna edelliseen. Keskeisimmät muutokset ja lisäykset lakitekstissä ovat; kuntien kulttuuritoiminnan tavoitteet, valtion viranomaisten tehtävät, kunnan asukkaiden osallistuminen, kehittämistehtävä, yhteistyö sekä tiedon tuottaminen ja toiminnan arviointi.

Laki yleisistä kirjastoista (1492/2016) tuli voimaan 2017 ja määrittelee yleisen kirjaston tehtävät seuraavasti: 1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisäilöihin; 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa; 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta; 4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon; 5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan; 6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Yleiset kirjastot ovat maksuttomina perus- ja lähipalveluja. Kunta voi järjestää yleisen kirjaston toiminnan itse taikka yhteistyössä toisten kuntien kanssa tai muulla tavoin. Kunnan tulee kuulla asukkaitaan yleisiä kirjastoja koskeissa keskeisissä päätöksissä osana kuntalain (410/2015) 22 §:ssä säädettyä kunnan velvollisuutta huolehtia asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista.

- Vapaa-aikatoimialan kirjastopalvelut koordinoi Vaski-yhteistyötä ja toimii Lounais-Suomen alueellisena kehittämiskirjastona opetus- ja kulttuuriministeriön erillisen rahoituksen voimin.

Museolaissa (314/2019) museotoiminnan tavoitteeksi on määritelty ylläpitää ja vahvistaa väestön ymmärrystä kulttuuristaan, historiastaan ja ympäristöstään. Museoiden tulee edistää kulttuuri- ja luonnonperintöä koskevan tiedon saatavuutta tallentamalla ja säilyttämällä aineellista ja visuaalista kulttuuriperintöä tuleville sukupolville, harjoittamalla siihen liittyvää tutkimusta, opetusta ja tiedonvälitystä sekä näyttely- ja julkaisutoimintaa.

- Vapaa-aikatoimialan museopalvelut toteuttaa annettua tehtävää lain mukaisesti kokoelmatoiminnan, tutkimuksen, museopedagogiikan sekä näyttely- ja julkaisutoiminnan kautta, ja toimii alueellisena vastuumuutoseuna vuodesta 2020 alkaen.

Teatteri- ja orkesterilaissa (730/1992, 1066/2007, 342/2014) toiminnan tavoitteeksi määritellään tuottaa taiteellisista lähtökohdista teatteri- ja orkesteripalveluja ja edistää niiden alueellista saatavuutta sekä saavutettavuutta eri väestöryhmille.

- Turun Kaupunginorkesterin (TFO) päätehtävänä on musiikkikulttuurin vaaliminen, edistäminen ja julkisten konserttien järjestäminen
- Yhtiöksi vuonna 2014 muuttuneen Turun kaupunginteatteri Oy:n tehtävänä on näyttämötaiteen tuottaminen, kehittäminen, edistäminen ja teatteriesitysten tuottaminen. Kulttuurilautakunta on solminut Turun kaupunginteatteri Oy:n kanssa toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen. Sopimuksessa on määritelty yhtiön teatteripalveluiden tavoitteet ja kaupungin osoittaman avustuksen suuruus, jotka vahvistetaan vuosittain.

Liikuntalaki (390/2015) asettaa kunnan tehtäväksi yleisten edellytysten luomisen liikunnalle paikallistasolla. Kunnan tulee luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle: 1) järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen; 2) tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoimintaa; sekä 3)

Vapaa-aikatoimiala

rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja. Laissa painotetaan eri toimialojen yhteistyötä sekä paikallisen, kuntien välisen ja alueellisen yhteistyön kehittämistä. Lisäksi kunnan tulee arvioida asukkaattensa liikunta-aktiivisuutta

Valtioneuvosto hyväksyi lokakuussa 2018 eduskunnalle annetun *liikuntapoliittisen selonteon*. Se kattaa mm. linjaukset liikunnan lisäämisestä elämän eri vaiheissa, liikuntapaikkarakentamisesta, liikunnan kansalaistoiminnasta ja huippu-urheilusta. Päämääränä on lisätä merkittävästi ihmisten fyysistä aktiivisuutta.

- Vapaa-aikatoimialan liikuntapalvelujen tehtävänä on aktivoida turkulaiset liikkumaan ja parantamaan hyvinvointiaan liikunnan avulla. Liikuntapalvelukeskus tuottaa liikuntaolosuhteita ja -palveluita niin yksittäisille kaupunkilaisille kuin liikuntaa järjestävälle yhdistyksillekin. Palvelualue seuraa liikuntalan kehitystä, pitää yllä tilannekuvaa turkulaisesta liikuntakulttuurista ja kehittää sitä.

Nuorisolain (1285/2016) mukaan nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Nuorisolain tavoitteena on edistää nuorten osallisuutta ja yhdenvertaisuutta. Lisäksi lailla tuetaan nuorten kasvua ja itsenäistymistä ja se pyrkii parantamaan nuorten kasvu- ja elinoloja sekä nuorten oikeuksien toteuttamista. Lähtökohtina ovat yhteisvastuu, kulttuurien moninaisuus ja kansainvälisyys, kestävä kehitys, terveet elämäntavat, ympäristön ja elämän kunnioittaminen sekä monialainen yhteistyö. Kunnan tulee paikalliset olosuhteet huomioon ottaen luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. Kunnan tulee em. tehtävää hoitaessaan olla tarpeen mukaan yhteistyössä muiden nuorille palveluja tuottavien viranomaisten sekä nuorten, heidän perheidensä, nuorisolan järjestöjen, seurakuntien ja muiden nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa. Suunnittelua ja toimeenpanon

kehittämistä varten kunnassa on oltava ohjaus- ja palveluverkosto tai muu vastaava yhteistyöryhmä, jonka kohderyhmänä ovat kaikki kunnassa asuvat nuoret. Lisäksi nuorisolautakunnan tehtäväalueena on toteuttaa lastensuojelulain (417/2007) 3 a §:ssä tarkoitettua tukea ja erityistä tukea.

Kunnan tulee tarjota ja järjestää lapsille ja nuorille mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa paikallista nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien asioiden käsitteilyyn ja heitä tulee kuulla edellä mainituissa tai heitä koskevissa asioissa.

- Vapaa-aikatoimialan nuorisopalvelut tukee nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (kaupunginhallitus)

Taustaa

Vapaa-aikatoimialan keskeisiä tavoitteita ovat palvelujen saavutettavuuden parantaminen, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, eriarvoisuuden vähentäminen sekä tiedolla johtaminen.

Kaupunkien toimintaympäristöön ja siten myös vapaa-ajan palveluihin vaikuttavia tekijöitä ovat mm. ilmastonmuutos, väestörakenteen muutos (erityisesti ikääntyvä väestö), polarisoituminen, vähemmistöityminen, julkisen talouden muutokset, teknologinen kehittyminen, työn murros, elämäntavan muutokset, jatkuvan oppimisen tarve ja yksinäisyyden lisääntyminen

Kansallisesti on runsaasti vapaa-aikatoimialaan vaikuttavia linjauksia sekä ohjausasiakirjoja. Hallitusohjelmassa korostetaan harrastamisen merkitystä nuorten syrjäytymisen ehkäisijänä ja yhteiskunnallisen osallisuuden edistäjänä. Jokaiselle lapselle ja nuorelle halutaan taata aito mahdollisuus mieluisaan harrastukseen koulupäivän yhteydessä. Valtioneuvoston selonteossa kulttuurin tulevaisuudesta ”Kulttuuri vuonna 2035” ja uudistetussa laissa kuntien kulttuuritoiminnasta (2019) nostetaan keskeisimmiksi mahdollisuuksiksi kestävä kulttuuri, kulttuurinen moninaisuus ja luovuus. Tärkeiksi toiminnan alueiksi kuvataan taide-, kulttuuriperintö - ja kirjastopolitiikka. Valtakunnallisen nuorisotyön ja -politiikan ohjelmassa (Vanupo) pääteema on nuorten syrjäytymisen ehkäisy ja osallisuuden vahvistaminen. Valtioneuvoston liikuntapoliittisen selonteossa (2018) linjataan liikunnan lisäämisestä elämän eri vaiheissa, liikuntapaikkarakentamisesta, liikunnan kansalaistoi-

minnasta ja huippu-urheilusta, päämääränä lisääntynyt fyysinen aktiivisuus.

COVID-19 pandemia on tuonut ja tuo merkittäviä muutoksia myös vapaa-aikatoimialan toimintaympäristöön, joita on kokonaisuudessa vielä vaikea ennakoida. Näitä muutoksia voivat olla mm. asiakkaiden käyttäytymisen muutokset, kevään 2020 sulkuajan ja rajoitettujen avaamisten vaikutukset kävijämääriin ja talouteen, virtuaalisten / digitaalisten (ja hybridi) palvelujen tarve.

Vapaa-aikatoimialalla on kolme toimintaympäristöstä nousevaa yhteistä kehittämisaluetta / painopistettä, jotka ovat kaikki relevantteja myös koronasta selviytymisessä.

Eriarvoistuminen (asuinalueet ja väestöryhmät)

Merkkejä eriarvoistumisen ja polarisaation lisääntymisestä korona-aikana on jo nähtävissä. Haasteeseen vastataan mm. kaupunginvaltuuston hyväksymällä poikkihallinnollisella Nuorten syrjäytymisen ehkäisy ja sosiaalisesti kestävä kaupunkirakenteen edistäminen (kv 1/2019).

Liikkumattomuus

Vähäinen fyysinen aktiivisuus, liikkumattomuus, vuosittaiset yhteiskunnalliset kustannukset ovat useita miljardeja euroja ja kustannukset kasvavat vuosittain suomalaisen väestön ikääntymisen myötä.

Lisäksi korona-ajan mukana tuoma ikäihmisten vähäinen liikkuminen ja sitä kautta heidän kokonaisvaltaisen toimintakykynsä tukemisen tarve kasvaa huomattavasti.

Tiedolla johtaminen

Palvelujen ja toiminnan kehittämisessä tiedolla johtamisella on keskeinen rooli. Kaupungin kolmesta kärkihankkeesta erityisesti Smart and Wise Turku tukee tiedolla johtamisen kehittämistä. Sillä tuetaan osaltaan kaupunginvaltuuston hyväksymää nuorten syrjäytymisen ehkäisyn ja sosiaalisesti kestävä kaupunkirakenteen edistämisen toimenpideohjelmaa sekä hyvinvoinnin ohjausryhmän kaikille toimialoille yhteisiä painopisteitä (nuorisotyöttömyyden väheneminen ja pitkäaikais-työttömien aktivointi, yksinäisyyden ja ulkopuolisuuden torjuminen, terveet elämäntavat ja vanhemmuuden tuki).

Kaupungin johtamisjärjestelmän muutos ”Pormestarien Turku” vaikuttaa myös vapaa-aikatoimialaan, koska mm. toimialan hallinnon palvelualue tulee liittymään osaksi uutta konsernihallintoa.

Vapaa-aikatoimiala

1.3 Palvelun tarvetta kuvaavat tunnusluvut (kaupunginhallitus)

Palvelujen tarvetta kuvaavat tunnusluvut	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Yhteiset									
Asukasluku	183 824	185 908	187 604	189 396	191 213	192 962	194 531	195 986	197 390
0 – 9 –vuotiaiden määrä	16 356	16 730	16 782	16 734	16 662	16 674	16 541	16 427	16 299
10 – 18 –vuotiaiden määrä	13 794	13 761	13 727	13 814	13 920	14 161	14 567	14 831	15 126
19 – 28 –vuotiaiden määrä	35 384	35 939	36 757	35 787	37 762	37 745	37 077	36 700	36 331
29-64 –vuotiaiden määrä	81 818	82 117	82 337	82 659	83 587	84 341	85 715	86 716	87 784
yli 65 vuotiaat	36 472	37 361	38 001	38 851	39 723	40 041	40 631	41 312	41 850
Alueiden eriarvoistuminen: Muunkielisten osuus suurin/pienin (pienalue) (yli 100 asukkaan pienalueet)	Varissuo 42,3 %/ Kurjenmäki läntinen 0 %	Varissuo 43,9 %/ Maanpää 0 %	Varissuo 46,2 %/ Maanpää 0 %	Varissuo 48,4 %/ Maanpää 0 %	Varissuo 50,0% Maanpää 0%	Varissuo 51,5 % Ispoinen 1,2 %			
Alueiden eriarvoistuminen: Työttömät suurin/pienin (pienalue) (Pienalueet, joissa työvoiman määrä yli 100)	Varissuo 34,7 % / Pa- pinsaari 4,9 %	Lopulliset tiedot saa- daan syk- syllä 2017	Pansio It. 36,6 %* / Toijainen 4,0* % *=ennakko- tieto	Varissuo 29,0 %* / Ispoinen 3,5* % *=ennakko- tieto	Varissuo 29,0% / Moisio-Ka- nervämäki 7,1% (31.12.2017)	Varissuo 23,4 % / Papinsaari 2,5 % (4/2020)			
Kulttuuri									
Kulttuurin harrastamisen aktiivisuus 18 -79 v. Aktiivisten osuus %, FCG/Kapa		16,2 %	17 %	14 %	22,2%	23,2 %			
Liikunta									
Liikunnan harrastamisen aktiivisuus, 18 – 79 v. Aktiivisten osuus % FCG/Kapa	40 %	44 %	41 %	49 %	53%	48 %			
Nuoriso									
Alle 25 –vuotiaiden työttömien määrä	2095 (1/2015)	2013 (1/2016)	1873 (1/2017)	1522 (1/2018)	1305 (2/2019)	1345 (12/2019)			

Vapaa-aikatoimiala

1.4 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet (kaupunginvaltuusto)

Turun kaupunkistrategiaa tukee kaksi strategista ohjelmaa. Hyvinvointi ja aktiivisuus – ohjelman pääteemat ovat: 1) Terve ja hyvinvoiva turkulainen, 2) Osaava ja oppiva turkulainen ja 3) Aktiivinen turkulainen. Kilpailukyky ja kestävä kasvu –ohjelman pääteemat ovat : 1) Yrittävä ja osaava kaupunki, 2) Vaikuttava ja uudistuva kaupunki sekä 3) Rakentuva kaupunki ja ympäristö. Vapaa-aikatoimiala toteuttaa molempia ohjelmia.

Vapaa-aikatoimiala toteuttaa Turku 2029 kaupunkistrategiasta erityisesti seuraavia kohtia: Turku on eurooppalainen kulttuurikaupunki, joka tunnetaan myös vahvana urheilu- ja tapahtumakaupunkina. Keskeisenä tavoitteena on kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja aktiivisuuden sekä elinkeinoelämän kilpailukyvyyn edistäminen kestäväällä tavalla. Järjestämme palvelut nykyaikaisen monituottajamallin mukaan asiakaslähtöisesti, laadukkaasti ja kustannustehokkaasti sekä hyvässä kumppanuudessa yritysten ja järjestöjen kanssa. Hyvinvoinnille keskeistä on aktiivinen elämäntapa, johon kannustamme turkulaisia. Etsimme ja kehitämme toimintamalleja, joilla kavennetaan hyvinvointieroja ja ehkäistään syrjäytymistä.

Toimialan lautakunnat ja palvelualueet toteuttavat erityisesti Aktiivinen turkulainen –teeman linjauksia:

- Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle
- Toteutetaan palveluja yhteistyöllä kansalais- ja järjestötoiminnan kanssa
- Aktiivista elämäntapaa edistävät palvelut kohdennetaan hyödyntämällä paremmin asukas- ja asiakastietoa

- Vahvistetaan aluenäkökulmaa asuinalueiden ominaispiirteitä hyödyntämällä
- Osallisuutta lisätään ottamalla se osaksi suunnittelua, toteuttamista ja päätöksentekoa
- Turun asemaa eurooppalaisena kulttuurikaupunkina ja kaupunkikulttuurin edelläkävijänä vahvistetaan kehittämällä uudenlaisia kulttuuriin osallistumisen muotoja
- Hyvän elämän Turku luodaan ottamalla aktiivisuus elämäntavaksi.

Vapaa-aikatoimiala

Perustehtävä: Tarjoamme turkulaisten arkeen ja juhlaan iloa, elämyksiä, liikettä, tietoa ja taitoa.

Tahtotila: Hyvän elämän Turku.

Painopisteet:

- Yhdenvertaisuuden edistäminen ja eriarvoisuuden kaventaminen,
- Osallisuuden, aktiivisuuden ja monialaisen yhteistyön edistäminen sekä
- Vahvistuva kumppanuus kolmannen sektorin kanssa.

Edellä kuvattuja linjauksia ja painopisteitä toteutetaan yhteisissä, strategisissa tavoitteissa, jotka kaikki kolme lautakuntaa ovat hyväksyneet:

- Aktiivisuus mahdollisimman monen turkulaisen elämäntavaksi,
- Kumppanuuksia kehittämällä ja laajentamalla tuotetaan monimuotoisia palveluja kustannustehokkaasti

- Mahdollistetaan digitaalisuuden kautta monikanavaiset ja vuorovaikutteiset palvelut sekä
- Edistetään asukkaiden kansalaistaitoja.

Korona-ajassa ja siitä selviytymisessä korostuu aktiivisuuden edistäminen, erityisesti kääntyvien toimintakyky sekä digitaalisten palvelujen kehittäminen ja systematisointi.

Kulttuurilautakunta

Painopisteet:

- Eriarvoistumisen poistaminen - kaikkien yhteinen Turku,
- Sisäisen ja ulkoisen yhteistyön vahvistaminen, Vetovoimainen Kulttuuri –Turku sekä
- Digitaaliset palvelut - moderni ja historiallinen Turku.

Toimintaperiaatteina ovat kriittinen ja rohkea oman toiminnan tarkastelu sekä työntekijöiden hyvinvointi.

Liikuntalautakunta

Painopisteet:

- Liikkuvat lapset ja nuoret - Kaikki lapset ja nuoret omaksuvat liikunnallisen elämäntavan,
- Aktivoiva ympäristö ja olosuhteet luovat edellytykset liikunnalliseen elämään,
- Liikunta innostavana kumppanina elinvoiman ja hyvinvoinnin edistämässä sekä

Vapaa-aikatoimiala

- Liikunta- ja urheiluseurojen ja liikuntaa järjestävien yhdistysten kanssa tehtävän yhteistyön kehittäminen turkulaisten liikkumisen lisäämiseksi.

Nuorisolautakunta

Painopisteet:

- Yhdenvertaisuuden edistäminen ja eriarvoistumisen vähentäminen,
- Digitalisaation ymmärtäminen osana nuorten elämää,
- Kestävän hyvinvoinnin edistäminen,
- Osallisuus ja usko omiin vaikutusmahdollisuuksiin ja aktiivinen kansalaisuus sekä
- Avarakatseinen kansainvälisyys ja moninaisuuden arvostaminen sekä vaaliminen.

Toimintaperiaatteina ovat innovatiivisuus, vuoropuhelu ja monialainen yhteistyö.

Harrastamisen tukeminen

Hallitusohjelmassa merkittävä kohta on mieluisen harrastuksen takaaminen jokaiselle lapselle ja nuorelle koulupäivän yhteyteen. Vapaa-aikatoimialan palvelualueiden yhteisenä sisäisinä kehittämiskohteina ovat mm.

- yhteistyön vahvistaminen lasten ja nuorten harrastamisen edistämiseksi toimialan kaikkien palvelujen yhteistyönä
- monimuotoisen ja -puolisen lastenkulttuuritoiminnan ohjauksen ja johtamisen kehittäminen

Kaupungin omat kulttuuripalvelut mahdollistavat kulttuurin perustarjonnan, jota vapaa kenttä täydentää. Matalan kynnyksen kulttuuripalvelujen lisäksi tarvitaan vetovoimaisia huipputuo-

tantoja, jotka kasvattavat kaupungin matkailulista kiinnostavuutta ja kilpailukykyä.

Liikuntapalvelut toteutetaan paikallisella ja alueellisella yhteistyöllä, luomalla terveyttä edistävän liikunnan mahdollisuuksia, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja ja järjestämällä liikuntaa erityisesti passiivisille ja erityisryhmille.

Lapsille ja nuorisolle tarjotaan mahdollisuuksia osallistua tasavertaisesti kulttuuri-, liikunta ja vapaa-ajan toimintaan sekä nuorisopalveluihin ja palveluiden suunnitteluun. Ennaltaehkäisevät palvelut ja virikkeellinen toiminta ylläpitävät lasten ja nuorten hyvinvointia ja terveyttä.

Kaikilla palvelualueilla huomioidaan Turku 2021– kymmenen vuotta kulttuuripääkaupungista merkkipäivä ja erityisesti kulttuurihyvinvoinnin edistäminen,

Vapaa-aikatoimiala on sitoutunut kaupunkitasoisiiin kehittämiskokonaisuuksiin, kuten asukasbudjetointiin, lapsiystävällisyyteen, kotouttamiseen ja ilmastopolitiikkaan sekä vähähiilisyteen

- Turku on UNICEFin lapsiystävällinen kunta
- Turku on maailmanlaajuisesti ilmastopolitiikan edelläkävijä. Kestävän ilmaston ja energian toimintasuunnitelma (kv 11.6.2018 § 142) ohjaa kaupunkia ilmastomuutoksen hillitsemiseen ja varautumiseen. Vapaa-aikatoimiala toteuttaa ilmastosuunnitelman tavoitteita

ja luo valmiuksia kestäväan elämäntapaan ja vähähiiliseen talouteen.

Vapaa-aikatoimiala

1.5 Toiminnan tunnusluvut (tiedoksi annettavat)

Tunnusluku	2014	2015	2016	2017	2018	2019
PALVELUJEN VOLYYMI						
Kulttuuri						
Aktiivisten kirjastokortin käyttäjien osuus väestöstä, (käyttäneet kirjastokorttiaan Turun kirjastoissa / asukasluku)	-	39,4 %	39,3 %	37,9 %	37,1 %	36,7 %
Kulttuuripalveluja (teatteri, musiikki- ja taide) ed. 12 kk:n aikana käyttäneet 18 – 79 v % (FCG/Kapa)	79 %	80 %	79,1 %	83 %	67,5 %	66,5 %
Kirjastopalveluja ed. 12 kk:n aikana käyttäneet 18-79 v % (FCG/Kapa)	76 %	77 %	72 %	74 %	71 %	75 %
Museopalveluja ed. 12 kk:n aikana käyttäneet 18 – 79 v (FCG/Kapa)	64 %	66 %	57 %	69 %	69 %	72 %
Liikunta						
Liikuntapaikkojen kävijämäärät: kaikki yleisölle avoinna olevat tilat yhteensä	1 089 315	1 235 538	1 022 035	1 193 983	1 240 670	1 663 000
Nuorisio						
Nuorisopalvelujen toimipisteiden ja palvelujen käyntikerrat(oma toiminta)		laskenta-tapa uudistettiin	248 500	222 196	199 901	209 589
PALVELUJEN LAATU JA VAIKUTTAVUUS						
Kulttuuri						
Asukkaiden 18 – 79 v., tyytyväisyys kirjastopalveluihin, ast. 1-5, FCG/Kapa	4,29	4,38	4,39	4,48	4,41	4,49
Asukkaiden, 18 – 79 v., tyytyväisyys museoihin, ast. 1-5, FCG/Kapa	4,16	4,26	4,25	4,29	4,23	4,28
Asukkaiden 18-79 v tyytyväisyys kulttuuripalveluihin (teatteri, musiikki, taide), ast. 1-5, FCG/Kapa	3,89	3,90	4,20	4,22	4,15	4,17
Kulttuurilautakunnan avustuksilla tuettujen tuotantojen määrä	-	254	302	330	346	1 070
Liikunta						
TEA-viisari(terveyttä ja hyvinvointia edistävä liikunta ja sen edellytysten luominen, itsearviointi) asteikko 0-100	85	Tieto parillisina vuosina	86	Tieto parillisina vuosina	83	Tieto parillisina vuosina
Asukkaiden 18-79 v tyytyväisyys liikuntaolosuhteisiin (kentät, uimahallit ja –rannat, salit), ast. 1-5, FCG/Kapa	3,91	3,94	3,90	3,97	3,91	3,9
Kuntalaisten 18-79 v tyytyväisyys liikuntapalveluista tiedottamiseen, ast. 1-5 (FCG/Kapa)	3,78	3,71	3,67	3,63	3,59	3,57
PALVELUJEN TUOTTAVUUS JA TALOUDELLISUUS						
Kulttuuri						
Kulttuurin avustusten määrä/asukas	7,16	7,25	7,05	7,99	6,60	9,65
Kirjaston nettomenot/asukas	59,99	57,00	58,33	57,21	56,40	56,25

Vapaa-aikatoimiala

Museoiden nettomenot/asukas	39,51	40,16	43,54	41,38	42,35	45,27
Orkesterin ja konserttitalon nettomenot/ asukas	28,96	28,64	27,44	26,97	24,51	24,85
Liikunta						
Liikunnan nettomenot/asukas	97,98	95,64	98,29	99,35	106,41	105,81
Liikunnan avustusten määrä/asukas	7,64	7,59	7,8	7,59	7,31	7,44
Nuoriso						
Nuorison nettomenot/ 0 -28 v.	126,10	125,13	120,54	115,03	114,44	118,94
Nuorison avustusten määrä/0 -28 v.	4,6	4,6	6,6	6,65	6,31	5,98

Vapaa-aikatoimiala

1.6 Lausekkeet (kaupunginvaltuusto)

	Toimielin	Kirjaus
Kv	Kulttuurilautakunta	Tehdään selvitys taide- ja kulttuurikentän akuuteista tilatarpeista ja varmistetaan lähitulevaisuudessa tilansa menettävien taitelijoiden työn jatkuvuus etsimällä tilakysymykseen ratkaisu.
Kv	Liikuntalautakunta	Laaditaan vuoden 2021 aikana liikuntapaikkojen uudesta hinnoittelujärjestelmästä suunnitelma, jonka valmistelussa otetaan huomioon liikuntapaikkaverkkosuunnitelma, harrastustakuu ja avustusjärjestelmän uudistaminen. Tehdään samassa selvitys liikuntaseurojen ja -lajien tasavertaisesta kohtelusta hankkien vertailutietoa muiden suurimpien kaupunkien toimintamalleista.

Vapaa-aikatoimiala

2.1 Strategiset tavoitteet (kaupunginvaltuusto)

Tavoite 1: Aktiivisuus mahdollisimman monen turkulaisen elämäntavaksi

Strateginen tema: **Aktiivinen turkulainen**

Strateginen linjaus: 2.3.7 Hyvän elämän Turku luodaan ottamalla aktiivisuus elämäntavaksi

Muut toteutettavat linjaukset:

2.3.4 Vahvistetaan aluenäkökulmaa asuinalueiden ominaispiirteitä hyödyntämällä

2.3.5 Osallisuutta lisätään ottamalla se osaksi suunnittelua, toteuttamista ja päätöksentekoa

2.3.6 Turun asemaa eurooppalaisena kulttuurikaupunkina ja kaupunkikulttuurin edelläkävijänä vahvistetaan kehittämällä uudenlaisia kulttuurin osallistumisen muotoja

Arviointikriteerit	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
kirjaston lainat	3 121 090	3 060 000	3 060 000	3 060 000	3 060 000	3 060 000
kirjastokäynnit	2 115 130	2 020 000	2 020 000	2 020 000	2 020 000	2 020 000
konserttikävijät	69 069	60 000	43 000 / 60 000 *	68 000	68 000	68 000
museokäynnit	406 005	345 000	360 000	360 000	370 000	380 000
uimalaitosten käynnit	825 682	760 000	760 000	760 000	760 000	760 000
liikkuva koulu –toimintaan osallistuneet	3 200	3 000	1 600	3 000	3 000	3 000
Nuoret kävijät nuorisopalvelujen ohjatuissa palveluissa (käyntikerrat, 0- 28 v)	209 589	210 000	190 000	210 000	210 000	210 000

Tavoitteen kuvaus: Aktiivinen vapaa-aika tarjoaa elämään sisältöä ja on olennainen osa hyvän elämän perustaa. Aktiivinen kaupunkilainen voi hyvin. Liikkuminen elämäntavaksi. Kulttuuri tekee hyvää. Turku kehittää edelleen uudenlaisia kulttuuriin osallistumisen ja kulttuurin harrastamisen muotoja. Lasten ja nuorten kasvu tasapainoiseen elämään. Vakiinnutetaan kaupungin eri alueilla työskentelevien kaupungin toimijoiden yhteistyö. Aktiivisuuden edistäminen on tärkeää myös korona-pandemiasta selviytymisessä.

* Arvion ensimmäinen luku perustuu olettamukseen, että toimintarajoitukset jatkuvat kevään 2021 ajan, mutta syksyllä päästään normalisoimaan toimintaa. Tämä tarkoittaisi sitä, että

Vapaa-aikatoimiala

Arviointikriteerit	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
kevään aikana salikapasiteetista 1/3 on käytössä, koululaisryhmien vierailuihin kohdistuu rajoituksia eikä muuta oheistoimintaa pystytä järjestämään normaalisti. Toinen luku kuvaa tavoitetta, mikäli viranomais määräykset eivät rajoita toimintaa enää vuoden 2021 alusta.						

Tavoite 2: Kumppanuuksia kehittämällä ja laajentamalla tuotetaan monimuotoisia palveluja kustannustehokkaasti

Strateginen teema: **Aktiivinen turkulainen**

Strateginen linjaus: 2.3.2 Toteutetaan palveluja yhteistyöllä kansalais- ja järjestötoiminnan kanssa

Muut toteutettavat linjaukset:

2.3.1 Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle

2.1.1 Luodaan puitteet hyvinvoinnille laaja-alaisella yhteistyöllä

2.3.6 Turun asemaa eurooppalaisena kulttuurikaupunkina ja kaupunkikulttuurin edelläkävijänä vahvistetaan kehittämällä uudenlaisia kulttuurin osallistumisen muotoja

Arviointikriteerit:	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Sopimuksen tehneiden (kulttuuriavustukset) kävijämäärä	655 366	601 000	601 000	601 000	601 000	601 000
Avustuksia saaneiden urheiluseurojen harrastajamäärä	67 765	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000
Avustuksia saaneiden nuorisoyhdistysten ja nuorten toimintaryhmien määrä	69	110	75	75	75	75
Tavoitteen kuvaus: Palveluissa tarkastellaan tuottamistapoja kaupungin ja kolmannen sektorin yhteistyönä sekä tuotetaan niitä enenevästi kumppanuudella. Yhteistyötä tehdään kaupungin toimijoiden varmistamana niin, että kansalais- ja järjestötoiminta on vahvasti mukana ja vastuussa. Tuotetaan toimialat ja muut toimijat ylittäviä palvelupolkuja. Sekä kaupungin omassa toiminnassa että vapaalla kentällä toteutetaan uudenlaisia kulttuuritoiminnan muotoja ja kaupunkikulttuuritapahtumia.						

Vapaa-aikatoimiala

Tavoite 3: Mahdollistetaan digitaalisuuden kautta monikanavaiset ja vuorovaikutteiset palvelut

Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva Turku

Strateginen linjaus: 3.2.3 Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä

Muut toteutettavat linjaukset:

2.3.3 Aktiivista elämäntapaa edistävät palvelut kohdennetaan hyödyntämällä paremmin asiakas- ja asukastietoa

2.3.6 Turun asemaa eurooppalaisena kulttuurikaupunkina ja kaupunkikulttuurin edelläkävijänä vahvistetaan kehittämällä uudenlaisia kulttuurin osallistumisen muotoja

Arviointikriteerit:	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Verkkokirjastokäynnit	1,1 milj.	1,1 milj.	1,1 milj.	1,1 milj.	1,1 milj.	1,1 milj.
Kirjaston e-aineistojen käyttökerrat	147 946	115 000	137 000	145 000	150 000	155 000
Museon Digitaalisesti saavutettavien objektien määrän lisäys /vuosi	10 922	+ 4 500	3 800	+ 4 500	+ 4 500	+ 4 500
Some-ajokorttikoulutuksen käyneiden suhteellinen osuus (%) henkilökunnasta (koulutuskokonaisuus rakennetaan 2018 ja täysimittaisena käynnissä 2019)	81 %	70 %	tavoite saavutettu 2019 Ei enää seurata	-	-	-
Sosiaalisessa mediassa ja verkossa kohdattujen nuorten määrä. Vuonna 2021 käynnistysmittari ja tavoiteluvut päivittyvät sen jälkeen seuraaville vuosille			Käynnistysmittari			
Tavoitteen kuvaus: Kaupungin palvelukanavia kehitetään ja palveluja digitalisoidaan laajamittaisesti parhaita käytäntöjä ja valtakunnallista yhteistyötä hyödyntäen. Digitaalisuutta hyödynnetään uudenlaisissa kulttuuriin osallistumisessa. Digitaalisia palveluja kehitettäessä sekä tietojen avoimuutta ja yhteiskäyttöä lisättäessä tietoturvan eri näkökulmat otetaan huomioon. Vahvistetaan korona-pandemian aikana hyväksi ja suosituiksi todettuja digitaalisia palveluja.						

Vapaa-aikatoimiala

Tavoite 4: Edistetään asukkaiden kansalaistaitoja

Strateginen teema: **Aktiivinen turkulainen**

Strateginen linjaus: 2.3.1 Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle

Muut toteutettavat linjaukset:

2.3.5 Osallisuutta lisätään ottamalla se osaksi suunnittelua, toteuttamista ja päätöksentekoa

2.3.6 Turun asemaa eurooppalaisena kulttuurikaupunkina ja kaupunkikulttuurin edelläkävijänä vahvistetaan kehittämällä uudenlaisia kulttuurin osallistumisen muotoja

Arviointikriteerit:	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Kävijät orkesterin lastentapahtumissa, maahanmuuttajatapahtumissa ja yleisökasvatustapahtumissa yhteensä	21 755	15 000	9 000 / 14 500 *	15 000	15 000	15 000
Museon neuvontapalvelujen käyttötapaukset	5 210	5 000	5 200	5 200	5 200	5 200
Kirjaston käyttäjäkoulutuksen osanottajamäärä	10 941	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500
Ohjatut nuoret (9-18 –vuotiaat nuoris- ja kausikorttilaiset ja harastekursseille osallistuneet sekä 15 – 29 –vuotiaat Fendarissa, Starttipajassa ja seinättömässä pajatoiminnassa sekä etsivässä nuorisotyössä olleet)	7 274	Tekemällä oppiminen: 2100 Ohjaus ja tuki: 1190	ei enää seurata	-	-	-
Vuodesta 2021 eteenpäin mittari muuttuu seuraavanlaiseksi: Toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen osallistuneet nuoret. Vuonna 2021 käynnistysmittari ja tavoiteluvut päivittyvät sen jälkeen seuraaville vuosille			käynnistysmittari			

Tavoitteen kuvaus: Aktiivisuuden lisäämisessä olennaisia osatekijöitä ovat omatoimisuuden ja itsepalvelun mahdollistaminen ja palveluohjauksen kohdistaminen passiivisiin asukkaisiin. Osallisuus on hyvinvoinnin tärkeä osatekijä, jonka tulee näkyä asukkailla konkreettisena tekemisen mahdollisuutena erityisesti asukkaiden omilla asuinalueilla. Korostetaan luovuutta ja innovatiivisuutta kaupungin toiminnassa ja palvelutuotannossa sekä tuodaan kulttuuria eri muodoissaan asukkaiden arkeen ja vapaa-aikaan.

* Arvion ensimmäinen luku perustuu oletukseen, että toimintarajoitukset jatkuvat kevään 2021 ajan, mutta syksyllä päästään normalisoimaan toimintaa. Tämä tarkoittaisi sitä, että kevään aikana salikapasiteetista 1/3 on käytössä, koululaisryhmien vierailuihin kohdistuu rajoituksia eikä muuta oheistoimintaa pystytä järjestämään normaalisti. Toinen luku kuvaa tavoitetta, mikäli viranomaismääräykset eivät rajoita toimintaa enää vuoden 2021 alusta.

Vapaa-aikatoimiala

2.3 Strategiset hankkeet ja projektit (kaupunginhallitus)

Hanke	Hyötytavoite	Tuotostavoite	Ensisijainen strategia-kytkös	Lisätietoja
Aktiivisuuden edistäminen	Toimialan kaikkien palvelualueiden yhteistyöllä luodaan uusia keinoja passiivisten tavoittamiseen. Tunnistetaan vapaa-ajallaan passiivisia kohderyhmiä sekä heidän haasteitaan ja tarpeitaan. Niihin vastataan aktiivisuutta edistävillä kehittämisprojekteilla, joiden seurauksena kaupunkilaisten aktiivisuus lisääntyy.	Aktivointia edistäviä projekteja valmistellaan ja toteutetaan palvelualueiden yhteistyönä. Projektien tuotoksena syntyy aktiivisuutta edistäviä palveluja ja toimintatapoja huomioiden myös kohderyhmät ja asuinalueet.	2.3.7 Hyvän elämän Turku luodaan ottamalla aktiivisuus elämäntavaksi	Toteuttaa toimialan strategista tavoitetta. Operatiivisten sopimusten projektit 2021 mm. Liiklk: Liikuntaneuvonnan palveluketjut, Liiklk: Voimaa vanhuuteen, Liiklk: Aktivoiva ympäristö ja olosuhteet, Hall: Aktiivisuuden edistäminen kokeiluilla ja projekteilla, Harrastamisen edistäminen vapaa-aika ja sivistystoimialojen yhteistyöllä
Digitaalisten medioiden hyödyntäminen	Digitaalisuuden kautta mahdollistuvat monikanavaiset palvelut, saavutettavuuden parantaminen, käyttäjälähtöinen suunnittelu ja datan kerääminen. Palvelujen yksilöllistämisen ja kohderyhmäfookusoinnin kautta voidaan palveluille paremmin tavoitella pitkäkestoisia vaikutuksia.	Uudet digitaaliset kanavat tarjoavat myös mahdollisuuksia uusien asiakkaiden tavoittamiseen; mennään sinne, missä asiakkaat ovat. Palvelujen yksilöllistämisen ja kohderyhmäfokusointi.	3.2.3 Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä	Toteuttaa toimialan strategista tavoitetta. Operatiivisten sopimusten projektit 2021 mm. Nlk: Some nuorisotyön kehittäminen, Kultlk: KOHA-kirjastojärjestelmän uudistaminen, Kultlk: TFOVirtual - virtuaalikonserttikiertue, Kultlk: Museon tiedonrikastamisalustan kehittäminen, Liiklk: Asiakastietojen keruu, Hall: Palvelujen digitaalisuutta parantavien projektien yhteistyötä lisätään.
Kansalaistaidot ja saavutettavuus	Vapaa-aikatoimialan jokaisella palvelualueella on oma selkeä osaamisenalueensa ja vastuunsa kansalaistaitojen edistämiseksi. Yhteiskunnalle on kannattavaa, että kaupunkilaisten kansalaistaidot ja elämänhallintataidot ovat hyvällä tasolla. Tämä heijastuu koettuun hyvinvointiin ja yhdenvertaisuuteen, ja toteuttaa tavoitetta paremman elämän Turusta.	Vapaa-aikatoimialan tulee saavuttavasti tarjota kaupunkilaisille mahdollisuuksia osallistua palveluihin sekä edistää heidän kansalaistaitojensa kunkin palvelualueen osaamisen mukaisesti.	2.3.1 Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä oma-toimiselle aktiivisuudelle	Toteuttaa toimialan strategista tavoitetta. Operatiivisten sopimusten projektit 2021: Kultlk: uudet lukutaitoa tukevat toimintamallit, Kultlk: Pääkirjaston toiminnallisuuden parantaminen, Kultlk: Asiakaspalvelun kehittäminen, Kultulk: Julkisen taiteen ohjelman laatiminen, Hall: Omatoimisuutta ja osallisuutta edistäviä yhteisiä projekteja työstetään.

Vapaa-aikatoimiala

Kumppanuudet	Kumppanuuksien kautta mahdollistetaan kaupunkilaisille parempaa palvelua, kattavampia palvelupaketteja ja ajassa kiinni olevia sisältöjä. Kumppanuuksien kehittäminen parantaa resurssien käyttöä. Jaetun asiantuntijuuden ja moniammatillisen yhteistyön kautta myös oman henkilökunnan osaaminen kasvaa. Tavoitteena monialainen osaaminen ja monipuolinen palvelutuotanto sekä uudistuva avustustoiminta.	Vähenevien resurssien ja yhä monialaisempaan osaamiseen liittyvien vaatimusten kasvaessa vapaa-aikatoimialan palvelualueiden tulee panostaa kumppanuuksien kehittämiseen. Kumppanuuksien kautta saatavien uusien oivalluksien ja niiden pohjalta syntyvän paremman palvelun tavoitteena on kaupunkilaisten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin lisääminen.	2.3.2 Toteutetaan palveluja yhteistyöllä kansalais- ja järjestö-toiminnan kanssa	Toteuttaa toimialan strategista tavoitetta. Operatiivisten sopimusten projektit 2021 mm. Kultlk: Saavutettavat orkesterit, Kultlk / Nlk: Monitoimitalojen yhteistoiminnan kehittäminen, Liiklk: Kaikkia liikuttava Turku, Liiklk: Lasten liikunnan laatu-tekijöiden edistäminen seuroissa, Hall: Hallintopalvelut koordinoi ja tukee toimialan yhteistyötä ja kumppanuuksia kehitäviä yhteisiä projekteja.
--------------	--	---	--	--

Toimialan yhteiset	Hanke/projekti	Hyötytavoite	Strategia-kytkös
	Historian museo	Turkuun toteutetaan Historian ja tulevaisuuden museo, joka toimii kaupungin kulttuurimatkailullisen vetonaulana ja kaupunkilaisten yhteisöllisenä kokoontumispaikkana. Uusi museo tuo Turkuun matkailijoita, on vahva lisä lapsille ja lapsiperheille suunnattuun tarjontaan, vahvistaa käsitystä paikallisesta historiasta ja omista juurista sekä vahvistaa identiteettiä.	2.3.6 Turun asemaa eurooppalaisena kulttuurikaupunkina ja kaupunkikulttuurin edelläkävijänä vahvistetaan
	Harrastamisen edistäminen	Hallitusohjelmassa korostetaan harrastamisen merkitystä nuorten syrjäytymisen ehkäisijänä ja yhteiskunnallisen osallisuuden edistäjänä. Jokaiselle lapselle ja nuorelle halutaan taata aito mahdollisuus mieluisaan harrastukseen koulupäivän yhteydessä	2.3.1 Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä oma-toimiselle aktiivisuudelle

Vapaa-aikatoimiala

3.1 Määrärahat ja investoinnit (kaupunginvaltuusto)

Vapaa-aikatoimiala, 1000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Talous- suunnitelma 2022	Talous- suunnitelma 2023	Talous- suunnitelma 2024
Käyttötalousosa						
Toimintatulot	10 286	8 379	8 927	9 617	9 748	9 846
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	74 664	75 844	74 650	76 052	77 152	77 923
Toimintakate	-64 377	-67 465	-65 723	-66 435	-67 403	-68 077
Muutos-%		4,8%	-2,6%	1,1%	1,5%	1,0%
Investointiosa						
Investointimenot	865	860	740	840	840	840
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet		0				
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		0	0	0	0	0
NETTO	-865	-860	-740	-840	-840	-840
Muutos-%		-0,6%	-14,0%	13,5%	0,0%	0,0%

Kulttuurilautakunta, 1000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Talous- suunnitelma 2022	Talous- suunnitelma 2023	Talous- suunnitelma 2024
Käyttötalousosa						
Toimintatulot	5 055	3 401	3 947	4 538	4 594	4 640
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	40 796	41 327	40 199	40 905	41 490	41 905
Toimintakate	-35 741	-37 926	-36 252	-36 366	-36 896	-37 265
Muutos-%		6,1%	-4,4%	0,3%	1,5%	1,0%
Investointiosa						
Investointimenot	493	540	540	540	540	540
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet		0				
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		0	0	0	0	0
NETTO	-493	-540	-540	-540	-540	-540
Muutos-%		9,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Vapaa-aikatoimiala

Liikuntalautakunta, 1000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Talous- suunnitelma 2022	Talous- suunnitelma 2023	Talous- suunnitelma 2024
Käyttötalousosa						
Toimintatulot	4 325	4 045	4 045	4 127	4 188	4 230
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	24 773	25 250	25 223	25 733	26 109	26 370
Toimintakate	-20 448	-21 205	-21 178	-21 606	-21 921	-22 140
Muutos-%		3,7%	-0,1%	2,0%	1,5%	1,0%
Investointiosa						
Investointimenot	328	200	200	200	200	200
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet		0				
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		0	0	0	0	0
NETTO	-328	-200	-200	-200	-200	-200
Muutos-%		-38,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Nuorisolautakunta, 1000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Talous- suunnitelma 2022	Talous- suunnitelma 2023	Talous- suunnitelma 2024
Käyttötalousosa						
Toimintatulot	906	933	935	952	966	975
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	9 095	9 267	9 228	9 415	9 552	9 647
Toimintakate	-8 188	-8 334	-8 293	-8 463	-8 586	-8 672
Muutos-%		1,8%	-0,5%	2,0%	1,5%	1,0%
Investointiosa						
Investointimenot	44	120		100	100	100
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet		0				
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		0		0	0	0
NETTO	-44	-120	0	-100	-100	-100
Muutos-%		170,2%	-100,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Vapaa-aikatoimiala

3.2 Määrärahat palvelualueittain, 1000 € (kaupunginhallitus)

1.000 €			
Palvelu- tai tulosalue	Toimintatuotot	Toimintamenot	Toimintakate
Vapaa-aikatoimialan hallinto	0	11 445	-11 445
Projektit	0	152	-152
Kaupunginteatteri (nettoyksikkö)	0		0
Orkesteri	605	5 698	-5 093
Kirjastopalvelut	811	11 913	-11 102
Museopalvelut	2 531	10 990	-8 460

Vapaa-aikatoimiala

4.1 Työvoiman käyttö (kaupunginhallitus)

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Talous- suunnitelma 2022	Talous- suunnitelma 2023	Talous- suunnitelma 2024
Henkilötyövuodet (htv)	610,2	617,5	608,5	583,5	583,5	583,5
Palkat ja palkkiot	21 744 704	22 028 823	21 451 298			
Kulttuurilautakunta (htv)	400	407	398	373	373	373
Kulttuurilautakunta (palkat ja palkkiot)	14 284 515	14 527 734	13 889 321			
Liikuntalautakunta (htv)	99	102	102	102	102	102
Liikuntalautakunta (palkat ja palkkiot)	3 659 802	3 609 886	3 653 661			
Nuorisolautakunta (htv)	111,2	108,5	108,5	108,5	108,5	108,5
Nuorisolautakunta (palkat ja palkkiot)	3 800 387	3 891 203	3 908 316			
Lisätietoja: TA21 Museopalveluihin +1htv tutkija (alueellinen tehtävä, rahoitus 85%), toimialan hallinnosta -10htv konsernihallintoon siirtyneet kehittämisspäälikkö, markkinointipäälikkö, tiedottaja-markkinoija ja taloustiimi. TS22-TS24 Toimialan hallinnosta -26htv konsernihallintoon.						

Vapaa-aikatoimiala

4.2 Tilojen ja alueiden käyttö (kaupunginhallitus)

Vapaa-aikatoimiala yhteensä

Käytössä olevat tilat ja alueet	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021
Tilat yhteensä (m ²)	141 619	141 214	139 828
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	141 619	141 214	139 828
Muut tilat (m ²)			
Alueet yhteensä (ha)	222,3	222,3	222,3
Lisätietoja: Talousarvion 2021 luvut perustuvat 18.5.2020 hetken ennusteeseen vuoden 2021 tilamääristä. Luvuissa on huomioitu loppuvuoden 2020 tilamuutokset siinä määrin kuin ne ennusteen ottohetkellä on ollut tiedossa. Kts. lautakuntakohtaiset erittelyt.			

Kulttuurilautakunta

Käytössä olevat tilat ja alueet	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021
Tilat yhteensä (m ²)	47 881	47 763	48 389
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	47 881	47 763	48 389
Muut tilat (m ²)			
Alueet yhteensä (ha)	28,3	28,3	28,3
Lisätietoja: Talousarvion 2021 luvut perustuvat 18.5.2020 hetken ennusteeseen vuoden 2021 tilamääristä. Luvuissa on huomioitu loppuvuoden 2020 tilamuutokset siinä määrin kuin ne ennusteen ottohetkellä on ollut tiedossa.			

Vapaa-aikatoimiala

Liikuntalautakunta

Käytössä olevat tilat ja alueet	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021
Tilat yhteensä (m ²)	78 065	79 129	78 065
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	78 065	78 129	78 065
Muut tilat (m ²)			
Alueet yhteensä (ha)	130	130	130
Lisätietoja: Talousarvion 2021 luvut perustuvat 18.5.2020 hetken ennusteeseen vuoden 2021 tilamääristä. Luvuissa on huomioitu loppuvuoden 2020 tilamuutokset siinä määrin kuin ne ennusteen ottohetkellä on ollut tiedossa.			

Nuorisolautakunta

Käytössä olevat tilat ja alueet	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021
Tilat yhteensä (m ²)	15 673	15 322	13 374
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	15 673	15 322	13 374
Muut tilat (m ²)			
Alueet yhteensä (ha)	64	64	64
Lisätietoja: Nuorisopalvelujen alueissa lisäksi 1 ha (Inari) ja 23 vesiha (Tippsund). Talousarvion 2021 luvut perustuvat 18.5.2020 hetken ennusteeseen vuoden 2021 tilamääristä. Luvuissa on huomioitu loppuvuoden 2020 tilamuutokset siinä määrin kuin ne ennusteen ottohetkellä on ollut tiedossa.			

5.1 Henkilöstön hyvinvointi (kaupunginhallitus)

Henkilöstöohjelman painopistealue: työ lisää hyvinvointia

Kaupungin tavoite 2018 – 2021: 1. Työyhteisötaidot tukevat tavoitteiden saavuttamista

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
1.A. Kehitetään työyhteisötaitoja ja johtamista hyödyntämällä koulutusta sekä antamalla tukea luottamalla omiin alaisiin (liikuntapalvelut, nuorisopalvelut, orkesteri)	
Työyhteisötaidot - Auttaminen ja huomaavaisuus, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,45)
Työyhteisötaidot - Ajan tasalla pito ja tiedon jakaminen, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)
Työyhteisö - Työpaikan ilmapiiri, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,57)
Työyhteisö - Arvostus työhöni, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt lievästi)
Työyhteisö - Luottamus työkavereihin, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt lievästi)
Työyhteisön tuki esimiestyölle, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,54) Välik. (Pysynyt samalla tasolla)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi: Pyritään parantamaan työpaikan ilmapiiriä vuorovaikutteisella johtamiskulttuurilla. Pyritään tehokkaammin priorisoimaan töitä ja kehitetään myös itsensä johtamista mm. kehityskeskusteluihin ja koulutuksiin tukeutuen. Nuorisopalveluissa on käynnissä organisaatiokulttuurin kehittämishanke ja orkesterilla henkilöstön kehittämishanke.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia

Kaupungin tavoite 2018 – 2021: 2. Työ on turvallista ja terveellistä – henkisesti ja fyysisesti

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
2.A. Työkyvyn hallinta (museopalvelut)	
Henkilömäärä, jolla ei poissaoloja terveydellisistä syistä (vakituiset)	Henkilöiden osuus lisääntyy Vuonna 2018: 168 (28, 7%) Vuonna 2019: 173 (29,1 %)

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi: Tuetaan itsensä johtamisen taitoa ja omien työtavoitteiden onnistunutta asettamista.

**Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia
Kaupungin tavoite 2018 – 2021: 3. Perustehtävä on mielekäs ja merkityksellinen**

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
3.A. Annamme selkeän suunnan ja tavoitteet (kirjastopalvelut, nuorisopalvelut)	
Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä: Koen työni mielekkääksi	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (4,73) Välik. (Heikentynyt)
Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä: Koen tekeväni merkityksellistä työtä	Kyllä –vastauksia 75% Kunta10 (85,80 %) Välikysely (83 %)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi: Kirjastopalveluissa selkeytetään toimintaperiaatteita ja toiminnan seuranta. Nuorisopalveluissa toteutetaan tiimivalmennusta.

**Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus!
5. Toimintakyvyn ja tavoitteellisuuden säilyttäminen muutoksessa**

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
5.A. Muutoksen kokeminen työssä (nuorisopalvelut, orkesteri)	
Muutosten merkitysten kokeminen omassa työssään - Muutosten laatu, Kunta10	suurempi kuin edellinen vuosi (38,70%)
Muutosten merkitysten kokeminen omassa työssään - Muutoksen kokeminen, Välikysely	suurempi kuin edellinen vuosi (47 %)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Nuorisopalveluissa toteutetaan tiimivalmennusta. Orkesterissa pyritään tukemaan toimintaympäristön muutokseen valmistautumista.

**Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus!
Kaupungin tavoite 2018 – 2021: 6. Uudistamiskyky**

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
6.A. Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa (kaikki palvelualueet)	

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
Kokemus työyhteisön kehittämiskyvystä Työyhteisötaidot: Kehittäminen, Kunta10	suurempi kuin edellinen vuosi (3,25)
Kokemus työyhteisön kehittämiskyvystä Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa, Välikysely	suurempi kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Osallistetaan työntekijöitä laajasti kehittämistyöhön ja kannustetaan avoimeen ja keskustelevaan työskentelyyn, rohkeuteen ja uuden ideointiin. Korostetaan jokaisen vastuuta omasta työstään ja työyhteisön hyvinvoinnista. Reagoidaan muuttuvaan toimintaympäristöön, järjestetään koulutuksia sekä parannetaan hybridityönteon mahdollisuuksia.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen

Kaupungin tavoite 2018 – 2021: 7. Päätöksenteko ja johtaminen koetaan oikeudenmukaiseksi

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
7.A. Tavoitteiden selkeys ja avoimuus päätöksenteon perusteissa (nuorisopalvelut, kirjastopalvelut ja orkesteri)	
Kokemus kohtelun oikeudenmukaisuudesta, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (3,9) Välikysely (Heikentynyt)
Kokemus päätöksenteon oikeudenmukaisuudesta	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (2,89) Välikysely (Heikentynyt)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Nuorisopalveluissa esihenkilövalmennus ja esihenkilöiden vertaiskokoukset. Kirjastopalveluissa strategian vieminen konkreettisiksi tavoitteiksi ja toimenpiteiksi yksiköiden ja tiimien arkeen.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen

Kaupungin tavoite 2018 – 2021: 8. Laadukas esimiestyö

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
8.A. Esimiehelle riittävä tuki tavoitteiden saavuttamisessa (museopalvelut)	
Tuki esimiestyölle riittävää, Esimiesbarometri	Tuki riittävä on suurempi kuin 75 % Edellinen kysely (71 %) Uusin kysely (55 %)
Esimieheltä saatava tuki: Esimiestuki, Kunta10	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,59)
Esimieheltä saatava tuki: Esimiehen tuki ja rohkaisu, Välikysely	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt lievästi)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Tuetaan esihenkilöiden ja alaisten toimivaa vuorovaikutusta etä- ja hybridityöympäristössä.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen

9. Yhteistoiminta ja osallistaminen

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
9.B. Työpaikan tiedonkulun varmistaminen (liikuntapalvelut ja orkesteri)	
Työpaikan palaverikäytännöt takaavat riittävän tiedonkulun ja keskusteluyhteyden, Esimiesbarometri	Kyllä –vastanneiden osuus suurempi kuin 75% Toimiala edellinen (69%) Toimiala uusin (74 %)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Liikuntapalveluissa tiedonkulku varmistetaan viestimällä kahdensuuntaisesti palvelualueen johtoryhmässä, laajennetussa johtoryhmässä, osastopalavereissa ja henkilökuntapäivillä. Orkesterissa sähköisten työkalujen käyttöönotto tuotantojen suunnittelussa ja sisäisessä viestinnässä.

Vapaa-aikatoimiala

6.2 Muutokset taloudellisiin tavoitteisiin (kaupunginvaltuusto)

Talousarviokäsittelyssä hyväksytyt talousarviomuutokset menoihin ja tuloihin

	Toimielin	Lauseke	Vaikutus käyttötalouteen (euroa)			
			Talousarvio 2021	Talous-suunnitelma 2022	Talous-suunnitelma 2023	Talous-suunnitelma 2024
Kj	Liikuntalautakunta	Liikunta-avustuspolitiikan uudistaminen. Maltilliset käyttömaksut kaikille. (kasvattaa toimintatuottoja)	+600 000			
Kj	Kulttuurilautakunta	Digitalisaation lisäämisen kautta kustannustehokkuuden parantaminen. (vähentää toimintamenoja)	-208 413			
Kj	Kulttuurilautakunta	Henkilöstömenoihin kohdistuva kaupunkitasoinen säästötavoite (mm. sijaisten käyttö, matkakustannukset, erilliskorvaukset, talkoo-vapaat). (vähentää toimintamenoja)	-677 343			
Kj	Kulttuurilautakunta	Palvelujen ja tavaroiden hankintoihin kohdistuva kaupunkitasoinen säästötavoite. (vähentää toimintamenoja)	-113 235			
Kv	Liikuntalautakunta	Luovutaan liikuntapaikkamaksujen osalta suunnittelusta 0,6 M€ säästötavoitteesta vuonna 2021. (vähentää toimintatuottoja)	-600 000			